Anthony Hope

Rupert af Hentzau

Bibliotek 1800

Anthony Hope

Rupert af Hentzau

Af Fritz von Tarlenheims erindringer

eBibliotek 1800

2022

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

1. Dronningens farvel

For den, der har levet med i verden og iagttaget, hvorledes selv den simpleste og ubetydeligste handling kan drage følger efter sig, der mærkes vidt og bredt og vedvarer gennem år eller århundreder, så det ikke ud til, at det nu skulle være fuldstændig slut med alle de skæbnesvangre begivenheder, der havde haft deres rod i Sorte Michaels dristige sammensværgelse. Ganske vist, hertugen af Strelsau var død og kong Rudolf sat i frihed, men ligesom indsatsen havde været høj, havde kampen været hård, og der var blevet udsået fjendskab. Men Michael, der havde stræbt efter kronen, havde dog bødet med sit liv, hvorfor skulle det da ikke nu være forbi?

Prinsessen havde ægtet sin fætter, vor hemmelighed var godt bevaret, og mr. Rassendyll viste sig ikke mere i Ruritanien. Hvorfor i al verden skulle der så være mere tilbage?

Således spurgte jeg min ven, konnetablen af Zenda, mens vi sad og talte sammen ved marskal Strakencz' sygeseng. Den gamle mand, hvis råd og hjælp vi snart efter skulle savne, nikkede bifaldende, for hos gamle og svage næres håbet om fred af den kærlighed, de har til denne. Men oberst Sapt trak i sit gråsprængte overskæg og tyggede lidt på sin sorte cigar, inden han svarede:

"Fritz, du er meget sangvinsk, men, må jeg spørge, er Rupert af Hentzau død? *Jeg* har i det mindste ikke hørt noget om det."

Det var godt sagt, og det lignede gamle Sapt. Der ville alligevel ikke have været nogen grund til ængstelse, hvis Rupert

havde stået ene. Han var betynget af sin egen brøde og vovede ikke at sætte sin fod i det rige, hvorfra han måtte være glad ved at være sluppet så heldigt bort. Nu færdedes han rundt om i Europa, og vi tabte ham sjældent af syne, eftersom han stadig pønsede på at opnå tilladelse til at vende tilbage og overtage de godser, som tilfaldt ham efter onklens død. Det var især igennem sin slægtning, grev Luzau-Rischenheim, at han havde den frækhed at nærme sig kongen. Den unge greve, der var uhyre rig og Ruperts trofaste ven, udførte sit hverv med held. Han indrømmede fuldt ud Ruperts store forseelser, men skød skylden på hans ungdom og den mægtige indflydelse, som hertug Michael havde haft på ham. Til sidst lovede han med rene ord oprigtig trofasthed for fremtiden og – diskretion. Gennem fætterens ærbødige ord hørte vi tydeligt Ruperts egne vendinger: "Giv mig min betaling, så holder jeg min mund!" Men selvfølgelig ville kongen og hans rådgivere i denne sag ikke låne øre til Ruperts sendebud, de vidste fuldt vel, hvad Rupert var for en fyr. Vi havde lagt beslag på Ruperts ejendom, og, så godt som det var muligt, fulgte vi hans bevægelser, for vi havde besluttet, at han aldrig skulle vende tilbage til Ruritanien. Vi kunne måske have fået en af nabostaterne til at udlevere ham for derpå at hænge ham for hans bedrifter, men i vore dage skal jo enhver bandit, selv om han ikke fortjener bedre end at blive klynget op i det nærmeste træ, behandles efter lov og dom, og vi var bange for, at hvis Rupert blev overgivet til vort politi og forhørt af retten i Strelsau, ville den hemmelighed, vi vogtede så ihærdigt, blive almindelig diskuteret i hovedstaden, ja, i hele Europa. Så Rupert fik lov til fremdeles at leve – men i forvisning og uden indkomsterne af sin arv efter Sorte Michael.

Ja, Sapt havde sikkert ret med hensyn til ham. Skønt han skulle synes at være hjælpeløs, tænkte han ikke et øjeblik på at opgive kampen. Han levede i den faste tro, at hans tid nok skulle komme, og han sørgede for at holde sig parat. Han lagde planer imod os, ligesom vi lagde planer for at beskytte os imod ham; vogtede vi på ham, holdt han lige så godt øje med os. Det herredømme, han udøvede over Luzau-Rischenheim, blev især tydeligt efter et besøg, som denne aflagde hos sin fætter i Paris. Fra det tidspunkt begyndte den unge greve at forstrække ham med pengemidler. Således rustet begyndte han at samle sig hjælpere, og han indrettede et spioneringssystem, der satte ham i kundskab om alle vore handlinger og sagernes tilstand ved hoffet. Han vidste meget bedre besked end nogen anden uden for kongens omgivelser om de forholdsregler, der blev taget med hensyn til rigets styrelse, og de bevæggrunde, der ledede kongens politik. Ja, han var endog underrettet om enhver nok så lille forandring i kongens helbredstilstand, skønt der netop på det område blev iagttaget fuldstændig tavshed. Hvis hans opdagelser ikke havde strakt sig videre, ville man måske nok have ærgret sig over ham og følt sig foruroliget, men der ville dog ikke være sket nogen større skade. Men Rupert gik videre. Han vidste, hvad der havde tildraget sig, mens mr. Rassendyll sad på tronen, og dette bragte ham på sporet, så han opdagede den hemmelighed, det var lykkedes os at skjule for kongen. For ham betød opdagelsen den lejlighed, han havde ventet på, og han indså, at for ham gjaldt det at handle dristigt. Jeg kan ikke sige, hvilken drivfjeder der var den stærkeste hos ham: hans ønske om at genvinde sin tidligere stilling i kongeriget eller hans had til mr. Rassendyll. Han elskede magt

og rigdom, men brændte også af længsel efter hævn. Det var ham derfor en fryd, at det våben, han havde fået fat på, havde en dobbelt æg. Med den ene side kunne han bane sig vej fremad, og med den anden håbede han at kunne ramme den mand, han hadede, ved at såre den kvinde, som manden elskede. Greven af Hentzau lod derfor sine spioner holde øje med dronningens bevægelser, og det lykkedes ham at finde ud af, hvad formålet var med mine årlige sammenkomster med mr. Rassendyll. I alt fald gættede han sig til arten af mit ærinde, og det var ham nok.

Det ægteskab, der havde fyldt hele Ruritanien med begejstring, fordi det i folkets øjne var den synlige triumf over Sorte Michael og hans medsammensvorne, var nu tre år gammelt. Prinsesse Flavia havde i tre år været landets forgudede dronning. Jeg er nu nået til den alder, da en mand bør kunne se på livet uden at lade synet blændes af hjertets følelser. Den tid er forbi, da jeg var sværmerisk forelsket, og dog er der intet, jeg er den almægtige Gud så taknemmelig for som min hustrus kærlighed. I stormfulde tider har den været mit anker, og når himlen var klar, var den min ledestjerne. Men vi almindelige mennesker har lov til at følge vort hjertes indskydelse, den frihed kender fyrstelige personer ikke. De, der lever i højhed, betaler en pris for deres magt og ære, og prisen giver ikke den høje stilling noget efter. Men hvad der ser frastødende ud, er måske for dem skjult under en kåbe af glæde og pragt. Hvis ikke, måtte det jo være umuligt for sindet at finde hvile om natten. Den byrde, der var blevet lagt på dronning Flavias skuldre, kendte jeg, så godt som nogen mand kunne kende den. Men jeg tror, at kun en kvinde kunne helt

forstå, hvad det var, for endnu den dag i dag fyldes min hustrus øjne med tårer, når vi taler om det. Alligevel bar dronning Flavia den tappert. Fejlede hun end i noget, kan jeg kun undre mig over, at det var i så lidt. For det var jo ikke alene det, at hun aldrig havde elsket kongen, men derimod havde elsket en anden af hele sit hjerte; men kongens helbred, der var blevet udsat for en så rædselsfuld behandling under fangenskabet på Zenda, viste sig snart at være fuldstændig ødelagt. Han levede jo ganske vist, gik på jagt og havde til en vis grad hånd i hanke med rigets styrelse. Men lige fra den dag, han blev befriet, var han en pirrelig svækling, helt forskellig fra den muntre og livsglade fyrste, Michaels skurke havde fanget i jægerhytten.

Og der var det, der var endnu værre. Eftersom tiden gik, forsvandt den følelse af taknemmelighed og beundring, han havde næret over for mr. Rassendyll, og han kom mere og mere til at gruble over, hvad der var foregået, mens han sad fanget. Han pintes ikke alene af skræk for Rupert af Hentzau, der havde ladet ham lide så frygtelige kvaler, men han blev også betaget af indbildt skinsyge over for Rudolf Rassendyll. Det var Rudolf, der havde spillet helt, mens han lå hjælpeløs, og det var Rudolfs bedrifter, hans folk priste ham for i hans egen hovedstad. Og det var ikke altid let for ham at beherske sig. Det kunne så udmærket falde Sapt ind på sin ligefremme måde at fortælle ham, at Rudolf havde gjort dette eller hint eller var slået ind på denne eller hin politik, og at kongen ikke kunne gøre noget bedre end at følge i hans fodspor. Mr. Rassendylls navn kom sjældent over dronningens læber, men når hun talte om ham, var det, som når man taler om en stor mand, der er død, og i hvis skygge alle levende synes så små. Jeg tror ikke, kongen

øjnede den sandhed, som hans hustru bestandig søgte at skjule for ham. Men han blev urolig, hvis Sapt eller jeg kom til at nævne Rudolfs navn, og fra dronningens læber kunne han slet ikke tåle at høre det.

Mens han således pintes af ubestemt skinsyge, søgte han stadig at fremtvinge så stærke beviser på kærlighed, som ellers ingen mand ville fordre. Meget gjorde hun for ham af medlidenhed eller pligtfølelse, men da hun kun var et menneske og selv besad en ikke ringe stolthed, var det hende ikke altid muligt at finde sig i hans luner, og hendes stilfærdige tilrettevisning eller ufrivillige kulde blev da i den overnervøse mands øjne til en stor krænkelse og overlagt hån. De to mennesker, der aldrig havde stået hinanden nær, fjernede sig derfor mere og mere fra hinanden. Han holdt sig for sig selv med sin sygelighed, og hun var ene med sin sorg og sine minder. Der var ingen børn, der kunne bygge bro imellem dem, og skønt hun var hans dronning, blev hun næsten en fremmed for ham. Men det syntes at være hans vilje, at det skulle være således.

Således tilbragte hun tre år, og kun én gang hvert år sendte hun tre ord til den mand, hun elskede, og fik tre ord til svar. Så var det, at hendes styrke svigtede hende. Der var et af de sædvanlige optrin. Kongen bebrejdede hende noget i en eller anden anledning – jeg husker ikke hvilken – udtalte ord, som hun ikke engang kunne have tålt, hvis hun havde været ene sammen med ham. Sapt var til stede og jeg også, og jeg så oberstens små øjne glimte af vrede. "Jeg kunne lide at lukke munden på ham," hørte jeg ham mumle.

Dette tildrog sig et par dage, før jeg skulle rejse ud for at træffe mr. Rassendyll. Vi skulle denne gang mødes i Wintenberg, for man havde kendt mig i Dresden det foregående år. Da Wintenberg er en lille ubetydelig by og borte fra alfarvej, gik vi ud fra, at den ville egne sig bedre som mødested. Jeg mindes godt, hvorledes dronningen var, da hun tilkaldte mig et par timer efter, at hun havde forladt kongen. Hun stod henne ved bordet. Æsken stod på dette, og jeg vidste godt, at den røde rose og budskabet lå inden i. Men i dag var der mere end det. Uden indledning begyndte hun straks at tale om min rejse.

"Jeg *må* skrive til ham," sagde hun. "Jeg kan ikke længere holde det ud, jeg *må* skrive. Kære Fritz, du vil nok besørge det sikkert, ikke sandt? Og han må også skrive til mig. Og det vil du også besørge sikkert. Å, Fritz, jeg ved godt, det er galt, men jeg lider i min ensomhed! Og det bliver både første og sidste gang. For jeg vil sige farvel til ham, og han skal også sende mig sit farvel. Det skal følge mig resten af mine dage. Derfor vil du nok denne ene gang hjælpe mig, kære Fritz?"

Tårerne løb ned ad hendes kinder, og hendes blik var på én gang både bydende og bønfaldende. Derfor bøjede jeg også mit hoved og kyssede hendes hånd.

"Med Guds hjælp skal jeg besørge det sikkert og bringe svaret tilbage til min høje dronning," sagde jeg.

"Og sig mig så, hvorledes han ser ud. Se rigtig nøje på ham, Fritz. Se efter, om han ser rask og stærk ud. Og sæt ham i godt humør. Få smilet frem om hans mund og det muntre blink i hans øjne. Når du taler til ham om mig, se så efter, om – om han endnu ser ud, som om han elsker mig." Men så fortsatte

hun angst: "Men fortæl ham ikke, at jeg sagde det til dig. Det ville bedrøve ham, om jeg tvivlede på hans kærlighed. Jeg tvivler slet ikke, nej, det gør jeg ikke, men fortæl mig alligevel, hvorledes han ser ud, når I taler om mig. Vil du ikke nok, Fritz? Se, her er brevet."

Hun kyssede det, inden hun rakte mig det. Og så gav hun mig de tusinde forsigtighedsregler – hvorledes jeg skulle skjule brevet, hvorledes jeg skulle tage af sted, og hvorledes jeg skulle vende tilbage. Frem for alt bød hun mig ikke udsætte mig for nogen fare, fordi min hustru Helga elskede mig så højt, som hun selv ville have elsket sin ægtefælle, om Himlen havde været hende mere nådig.

Jeg forlod dronningen og tog fat på mine rejseforberedelser. Jeg plejede kun at have én tjener med mig, og jeg havde taget en ny mand med hver gang. Ingen af dem havde vidst, at jeg traf mr. Rassendyll, men formodede, at det var private forretninger, der bragte mig til at bede kongen om orlov. Denne gang havde jeg bestemt mig for en ung schweizer, der kun havde været hos mig et par uger. Han hed Bauer og syntes at være en besindig, lidt indskrænket person, men sikkert lige så ærlig, som dagen var lang, og han var meget tjenstvillig.

Han havde præsenteret mig de bedste anbefalinger, og jeg havde derfor ikke betænkt mig på at antage ham. Nu tog jeg ham især med, fordi han var udlænding, og det derfor ikke var rimeligt, at han ville føre sladder med de andre tjenestefolk, når vi kom tilbage. Jeg giver mig ikke ud for at være overdreven kløgtig, men jeg tilstår, det ærgrer mig at tænke på, hvorledes denne tykke, uskyldigt udseende lømmel tog mig ved næsen. For Rupert vidste, at jeg det foregående år havde truffet Rudolf i

Dresden, og det var ham, der, velunderrettet om alt, hvad der foregik i Strelsau, havde sendt denne fint anbefalede fyr til mig, i det håb, at jeg skulle engagere ham.

Rupert havde måske nok håbet, at jeg skulle tage ham med til Wintenberg, men dog ikke kunnet gøre regning på det. Men heldet følger jo tit den kloge spiller.

Da jeg kom ind til kongen for at sige farvel, fandt jeg ham sammenkrøbet henne ved kaminen. Det var ikke særlig koldt, men fængslets fugtige kulde syntes for bestandig at være trængt ind til marv og ben hos ham. Han var ærgerlig over, at jeg tog af sted og udspurgte mig gnavent om de forretninger, jeg skulle besørge. Jeg afværgede hans nysgerrighed så godt som muligt, men det lykkedes mig ikke at dæmpe hans dårlige humør. Halvt, fordi han skammede sig over sit sidste heftige udbrud, og halvt, fordi han ønskede at retfærdiggøre sig, udbrød han:

"Forretninger! Ja, et hvilket som helst påskud er jo godt nok, når det gælder om at slippe bort fra mig. Ja, jeg gad vide, om en konge nogen sinde før er blevet så dårligt betjent, som jeg bliver det. Hvorfor gjorde I jer den ulejlighed at få mig ud af Zenda? Der er jo ingen, der bryder sig om mig. Enhver er jo lige glad, om jeg lever eller dør."

Det var umuligt at gå i rette med ham, når han var i det humør. Jeg kunne ikke gøre andet end forsikre ham, at jeg ville skynde mig tilbage så hurtigt, det var mig muligt.

"Ja, gør endelig det," sagde han. "Jeg må have nogen til at passe på mig. Hvem ved, hvad Rupert, den skurk, kan finde på. Og jeg kan jo ikke forsvare mig. Jeg er jo ikke Rudolf Rassendyll, vel?"

Jeg ventede i tavshed på, at han skulle lade mig gå, og jeg var glad ved, at han ikke nærede nogen mistanke med hensyn til mit ærinde. Havde jeg sagt et eneste ord om mr. Rassendyll, havde jeg ikke fået lov til at rejse. Han blev en gang ude af sig selv ved at erfare, at jeg stod i forbindelse med Rudolf, i den grad havde hans skinsyge overvundet hans følelse af taknemmelighed. Ja, jeg tror ikke, hans had til mr. Rassendyll kunne have været større, selv om han havde vidst, hvad jeg skulle besørge. Det var måske nok en ganske naturlig følelse hos kongen, men ikke desto mindre var det pinligt at bemærke den.

Da jeg endelig forlod kongen, opsøgte jeg konnetablen på Zenda. Han vidste besked med mit ærinde, og idet jeg nu tog plads ved siden af ham, fortalte jeg ham om brevet, og om den måde, hvorpå jeg hurtigst og sikrest ville sende ham meddelelse om, hvorledes det gik mig. Oberst Sapt var ikke i godt humør den dag, han havde også fået en omgang af kongen, og hans beholdning af tålmodighed var jo aldrig ret stor.

"Hvis vi ikke forinden har skåret halsen over på hinanden, så er vi alle sammen på Zenda til den tid, du kommer til Wintenberg," sagde han. "Hoffet flytter derud i morgen, og jeg bliver der, så længe kongen vil opholde sig der."

Han standsede, men tilføjede så: "Tilintetgør brevet, hvis der er nogen fare."

Jeg nikkede.

"Og dig selv med, hvis det er den eneste udvej," fortsatte han med et surt smil. "Himlen må vide, hvorfor hun i det hele taget må sende sådan et tosset brev, men når galt skal være, kunne hun gerne have betroet mig det."

Jeg vidste, at Sapt holdt af at spotte andres følelser, så jeg lagde ingen vægt på de udtryk, han brugte. Derfor nøjedes jeg med at svare på den sidste af hans bemærkninger.

"Nej, det er bedre, du bliver her," sagde jeg indtrængende. "For hvis jeg nu mister brevet – hvad der ikke er megen udsigt til – så skal du forhindre, at det kommer i kongens hænder."

"Ja, jeg kan jo i alt fald prøve på det," sagde Sapt med et grin. "Men – et brev er dog en ringe ting at sætte et kongeriges fred på spil for. Nå, af sted med dig da. Hils Rassendyll fra mig og sig, at det, han gjorde, var godt. Men sig ham, at han skal gøre én ting endnu. Lad dem nu sige farvel til hinanden og så dermed være færdige. Du gode Gud, det er da vel ikke hans mening at gå og spilde hele livet med at tænke på en kvinde, han aldrig ser?"

"Hvad andet skal han gøre? Hans gerning her er jo fuldført."

"Ja vist, det er den måske nok," svarede han. "Han har jo i det mindste givet os vor gode konge tilbage. Men alligevel – der er måske mere endnu tilbage."

Jeg tror ikke, man kan bebrejde en mand, at han har lyst til i fred og ro at spise til middag sammen med sin hustru, før han begiver sig ud på en lang rejse. Det var da *min* mening, og jeg blev derfor lidt ærgerlig, da jeg kom hjem og erfarede, at Helgas fætter, Anton von Strofzin, havde inviteret sig selv til middag for samtidig at sige farvel. Han sad som sædvanlig og snakkede væk om alt det, der for øjeblikket optog hovedstadens befolkning. Han meddelte os, at kongen var syg, og at dronningen var vred, fordi hun skulle føres til Zenda. Endvidere ville ærkebiskoppen på søndag prædike imod de nedringede selskabsdragter, og kansleren, hvis datter snart skulle have

bryllup, tog vistnok sin afsked med det allerførste og så videre. Jeg hørte kun halvt efter hans vrøvl, indtil jeg med ét blev lutter øre.

"De forsikrede i dag i officersklubben, at Rupert af Hentzau snart ville blive kaldt tilbage. Har du hørt noget om det, Fritz?"

Selv om jeg havde hørt noget om det, ville jeg under ingen omstændigheder have fortalt Anton noget. Men hans påstand var i den grad modsat kongens ønsker, at jeg på det bestemteste forsikrede ham om det umulige i det. Anton rystede tvivlende på hovedet.

"Ja, det er du naturligvis nødt til at sige. Men jeg ved da, at Rischenheim forleden lod et par ord falde om det til oberst Markel."

"Rischenheim tror på det, han håber på."

"Hvor er han nu taget hen?" spurgte Anton i en irriteret tone. "Hvorfor har han pludselig forladt Strelsau? Jeg forsikrer dig for, at han er rejst bort for at træffe Rupert, og jeg tør vædde på, at han har et eller andet forslag at overbringe ham. Kære Fritz, tro mig, du er skam ikke alvidende."

Det indrømmede jeg gerne.

"Jeg ved ikke engang, at greven er rejst, langt mindre, hvorfor han er taget af sted," sagde jeg.

"Ja, der kan du se," udbrød Anton, og han tilføjede i en beskyttende tone: "Du skulle lukke dine øren lidt bedre op, min dreng, så gjorde du dig mere fortjent til den løn, kongen giver dig."

"Ja, i det mindste," sagde jeg, "for Hans Majestæt giver mig ikke noget." Jeg havde ingen anden charge på den tid end æreshvervet som kammerherre hos dronningen.

Anton gik sin vej, fuldt overbevist om, at han havde taget et godt stik hjem. Det kunne jeg ikke indse. Det var jo muligt, at greven af Luzau-Rischenheim var rejst for at træffe sin fætter, men det vedkom ikke mig. Så jeg lagde ingen vægt på det, men lod hushovmesteren sørge for, at Bauer tog af sted i forvejen med bagagen, og at min vogn var parat i god tid. Efter at Anton var gået, havde Helga haft travlt med forskellige småting vedrørende min personlige bekvemmelighed, og nu kom hun ind til mig for at sige farvel. Jeg mærkede, at hun var urolig, skønt hun søgte at skjule det. Hun holdt ikke af disse rejser, jeg foretog, og tænkte sig altid, at jeg udsatte mig for farer og ulykker. Jeg fortalte hende heller ikke den nye og mere farlige forsendelse, jeg skulle besørge, skønt jeg vidste, at hun havde dronningens fulde fortrolighed.

"Hils kong Rudolf, den virkelige kong Rudolf," sagde hun. "Men for øvrigt bringer du ham jo noget, der får ham til at regne min hilsen for intet."

Jeg så på hende, og hun greb mine hænder.

"Hvilken ven han dog har i dig, Fritz. Du tilbeder mr. Rassendyll. Jeg ved godt, du mener, at jeg også ville tilbede ham, hvis han trængte til mit venskab. Nej, jeg er enfoldig nok til at have min egen afgud."

Pludselig trak hun mig ind til sig og hviskede til mig. Jeg tror, at vor egen lykke hos hende vakte en pludselig, stærk medfølelse med hendes herskerinde.

"Få ham til at sende hende et kærligt brev, Fritz," hviskede hun, "noget, der kan trøste hende. Hun har jo ikke som jeg sin afgud hos sig."

"Ja, det skal jeg nok sørge for," svarede jeg, "og nu, lev vel."

Ja, han ville sikkert besvare det brev, jeg bragte ham, og jeg havde svoret at bringe hende svaret. Jeg var derfor ved godt mod, da jeg tog af sted med den lille æske og dronningens brev i lommen. Og som oberst Sapt havde sagt, jeg ville tilintetgøre begge dele, ja, mig selv med, hvis det var nødvendigt. Var man i dronning Flavias tjeneste, tog man intet forbehold, men tjente hende fuldt og helt.

2. En station uden vogne

Inden mr. Rassendyll forlod England, havde vi omhyggeligt forberedt vort møde. Han skulle være i hotel "Den gyldne Løve" den 15. oktober klokken 11 om aftenen, jeg gjorde regning på at komme til Wintenberg mellem 8 og 9 den samme aften. Jeg ville så tage ind på et andet hotel, og under påskud af at gå en tur opsøge ham til den aftalte tid. Når jeg derpå havde afleveret mit budskab og haft den sjældne fornøjelse at få en lang passiar med ham, skulle jeg vende tilbage til mit hotel. Tidligt den næste morgen ville mr. Rassendyll være langt borte fra Wintenberg, mens jeg op ad dagen ville tiltræde hjemrejsen til Strelsau. Jeg vidste, at han skulle nok møde til tiden, og jeg nærede ikke den ringeste tvivl om, at jeg ligeledes ville være i stand til at udføre min del af programmet. Alligevel havde jeg været så forsigtig at tage en uges permission for det tilfældes skyld, at jeg af en eller anden uforudset årsag skulle blive opholdt. Da jeg var mig bevidst, at jeg havde gjort alt, hvad jeg kunne, for at forebygge uheld, var det med den største sindsro, jeg satte mig til rette i min kupé. Æsken havde jeg i en inderlomme, og brevet lå i min lommebog. Jeg havde taget min revolver med, da jeg ikke et øjeblik havde glemt, at jeg for enhver pris måtte forsvare det, jeg førte med mig.

Natten gik, og om morgenen kom Bauer ind i vognen for at betjene mig og servere kaffen. Derpå gik han ud igen. Klokken var den gang henved otte, vi holdt ved en temmelig stor station, og toget skulle ikke standse igen før middag. Jeg så Bauer gå

ind i den anden klasses kupé, han rejste i, og derpå trak jeg vinduet op. Det var vist på det tidspunkt, at jeg igen kom til at tænke på Rischenheim, og jeg husker, jeg sad og undrede mig over, at han kunne tænke på noget så håbløst som at få Rupert tilbage til Ruritanien.

Jeg tænkte også på, hvorfor han var rejst fra Strelsau, men da jeg ikke havde sovet godt om natten, lukkede jeg øjnene og sov snart igen. Jeg var alene i kupeen og havde ikke noget at frygte. Jeg vågnede igen ved middagstid, da toget standsede. Bauer kom ind til mig med en kop bouillon, og da jeg var færdig med min lille frokost, gik jeg ud for at telegrafere til min hustru. Jeg vidste, at det ville berolige hende, og hun ville også meddele dronningen, at jeg var nået så langt. Idet jeg åbnede døren til telegrafkontoret, kom Bauer ud fra det. Det gav et sæt i ham, men han forklarede hurtigt, at han havde bestilt værelser i Wintenberg. Dette var en overflødig forsigtighedsregel, da der ikke var nogen fare for, at hotellet skulle være overfyldt. Det ærgrede mig, at han havde telegraferet, da jeg aldeles ikke ønskede at henlede opmærksomheden på min ankomst. Nå, nu var det gjort, og at dadle Bauer derfor ville kun have givet ham anledning til at spekulere over min hemmelighedsfuldhed. Jeg sagde derfor intet, men gik forbi ham med et nik. Senere, da de forskellige tildragelser blev opklaret, har jeg tænkt mig, at han ved den lejlighed foruden telegrammet til hotelværten har afsendt et andet telegram, om hvis indhold jeg ikke havde den fjerneste anelse.

Vi standsede endnu en gang, før vi kom til Wintenberg. Jeg stak hovedet ud af vinduet for at se mig om og opdagede da Bauer henne ved bagagevognen. Han løb ivrigt hen til mig og

spurgte, om der var noget, jeg ønskede. Jeg svarede nej, men i stedet for at gå sin vej, begyndte han at underholde mig. Det brød jeg mig ikke om, og jeg satte mig derfor igen på min plads og ventede utålmodigt på, at toget skulle køre videre. Der gik vel fem minutter, men så satte det sig endelig i bevægelse.

"Gudskelov!" udbrød jeg og tog en cigar frem af mit foderal.

Men i næste øjeblik trillede cigaren upåagtet på gulvet, mens jeg sprang op og fo'r hen til vinduet.

Lige da vi forlod stationen, så jeg en drager forsvinde med en kuffert, der havde en overraskende lighed med min. Den havde været i Bauers varetægt, og han havde sørget for, at den blev indskrevet. Det var næsten ikke tænkeligt, at det var min kuffert, og selv om jeg havde været vis på det, havde jeg ikke kunnet gøre noget. Toget standsede ikke før Wintenberg, og enten jeg havde min bagage med eller ej, skulle jeg være i byen den aften.

Vi ankom meget præcist, og jeg sad et øjeblik og ventede, at Bauer skulle komme for at tage min håndbagage. Han kom imidlertid ikke, og jeg steg ud. Det lod ikke til, at der var mange medrejsende, og disse forsvandt hurtigst muligt, dels til fods, dels i vogne, der holdt udenfor stationen. Jeg stod og så efter min tjener og min kuffert. Det var en mild aften, og jeg følte mig meget besværet af min pels og min håndbagage. Jeg ventede endnu en fem-seks minutter. Konduktørerne var borte, og nu kom stationsforstanderen gående. Han lod til at foretage et sidste eftersyn, og jeg spurgte ham, om han ikke havde set noget til min tjener. Det havde han ikke. Jeg havde ingen garantiseddel, men jeg fik ham til at lade mig se den bagage, der var ankommet. Min kuffert var ikke til at opdage.

Stationsforstanderen så ud, som om han ikke rigtig troede på tjenerens eller kuffertens eksistens, og han sagde noget om, at min tjener vel måtte være blevet efterladt på sidste station ved en fejltagelse. Jeg indvendte, at i så tilfælde ville han jo ikke have haft kufferten med sig. Stationsforstanderen indrømmede rigtigheden af mine ord, men nøjedes for resten med at trække på skuldrene. *Han* kunne ikke sige mig besked.

Da var det, at jeg første gang begyndte at tvivle på Bauers ærlighed. Jeg kom til at tænke på, hvor lidt jeg kendte til den fyr, og hvor vigtigt mit ærinde var. Tre hurtige bevægelser overbeviste mig om, at brevet, æsken og revolveren var på deres plads. Hvis Bauer havde tænkt sig, at kufferten indeholdt noget af betydning, ville han nu være klar over sin fejltagelse. Stationsforstanderen havde ikke bemærket noget; han stod og så op på den døsige gaslygte, der hang under perrontaget. Jeg vendte mig om imod ham.

"Når han kommer, vil De så sige til ham ..." begyndte jeg.

"Han kommer ikke i aften," afbrød han i en ikke særlig høflig tone. "Det var sidste tog."

"Vil De da ikke, når han en gang kommer, sige ham, at hans herre er taget ind på Wintenbergerhof. Nu tager jeg derhen med det samme." Tiden var nemlig knap, og jeg ville ikke, at mr. Rassendyll skulle vente. Desuden var jeg blevet noget nervøs og ønskede at forrette mit ærinde så snart som muligt. Hvad var der blevet af Bauer? Den tanke vendte tilbage og i følge med den en anden, der på en måde syntes at stå i forbindelse med min stilling i øjeblikket: hvorfor og hvorhen var greven af Luzau-Rischenheim rejst, dagen før jeg tiltrådte min rejse til Wintenberg?

"Hvis han kommer, skal jeg sige det," sagde forstanderen, der havde fulgt mig ud gennem stationsbygningen.

Der var ikke en vogn at se foran stationen! Jeg vidste, at stationen lå lidt uden for byen, for jeg havde passeret Wintenberg på min bryllupsrejse tre år i forvejen. Min ærgrelse nåede toppunktet, da jeg nu indså, at jeg ville være nødt til at gå og således yderligere forsinke mig.

"Hvorfor har De ikke vogne nok?" spurgte jeg vredt.

"Der plejer ellers at være mere end tilstrækkeligt," sagde han, denne gang i en undskyldende tone. "Det skyldes et mærkeligt tilfælde, at der ikke er nok i aften."

"Et tilfælde?" Jeg følte min uro vokse.

"Lige før eksprestoget kom ind, kom der et lokaltog. Det plejer sjældent at medføre passagerer, men i aften var der en snes mand, ja, måske fem og tyve med det. Jeg tog selv imod deres billetter, og de var alle fra den nærmeste landstation. Det var der nu ikke noget mærkeligt i; for der er en velbesøgt restauration der. Men hver af dem lejede en vogn for sig alene, og idet de kørte bort, lo de og råbte til hinanden. Der var derfor kun nogle enkelte vogne tilbage, da Deres tog kom ind, og de blev straks kapret."

Når man kun tog hensyn til denne hændelse, var der ingen grund til at skænke sagen opmærksomhed, men jeg spurgte mig selv, om den, der havde berøvet mig min tjener, nu også havde taget min vogn.

"Hvad var det for folk?" spurgte jeg.

"De så skam meget forskellige ud, men de fleste af dem var noget lurvede. Jeg undrede mig netop over, at de havde råd til at køre i droske."

"Nå, det må jeg jo finde mig i," sagde jeg, og idet jeg knappede min pels, tog jeg min håndbagage og stok og spurgte om vej til hotellet. Mit uheld havde forjaget stationsforstanderens ligegyldighed, og han gav mig en meget omhyggelig vejledning.

"De skal gå hen ad alleen der en halv fjerdingvej, så begynder de første huse i byen, og Deres hotel ligger til højre på det første torv, De kommer til."

Jeg takkede ham kort – jeg havde endnu ikke tilgivet ham hans tidligere uhøflighed – og begav mig på vej, besværet af min tunge frakke og min håndbagage. Da jeg kom lidt bort fra den oplyste station, mærkede jeg, at det var en meget mørk aften, og de høje popler gjorde vejen endnu mørkere. Jeg kunne næppe skelne vejen, og hvert øjeblik snublede jeg på den ujævne stenbro. Der var kun ganske få lygter, deres skær var svagt, og der var langt imellem dem.

Der var ingen at se eller høre, så jeg kunne for den sags skyld have været hundrede mile fra nogen menneskelig bolig. Mod min vilje trængte tanken om fare sig ind på mig. Jeg begyndte at tænke på hver eneste lille begivenhed, der var hændet mig på denne rejse, selv den ligegyldigste fik en ildevarslende betydning. Det var mig umuligt at vise disse tanker bort. Jeg bar jo dronningens brev hos mig, og jeg ville have givet ikke så lidt, om jeg i dette øjeblik kunne have haft gamle Sapt eller Rudolf Rassendyll ved min side.

Når man aner fare, bør man ikke spilde tiden med at overveje, om muligheden virkelig er der. Man skal vedkende sig sin frygt og handle, som om man virkelig er truet. Havde jeg gjort det og holdt øje med vejkanten og jorden for min fod i

stedet for at fortabe mig i en labyrint af overvejelser, kunne jeg måske i tide have undgået fælden eller i hvert fald fået fat på min revolver eller, som sidste udvej, tilintetgjort det, jeg førte med mig. Men jeg var hensunken i spekulationer, og det hele syntes at hænde i et øjeblik. Netop som jeg havde bebrejdet mig selv min frygtsomhed og besluttet at bortvise mine bange anelser, hørte jeg en sagte hvisken, og jeg så to eller tre skikkelser mellem poplerne ved vejkanten. I næste sekund fo'r de ind på mig. Så længe jeg kunne flygte, ville jeg ikke kæmpe. Jeg undgik dem ved et pludseligt spring fremad og satte i løb hen mod den oplyste by. Om jeg løb tredive eller fyrre skridt, ved jeg ikke, men jeg hørte hurtige fodtrin bag mig. Så faldt jeg, så lang jeg var, og jeg forstod, at de havde haft et reb spændt ud over vejen. Idet jeg faldt, sprang der en mand frem fra hver side af vejen, og jeg mærkede, at rebet slappedes under mig. Jeg lå med ansigtet ned i vejens mudder, en mand lå på knæ oven på mig, og en anden holdt begge mine hænder. Jeg var nær ved at kvæles, da jeg hørte en sige:

"Vend ham om!"

Jeg kendte stemmen, og det var en bekræftelse på den frygt, jeg lige havde søgt at få bugt med. Der havde altså dog været noget om det, Anton v. Strofzin havde sagt, for det var Rischenheims stemme, jeg havde hørt.

De tog fat på mig og begyndte at vende mig om på ryggen. Her var der en udvej, og med et kast væltede jeg mig til siden. Et øjeblik var jeg fri, min bevægelse syntes at have overrasket dem, og jeg kom op på knæ. Men i det samme fløj en mand ind på mig som skudt ud af en kanon, og det voldsomme stød væltede mig om på ny. Denne gang faldt jeg på ryggen, og jeg følte

stærke fingre om min hals. Nu blev mine arme igen grebet og ligesom naglede til jorden. Den mand, jeg havde over mig, nærmede sit ansigt til mit, og gennem mørket kunne jeg skelne Rupert af Hentzaus træk. Han stønnede oven på den pludselige anstrengelse og som følge af den kraft, han holdt fast på mig med, men der var et smil om hans mund, og da han på mit blik kunne se, at jeg kendte ham, lo han sagte og triumferende.

Så hørte jeg igen Rischenheims stemme.

"Hvor er den taske, han bar. Det er vel i den."

"Dit fæ! Han har det selvfølgelig på sig," sagde Rupert hånligt. "Hold fast på ham, mens jeg ser efter."

Til hver side var der en, der holdt fast på mine hænder, og Ruperts venstre hånd slap ikke min hals, mens hans højre fo'r undersøgende omkring i mine lommer og ind imellem mine klæder. Jeg lå aldeles hjælpeløs.

Nu fandt han min revolver og rakte den til Rischenheim, der stod ved siden af ham. Så mærkede han æsken, rev den til sig, og hans øjne strålede.

Han satte sit knæ så hårdt imod mit bryst, at jeg næppe kunne ånde, hvorpå han dristede sig til at slippe min hals. Han fik hurtigt æsken lukket op.

"Kom her med lygten," råbte han. En anden bandit kom med en blændlygte, som han rettede mod æsken. Rupert åbnede den helt, og da han så, hvad den indeholdt, lo han igen og stak den i lommen.

"Skynd dig, skynd dig!" sagde Rischenheim. "Nu har vi fået det, vi ville have. Der kan komme nogen, hvad øjeblik det skal være."

Et håb blussede op i mig. Tabet af æsken var jo slemt, men jeg ville endda prise mig lykkelig, hvis brevet undgik opdagelse. Rupert havde måske nok tænkt sig, at jeg medførte noget lignende som det, æsken indeholdt, men brevet kunne han ikke vide noget om. Ville han gøre, som Rischenheim bad ham om? Nej, greven af Hentzau gjorde sine sager grundigt.

"Nu kan vi lige så godt efterse ham lidt nærmere," sagde han og tog fat igen. Mit håb forsvandt, for nu ville han finde brevet.

I næste øjeblik havde han det. Han snappede lommebogen, og idet han gjorde en utålmodig bevægelse hen imod manden, der holdt lygten, begyndte han at undersøge indholdet. Jeg husker godt hans ansigt, som det viste sig der i det skarpe, hvide lys mod den mørke baggrund. Han så smukkere ud end nogensinde, skønt hans fine træk viste en hånlig overlegenhed. Nu holdt han brevet i hånden, og der var ligefrem fryd i hans blik, da han rev det op. Et hastigt blik viste ham, hvad det var, han havde fået fat på, og han gav sig ganske roligt til at læse det uden at bryde sig om Rischenheims nervøsitet eller det forbitrede blik, jeg så på ham med. Han læste det i ro og mag, som om han havde siddet i sit hjem i en magelig lænestol, og han smilede spottende, da han læste de sidste ord, dronningen havde skrevet. Han havde sandelig fået fat på mere, end han havde gjort regning på.

Rischenheim lagde hånden på hans skulder.

"Skynd dig dog, Rupert!"

"Lad mig nu være i fred, menneske. Jeg har ikke længe læst noget så fornøjeligt," svarede Rupert. Så brast han i latter og pegede på de sidste linjer. "Se der!" sagde han og pegede på ordene. Jeg var ude af mig selv af vrede, og mit raseri gav mig

nye kræfter. Rupert var i øjeblikket mindre agtpågivende, han sad ikke så tungt på mig, og da han viste Rischenheim det sted i brevet, der havde moret ham så umådeligt, vendte han hovedet bort. I samme øjeblik væltede jeg ham af mig, og med et voldsomt ryk rev jeg min højre hånd løs. Jeg greb efter brevet. Rupert, der blev bange for at miste sit bytte, sprang tilbage. Jeg sprang op og slyngede den fyr bort, der holdt fast på min anden hånd. Et øjeblik stod jeg ansigt til ansigt med Rupert, så fo'r jeg ind på ham. Han var mig for hurtig. Han sprang om bag den mand, der holdt lygten, og slyngede ham frem imod mig. Lygten faldt til jorden.

"Giv mig din stok," hørte jeg Rupert sige. "Hvor er den? Tak!"

Så hørte jeg Rischenheims stemme. Denne gang frygtsomt bedende:

"Rupert, du lovede mig ikke at slå ham ihjel!" Det eneste svar var et kort, vildt latterudbrud. Jeg skød manden til side og fo'r fremad. Jeg så Rupert, som holdt hånden i vejret, og han må have holdt en svær stok. Så ved jeg næppe, hvad der mere skete. Det var, som om nogen søgte at holde ham tilbage, for jeg hørte ham udstøde en ed, og i næste øjeblik fik jeg et sådant slag for panden, at jeg mistede bevidstheden.

Da jeg igen kunne opfatte noget, mærkede jeg, at jeg lå på ryggen. Jeg havde de frygteligste smerter i hovedet, og det forekom mig, at en flok mænd stod omkring mig og talte ivrigt sammen. Så hørte jeg Rupert le, og jeg så ham løfte stokken, men i det samme greb Rischenheim ham om håndleddet. Jeg hørte nu, at Rischenheim mindede Rupert om, at han havde lovet ikke at dræbe mig, og at Rupert ikke tog mindste hensyn til ham, men blot overvejede, om det ville være vanskeligere at

få mig af vejen død end levende. Jeg kunne hverken holde ud at høre eller se, så jeg lukkede øjnene i sløv ligegyldighed. I næste sekund hørte jeg råb, der lød et skud, så et til, og jeg hørte hurtige fodtrin fjerne sig. I min udmattelse forstod jeg ikke, hvad der gik for sig, men mine smerter var ikke så heftige, og jeg følte, jeg kunne sove.

Når en mand ser tilbage på fortiden, ærgrer det ham ofte, at han ikke benyttede sig af de chancer, lykken bød, og han plager sig selv med at forestille sig, hvor ganske anderledes han ville have handlet, og hvilke udmærkede resultater, han ville have nået. Ja, endnu kan det hænde, at jeg ligger vågen om natten og udtænker fortrinlige måder, jeg kan krydse Ruperts planer på. Så er jeg meget skarpttænkende. Anton v. Strofzins passiar giver mig mange nyttige vink, og jeg drager mine slutninger så sikkert og hurtigt som nogen detektiv i en forbryderroman. Det er da Bauer, der er *mit* redskab og ikke omvendt. Jeg får bugt med Rischenheim, og Rupert flygter hylende med en kugle i armen, mens jeg i triumf bringer dronningens budskab til mr. Rassendyll.

I sådanne øjeblikke føler jeg mig meget stolt. Alligevel er jeg bange for, at jeg, hvis det hele skulle gentage sig, ville blive fanget igen, med mindre Himlen da gav mig en bedre forstand. Dog skulle Bauer ikke narre mig tiere. Det forsikrer jeg. Men – nu var ulykken sket. De havde narret mig – og jeg lå her på landevejen med blodigt hoved. Og Rupert af Hentzau havde dronningens brev!

3. Atter til Zenda

Skæbnen ville, at mit liv ikke kom til at afhænge af noget så usikkert som Ruperts løfte. Der er en skikkelig fragtmand, der nu lever i gode kår i Wintenberg, fordi han den aften tilfældigvis kom kørende hen ad stationsvejen, netop da Rupert tænkte på at tilføje mig et dødbringende slag. Fragtmanden havde en tre-fire stærke knøse med sig, og i det øjeblik, de opdagede gruppen omkring mig, sprang de af og fo'r ind på Rupert og hans fæller. De fortalte bagefter, at den ene af tyvene havde været stemt for at slås – jeg kunne tænke mig, hvem det var – men at de andre ilsomt havde ført ham bort med sig i mørket. Mine nye venner satte efter dem, men et par revolverskud gjorde dem betænkelige, og de vendte uskadte tilbage til det sted, hvor jeg lå bevidstløs på jorden. De hældte lidt vin i mig, og lidt efter lukkede jeg øjnene op. De talte om at bringe mig på hospitalet. Det skulle jeg ikke have noget af, men skønt jeg begyndte at blive klar over forholdene, var det mig dog umuligt at fremstamme mere end de indtrængende ord: "Den gyldne Løve, Den gyldne Løve! Hundrede mark for at bringe mig til Den gyldne Løve!"

Da de forstod, at jeg var på det rene med, hvor jeg ønskede at komme hen, tog den ene min håndbagage, mens de andre løftede mig op i vognen, og vi kørte til det hotel, hvor Rudolf Rassendyll var. Den eneste tanke, mit stakkels hoved var i stand til at fastholde, var den at træffe ham så snart som muligt for at

sige ham, at jeg havde været så dum at lade Rupert få fat i dronningens brev.

Han var der. Han stod på dørtærsklen og syntes at vente på mig, skønt klokken endnu ikke var så mange. Da fragtmanden kørte op foran døren med mig, så jeg mr. Rassendylls høje, slanke skikkelse, og lygternes skær faldt lige på hans røde hår. Jeg fik en følelse som et forladt barn, der finder sin moder. Jeg rakte min hånd ud imod ham over kanten af vognen, idet jeg mumlede: "Jeg har mistet det."

Det gav et sæt i ham, og han trådte helt hen til mig. Så vendte han sig hurtigt om mod kusken.

"Den herre er min ven. Overlad ham kun til mig, så skal jeg siden afgøre det med Dem."

Han ventede, mens jeg blev løftet ned i hans åbne arme, og han bar mig selv ind. Jeg var helt klar nu og forstod alt, hvad der gik for sig. Der var et par mennesker i forhallen, men dem brød han sig ikke om. Han bar mig hurtigt ovenpå og ind i sit værelse. Der anbragte han mig i en lænestol og stillede sig så foran mig. Han smilede, men jeg kunne se spændingen i hans blik.

"Jeg har mistet det," gentog jeg i en ynkelig tone.

"Ja, jeg forstår dig," sagde han med et nik. "Vil du hellere vente, eller kan du fortælle mig det nu?"

"Det kan jeg godt, men giv mig et glas cognac."

Rudolf gav mig lidt cognac, godt fortyndet med vand, og så tog jeg fat på min beretning. Skønt jeg var svag, var jeg dog ikke forvirret, og han fik hele historien i få, men tilstrækkelige ord. Han forandrede ikke en mine, førend jeg nævnede brevet.

"Var der også et brev?" spurgte han hurtigt, og der kom et udtryk af forøget spænding og uventet glæde i hans ansigt.

"Ja, der var også et brev. Det havde hun skrevet, og det har jeg også mistet, Rudolf! Gud hjælpe mig, jeg har mistet begge dele, Rupert har også brevet."

Jeg tror, jeg må have været meget svækket efter det slag, jeg havde fået, for her mistede jeg fatningen og var lige ved at bryde ud i hulken. Rudolf greb min hånd og trykkede den. Jeg forsøgte at tage mig sammen og så op på ham. Han stod hensunken i overvejelse, og nu, da jeg igen var sammen med ham, forekom det mig, at jeg aldrig havde mistet ham, men at vi atter var sammen i Strelsau eller på Tarlenheim og lagde planer mod Sorte Michael og Rupert for igen at sætte kongen på tronen. For som jeg nu så mr. Rassendyll for mig, så han aldeles ud som den gang, han regerede i Strelsau, når undtages enkelte hvide stænk i hans hår.

Smerterne blev stærkere i mit arme hoved. Mr. Rassendyll ringede to gange, og en midaldrende, tætbygget lille mand trådte ind. Han var iført en mørk dragt og havde det tilforladelige, kloge udtryk, man kender den engelske tjener på.

"James," sagde Rudolf, "greven er kommet til skade. Vil De forbinde ham."

James gik ud igen og kom et øjeblik efter tilbage med vand, håndklæde og forbindssager. Han bøjede sig over mig og tog fat på at vaske og behandle mit sår på det omhyggeligste. Rudolf gik op og ned ad gulvet.

"Nå, er De så færdig, James?" spurgte han lidt efter.

"Ja," svarede tjeneren og pakkede sine sager sammen.

"Kom så med telegramblanketter."

James forsvandt og bragte dem i næste øjeblik.

"Vent, til jeg ringer," sagde Rudolf, og idet han vendte sig om imod mig, spurgte han:

"Går det nu bedre, Fritz?"

"Ja, jeg er parat til at høre efter."

"Jeg forstår deres plan. En af dem – enten det nu bliver Rupert eller denne Rischenheim – vil søge at få kongen i tale og vise ham brevet."

Jeg sprang op.

"Det *må* de ikke!" udbrød jeg og faldt i det samme tilbage med en fornemmelse, som om man havde jaget en rødglødende ildrager gennem mit hoved.

"Du kan gøre dit til at standse dem," sagde Rudolf med et smil og standsede for at trykke min hånd. "Du kan sige dig selv, at de ikke vil betro det til postvæsenet. En af dem vil overlevere det. Men hvem?" Han stod og så på mig med et eftertænksomt udtryk.

Det kunne jeg ikke sige, men jeg tænkte mig, det ville blive Rischenheim. Det ville være alt for risikabelt for Rupert at vise sig inden for rigets grænser, og han vidste også, at kongen ikke let lod sig bevæge til at modtage ham, ligegyldigt hvilket vigtigt ærinde, han ville foregive. Derimod vidste ingen noget ufordelagtigt om Rischenheim, der oven i købet ifølge sin rang kunne være vis på hurtigt at få tilstået audiens. Jeg sluttede derfor, at det ville blive ham, der ville overbringe brevet.

"Ja, eller snarere en kopi af det," sagde Rudolf. "I hvert fald vil Rischenheim eller Rupert i morgen tidlig være på vej til Zenda eller er måske allerede taget af sted."

Igen forsøgte jeg at rejse mig op, for jeg brændte af iver efter at forhindre de skæbnesvangre følger af min dumhed. Rudolf tvang mig imidlertid tilbage og sagde: "Nej, vær rolig." Så satte han sig ved bordet og tog telegramblanketterne.

"Du og Sapt har vel en kodeskrift?" spurgte han.

"Ja, skriv blot telegrammet, så skal jeg omskrive det."

"Her har jeg skrevet: *Dokumentet tabt. Lad ingen tale med ham, hvis det er muligt. Telegrafér, hvem der kommer.* – Jeg kan ikke lide at gøre det tydeligere, de fleste kodeskrifter kan jo tydes."

"Ikke vor," sagde jeg.

"Nå, mener du, dette kan bruges?" spurgte Rudolf med et vantro smil.

"Ja, det forstår han nok," svarede jeg og omskrev det. Det var med nød og næppe, jeg kunne holde pennen så længe.

Klokken lød igen, og James viste sig øjeblikkelig.

"Send det af sted."

"Nu er telegrafkontoret lukket, herre."

"James, James!"

"Ja vel, men det kan tage en time at få det lukket op."

"De må bruge en halv time. Har De penge?"

"Ja."

"Nu er det vist bedst," sagde Rudolf til mig, "at du kommer rigtigt i seng."

Jeg ved ikke, hvad jeg svarede, for jeg følte mig atter så svag, at Rudolf selv hjalp mig ind i seng. Jeg sov i hans seng, men jeg tror ikke, han så meget som hvilede sig på sofaen, for jeg var vågen et par gange, og da kunne jeg høre ham gå op og ned inde i det andet værelse. Men hen imod morgenstunden faldt jeg i en tung søvn, og om han også har sovet, ved jeg ikke.

Klokken otte kom James ind og vækkede mig. Han sagde, at i løbet af en halv time ville der komme en læge for at se til mig, men at mr. Rassendyll gerne ville tale med mig et par minutter, hvis jeg følte mig oplagt til det. Jeg bad James kalde sin herre ind øjeblikkelig. Det var jo ligegyldigt, om jeg følte mig oplagt eller ej.

Rudolf kom ind. Han var rolig og alvorlig. Jeg kunne se, at han var fuldt ud sig selv, parat til at bruge alle sine evner. Men der var tillige et andet præg over ham, og det fik hans ansigt til at stråle. Jeg har set et sådant lysskær over unge mænds ansigter, når de så den dame, de tilbad, komme ind i balsalen, og jeg har set den samme glans, men mere dæmpet, i den unge piges blik, når en eller anden ung fyr, der ikke i mine øjne udmærkede sig frem for de andre, bad hende om en dans. Det var den samme stråleglans, jeg så i Rudolfs blik.

"Gamle ven," sagde han, "her er svar fra Sapt. Vil du blot tænke dig, Rischenheim havde udbedt sig audiens, inden han forlod Strelsau."

Jeg rejste mig op på albuen.

"Forstår du mig? Han rejste om mandagen. I dag er det onsdag, og kongen har tilstået ham audiens på fredag kl. 4."

"De gjorde altså regning på, at overfaldet ville lykkes," udbrød jeg, "og Rischenheim har så brevet med!"

"Nej, kun en kopi, om jeg kender Rupert ret. Ja, det var godt arrangeret. Især kan jeg godt lide det med droskerne. Men nu telegraferer jeg til Sapt," fortsatte han, "for at han om muligt kan holde Rischenheim borte en dag eller også få kongen bort fra Zenda."

"Ja, men Rischenheim må dog få den audiens før eller senere," indvendte jeg.

"*Før eller senere* – der er en himmelvid forskel på de to ting!" udbrød Rudolf Rassendyll. Han tog plads på sengekanten og fortsatte hurtigt og bestemt: "Du kan ikke bevæge dig de første par dage. Send besked fra mig til Sapt. Sig ham, at han skal holde dig à jour med, hvad der foregår. Så snart som du kan, tag så til Strelsau, og lad øjeblikkelig Sapt vide, at du er ankommet. Din hjælp vil være nødvendig."

"Og hvad agter *du* at gøre?" spurgte jeg og stirrede på ham.

Han vendte sig helt om imod mig, og jeg kunne se på hans ansigt, at modstridende følelser gik gennem hans sind. Jeg så den faste beslutning og foragt for faren, så kom der fornøjelige, ja lystige tanker og endelig den stråleglans, jeg før omtalte. Han havde været ved at ryge en cigaret og kastede nu den sidste stump bort, idet han rejste sig fra sengekanten.

"Jeg tager til Zenda," sagde han.

"Til Zenda!" udbrød jeg overrasket.

"Ja, jeg tager dertil igen, Fritz. Å, jeg vidste, jeg ville komme der igen, og nu sker det."

"Men hvad vil du gøre?"

"Jeg vil indhente Rischenheim eller i hvert fald komme lige i hælene på ham. Hvis han kommer først, opholder Sapt ham, til jeg kommer, og er jeg først på pladsen, kommer han ikke til at tale med kongen. Ja, hvis jeg kommer tidligt nok –." Han brød ud i en pludselig latter. "Ser jeg måske ikke ud som før? Kan jeg ikke spille konge en gang endnu? Ja, kommer jeg blot tidligt nok, skal Rischenheim dog få audiens. Kongen vil være meget

nådig og tage imod hans kopi. Ja, vær du blot rolig. Rischenheim skal nok få udbytte af sin gang."

Han tav lidt for at se, hvorledes jeg optog hans plan, men jeg var så overvældet, at jeg intet kunne sige.

Rudolfs opblussende livlighed forlod ham lige så hurtigt, som den var kommet, og han var igen den kolde, noget nonchalante englænder, da han tændte en frisk cigaret og fortsatte:

"Ser du, der er jo to – Rupert og Rischenheim. Du kan ikke komme herfra før om et par dage, så meget er sikkert. Men vi må være to i Ruritanien. Rischenheim skal først forsøge, og mislykkes det for ham, trænger Rupert sig med vold og magt frem til kongen. Hvis han blot er sammen med ham i fem minutter, er ulykken sket. Du forstår altså, at Sapt må holde Rupert stangen, mens jeg tager mig af Rischenheim."

"Men hvis du nu bliver set – og opdaget?"

"Hellere det, end at brevet når frem," sagde han. Så lagde han sin hånd på min arm og tilføjede alvorligt: "Får kongen brevet, er jeg den eneste, der kan gøre det, der skal gøres."

Jeg forstod ikke, hvad han mente. Måske agtede han at bortføre dronningen frem for at lade hende i stikken, efter at brevet var blevet bekendt; men han kunne jo tænke på noget, som jeg, der var kongens undersåt, ikke turde spørge ham om. Jeg svarede ham slet ikke, for jeg var først og fremmest i dronningens tjeneste, og jeg kunne alligevel ikke tro, at han tænkte på at tilføje kongen noget ondt.

"Nå, Fritz, se nu blot ikke så modfalden ud. Den historie her er jo ikke nær så slem som den anden, og den klarede vi jo dog flot." Jeg må vist fremdeles have set tvivlende ud, for han

tilføjede utålmodigt: "Jeg tager nu i hvert fald af sted. Du vil vel ikke have, at jeg skal sidde med hænderne i skødet, mens de skurke bringer brevet til kongen?"

Jeg forstod hans følelser, og da jeg også forstod, at han ikke regnede livet for noget i sammenligning med generhvervelsen af dronningens brev, lod jeg være med at modsige ham. Da han mærkede, at jeg samtykkede i hans foretagende, forsvandt hver skygge fra hans ansigt, og vi begyndte nu ganske forretningsmæssigt at drøfte planen i dens enkeltheder.

"Jeg lader James blive her hos dig," sagde Rudolf til sidst. "Han vil være dig til god nytte, og du husker nok, at man fuldt ud kan stole på ham. Et hvilket som helst ærinde, du ikke tør betro til nogen anden, kan du lade ham besørge, og – han skyder også godt." Han rejste sig, mens han talte. "Jeg ser ind, inden jeg rejser," tilføjede han, "for at høre, hvad doktoren mener om dig."

Jeg lå og tænkte på fremtiden, da lægen kom ind. Han undersøgte mig og rømmede sig, mens han småsnakkede med sig selv, men til min store overraskelse spurgte han mig ikke ud om årsagen til min blessure og talte heller ikke, hvad jeg havde frygtet for, om anmeldelse til politiet. Tværtimod lod han mig forstå, at jeg kunne stole på hans diskretion.

"Et par dage må De holde Dem i ro her, men så tænker jeg nok, vi kan få Dem hjem uden fare og uden at vække opsigt."

Jeg takkede ham, og da han lovede at se ind igen, mumlede jeg noget om hans honorar.

"Mange tak, men den sag er afgjort. Deres ven, hr. Schmidt, har betalt mig således, at jeg må sige, han overdrev betydningen af den smule hjælp, jeg har ydet Dem."

Næppe var han borte, før min ven, "hr. Schmidt" kom ind igen. Rudolf lo, da jeg fortalte ham, hvor diskret doktoren havde været.

"Ja, kære Fritz, jeg var nødt til at tage mig visse friheder med hensyn til dit gode navn og rygte. Der er imidlertid ingen fare for, at fru Helga får noget at vide om det."

Jeg lo og tilgav Rudolf, skønt jeg fandt, at han kunne have ladet min foregivne tilbedte være noget mere end bagermadam. Det havde jo været lige så let at gøre hende til grevinde, og så ville doktoren dog have respekteret mig noget mere. Rudolf havde imidlertid fortalt ham, at bageren havde givet mig en i synet med sin kagerulle, og det tror doktoren den dag i dag.

"Nå, nu tager jeg af sted," sagde Rudolf.

"Men hvorhen?"

"Til den samme lille station, hvor to gode venner en gang tog afsked med mig. Fritz, hvor er Rupert taget hen?"

"Ja, vidste jeg det bare!"

"Jeg tør vædde, at han ikke er langt herfra."

"Er du bevæbnet?"

"Jeg har min seksløbede revolver. Nå, ja, siden du vil vide det, jeg har også en kniv, men det er kun for det tilfældes skyld, at han bruger en. Du lader så Sapt vide, når du kommer?"

"Ja, og jeg kommer, så snart jeg kan støtte på benene."

"Som om du behøvede at fortælle mig det, min ven."

"Hvor tager du hen fra stationen?"

"Jeg går gennem skoven til Zenda. Jeg kommer til stationen i morgen aften ved 9 tiden. Hvis derfor Rischenheim ikke har fået audiens, før bestemmelsen var, kommer jeg tidsnok."

"Hvordan vil du få fat på Sapt?"

"Noget *må* vi overlade til tilfældet."

"Gud velsigne dig, Rudolf!"

"Kongen skal ikke få brevet, Fritz."

Vi tav, mens vi vekslede håndtryk. Så kom den lyse glans igen i hans øjne. Han så ned på mig og opdagede, at jeg så på ham med et smil, der ikke var uvenligt.

"Jeg turde ikke tænke på at få hende at se mere, gamle ven. Men nu tror jeg, det vil ske. At prøve en dyst med den knægt og atter se hende – det er endda noget værd."

"Hvordan vil du få hende at se?"

Rudolf lo, og jeg lo også. Han trykkede på ny min hånd, og jeg tror, han ønskede at indgyde mig noget af sin egen frejdighed. Men jeg kunne ikke besvare den bøn, der lå i hans blik. Der var hos ham en bevæggrund, som jeg ikke kunne føle – en stor længsel, og håbet om at få den stillet gjorde faren lille og forjog al tvivl på et godt udfald.

"Men *brevet* går frem for alt," sagde han. "Jeg ventede at dø uden at have set hende, og kan det ikke være andet, vil jeg også dø uden at have set hende, når jeg blot kan få fat på brevet."

"Ja, det ved jeg, du vil," sagde jeg.

I det samme kom James ind.

"Vognen holder for døren," sagde han.

"Pas nu godt på greven, James," sagde Rudolf. "Og forlad ham ikke, før han sender dig bort."

"Nej, herre."

Jeg rejste mig op i sengen. "Lykke på rejsen!" sagde jeg og tog en slurk af den lemonade, James havde bragt mig.

"Ja, med Guds hjælp," sagde Rudolf.

I næste øjeblik lukkedes døren efter ham. Han var taget af sted for at gøre sin gerning og høste sin belønning, at frelse brevet og se dronningens ansigt.

Således drog han for anden gang til Zenda.

4. Ved voldgravens rand

Torsdag aften den 16. oktober var konnetablen på Zenda i meget dårligt humør. Det har han selv fortalt senere. At sætte slottets ro og fred på spil for en kærlighedshilsen havde aldrig forekommet ham klogt, og han havde ærgret sig hver gang "Fritz, den idiot", drog ud på sin årlige rejse. Afskedsbrevet havde forekommet ham at være en ny stor dumhed, der kunne føre endnu større ulykker med sig. Nu var ulykken kommet, eller der var i hvert fald udsigt til, at den ville komme. Det korte, hemmelighedsfulde telegram fra Wintenberg sagde så lidt, men *så* meget røbede det i hvert fald. Det befalede ham – og han vidste ikke engang, *hvem* det var, der gav den befaling – at udsætte Rischenheims audiens, eller, hvis dette var umuligt, at få kongen bort fra Zenda. Hvorfor han skulle gøre dette, var ikke blevet meddelt ham. Men han vidste lige så godt som jeg, at Rischenheim var helt i Ruperts magt, og han kunne selvfølgelig nok tænke sig, at det på en eller anden måde var gået galt i Wintenberg, og at Rischenheim nu kom for at fortælle kongen noget, som denne ikke måtte høre. Sapts opgave var ikke så let, som man i første øjeblik skulle tro, for han vidste ikke, hvor Rischenheim var, og kunne således ikke forhindre ham i at komme. Desuden glædede kongen sig til grevens forestående besøg, eftersom denne var en stor hundeopdrætter og for tiden havde haft særlig held med en race, som det ikke var lykkedes kongen at få fornøjelse af. Kongen havde derfor oven i købet erklæret, at han frem for alt

ville tale med Rischenheim. Det var forgæves, at Sapt fortalte om den store vildbasse, man havde set i skoven, og den glimrende jagt, kongen rimeligvis ville få, hvis han drog ud næste morgen.

"Så kommer jeg ikke tidligt nok hjem til at kunne træffe Rischenheim," sagde kongen.

"Deres Majestæt kommer jo tilbage ved aftenstid," sagde Sapt.

"Så er jeg for træt til at tale med ham, og vi har meget at diskutere."

"Deres Majestæt kunne jo så sove i jægerhytten og ride herind næste morgen for at modtage greven."

"Jeg vil gerne tale med ham så snart som muligt." Han så hurtigt op på Sapt og fortsatte: "Hvorfor vil De ikke have, at jeg træffer greven af Luzau-Rischenheim?"

Sapt lod, som om han ikke bemærkede kongens sygelige mistænksomhed.

"Det er synd at lade den vildbasse slippe," svarede han.

"Å, pyt med den," svarede kongen. "Jeg vil vide, hvordan han bærer sig ad med at få sine hundes skind så fint."

Mens kongen talte, kom der en tjener med et telegram til Sapt. Obersten tog det og stak det i lommen.

"Læs det," sagde kongen. Han havde spist til middag og ville snart gå til ro. Klokken var næsten ti.

"Det haster ikke, Deres Majestæt," sagde Sapt, der tænkte sig, at telegrammet måske kunne være fra Wintenberg.

"Læs det nu," sagde kongen i en gnaven tone. "Det kan jo være, det er fra Rischenheim. Han kan måske komme før, end

han lovede. Jeg vil gerne vide besked med de hunde. Læs telegrammet."

Der var ikke andet for Sapt at gøre end at læse det. Han var for nylig begyndt at bruge briller, og han var meget længe om at få dem på. Han tænkte på, hvad han skulle gøre, hvis telegrammet nu ikke var for kongens øren.

"Så skynd Dem dog, menneske."

Sapt fik endelig telegrammet revet op, og hans ansigt viste en blanding af lettelse og forbløffelse.

"Deres Majestæt gætter forbavsende godt. Rischenheim kan være her i morgen tidlig klokken otte," sagde han, idet han så op.

"Udmærket!" udbrød kongen. "Så drikker vi te sammen klokken ni, og når vi har talt om sagerne, rider jeg på jagt. Er De så tilfreds?"

"Ja, Deres Majestæt."

Kongen gabte og rejste sig, hvorpå han sagde godnat til obersten. "Han skal min sandten tilstå, hvad han gør ved de hunde," sagde han, idet han gik.

"Å, Fanden stå i de hunde!" sagde oberst Sapt i det øjeblik, døren gik i efter majestæten.

Men obersten var ikke den mand, der så let gav tabt. Audiensen, han skulle se at få opsat, var nu blevet rykket frem i tiden, kongen, som han skulle se at få bort fra Zenda, ville ikke tage bort, før han havde talt med Rischenheim. Der var alligevel mange måder, et møde kunne forhindres på. Man kunne tage sin tilflugt til bedrag, og det ville være uretfærdigt ikke at indrømme, at Sapt tænkte på den udvej. Men man kunne jo

også anvende magt, og obersten kom til den slutning, at det vist var, hvad han burde gøre.

"Skønt kongen vil blive rasende, hvis der tilstøder Rischenheim noget, inden han får talt med ham om hundene," sagde han grinende.

Han begyndte alligevel at tænke over sagen, men da han ikke kunne finde på andet end snigmord, gik han over i sin egen fløj, hvor han lukkede et vindue op, for at den friske luft kunne give ham bedre indskydelser. Han stod nu i sin egen stue i det nye slot ved et af de vinduer, der vendte ned til voldgraven. Vindebroen var til højre og lige over for lå den gamle borg. Sapt benyttede de værelser, hertug Michael havde beboet, og på den anden side af voldgraven var det sted, hvor det store rør havde dannet forbindelsen mellem kongens fængsel og vandet i graven. Nu var vindebroen nede, for der var fred på borgen. Det store rør var borte, og fængselsvinduet var utildækket. Det var temmelig klart vejr, og vandet glimtede nu og da, når månen viste sig bag de drivende skyer. Sapt stod og trommede utålmodigt på karmen. Frisk luft fik han nok af, men den gode idé blev borte.

Med ét bøjede konnetablen sig fremad og strakte hals for at se ned i slotsgraven. Han så, at der dannede sig ringe på vandets overflade, som om man havde kastet en sten i vandet, eller en fisk havde slået op. Men Sapt havde ikke kastet nogen sten, og de få fisk, der var i graven, slog ikke op på den tid af døgnet. Lyset i stuen var bag ved Sapt, så hans skikkelse viste sig som en tydelig silhuet. De kongelige gemakker vendte ud til den modsatte side, og der var ikke lys at se andre steder. Sapt ventede, indtil ringene tabte sig. Så hørte han en ganske svag

lyd, som om et stort legeme langsomt gled ned i vandet, og et øjeblik efter dukkede der et hoved op af vandet lige neden for ham.

"Sapt!" lød det sagte, men tydeligt.

Den gamle oberst fo'r sammen, og idet han støttede begge hænder mod karmen, bøjede han sig så langt ud, at man kunne frygte, han ville styrte ud.

"Kom hurtigt ned til trinnene på den anden side," lød det dernede fra, og Sapt så, at manden med bestemte rolige tag svømmede over graven, indtil han forsvandt i det mørke hjørne, hvor vindebroen stødte op til borgmuren. Sapt stod forbavset og så efter ham. Han havde ikke ventet at høre denne stemme midt i nattens stilhed. For kongen var gået i seng, og hvem talte ellers med den stemme?

Det varede imidlertid ikke længe, inden Sapt kom til sig selv og ilede ud af værelset. Ude i korridoren løb han lige på den unge officer v. Bernenstein, der gik sin runde. Sapt satte pris på ham og vidste, han kunne stole på ham, for han havde været en af vore, da vi belejrede Zenda, og han bar endnu mærker, som han kunne takke Ruperts banditter for. Nu var han løjtnant ved den kongelige hestgarde.

Han lagde straks mærke til Sapts usædvanlige iver og udbrød:

"Er der noget i vejen?"

"Nej, min ven, ikke spor. De går bare over i hovedfløjen og bliver der."

Officeren stirrede på Sapt. Det havde han også grund til. Men Sapt greb ham ved armen.

"Nej, De bliver her. Stil Dem op ved den dør, der fører ind til de kongelige gemakker. Der står De og lader ikke nogen komme forbi. Er De med?"

"Ja vel, hr. oberst."

"Og De vender Dem ikke om, hvad De så hører."

Bernensteins forundring steg, men det var Sapt, der var konnetabel og bar ansvaret, hvorfor han trak sin sabel og stillede sig op ved døren. Han kunne godt lystre, selv om han ikke begreb hensigten med den givne befaling.

Sapt løb videre, åbnede porten ud til broen og skyndte sig over. Så gik han ned ad trinnene ved bropillerne, indtil han kom til den kant, der var seks eller syv tommer over vandet. Han stod nu i fuldstændigt mørke, men dog vidste han, at der stod en høj, slank skikkelse lige ved siden af ham. Nu var der en, der greb hans hånd og trykkede den. Det var Rudolf Rassendyll – i våde underbenklæder.

"Er det dig?" hviskede Sapt.

"Ja," svarede Rudolf. "Jeg svømmede herom fra den anden side. Så kastede jeg en lille sten i vandet, men var ikke sikker på, du mærkede det, hvorfor jeg selv fulgte efter. Hold fast ved mig, mens jeg får mine benklæder på. Jeg ønskede ikke at blive våd, så jeg lagde mine klæder i et bundt og førte dem med mig. Hold godt fast, her er glat."

"Men hvad i alverden vil du her?" hviskede Sapt, idet han greb Rudolfs arm.

"Tjene dronningen. Hvornår kommer Rischenheim?"

"I morgen tidlig klokken otte."

"For pokker, så tidligt? Og kongen?"

"Han er her og fast besluttet på at ville tale med greven. Det er umuligt at få ham fra det."

Der var et øjebliks tavshed.

Rudolf tog sin manchetskjorte på.

"Giv mig min vest og min jakke," sagde han. "Det er alligevel en forbistret klam fornemmelse med det våde undertøj."

"Det skal snart tørre," sagde Sapt med et grin. "Vi skal nok skaffe dig bevægelse."

"Jeg har tabt min hat."

"Det lader også til, at du har tabt hovedet."

"Lad mig så få mine sokker og mine støvler, så er jeg færdig." Så tilføjede han hurtigt:

"Har kongen ellers hørt noget fra Rischenheim?"

"Kun gennem mig."

"Hvorfor er han da så opsat på at komme til at tale med ham?"

"For at få at vide, hvorledes han skal skaffe sine hunde finere skind."

"Er det dit alvor? For pokker, jeg kan ikke se dit ansigt."

"Det er mit ramme alvor."

"Godt. Har han skæg nu?"

"Ja."

"Pokker stå i det! Kan du ikke føre mig indenfor, så vi bedre kan tale sammen."

"Hvorfor kommer du i det hele taget?"

"For at træffe Rischenheim."

"For at træffe –?"

"Ja, Sapt. Han har en kopi af dronningens brev."

Sapt snoede hurtigt overskægget.

"Sagde jeg det ikke nok?" bemærkede han i en tilfreds tone. Han ville have været mere end et menneske, om han ikke havde tænkt det, men han behøvede ikke at have sagt det.

"Hvor kan vi gå hen?" spurgte Rudolf utålmodig.

"Hvor som helst der er en stue med en dør, der kan låses," svarede gamle Sapt. "Det er mig, der befaler her, og når jeg siger: Bliv udenfor, så – kommer de ikke videre."

"Ikke engang kongen?"

"Kongen er gået i seng. Kom så," og konnetablen begyndte at balancere op ad trinnene.

"Hvem har vagt?" hviskede Rudolf.

"Bernenstein, men han vender ryggen til os."

"Disciplinen er altså stadig fortrinlig, oberst?"

"Ganske god, Deres Majestæt," gryntede Sapt, idet de trådte op på broen.

De kom ind i slottet, og der var ikke andre i korridoren end Bernenstein, hvis brede ryg spærrede vejen til den kongelige fløj.

"Kom her ind," hviskede Sapt og åbnede døren til det værelse, han var kommet ud fra.

"Ja vel," svarede Rudolf. Det gav et sæt i Bernenstein, men han så sig ikke om. Der var disciplin på slottet Zenda.

Men da Sapt var kommet halvvejs gennem døren, og Rudolf lige skulle til at følge efter, gik den dør op, som Bernenstein vogtede. En halvhøj ed fra Sapt og Rudolfs hurtige snappen efter vejret var det eneste, der hørtes. Bernenstein så sig ikke om, men sænkede kården, idet han trådte til side. I døren stod dronning Flavia, helt klædt i hvidt, og nu blev hendes ansigt lige så hvidt som hendes dragt, for hun havde fået øje på Rudolf

Rassendyll. Et øjeblik stod de alle således, så gik Rudolf forbi Sapt, passerede Bernenstein – der endnu ikke havde vendt sig om – og faldt på knæ foran dronningen, idet han greb hendes hånd og kyssede den. Nu behøvede Bernenstein ikke at vende sig for at se, og hvis overraskelse kunne dræbe, var han faldet død om på stedet. Han vaklede og støttede sig et øjeblik mod væggen. For kongen lå i sin seng, og kongen bar skæg, og dog var det jo kongen, der her, fuldt påklædt og glat raget, kyssede dronningens hånd, mens hun så ned på ham med et ansigt, der strålede af fryd og dog røbede ængstelse og forundring. En soldat må jo være forberedt på alt, men alligevel var Bernensteins forvirring tilgivelig.

I virkeligheden var der intet som helst besynderligt i, at dronningen den aften opsøgte Sapt eller tænkte sig, hvor han rimeligvis var at finde. For hun havde tre gange spurgt ham, om han ikke havde hørt fra Wintenberg, og hver gang havde hun fået et undvigende svar. Da hun nu anede, at der var noget i vejen, havde hun besluttet at få bestemt besked af Sapt. Og nu blev hun her overvældet af uventet glæde. Her var den virkelige levende Rudolf til stede. Det var ikke mere længselsfulde drømme eller tågede syner, hun følte hans varme læber mod sin hånd.

Elskende tænker hverken på tid eller fare, men Sapt tænkte på begge dele, og i næste øjeblik vinkede han bydende til dem, at de skulle gå ind i hans stue. Dronningen adlød, og Rudolf fulgte efter.

"De lader ingen komme ind og siger ikke et ord til nogen," hviskede Sapt, idet han gik ind og lod Bernenstein stå udenfor. Den unge mand var endnu overvældet af forbavselse, men han

forstod på konnetablens blik, at han hellere måtte give sit liv end tillade, at døren blev åbnet. Så derfor stillede han sig på vagt med draget sabel.

Klokken var elleve, da dronningen kom, og den store klokke i tårnet havde forkyndt midnatstimen, før døren igen gik op, og Sapt kom ud. Han bar sit sværd i skeden, men holdt en revolver i hånden. Konnetablen lukkede døren stille efter sig og begyndte straks at tale i hurtig hvisken til Bernenstein. Denne lyttede med spændt opmærksomhed. Sapt talte i otte eller ni minutter, så standsede han og spurgte:

"Forstår De det nu?"

"Ja, det er vidunderligt," sagde den unge mand og trak vejret dybt.

"Pyh!" sagde Sapt. "Der er ikke noget, der er vidunderligt, men der er undertiden noget, der er usædvanligt."

Bernenstein var ikke overbevist og trak på skulderen.

"Nå?" spurgte konnetablen og så hurtigt op på ham.

"Jeg vil give mit liv for Hendes Majestæt," sagde han og slog hælene sammen, idet han rettede sig.

"Godt," sagde Sapt, "hør så efter," og han begyndte igen at tale. Bernenstein nikkede fra tid til anden. "De træffer ham ved porten og bringer ham lige herop. Han må ikke komme andre steder, forstår De?"

"Fuldkommen, hr. oberst," smilede den unge gardeofficer.

"Kongen er så inde i denne stue – *kongen*. De forstår, hvem jeg mener?"

"Ja vel, hr. oberst."

"Og når sammenkomsten er forbi, og vi går ind for at drikke te –"

"Så ved jeg også, hvem der er kongen."

"Godt, men vi gør ham ikke noget, med mindre –"

"Det er nødvendigt."

"Ja, netop."

Sapt vendte sig bort og trak vejret. Bernenstein var en flink elev, men det tog på obersten at give så lang forklaring.

Han bankede sagte på døren, dronningen sagde "Kom ind!" og han gik ind. Bernenstein var igen alene i korridoren og havde nu lejlighed til at tænke over, hvad der var blevet sagt til ham, og hvad han havde at gøre. Den rolle, han skulle spille, fyldte ham med stolthed. Han syntes, det var så vigtig en tjeneste og så stor en ære for ham, at han næsten ønskede, han måtte dø under udførelsen af rollen. Det ville være en smukkere død, end han havde udmalet sig i sine krigerdrømme.

Klokken ét kom oberst Sapt ud.

"Gå ned og sov til klokken seks," sagde han til Bernenstein.

"Jeg er ikke søvnig."

"Nej, men De vil være det klokken otte, hvis De ikke sover nu."

"Kommer dronningen snart, hr. oberst?"

"Om et minut."

"Jeg ville gerne kysse hendes hånd."

"For min skyld ingen alarm, hvis De finder det umagen værd at vente et kvarter af den grund," sagde Sapt og smilede overbærende.

"Obersten sagde *et minut*."

"Det sagde Hendes Majestæt også, hr. løjtnant."

Der gik virkelig et kvarter, inden Rudolf Rassendyll åbnede døren, og dronningen trådte ud. Hun var meget bleg, og hun havde grædt, men hendes øjne strålede af lykke, og hendes

holdning var fast. I det øjeblik Bernenstein så hende, knælede han ned og førte hendes hånd til sine læber. "Til min død, Deres Majestæt," sagde han med skælvende røst.

"Det vidste jeg, hr. løjtnant," sagde hun tillidsfuldt.

Så henvendte hun sig til dem alle tre: "Mine herrer," sagde hun, "De er både mine tjenere og mine venner, til Dem og til Fritz, der nu ligger såret i Wintenberg, har jeg betroet min ære og mit liv. For jeg vil ikke leve, hvis kongen får mit brev."

"Han skal ikke få det, Deres Majestæt," sagde oberst Sapt.

Han tog hendes hånd og klappede den på en brøsig og dog forlegen måde. Dronningen smilede og gav derefter igen Bernenstein hånden som et tegn på sin gunst. De to officerer gjorde derpå honnør, mens Rudolf gik med hende hen til enden af korridoren. Der stod de sammen et øjeblik. De to andre så den modsatte vej og lagde derfor ikke mærke til, at dronningen pludselig bøjede sig ned og dækkede Rudolfs hånd med kys. Han forsøgte at drage hånden til sig, da han ikke fandt det passende, men det lod ikke til, at hun straks ville slippe den. Endelig gik hun, og han lukkede døren efter hende.

"Lad os så komme til forretningerne," sagde oberst Sapt tørt, og Rudolf lo.

Derpå gik Rudolf ind igen, mens Sapt gik ind i kongens forværelse og spurgte lægen, om majestæten sov godt. Da han havde fået et beroligende svar, gik han videre og vækkede kongens kammertjener, som han befalede at sørge for, at der blev serveret te til kongen og greven af Luzau-Rischenheim præcis klokken ni i det lille frokostværelse, der vendte ud til alleen. Derpå gik han tilbage til det værelse, hvor Rudolf var, bar en stol ud og lod Rudolf låse døren. Han tog så sin revolver

frem, og med den i hånden satte han sig til at sove. Løjtnant v. Bernenstein var pludselig blevet syg og havde været nødt til at gå i seng, og konnetablen selv havde overtaget hans post. Det var den forklaring, der ville blive givet, hvis det skulle blive nødvendigt at forklare noget. Således forløb timerne fra to til seks den nat på slottet Zenda.

Klokken seks vågnede konnetablen og bankede på døren. Rudolf Rassendyll lukkede op.

"Har du sovet?" spurgte Sapt.

"Ikke et sekund," svarede Rudolf muntert.

"Jeg troede, dine nerver var i bedre orden."

"Det var ikke nervøsitet, der holdt mig vågen," sagde mr. Rassendyll.

Sapt trak medlidende på skuldrene og så sig om. De lange, svære gardiner var halvt trukket for, bordet var flyttet nærmere hen til væggen, og lænestolen bag ved det stod lige ved gardinerne og var helt i skygge.

"Der er rigelig plads til dig bag gardinet, og når Rischenheim sidder der i sin stol lige over for mig, kan du rette din revolver mod hans hoved ved blot at strække hånden ud. Det samme kan jeg selvfølgelig gøre."

"Ja, det ser jo meget net ud," sagde Sapt med et bifaldende nik.

"Men hvorledes med skægget?"

"Bernenstein fortæller ham, at du har ladet dig barbere nu til morgen."

"Vil han tro det?"

"Ja, hvorfor ikke? For sin egen skyld gør han bedst i at tro, hvad det så skal være."

"Og hvis det nu bliver nødvendigt for os at dræbe ham?"

"Så må vi stikke af. Kongen ville blive rasende."

"Kan han da godt lide ham?"

"Snak, men han vil jo have besked om de hunde."

"Ja vel."

Rudolf Rassendyll gik et par gange frem og tilbage i værelset. Det var let at se, at nattens begivenheder beskæftigede hans tanker. Sapts spekulationer drejede sig derimod om noget helt andet.

"Når vi så har klaret det med den fyr, gælder det om at få fat på Rupert," sagde han.

Det gav et sæt i Rudolf.

"Rupert? Rupert? Ja vist så, ham glemte jeg," sagde han.

Sapt så på ham med foragt. Han vidste, at det var dronningen, der havde været genstand for Rudolfs tanker. Han havde en bemærkning på læberne, men i det samme slog klokken syv.

"Nu er han her om en time," sagde han.

"Ja, vi er parate," sagde Rudolf Rassendyll. Ved tanken om handling strålede hans blik, og rynkerne forsvandt fra hans pande. Han og gamle Sapt så på hinanden og smilede begge.

"Det er lige som i gamle dage, ikke sandt, Sapt?"

"Jo, Deres Majestæt, akkurat som da den gode kong Rudolf regerede."

Således beredte de sig til at tage imod greven af Luzau-Rischenheim, mens mit forbandede sår holdt mig tilbage som fange i Wintenberg. Det er mig stadig en sorg, at jeg kun ved det fra andre, hvad der passerede den morgen. Jeg ville dog så gerne have haft den ære at være med. Men Hendes Majestæt

glemte mig dog ikke, hun vidste, at jeg ville have gjort min pligt, hvis jeg ikke havde været forhindret.

5. Audiens hos kongen

Nu, da jeg er nået så langt i den beretning, jeg er begyndt at nedskrive, føler jeg en vis lyst til at lægge pennen fra mig og ikke omtale, hvorledes vi fra det øjeblik, mr. Rassendyll igen kom til Zenda, syntes at være blevet grebet af en skæbnesvanger, vanvittig hvirvelvind, der førte os rundt mod vor vilje, drev os fra den ene handling til den anden, indgød os en forvovenhed, der ikke ænsede nogen som helst hindring, og lod os vise vor hengivenhed over for dronningen og den mand, hun elskede. Hun var vor dronning, og vi følte det næsten som en uretfærdighed, at han ikke var vor konge. Det værste, der hændte, havde vi ikke planlagt, ja, ikke en gang vovet at håbe. Det kom som en tordenkile, udslynget af Rupert af Hentzau, og følgen blev, at nettet blev trukket tættere sammen om os. Så var det, vi blev betaget af dette mærkelige og heftige ønske, som jeg senere skal fortælle om. Vi blev fulde af iver efter at fuldbyrde vore hensigter og tvinge mr. Rassendyll ind på den vej, vi havde valgt. Vort ønske var vor ledestjerne, og ført af den trængte vi frem gennem mørket, indtil et dybere mørke faldt over os og standsede vore skridt. Vi står også over for dommen så vel som han og hun. Derfor skriver jeg, men jeg skriver ligefremt og kortfattet, fremsætter det, jeg bør fremsætte, og ikke mere. Alligevel bestræber jeg mig for at give et sandt billede af den tid og den mand, hvis lige jeg ikke har kendt. Men jeg frygter hele tiden for, at det ikke skal lykkes mig at beskrive ham således, som han virkelig var, og at det heller ikke vil lykkes mig at gøre

det forståeligt, hvorledes han påvirkede os alle, indtil hans vilje og beslutning i ét og alt blev den rette. For han talte ikke meget og sagde aldrig mere end nødvendigt. Jeg mindes ikke, at højtstemte fraser nogensinde lød fra hans læber. Og han krævede intet for sig selv. Ikke desto mindre gik hans ord og blik både mænd og kvinder til hjerte, så de alle var parate til at ofre sig for ham og lyde hans befalinger. Men fantaserer jeg ikke? Nej, for så måtte Sapt også være blevet fantast, for det var ham, der førte os alle i ilden.

Klokken manglede ti minutter i otte, da den unge løjtnant v. Bernenstein, meget flot udhalet, indtog sin post uden for hovedindkørslen til slottet. Man kunne se, han var uhyre frejdig, som han der slentrede op og ned foran de ubevægelige skildvagter. Han kom ikke til at vente længe. På slaget otte kom en herre ridende op ad kørevejen. Bernenstein udbrød: "Å, der kommer greven!" og ilede hen imod ham. Rischenheim sprang af og rakte den unge officer hånden.

"God dag, kære Bernenstein!" sagde han, for de kendte hinanden.

"De er præcis, kære greve, og det er godt, for kongen venter Dem med den største utålmodighed."

"Jeg troede næppe, han var så tidligt oppe."

"Oppe! Han har været oppe det sidste par timer. Ja, vi har egentlig haft en rent forbandet morgenstund, og De må behandle ham varsomt, kære greve. Han er yderst irritabel i dag. For eksempel faldt det ham ind – men bevares, jeg tør skam ikke opholde Dem. Vil De være så venlig at følge med?"

"Ja, men hør, løjtnant v. Bernenstein, fortæl mig dog det hele. Jeg kan jo ellers let komme til at støde majestæten."

"Kongen vågnede lidt før seks, og da barberen kom for at krølle skægget, var der min sandten ikke mindre end syv grå hår i det. Der blev stor opstandelse, og kongen befalede manden at tage hele skægget af med det samme. 'Væk med det,' sagde han, 'jeg vil ikke gå med gråt skæg.' Nå, der var jo ikke noget at sige til det, det må han jo selv bestemme, og nu er det borte."

"Skægget?"

"Ja, vist så, kære greve. Da han så havde takket Himlen for, at det var borte, og erklæret, at han nu var blevet ti år yngre, udbrød han: "Greven af Luzau-Rischenheim deltager i mit morgenmåltid i dag. Hvad skal vi have?" Køkkenchefen måtte så selv ud af fjerene og – men, Gud nåde mig, om han opdager, at jeg her står og snakker tiden bort. Kom nu med, De ventes som sagt med den største utålmodighed." Med disse ord tog Bernenstein greven under armen og gik hurtigt ind i slottet med ham.

Greven af Luzau-Rischenheim var ung og ikke mere erfaren i den slags ting end Bernenstein, og han lod oven i købet ikke til at egne sig rigtig for professionen. Han var meget bleg den morgen, hans væsen røbede uro, og hans hænder rystede. Det var ikke, fordi han manglede mod, men han besad ikke den mere sjældne dyd: koldblodighed, og det betydelige – eller måske snarere foragtelige – ved hans hverv – havde bragt hans sind ud af ligevægt. Han lagde derfor næppe mærke til, hvor han gik, men lod Bernenstein hurtigt føre ham til det værelse, hvor Rudolf var. Han tvivlede aldeles ikke på, at det var kongen, han blev ført ind til.

"De skal spise klokken ni, men majestæten ønsker at tale med Dem først. Han har noget vigtigt, han vil tale om, og det har De måske også?"

"Jeg? Å, nej! Det er et ubetydeligt anliggende og – ganske privat."

"Ja vel, ja vel. Det var heller ikke meningen at fritte Dem ud, kære greve."

"Træffer jeg kongen alene?" spurgte Rischenheim nervøst.

"Der er vist ikke nogen inde hos ham, nej, det tror jeg da ikke," sagde Bernenstein.

Nu stod de ved døren. Bernenstein standsede.

"Jeg har ordre til at vente udenfor, indtil Hans Majestæt kalder," sagde han hviskende, som om han frygtede, at den irritable konge skulle høre ham. "Nu skal jeg melde Dem. Sæt ham nu endelig i godt humør for vor skyld!" Og han slog døren op: "Greven af Luzau-Rischenheim har den ære at gøre Deres Majestæt sin opvartning!" Han lukkede hurtigt døren efter greven og stillede sig lige foran den. Han rørte sig kun én gang, og da tog han sin revolver frem og undersøgte den omhyggeligt.

Greven gik frem i værelset, bukkede dybt og anstrengte sig for at skjule sin synlige bevægelse. Han så kongen sidde i sin lænestol. Han var i en brun cheviotsdragt, og ansigtet var i dyb skygge, men Rischenheim så dog straks, at skægget var borte. Kongen gav Rischenheim hånden og anviste ham derpå plads i stolen lige over for sig, kun en halv alen fra gardinerne.

"Det glæder mig at se Dem, kære greve," sagde kongen.

Rischenheim så op. Før i tiden var Rudolfs stemme så lig kongens, at det var umuligt at mærke forskellen, men i det

sidste par år var kongens stemme blevet svagere, og det lod til, at Rischenheim var overrasket over den kraft, han blev tiltalt med. Idet han så op, bevægede gardinerne sig umærkeligt bag ved ham, men bevægelsen døde bort, da greven ikke viste yderligere tegn på mistanke. Rudolf havde imidlertid bemærket hans overraskelse, og da han næste gang talte, var det i en mere dæmpet tone.

"De ved ikke, hvor det glæder mig, at De kommer," fortsatte han, "for jeg er lige ved at tabe tålmodigheden med de hunde. Jeg *kan* ikke få skindet ordentligt, og jeg har dog forsøgt enhver udvej. Deres er jo ligefrem pragtfulde."

"Deres Majestæts ord er mig en stor glæde. Men jeg har dristet mig til at anmode om audiens for at –"

"De skal min sandten fortælle mig om de hunde. Og det før Sapt kommer, for jeg vil ikke have, at andre skal høre det."

"Venter Deres Majestæt oberst Sapt?"

"Ja, om tyve minutter," sagde kongen og så hen på uret på kaminen.

Rischenheim blev nu fyr og flamme for at få sit ærinde udrettet, inden Sapt viste sig.

"Hårene vokser så smukt frem hos Deres hunde –"

"Jeg beder tusinde gange om tilgivelse, Deres Majestæt, men –"

"Så lange og silkebløde, at det er til at fortvivle over –"

"Mit ærinde er af allerstørste vigtighed," fremstammede Rischenheim i dødsangst.

Rudolf kastede sig tilbage i stolen med et fornærmet udtryk.

"Ja, når De absolut *må* sige det først, så kom hurtigt med det. Hvad er det så for en vigtig sag?"

Rischenheim så sig om i værelset. Der var ingen andre til stede. Gardinerne rørte sig ikke, og kongen lod venstre hånd glide hen over den skægløse hage, mens den højre hånd var skjult af det lille bord, der stod imellem dem.

"Deres Majestæt, min fætter, greven af Hentzau, har betroet mig et hverv."

Rudolfs ansigtsudtryk viste med ét streng alvor.

"Jeg kan hverken direkte eller indirekte have noget som helst at gøre med greven af Hentzau."

"Tilgiv mig, Deres Majestæt, tilgiv. Men greven er kommet i besiddelse af et dokument, der har den største interesse for Deres Majestæt."

"Greven af Hentzau har vakt mit allerhøjeste mishag."

"Deres Majestæt! Han håber at kunne gøre bod for sine forseelser, og derfor har han sendt mig hertil. Der er dannet en sammensværgelse mod Deres Majestæts ære."

"Så?" sagde Rudolf i en kølig og tvivlende tone.

"Ja, Deres Majestæt, og det er blandt dem, der står Deres Majestæt nær, og som Deres Majestæt sætter megen pris på."

"Nævn dem."

"Det tør jeg ikke. Deres Majestæt vil ikke tro mig. Men Deres Majestæt vil derimod tro et skriftligt bevis."

"Vis mig det. Skynd Dem, vi kan blive forstyrret."

"Jeg har en kopi, Deres Majestæt."

"En kopi!" sagde Rudolf hånligt.

"Min fætter har originalen og vil sende den til Deres Majestæt. Jeg har her en kopi af Hendes Majestæts brev."

"Dronningens?"

"Ja, Deres Majestæt. Det er adresseret til –"

Rischenheim standsede.

"Til hvem, hr. greve?"

"Til en mr. Rudolf Rassendyll."

Rudolf spillede sin rolle godt. Han foregav ikke ligegyldighed, men lod stemmen skælve som af sindsbevægelse, da han strakte hånden ud og hæst hviskede:

"Giv mig det! Kom med det!"

Rischenheims øjne strålede. Skuddet havde ramt; nu var han vis på, at kongen ville høre ham, hundene tænkte han ikke mere på. Det var tydeligt, at han havde vakt den skinsyge konges mistanke.

"Min fætter anser det for sin pligt at tilstille Deres Majestæt dette brev. Han fik det –"

"Fanden med, hvordan han fik det! Kom med det!"

Rischenheim knappede først frakken op, så vesten. En revolver stak op af et bælte inden for vesten. Han begyndte derpå at trække et papir frem fra en lille lomme i vesteforet.

Men Rudolf var med al sin selvbeherskelse kun et menneske. Da han så papiret, bøjede han sig frem og rejste sig halvt op fra stolen. Som følge deraf kom hans ansigt ud i det fulde dagslys, og i det samme så Rischenheim op. Han så det ivrige blik og blev grebet af en pludselig mistanke. For skønt hvert eneste træk i det ansigt var kongens op ad dage, var der dog et præg af bestemthed og kraft, som man ikke var vant til at se der. I samme øjeblik fik han en anelse om, hvorledes det hang sammen og greb efter sin revolver. Men han var ikke hurtig nok i vendingen, Rudolfs venstre hånd greb om Rischenheims hånd og papiret med et jernhårdt tag. Rudolfs revolver pegede mod hans tinding, og ud fra gardinet kom der en arm, der rettede en

revolver imod ham, mens det lød ganske tørt: "De gør bedst i at tage det med ro!" Med disse ord trådte Sapt helt frem.

Rischenheim var ude af stand til at sige et ord i anledning af denne pludselige forvandling. Han stirrede blot med opspilede øjne på Rudolf Rassendyll. Sapt derimod spildte ikke tiden, men snappede grevens revolver og stak den i lommen.

"Tag så papiret," sagde han til Rudolf, og hans revolver holdt Rischenheim ubevægelig, mens Rudolf vristede det kostbare dokument ud af fingrene på ham. "Se efter, om det er det rigtige. Nej, lad være at læse det, se bare efter. Er det rigtigt? Det er godt. Hold så din revolver op til hans hoved. Jeg vil visitere ham."

De tvang greven til at rejse sig, og Sapt underkastede ham en så grundig undersøgelse, at det var umuligt, at han kunne have noget andet dokument eller nogen anden kopi skjult hos sig. Så lod de ham tage plads igen. Hans blik fulgte Rudolf Rassendyll, som om denne havde hypnotiseret ham.

"Jeg tror nok, De har set mig før," sagde Rudolf med et smil. "Jeg erindrer Dem som ungt menneske fra den tid, jeg var i Strelsau. Vil De være så god at sige os, hvor De har efterladt Deres fætter."

For det gjaldt om at få ud af Rischenheim, hvor Rupert var, for at de kunne gå på jagt efter ham, når de var færdige med Rischenheim.

Men just som Rudolf havde fremsat sit spørgsmål, lød der en heftig banken på døren. Rudolf sprang hen for at lukke op, mens Sapt og hans revolver blev, hvor de var. På tærsklen stod Bernenstein med åben mund.

"Kongens kammertjener gik lige her forbi. Han søger efter oberst Sapt. Kongen spadserede gennem alleen, og en af skildvagterne fortalte ham, at Rischenheim var kommet. Jeg sagde, at konnetablen var gået en tur i parken med greven, og at jeg ikke vidste, hvor de var i øjeblikket. Kongen kan komme her forbi, hvad øjeblik, det skal være."

Sapt tænkte sig om et øjeblik og vendte sig så om mod greven.

"Vi taler videre siden. Nu skal De spise sammen med kongen, men både Bernenstein og jeg er til stede. Pas på, at De ikke siger noget om Deres ærinde eller om den herre der. Siger De blot et eneste ord eller giver et eller andet vink, jager jeg Dem øjeblikkelig en kugle gennem hovedet, og tusinde konger skal ikke hindre mig i det. Rudolf, bag ved gardinet! Bliver det nødvendigt, må du springe ned i voldgraven og se at komme bort."

"Javel, jeg kan jo så læse mit brev undervejs."

"Brænd det, dit fæ!"

"Når jeg har læst det, skal jeg gerne spise det, hvis du ønsker det, men ikke før."

Bernenstein stak atter hovedet ind ad døren.

"Skynd Dem, nu kommer manden tilbage."

"Bernenstein, hørte De, hvad jeg sagde til greven?"

"Ja vel, hr. oberst!"

"Godt, så ved De, hvad De skal gøre. Nu går vi til kongen."

"Nå," lød det vredt udenfor, "hvor længe skal jeg vente på besked?"

Rudolf forsvandt bag gardinet, Sapts revolver gled ned i lommen, og Rischenheim stod med slapt hængende arme og

halvt opknappet vest. Henne ved døren stod Bernenstein og bøjede sig dybt, idet han forsikrede, at tjeneren lige var gået sin vej, og at de stod i begreb med at opsøge Hans Majestæt. Så trådte kongen ind, bleg og med fuldskæg.

"Goddag, greve, det fornøjer mig at se Dem. Hvis jeg havde anet, at De var kommet, skulle De ikke have ventet et minut. Hvor her er mørkt herinde, Sapt. Hvorfor trækker De ikke gardinerne til side?" Med disse ord gik kongen hen imod det gardin, Rudolf stod bagved.

"Lad mig, Deres Majestæt," udbrød Sapt, idet han fo'r forbi kongen og greb fat i gardinet.

Der viste sig et glimt af skadefryd i Rischenheims øjne.

"Sagen er den," fortsatte konnetablen, idet han stadig holdt fast på gardinet, "vi var så optaget af det, greven fortalte om sine hunde –"

"Ja, det er sandt, det glemmer jeg jo rent," udbrød kongen. "Det var de hunde. Fortæl mig dog, kære greve –"

"Undskyld, Deres Majestæt, men morgenmaden er rettet an," sagde løjtnant v. Bernenstein.

"Ja, lad os så få begge dele på én gang. Kom med, hr. greve." Kongen bød Rischenheim armen og sagde til Bernenstein: "De fører an, hr. løjtnant. Og De," henvendte han sig til Sapt, "kommer med, oberst."

De gik ud. Sapt standsede og låsede døren af efter sig.

"Hvorfor gør De det?" spurgte kongen.

"Jeg har nogle vigtige papirer i min skuffe, Deres Majestæt."

"Hvorfor så ikke aflåse skuffen?"

"Jeg fæ har kastet nøglen bort."

Greven af Luzau-Rischenheim spiste ikke meget. Han sad lige over for kongen. Oberst Sapt stillede sig bag ved kongens stol, og Rischenheim så mundingen af en revolver hvile på det øverste af stolen lige bag ved kongens højre øre. Bernenstein stod stiv som en støtte henne ved døren, og da Rischenheim en gang så om på ham, fik han et meget sigende blik til svar.

"De spiser ingenting," sagde kongen. "Jeg håber da, at De har det godt?"

"Jeg er lidt utilpas, Deres Majestæt," stammede Rischenheim meget sandfærdigt.

"Nå, fortæl mig så om hundene, mens jeg spiser. *Jeg* er nemlig godt sulten."

Rischenheim begyndte at afsløre sin hemmelighed. Hans forklaring lod en del tilbage at ønske med hensyn til tydelighed. Kongen blev utålmodig.

"Jeg forstår det ikke rigtigt," sagde han gnavent og skubbede stolen tilbage, så Sapt hoppede til siden og skjulte revolveren bag sin ryg.

"Deres Majestæt –" udbrød Rischenheim og rejste sig halvt op. En rømmen fra løjtnant v. Bernenstein standsede ham.

"Fortæl mig det hele én gang til," sagde kongen.

Rischenheim gjorde, som det blev ham befalet.

"Nå, nu er jeg lidt mere klar over det. Er De med, Sapt?" spurgte kongen og drejede i det samme hovedet om imod konnetablen, der næppe fik tid til at skjule revolveren. Greven bøjede sig frem imod kongen. Løjtnant v. Bernenstein hostede. Greven sank igen tilbage i stolen.

"Jo fuldstændig, Deres Majestæt," sagde oberst Sapt. "Jeg forstår godt, hvad greven ønsker at forklare Deres Majestæt."

"*Jeg* begriber kun det halve," sagde kongen og lo. "Men det er måske også nok."

"Ja, ganske sikkert, Deres Majestæt," sagde Sapt med et smil.

Da den vigtige sag med hundene nu var afgjort, erindrede kongen, at greven havde anmodet om audiens i et særligt anliggende.

"Nå, hvad var det så, De ellers havde på hjerte?" spurgte han med en træt mine. Hundene havde været mere interessante at tale om.

Rischenheim så over på Sapt. Revolveren var på sin plads, og Bernenstein rømmede sig på ny. Der var alligevel en udvej.

"Tilgiv, Deres Majestæt, men vi er ikke ene."

Kongen så forbavset op.

"Er det så hemmelig en sag?"

"Jeg vil foretrække kun at nævne sagen for Deres Majestæt."

Men Sapt var bestemt på ikke at lade Rischenheim blive ene med kongen. Han bøjede sig derfor frem over kongens skulder og sagde spydigt:

"Mine stakkels øren kan rimeligvis ikke tåle at høre nyt fra Rupert af Hentzau –"

Kongen blev blussende rød.

"Er det ham, De vil tale med mig om, hr. greve?" spurgte han og så strengt på Rischenheim.

"Deres Majestæt ved ikke, hvad min fætter –"

"Er det den gamle anmodning?" afbrød kongen. "Han ønsker at vende tilbage? Er det det hele, eller er der mere endnu?"

Der fulgte et øjebliks tavshed på kongens ord. Sapt så Rischenheim lige ind i ansigtet og smilede, idet han hævede højre hånd, så greven så revolveren. Bernenstein hostede to

gange. Rischenheim sad og vred sine hænder. Han forstod, at de under ingen pris ville lade ham røbe sit ærinde til kongen eller mr. Rassendylls nærværelse på slottet. Han rømmede sig og åbnede munden som for at tale, men forblev tavs.

"Nå, jeg spørger, om det er den gamle historie eller noget nyt?" spurgte kongen utålmodigt.

Rischenheim var fremdeles tavs.

"Men har De da mistet mælet, mand?"

"Det – det er – kun det, Deres Majestæt behager at kalde den gamle historie."

"Så må jeg sige, at De har opført Dem upassende over for mig ved at andrage om audiens i en sådan anledning," sagde kongen. "De kender min beslutning, og Deres fætter kender den også."

Med disse ord rejste kongen sig. Sapts revolver gled ned i lommen, og løjtnant v. Bernenstein trak sablen og gjorde honnør, idet kongen passerede ham. Han hostede også.

"Kære Rischenheim," sagde kongen i en venligere tone, "jeg forstår Deres naturlige følelser for manden. Men, tro mig, De tager fejl i den sag. Gør mig derfor den tjeneste aldrig mere at bringe den sag på bane over for mig."

Rischenheim, der var rasende over sin ydmygelse, kunne ikke gøre andet end bukke til svar.

"Oberst Sapt, De sørger for greven. Nu må jeg jo af sted, min hest står for døren. Nå, farvel, hr. greve! Bernenstein, giv mig Deres arm."

Bernenstein så hurtigt hen til konnetablen. Denne nikkede beroligende.

Bernenstein stak sin kårde i skeden og bød kongen armen. De gik ud gennem døren, som Bernenstein trak til efter sig. Men i samme nu fløj Rischenheim frem imod døren. Han var ude af sig selv af raseri og fortvivlelse over det puds, man havde spillet ham, og nu havde han jo kun med én at gøre. Han fik også fat i dørhåndtaget, men i samme øjeblik var Sapt inde på livet af ham, og Sapts revolver rørte ved hans øre.

Kongen standsede ude på gangen.

"Hvad er det, de laver der inde?" spurgte han, da han hørte de hurtige bevægelser.

"Det ved jeg ikke, Deres Majestæt," sagde Bernenstein og blev ved at gå.

"Nej, stop lidt, løjtnant, De haler mig jo af sted."

"Jeg beder tusinde gange om forladelse, Deres Majestæt."

"Nu hører jeg ikke noget." Der var heller intet at høre, for de to stod ubevægelige som støtter inden for døren.

"Jeg heller ikke, Deres Majestæt. Skal vi gå videre?" spurgte Bernenstein og tog atter et skridt fremad.

"Ja, De *vil* jo have mig med," sagde kongen og lo, idet han lod sig føre af sted.

Indenfor stod Rischenheim med ryggen mod døren. Han gispede efter vejret, og hans ansigt blussede af ophidselse.

"De har aldrig før været så nær ved at himle som i dette øjeblik, min herre," sagde konnetablen. "Havde De lukket den dør op, havde De fået en kugle gennem hovedet."

Der blev banket på døren.

"Luk op," sagde Sapt. Rischenheim adlød, idet han bandede halvhøjt. Udenfor stod der en tjener med et telegram på en sølvbakke.

"Undskyld, dette telegram kom lige nu. Det er til greven af Luzau-Rischenheim," sagde han.

"Tag det," hviskede Sapt, og Rischenheim greb forvirret efter det.

Tjeneren bukkede og forsvandt.

"Luk det op," befalede Sapt.

Rischenheim sendte Sapt et harmdirrende blik.

"Nå, De kan jo ikke have nogen hemmelighed for en så god ven, som jeg er. Skynd Dem nu og luk det op!"

Greven begyndte at åbne det,

"Hvis De river det itu eller krøller det sammen, skyder jeg Dem," sagde Sapt roligt. "De ved, De kan stole på mit ord. Læs det så."

"Jeg gør det ikke."

"Enten læser De telegrammet eller Deres fadervor!"

Revolvermundingen var lige ved hans hoved, så han foldede det ud. Derpå så han op på Sapt.

"Læs!" sagde konnetablen.

"Jeg forstår ikke, hvad meningen er," sagde Rischenheim.

"Måske kan jeg hjælpe Dem?"

"Der står kun –"

"Læs, hr. greve, læs!"

Så læste han telegrammet op for Sapt. Det lød således:

"Holf, Kønigstrasse 19."

"Tusind tak, hr. greve. Og hvor er det afsendt fra?"

"Strelsau."

"Å, vil De ikke blot vende det om, så jeg selv kan se. Det er ikke fordi, jeg tvivler, men at se er at tro. Tak, tak, det forholder sig, som De siger. Forstår De det ikke, hr. greve?"

"Aldeles ikke."

"Højst mærkværdigt. Jeg kan så udmærket tænke mig til meningen."

"Ja, De er så skarpsindig."

"Å, det er så simpelt."

"Vil De så ikke i Deres visdom give mig en forklaring," sagde Rischenheim, og forsøgte på at være sarkastisk.

"Jeg mener, det må være en adresse, hr. greve."

"Så, det faldt mig ikke ind. Jeg kender ingen, der hedder Holf."

"Jeg tror heller ikke, det er Holfs adresse."

"Hvis da?" spurgte Rischenheim og så ængsteligt på konnetablen.

"Å, jeg mener blot, at det er greven af Hentzaus nuværende adresse."

Mens han talte, så han Rischenheim ind i øjnene. Så lo han skarpt og stak revolveren i lommen, idet han bukkede for greven.

"Det er godt, vi har Dem til at hjælpe os, kære greve," sagde han.

6. Dronningens tjeneres opgave

Lægen, der tilså mig i Wintenberg, var ikke alene diskret, men også let at komme til rette med. Han indså måske også, at det ikke gavnede mig at ligge på min ryg, når jeg brændte af utålmodighed efter at komme op. Jeg er bange for, han mente, jeg tænkte på bagerens kagerulle, men han gav mig i hvert fald fri, og jeg var på vejen hjem tolv timer efter, at Rudolf Rassendyll havde forladt mig. Jeg kom derfor til Strelsau den samme fredag morgen, som greven af Luzau-Rischenheim to gange var sammen med kongen ude på Zenda. I samme øjeblik, som jeg ankom, sendte jeg James, der hele tiden havde været mig til udmærket nytte, til telegrafstationen for at melde konnetablen, at jeg nu var hjemme og stillede mig til hans disposition. Sapt fik mit telegram, mens de holdt krigsråd, og det var ham og Rudolf Rassendyll en god hjælp ved de planer, de var ved at lægge.

Deres rådslagning fandt sted under ret usædvanlige forhold. De turde ikke tabe Rischenheim af syne, og Rudolf kunne ikke forlade det værelse, han opholdt sig i. Kongen ville ikke blive længe borte, og inden han kom tilbage, måtte Rudolf og Rischenheim være borte og de fornødne forholdsregler truffet for at forhindre, at det originale brev kom den mand i hænde, kopien havde været bestemt for.

Sapts stue var meget stor. I krogen længst borte fra døren sad Rischenheim, afvæbnet og modfalden. Han så nærmest ud, som om han var villig til at opgive det hele og gå ind på de vilkår, der måtte blive ham foreskrevet. Lige inden for døren sad de andre tre således, at de om fornødent kunne forsvare indgangen med deres liv. Bernenstein var munter og triumferende, Sapt fåmælt og koldblodig, Rudolf rolig og klarhovedet. Dronningen afventede i sine gemakker resultatet af deres overvejelser. Hun var parat til at handle således, som de måtte bestemme, men ville tale med Rudolf, før han forlod slottet.

De talte sagte af hensyn til Rischenheim. Så tog Sapt papir frem og gav sig til at skrive. Den første meddelelse var til mig og befalede mig at komme ud til Zenda samme eftermiddag. Der trængtes hårdt til en medarbejder. Så kom der nye overvejelser, og nu var det Rudolf, der førte ordet, for det var hans dristige plan, de drøftede. Sapt snoede overskægget og smilede tvivlende.

"Jo, jo," mumlede løjtnant Bernenstein, og hans øjne strålede.

"Det er farligt, men det er det bedste, vi kan gøre," sagde Rudolf og sænkede forsigtigt stemmen endnu mere, for at fangen ikke skulle få fat på noget som helst af det, han sagde. "Men det vil da være nødvendigt, at jeg bliver her til i aften. Kan jeg det?"

"Nej, men du kan opholde dig ude i skoven, indtil jeg kommer ud til dig," sagde Sapt.

"Indtil *vi* kommer," sagde Bernenstein.

"Nej," sagde konnetablen, "De må passe på vor ven her. Husk på, at det er alt sammen i dronningens tjeneste."

"Desuden ville hverken obersten eller jeg lade Dem få en chance over for Rupert," sagde Rudolf med et smil. "Det stykke vildt vil vi selv jage, ikke sandt, Sapt?"

Obersten nikkede. Nu tog Rudolf papir frem, og her er det telegram, han skrev:

> Holf, Kønigstrasse, Strelsau.
>
> Alt vel. Han har det, jeg havde, men ønsker at se det, du har. Han og jeg er ved jægerhytten i aften kl. 10. Tag det med og mød os der. Ingen aner noget.
>
> *L. R.*

Rudolf gav Sapt papiret, og Bernenstein bøjede sig over oberstens skuldre og læste med.

"Den limpind fik man vist ikke mig til at hoppe på," sagde gamle Sapt med et grin.

"Nej, men nok Rupert af Hentzau. Og hvorfor ikke? Han vil forstå, at kongen ønsker at tale med ham uden dronningens vidende, og også uden at du får noget at vide, Sapt, da du er min ven. Hvilket bedre sted kan kongen vælge end jægerhytten, hvor han altid tager hen, når han ønsker at være ene? Rupert skal nok komme, stol kun på det. Ja, han ville såmænd komme, selv om han nærede mistanke, det ved du lige så godt som jeg."

"Han og Rischenheim har måske en aftalt kodeskrift?" indvendte Sapt.

"Nej, så havde Rupert benyttet den, da han sendte sin adresse."

"Hvad så – når han kommer?" spurgte Bernenstein.

"Så finder han den samme konge, som Rischenheim traf, og Sapt ved hans side."

"Han vil genkende Dem."

"Ja, det tænker jeg også," sagde Rudolf med et smil. "Imidlertid kommer Fritz her og passer på kongen."

"Og Rischenheim?"

"Ham skal De tage Dem af, løjtnant. Sapt, bor der nogen på Tarlenheim for tiden?"

"Nej, grev Stanislas har stillet det til Fritz' disposition."

"Godt, så rider Fritz v. Tarlenheims to venner, greven af Luzau-Rischenheim og løjtnant v. Bernenstein derover i dag. Konnetablen på Zenda giver løjtnanten 24 timers permission, og de to herrer tilbringer så dagen sammen og overnatter på Tarlenheim. Hele dagen igennem er de side om side og taber ikke hinanden af syne et øjeblik. De overnatter også i samme værelse, og den ene af dem lukker ikke et øje eller slipper sin revolver."

"Meget vel," sagde v. Bernenstein.

"Hvis han forsøger på at flygte eller gør anskrig, skyder De ham ned, rider til grænsen og kommer i sikkerhed. Så snart De kan, lader De os vide, hvor De er."

"Ja," sagde Bernenstein ligefremt. Sapt havde gjort et godt valg, og den unge mand tænkte ikke et øjeblik på alt det, han selv udsatte sig for.

En uvilkårlig bevægelse og et træt suk lød henne fra Rischenheim, der til det yderste havde anstrengt sig for at høre, men de tre havde været forsigtige, og han havde ikke erfaret noget.

"Jeg tror ikke, han vil gøre Dem megen ulejlighed," hviskede Sapt til Bernenstein og gav et kast med hovedet i retning af fangen.

"Men bær Dem alligevel ad, som om det modsatte kunne tænkes," formanede Rudolf og lagde sin hånd på løjtnantens arm.

"Ja, det er en klog mands råd," sagde konnetablen og nikkede bifaldende. "Vi blev styret godt, løjtnant, den gang han var konge."

"Var jeg da ikke også hans tro undersåt den gang?"

"Jo vist så, og De blev oven i købet såret i min tjeneste," sagde Rudolf, for han huskede, hvorledes den halvvoksne dreng – for andet var han ikke den gang – var blevet ramt i armen af en kugle i parken ved Tarlenheim, da Sorte Michaels banditter antog ham for at være mr. Rassendyll selv.

Dette var altså deres plan. Kunne de få bugt med Rupert, ville Rischenheim være overladt til deres forgodtbefindende. Hvis de derfor kunne holde denne sidste udenfor, mens de benyttede sig af hans navn, var der al mulig udsigt til at føre Rupert bag lyset og gøre det af med ham. For det var, hvad de agtede at gøre, det har konnetablen på Zenda selv fortalt mig.

"Vi ville have gjort kort proces," sagde han til mig. "Dronningens ære stod på spil, og fyren var jo ikke andet end en ret og slet snigmorder."

Bernenstein rejste sig og gik ud. Han var borte omtrent en halv time, da han blandt andet skulle telegrafere til Strelsau. Rudolf og Sapt benyttede den tid til at forklare Rischenheim, hvad de agtede at gøre med ham. De forlangte intet løfte af ham, og han gav heller ikke noget. Han hørte efter med en mut,

ligegyldig mine, og da de spurgte ham, om han ville følge godvilligt med, lo han bittert.

"Hvordan skulle jeg bære mig ad med at gøre modstand?" spurgte han. "Så bliver jeg jo skudt."

"Ja, lige netop," sagde oberst Sapt. "De er jo alligevel i besiddelse af fornuft, hr. greve."

"Hvis De slipper helskindet fra denne historie," sagde Rudolf og så helt venligt på ham, "vil jeg råde Dem til at føje ære til Deres fornuft og ridderlighed til Deres ære. Der er endnu tid for Dem til at blive en gentleman."

Han vendte sig om. Rischenheim så rasende efter ham, og Sapt smålo.

Et øjeblik efter vendte Bernenstein tilbage. Han havde besørget telegrammet, og en rideknægt stod nede ved porten med hans og Rischenheims heste. Efter nogle få afskedsbemærkninger trykkede Rudolf løjtnantens hånd, Bernenstein gav fangen tegn til at følge med, og de gik ud sammen, tilsyneladende som de bedste venner af verden.

Fra sine vinduer så dronningen dem ride bort, og hun lagde mærke til, at Bernenstein red et halvt skridt bag ved den anden, og at han lod den hånd, han havde fri, hvile på revolveren ved sin side.

Nu var det et godt stykke op ad formiddagen, og det blev mere og mere risikabelt for Rudolf at opholde sig på slottet. Men han ville under alle omstændigheder se dronningen, inden han drog bort. Det var ikke så vanskeligt at ordne den sag, eftersom dronningen ofte indfandt sig i konnetablens arbejdsværelse for at rådføre sig med ham. Vanskeligere ville det derimod være bagefter at få mr. Rassendyll bort fra slottet,

uden at nogen lagde mærke til det. For lettere at kunne gennemføre den sag, gav konnetablen gardekompagniet ordre til at stille til parade i parken, og tjenerskabet fik så lov til at overvære manøvrerne. Han håbede derved at få alle nysgerrige bort, så Rudolf uset kunne nå over til skoven, og Rudolf måtte så passe på, at han ikke blev opdaget, mens han ventede.

Mens Sapt var ved at ordne alt dette, kom dronning Flavia til det værelse, hvor Rudolf Rassendyll var. Klokken var hen ved tolv, og det var en halv time siden, Bernenstein var taget af sted. Sapt fulgte hende til døren og stillede en skildvagt op ved enden af korridoren. Han befalede manden at sørge for, at ingen forstyrrede Hendes Majestæt, og i soldatens påhør lovede han hende at komme igen, så snart han kunne, hvorpå han ærbødigt lukkede døren efter hende. Konnetablen vidste, at når man har noget hemmeligt for, er det af betydning, at alt det, der kan ske åbenlyst, ikke udføres i det skjulte.

Jeg ved ikke besked med alt, hvad der blev sagt ved denne sammenkomst, men noget ved jeg fra dronning Flavia selv eller rettere fra min hustru, som dronningen fortalte det til. For skønt det var meningen, at jeg skulle vide det, ville hun dog ikke direkte sige det til en mand. Først fortalte mr. Rassendyll hende om de planer, der var blevet lagt, og skønt hun skælvede ved tanken om den fare, han udsatte sig for ved at møde Rupert af Hentzau, elskede hun ham dog så højt og var så overbevist om hans magt, at han ikke lod til at tvivle om hans sejr. Men hun begyndte at gøre sig selv bebrejdelser, fordi hun ved sit brev havde ført ham ind i dette. Da tog han den afskrift frem, som Rischenheim havde haft med. Han havde læst den, og nu kyssede han den.

"Om jeg så havde lige så mange liv, som her er ord, min dronning, så gav jeg gerne ét for hvert ord," sagde han blidt.

"Ak, Rudolf, men du har kun ét liv, og det er mere mit end dit. Havde du troet, at vi nogensinde skulle have set hinanden igen?"

"Jeg kunne ikke tro det," sagde han. De stod lige over for hinanden.

"Men jeg vidste det," sagde hun og så på ham med et strålende blik. "Jeg vidste hele tiden, at vi ville mødes en gang igen. Jeg vidste ikke, hvordan det skulle gå til, eller hvor det ville blive, men blot, at det ville ske. Det levede jeg på, Rudolf."

"Gud velsigne dig!"

"Ja, det var det, der satte mig i stand til at holde det ud."

Han trykkede hendes hånd, han vidste, hvad der lå bag ved hendes ord.

"Vil du altid holde af mig?" spurgte hun og greb pludselig hans hånd. Men i næste øjeblik tilføjede hun: "Nej, nej, du skal ikke svare mig. Jeg er halvvejs glad, fordi brevet blev stjålet. At tænke sig, du kæmper for mig, kun for mig denne gang – ikke for kongen, kun for mig!"

"Vær blot ikke bange, kæreste, vi skal nok vinde sejr."

"Ja, det tror jeg også. Men – så rejser du?"

Hun slap hans hånd og førte begge sine op for ansigtet.

"Jeg må ikke kysse din mund, men nok dine hænder," og han trykkede et kys på hendes hænder, mens de skjulte hendes ansigt.

"Bærer du altid min ring?" hviskede hun.

"Ja, vist så," svarede han og smilede overrasket.

"Og der er ikke – nogen anden?"

"*Min dronning!*" sagde han og lo igen.

"Nej, nej, det vidste jeg godt, Rudolf," og hun strakte bønfaldende hænderne ud imod ham. "Tilgiv!" så begyndte hun at tale hurtigere: "Rudolf, jeg drømte så besynderligt om dig i nat. Det forekom mig, at jeg var i Strelsau, og alle mennesker talte om kongen. Det var dig, de mente. Du var endelig blevet konge, og jeg var din dronning. Men jeg kunne ikke se dig tydeligt. Du var et eller andet sted, men jeg kunne ikke få fat på, hvor du var, kun af og til så jeg dit ansigt. Så prøvede jeg på at fortælle dig, at du var konge, ja oberst Sapt og Fritz forsøgte også at sige dig det, og hele folket råbte, at du var konge. Hvad havde det dog at betyde? Men da jeg så dit ansigt, var det ubevægeligt og ganske blegt, og det lod ikke til, at du hørte, hvad vi sagde. Det var næsten, som om du var død og dog konge. Ak, min ven, du må ikke dø, selv om det skulle være for at blive konge," sagde dronningen og lagde sin hånd på hans skulder.

"Kæreste du," svarede han blidt, "i drømme blandes ønsker og frygt i mærkelige syner, og derfor forekom jeg dig både at være konge og at være død. Konge er jeg ikke, og jeg er sund og rask, men jeg takker alligevel min søde dronning, fordi hun drømmer om mig."

"Hvad tror du, det kan have at betyde?" spurgte hun.

"Hvad andet betyder det, at jeg altid drømmer om dig, end at jeg bestandig elsker dig?"

"Tror du ikke, det betyder andet?" spurgte hun, endnu ikke beroliget.

Hvad der mere blev talt om, ved jeg ikke. Jeg tænker, at dronningen fortalte min hustru noget mere, men kvinderne

holder undertiden deres medsøstres hemmeligheder skjult endog for deres egne mænd. Skønt de elsker os, er vi dog altid den fælles fjende, de holder sammen imod.

Der kan nu ikke være vekslet mange ord, for kort efter, at de havde talt om drømmen, kom oberst Sapt og sagde, at garden nu stod opstillet, og at alt, hvad der kunne krybe og gå, havde begivet sig ud i parken.

"Der er ingen tid at spilde," sagde Sapt, og hans blik syntes ikke at unde dronningen et eneste øjeblik til sammen med den mand, hun elskede.

Men Rudolf lod sig ikke jage af sted på den måde. Han klappede konnetablen på skulderen, idet han lo og bad ham et øjeblik tænke, hvad han ville. Derpå gik han igen hen til dronningen og ville have knælet ned for hende, men det ville hun ikke tilstede, og han blev derfor stående og holdt hendes hånd i sin. Med ét drog hun ham ind til sig, kyssede ham på panden og sagde:

"Gud være med dig, min tapre ridder."

Hun vendte sig bort, og Rudolf gik hen imod døren. Men midt i værelset standsede han. Hans øre havde opfanget en lyd udenfor, og han så hen imod døren. Gamle Sapt fløj hen imod den med sværdet halvt ude af skeden. Der hørtes fodtrin ude i korridoren, og de standsede ved døren.

"Er det kongen?" hviskede Rudolf.

"Det ved jeg ikke," sagde Sapt.

"Nej, det er det ikke," lød det med sikkerhed fra dronning Flavia.

I næste øjeblik blev der banket på døren. De ventede lidt, men så blev der banket stærkere.

"Vi kommer til at lukke op," sagde Sapt. "Gå bag ved gardinet, Rudolf."

Dronningen satte sig ved bordet, og Sapt anbragte en bunke dokumenter foran hende, for at det kunne se ud, som om de havde drøftet forretninger. Men hans forberedelser blev afbrudt af et sagte, hæst råb udefra:

"Så luk dog hurtigt op!"

De kendte Bernensteins stemme. Dronningen sprang op, Rudolf kom frem, og Sapt åbnede døren. Løjtnanten trådte ind, bleg og åndeløs.

"Nå?" spurgte Sapt.

"Han er sluppet bort?" udbrød Rudolf, der straks gættede, hvilket uheld, der havde ført Bernenstein tilbage.

"Ja, da vi forlod byen og red ud ad landevejen til Tarlenheim, sagde han: 'Skal det gå i skridtgang hele vejen?' Jeg havde ikke noget imod at komme hurtigere af sted, så vi slog over i trav. Men – hvilken idiot, jeg dog er!"

"Ganske vist, men gå videre," sagde Sapt.

"Jeg tænkte på ham, på mit hverv, på at jeg måtte have en kugle parat til ham og –"

"De tænkte kort sagt på alt undtagen Deres hest?" gættede Sapt med et barsk smil.

"Ja, ganske rigtigt. Min hest snublede, og jeg blev slynget fremad mod dens hals. Idet jeg greb for mig, faldt min revolver fra mig."

"Det så han?"

"Ja, han ventede et sekund, så lo han, gav hesten af sporerne og galopperede ad Strelsau til. Jeg var selvfølgelig af hesten i et nu, og jeg skød tre gange efter ham."

"Ramte De?" spurgte Rudolf.

"Det tror jeg nok. Han skiftede tømmen over i den anden hånd og tog sig til armen. Jeg satte efter ham, men hans hest var den bedste, så jeg sakkede bagud. Vi begyndte også at passere folk, og da jeg ikke turde skyde igen, vendte jeg om og red hertil for at sige det. De skal aldrig mere sætte mig til noget igen, konnetabel," sluttede den ulykkelige unge mand, idet han uden at tænke på dronningen sank om i en stol.

Sapt tog ingen notits af hans selvbebrejdelser, men Rudolf gik hen til ham og lagde hånden på hans skulder.

"Det var et uheld," sagde han. "Der er ikke noget at dadle Dem for."

Dronningen rejste sig og gik hen til Bernenstein, der sprang op fra stolen.

"Hr. løjtnant! Det er ikke det heldige udfald, men den gode vilje, man bør takke for," sagde hun og rakte ham hånden.

Nå, han var så ung, og jeg ler derfor ikke, fordi han var på nippet til at hulke og måtte vende ansigtet bort.

"Lad mig være med igen?" bad han.

"Rudolf," sagde dronningen, "gør mig den glæde fremdeles at bruge denne herre i min tjeneste. Jeg står allerede i dyb gæld til ham og vil gerne stå dybere."

Der var et øjebliks tavshed.

"Nå, men hvad skal vi nu gøre?" spurgte oberst Sapt. "Fyren er jo taget til Strelsau."

"Han standser måske Rupert," sagde mr. Rassendyll grundende.

"Måske, måske ikke."

"Vi må i hvert fald tænke på begge muligheder."

Sapt og Rudolf så på hinanden.

"Du må vel blive her?" spurgte Rudolfs blik. "Jeg tager så til Strelsau," sagde han højt og tilføjede: "Det vil sige, hvis Bernenstein vil låne mig en hat."

Dronningen sagde intet, men gik hen og lagde sin hånd på hans arm. Han så på hende og smilede.

"Ja, jeg tager til Strelsau og finder Rupert, ja, også Rischenheim, hvis han er der."

"Tag mig med," bad Bernenstein indtrængende.

Rudolf så hen på Sapt. Konnetablen rystede på hovedet, og Bernenstein blev lang i ansigtet.

"Det er ikke det, min ven," sagde Sapt halvt venligt, halvt utålmodigt, "men vi behøver Dem her. Sæt nu Rupert kommer her med Rischenheim?"

Det var en ny tanke, men aldeles ikke urimelig.

"Ja, men De er her jo, konnetabel," indvendte Bernenstein, "og Fritz v. Tarlenheim kommer om en time."

"Ja vel, men når jeg skal slås med Rupert af Hentzau, kan jeg lide at have en mand til overs." Han lo, da han ikke nærede nogen ængstelse for, at Bernenstein skulle tvivle på hans mod. "Gå nu hen og få en hat til ham," fortsatte han, og løjtnanten ilede af sted.

Dronningen udbrød:

"Sender De Rudolf alene af sted mod de to?"

"Ja, Deres Majestæt, hvis jeg skal lede felttoget. Jeg tror også nok, han er i stand til at klare den sag."

Han forstod ikke de følelser, der rørte sig i dronning Flavias hjerte. Hun vendte sig i stum bønfalden om mod Rudolf Rassendyll.

"Jeg *må* gå," sagde han stille. "Vi kan ikke undvære Bernenstein, og jeg må ikke blive her."

Hun sagde ikke mere. Rudolf gik hen til Sapt.

"Før mig ned til stalden. Er der en god hest? Jeg tør ikke tage med toget. Nå, der kommer løjtnanten med hatten."

"Hesten skal nok bringe dig til Strelsau inden aften," sagde Sapt. "Kom så med. Bernenstein, De bliver her hos dronningen."

I døråbningen standsede Rudolf og så tilbage. Dronning Flavia stod hvid som en marmorstatue og så ham gå bort. Så fulgte han efter konnetablen, der førte ham ned til den hest, han skulle have. Sapts forsigtighedsregler havde været yderst formålstjenlige, og Rudolf besteg hesten uden at være blevet set.

"Den passer ikke så overdrevent godt, den hat," sagde Rudolf.

"Nej, du ville naturligvis hellere have en krone på."

Rudolf lo, da han spurgte Sapt:

"Hvordan lyder så mine ordrer?"

"Du rider rundt om voldgraven og ud ad vejen, derpå gennem skoven til Hofbau, og derfra kender du vejen. Du må ikke komme til Strelsau, før det er mørkt. Hvis det så er nødvendigt at søge skjul –"

"Tager jeg ind hos Tarlenheims. Derfra går jeg lige efter adressen –"

"Ja. Og – hør Rudolf!"

"Hvad er der?"

"Gør det af med ham denne gang."

"Jeg håber, det skal lykkes. Men hvis han nu tager ud til jægerhytten? Det gør han jo, hvis ikke Rischenheim standser

ham."

"Jeg skal nok være der, men jeg kan ikke tro andet, end at Rischenheim får ham advaret."

"Skulle han nu komme *her*?"

"Ja, så vil den unge Bernenstein før dø end lade ham træffe kongen."

"Sapt!"

"Ja?"

"Vær nu god imod hende."

"Selvfølgelig, min ven."

"Farvel."

"Lykke på rejsen!"

I hurtigt trav red Rudolf bort langs de kongelige stalde, over broen og hen ad den gamle skovvej. Fem minutter efter var han inde mellem træerne og var nok så frejdig, for kun nu og da passerede han en bonde, der ikke skænkede rytteren nogen opmærksomhed. Rudolf havde bundet et tørklæde om halsen, så hagen var skjult, og hatten havde han trukket helt ned i panden, så man skulle se nøje til for at skelne hans træk. Således drog han igen til Strelsau gennem Zendaskoven. Foran ham med en times forspring galopperede greven af Luzau-Rischenheim.

Nu var spillet gående, hvem kunne sige, hvad udfaldet ville blive?

7. Jægerens meddelelse

Jeg fik konnetablens telegram til mit hjem i Strelsau lidt før klokken ét, og det er unødvendigt at sige, at jeg straks gjorde mig i stand til at tage ud til Zenda. Min hustru protesterede, og jeg må indrømme, hun havde nogen grund til det. Hun sagde, at jeg endnu ikke kunne tåle anstrengelser, og at min seng var det eneste passende opholdssted for mig. Jeg kunne imidlertid ikke tænke på noget sådant, og James, som jeg meddelte indholdet af telegrammet, stod i næste øjeblik ved siden af mig med en togliste. Jeg havde talt en del med mr. Rassendylls tjener på rejsen hjem fra Wintenberg og havde derved erfaret, at han tidligere havde været tjener hos lord Topham, mens denne var engelsk gesandt i Ruritanien. Jeg blev ikke klar over, hvor meget han kendte til sin nuværende herres hemmelighed, men hans lokalkendskab var stort og kom os her til megen nytte.

Til vor ærgrelse fandt vi, at der ikke gik noget tog før klokken fire, og da det var et langsomt tog, ville vi ikke komme til Zenda før klokken seks.

"De må hellere se at få et ekstratog, hr. greve," foreslog James. "Jeg skal løbe ned på banegården og bestille det med det samme."

Jeg gik ind på hans forslag. Da man vidste, at jeg ofte rejste i kongens eller dronningens ærinde, kunne jeg godt benytte et ekstratog uden at vække særlig opsigt. James forsvandt, og et kvarter efter satte jeg mig i min vogn for at køre til banegården.

Men lige i det øjeblik, da vognen satte sig i bevægelse, kom hushovmesteren løbende.

"Undskyld, hr. greve, men Bauer kom ikke tilbage med greven. Kommer han senere?"

"Nej," svarede jeg. "Bauer opførte sig meget slet på rejsen og fik sin afsked på stående fod."

"Man kan aldrig stole på disse udlændinge, hr. greve. Men hvad så med grevens bagage?"

"Hvad for noget? Er min kuffert ikke kommet?" udbrød jeg. "Jeg sagde, han skulle sende den til Strelsau."

"Den er ikke kommet, hr. greve."

"Kan den bandit have stjålet den?" udbrød jeg krænket.

"Hvis greven ønsker det, skal jeg gøre anmeldelse til politiet."

Jeg lod, som om jeg overvejede dette forslag.

"Vent, til jeg kommer igen," sagde jeg. "Til den tid er kufferten her måske, for jeg har ikke grund til at tvivle om hans ærlighed."

Jeg tænkte, at jeg dermed var færdig med Bauer. Han havde udrettet sit hverv for Rupert og ville vel derefter forsvinde fra skuepladsen. Det er i hvert fald tænkeligt, at Rupert gerne ville have givet afkald på hans yderligere assistance, men han havde ikke mange, han kunne stole på, og han var nødt til at anvende sine hjælpere mere end én gang. Han havde derfor heller ikke givet slip på Bauer, hvad jeg snart skulle erfare.

Mit hus ligger en halv mil fra banegården, og vi måtte køre gennem en stor del af den gamle by, hvor gaderne er snævre og færdslen langsommere. Vi drejede netop ind i Kønigstrasse – og læseren må huske, at på dette tidspunkt havde denne gade ikke mere interesse for mig end de andre gader, vi kørte igennem –

og måtte standse bag ved en svær fragtvogn. Med ét begyndte min kusk at strække hals og vendte sig derefter hurtigt om imod mig.

"Hr. Greve! Der går Bauer!" råbte han og pegede frem efter, "nu går han lige forbi slagterbutikken."

Jeg rejste mig op. Manden vendte ryggen til mig og gik hurtigt. Jeg tror, han må have set mig og nu søgte at slippe bort. Jeg var ikke vis på, det var Bauer, men kusken forsikrede det.

Jeg sprang derfor ud af vognen, befalede kusken at vente og ilede efter min forhenværende tjener. Jeg hørte kusken le; han fandt rimeligvis, at greven var lidt for ivrig efter at få fat i sin kuffert.

Enhver, der er kendt i Strelsau, ved, at husnumrene i Kønigstrasse begynder nede ved banegården. Det er jo en usædvanlig lang gade, og den gennemskærer næsten hele det gamle kvarter. Da jeg begyndte forfølgelsen, var jeg ud for nr. 300 eller deromkring, og en god halv fjerdingvej fra det betydningsfulde nr. 19, der var Bauers mål. Dette vidste jeg ikke, min eneste hensigt var at indhente ham. Jeg havde ikke nogen klar forestilling om, hvad jeg ville gøre, når jeg fik fat på ham. Jeg tænkte, jeg på en eller anden måde kunne gøre ham bange og få ham til at rykke ud med sin hemmelighed, f.eks. ved at true ham med angivelse for tyveri. Han havde jo faktisk stjålet min kuffert.

Jeg fulgte ham derfor, og han vidste det. Han så sig tilbage og gik så raskere til. Ingen af os turde sætte i løb, allerede vor hurtige gang og mange sammenstød med de passerende vakte opmærksomhed. Men jeg havde en fordel. De fleste mennesker kendte mig og gik høfligt til side for mig, mens de ikke havde

givet plads for Bauer, så jeg begyndte alligevel at vinde ind på ham. Jeg var vel et halvt hundrede skridt fra ham, da forfølgelsen begyndte, og da vi nu nærmede os enden af gaden, og jeg allerede kunne se banegården, var han kun en snes skridt foran mig.

Da havde jeg den ærgrelse at løbe lige imod en svær gammel herre. Bauer var først løbet imod manden, og denne stod nu og så arrigt efter ham, da det andet sammenstød indtraf og gjorde ham helt rasende. For mig var det værst, for da jeg efter en undskyldning slap forbi, var Bauer borte! Det var umuligt at få øje på ham. Jeg så op på husnummeret lige ved siden af mig. Det var nr. 23, og døren var lukket. Jeg gik nogle skridt videre og kom til nr. 19. Det var et gammelt hus med en snavset, forfalden facade, som så næsten helt ubeboet ud. I stuen var der en tarvelig viktualiehandel med en udstilling af den slags lækkerier, som man aldrig har smagt, men som det hedder sig, at der er folk, der spiser. Butiksdøren stod åben, men der var ikke noget, der kunne sætte Bauer i forbindelse med dette hus. Jeg skulle lige til at gå videre, da en gammel kone stak hovedet ud af døren og så sig om. Jeg var lige foran hende, og det gav et sæt i os begge, da vi genkendte hinanden. Det var den gamle madam Holf, hvis ene søn, Johan, havde røbet os hemmeligheden ved fængslet i Zenda, mens den anden var død for mr. Rassendylls hånd ved siden af det store rør, der lukkede for fængselsvinduet. Det kunne jo være en ren tilfældighed, at hun var her, men for mig blev hun straks en forbindelse mellem den hemmelige fortid og den kritiske nutid.

Hun fattede sig øjeblikkelig og nejede for mig.

"Hvor længe er det siden, at De har nedsat Dem her i Strelsau, madam Holf?"

"Omtrent et halvt år, hr. greve," sagde hun og lagde armene over kors.

"Jeg har ikke før set noget til Dem her," fortsatte jeg og så skarpt på hende.

"Nej, det er jo ikke rimeligt, at min lille butik får grevens søgning," sagde hun i en ydmyg tone, der ikke lød videre ægte.

Jeg så op til vinduerne i de andre etager. De var alle lukket, og de fleste skodder var sat for. Der var intet som helst tegn til liv.

"Det er jo et meget godt hus, De har, men det kunne nok trænge til en omgang maling. Bor De her alene med Deres datter?" For Max var jo død, og jeg vidste, at Johan var udenlands.

"Ikke altid," sagde hun. "Jeg lejer værelser ud til enlige mandspersoner, når jeg kan."

"Er der fuldt optaget for tiden?"

"Nej, desværre, her bor ikke en sjæl for øjeblikket."

Jeg afskød en pil på lykke og fromme.

"Den mand, der gik ind lige før, var altså blot en kunde i forretningen?"

"Jeg ville såmænd ønske, der var kommet en kunde," sagde hun i en overrasket tone, "men her kom ingen ind."

Jeg så hende lige ind i øjnene, og hun mødte mit blik uden at blinke. Der er intet, der er så uudforskeligt som en gammel kvindes ansigt, når hun er på sin post. Madam Holfs fede krop spærrede indgangen, så jeg ikke kunne se ind, og vinduet var fyldt med grisetæer og lignende, så jeg heller ikke ad denne vej kunne opdage noget.

I dette øjeblik kom James farende. Han så op ad gaden efter min vogn, men fik i det samme øje på mig.

"Hr. Greve! Toget er parat om fem minutter. Hvis det ikke kan afgå, er linjen spærret den næste halve time."

Jeg så et svagt smil på den gamle kones ansigt. Jeg var tydeligt nok på sporet efter Bauer og rimeligvis efter mere end ham. Men først og fremmest var det min pligt at parere ordre og tage til Zenda. Jeg kunne desuden ikke ved højlys dag trænge ind i huset uden at lave skandale og vække opsigt over hele Strelsau. Jeg måtte derfor gå min vej. Jeg vidste ikke en gang med sikkerhed, om Bauer var indenfor, og kunne altså ikke give nogen underretning af betydning.

"Greven vil måske være så venlig at anbefale mig –" begyndte den gamle heks.

"Ja," svarede jeg, "jeg vil anbefale Dem at passe lidt på, hvilke logerende De tager imod, madam."

"Jeg tager skam altid betaling forud," svarede kun med et bredt grin. Jeg var i det øjeblik lige så vis på, at hun var med i sammensværgelsen, som at jeg stod foran hende.

Der var intet at gøre. James' ansigt sagde tydeligt, at jeg skulle skynde mig hen til banegården, og jeg vendte mig bort fra butiksdøren. Men i samme øjeblik lød der en munter latter inde i huset. Denne gang gav det et stærkt sæt i mig. Den gamle kvinde rynkede panden, og et øjeblik åbnedes hendes læber, men i næste øjeblik viste hendes ansigt det forrige rolige udtryk. Jeg kendte den latter, og hun anede sikkert, at dette var tilfældet. Jeg lod derfor, som om jeg intet havde hørt, nikkede skødesløst til hende og befalede James at følge mig hen til toget.

Men da vi kom ud på perronen, lagde jeg hånden på hans skulder og sagde:

"James, greven af Hentzau var inde i det hus i Kønigstrasse."

James så på mig uden at vise tegn til overraskelse. Han var lige så rolig som gamle Sapt selv.

"Skal jeg blive her for at passe på ham?"

"Nej, De følger med mig," svarede jeg. Når jeg skal sige sandheden, var det, fordi jeg tænkte, at efterlod jeg ham her i Strelsau med et sådant hverv, var det det samme som at underskrive hans dødsdom. Rudolf kunne give ham ordre til det, hvis han fandt det for godt, *jeg* turde ikke.

Vi steg ind i toget. Jeg formoder, at min kusk kørte hjem, da han blev træt af at se efter mig, jeg glemte at spørge ham om det. Han har rimeligvis fundet det yderst fornøjeligt at se sin herre ved højlys dag forfølge sin tjener gennem gaderne for en kufferts skyld.

Jeg kom til byen Zenda klokken halv fire, og før fire var jeg inde i slottet. Jeg skal ikke gentage de venlige og nådige ord, dronningen modtog mig med. Blot at se hendes ansigt eller høre hendes stemme knyttede én nærmere til hende, og jeg følte nu, at jeg var en sølle fyr, der havde sat hendes brev over styr og dog var i live. Men det ville hun ikke høre noget om. Hun roste mig for det lidt, jeg havde gjort, i stedet for at dadle mig for det, der var gået galt for mig.

Fra hende fo'r jeg ind til Sapt. Han sad i sin stue sammen med Bernenstein, og jeg havde den tilfredsstillelse at få min efterretning om Ruperts opholdssted bekræftet. Men jeg blev rigtignok lidt betænkelig, da jeg fik at vide, at Rudolf Rassendyll

ganske ene var taget af sted til Strelsau for at stikke sit hoved i løvens gab.

"Der er jo tre derinde," sagde jeg, "Rupert, Rischenheim og min bandit, Bauer."

"Vi ved ikke, om Rupert er der," sagde Sapt. "Han vil være der, hvis Rischenheim kommer tidligt nok til at fortælle ham sandheden. Men vi må også være parate til at tage imod ham her og i jægerhytten. Nå, det er vi også: Rudolf i Strelsau, du og jeg rider til jægerhytten, og Bernenstein bliver her hos dronningen."

"Kun én her?"

"Ja, men han er også god nok," sagde konnetablen og klappede Bernenstein på skulderen. "Vi bliver ikke mere end fire timer borte, og det bliver, mens kongen ligger godt forvaret i sin seng. Bernenstein skal blot nægte adgang til ham og hævde sin nægtelse, om det så skal koste livet. Og det kan De jo sagtens, løjtnant, ikke sandt?"

Jeg er af naturen tilbøjelig til at se på enhver sags mørkeste side, men i dette tilfælde kunne jeg ikke indse, at vi kunne have truffet bedre forholdsregler mod det angreb, vi ventede. Men jeg følte mig alligevel urolig for mr. Rassendyll.

Efter alt vort jag kom der nu et par fredelige timer. Vi benyttede tiden til at få et godt måltid, og klokken var over fem, før vi var færdige og satte os mageligt til rette i Sapts lænestole med cigarerne tændte. James havde stilfærdigt indtaget konnetablens egen tjeners plads under måltidet, og vi havde derfor været i stand til at tale frit sammen.

"Nå, nu vil kongen snart være her," sagde Sapt og så på sit gamle, store sølvur. "Han vil heldigvis være alt for træt til at

sidde længe oppe. Vi bliver fri klokken ni, Fritz. Jeg vil ønske, min ven Rupert kommer ud til jægerhytten." Sapts ansigt udtrykte en levende glæde ved tanken.

Klokken slog seks, og endnu var kongen ikke vendt tilbage. Lidt efter kom en tjener og bad os om at komme ud til dronningen på terrassen foran slottet. Fra dette sted kunne man se den vej, ad hvilken kongen ville vende tilbage, og da vi kom der, fandt vi dronningen vandrende rastløs frem og tilbage. Hun var meget urolig på grund af kongens udebliven. I den stilling, vi var i, fik enhver usædvanlig eller uforudset hændelse en forhøjet og overdreven betydning i vore øjne. Vi delte dronningens følelser, og idet vi rent glemte de mange hændelser, jagten kunne medføre, og som hver for sig ville være tilstrækkelig til at forklare kongens forsinkelse, begyndte vi at spekulere over, hvilke ulykker, der kunne være indtruffet. Kongen kunne have truffet Rischenheim – skønt de var redet i modsatte retninger; Rupert kunne have truffet kongen – skønt han umuligt kunne være kommet så tidligt ud i skoven. Vor ængstelse gjorde det af med vor fornuft, og vore gætninger gik ud over det sandsynliges grænser. Sapt var den første, der kom til sig selv, og han irettesatte os på det eftertrykkeligste og sparede ikke engang dronningen. Vi skammede os og lo og genvandt derved noget af vor sindsligevægt.

"Men det er dog besynderligt, at han ikke kommer," sagde dronningen og så hen ad den vej, der førte ind mod de mørke løvmasser, der begrænsede synet. Det var allerede tusmørke, men dog ikke mørkere, end at vi straks ville have set det kongelige jagtselskab, så snart det kom ud af skoven.

Var det besynderligt, at kongen ikke var vendt tilbage klokken seks, var det endnu mere besynderligt klokken syv og aldeles uforståeligt klokken otte. Vi var for længe siden holdt op at tale muntert sammen og var nu aldeles tavse. Dronningen havde kastet en skindkåbe over sig, da det var temmelig køligt, og snart sad hun på en stol, snart gik hun fortvivlet frem og tilbage på terrassen.

Aftenen var faldet på. Vi vidste ikke, hvad vi skulle gøre, eller om vi i det hele taget skulle gøre noget. Sapt ville ikke lade sig mærke med, at han delte vore bange anelser og formodninger, men hans mørke tavshed røbede, at han i virkeligheden var lige så urolig som vi. Jeg kunne til sidst ikke udholde det længere og udbrød:

"For Guds skyld, så lad os dog gøre noget! Skal *jeg* tage af sted og søge efter ham?"

"Du kan lige så godt lede efter en synål i en høstak," sagde Sapt og trak på skuldrene.

Men netop i samme øjeblik opfangede mit øre hestetrav på skovvejen, og på samme tid råbte Bernenstein: "Nu kommer de!"

Dronningen stod stille, og vi samlede os omkring hende. Rytterne kom nærmere, og vi kunne nu se, at der var tre i alt. Det var kongens jægere. De red muntert af sted og sang en jæger vise, hvilket beroligede os. Der var altså ikke tilstødt kongen noget. Men hvorfor var han ikke selv med?

"Hans Majestæt er rimeligvis træt og rider langsommere bag efter," sagde Bernenstein til dronningen.

"Lad os få det at vide," sagde Sapt og råbte ned til jægerne, der nu kom op gennem alleen. Den ene af dem, kongens

livjæger Simon, kom nok så stolt op til os. Man kunne se, hvor han følte sig i sin grønne, guldbroderede uniform, da han trådte frem og gjorde sit skrabud for dronningen.

"Nå, Simon, hvor er kongen?" spurgte hun og tvang sig til at smile.

"Kongen har sendt mig med et budskab til Deres Majestæt."

"Lad mig da høre, Simon."

"Nu skal jeg sige det. Kongen har haft en glimrende dag, og hvis det må være mig tilladt, Deres Majestæt, at fremkomme med min personlige mening –"

"Vist må du det, min ven," afbrød konnetablen, "men høfligheden byder, at du først overbringer kongens budskab."

"Ja, ja, hr. konnetabel," sagde Simon godmodigt. "De er nu altid så nøjeregnende. Nu vel, Deres Majestæt, som jeg sagde, kongen har haft en glimrende dag. Klokken elleve jagede vi en basse op og –"

"Er det kongens budskab, Simon?" spurgte dronning Flavia og smilede til manden, skønt han pinte hende med sin snak.

"Så kom da til sagen, mand," stønnede Sapt. For her stod vi fire som på gløder, mens den idiot pralede af den jagt, han havde skaffet kongen. Simon regnede sig altid hvert eneste af skovens vildsvin til ære, som om det var ham og ikke den almægtige Gud, der havde skabt dem. Men sådan er den slags fyre altid.

Simon blev forvirret og gik i stå, men fortsatte dog lidt efter:

"Hvad jeg ville sige, Deres Majestæt, vildbassen førte os temmelig langt, men til sidst løb hundene den ned, og Hans Majestæt gav den selv nådestødet. Da det så var blevet så sent –"

"Det er ikke tidligere nu," knurrede Sapt.

"Og kongen, skønt han var så nådig at sige, at han endnu aldrig havde haft en jæger, der –"

"Å, Gud hjælpe os!" klagede Sapt.

Simon så ængsteligt hen på konnetablen, der til gengæld sendte ham et rasende blik. Til trods for øjeblikkets alvor kunne jeg ikke tilbageholde et smil, og Bernenstein brast i latter, men søgte at skjule det ved at holde hånden for munden.

"Kongen var altså meget træt, Simon?" sagde dronningen, idet hun samtidig med at opmuntre ham med en kvindes behændighed førte ham tilbage til sagen.

"Ja, Deres Majestæt, kongen var meget træt, og da vi netop tilfældigvis var tæt ved jægerhytten –"

Jeg ved ikke, om Simon bemærkede nogen forandring i tilhørernes opførsel. Men dronning Flavia så forfærdet op, og jeg tror nok, vi andre trådte et skridt nærmere. Denne gang kom der ingen afbrydelse fra Sapt.

"Ja, Deres Majestæt, kongen var meget træt, og da vi netop tilfældigvis var tæt ved jægerhytten, befalede kongen, at vi skulle slæbe vildtet derhen for så i morgen at komme ud og berede det. Og nu er vi her, det vil sige med undtagelse af min broder Herbert, der blev hos kongen efter Hans Majestæts befaling. Jeg skal nemlig sige Deres Majestæt, at Herbert kan anvendes til mange ting, og min gode moder lærte ham at lave mad –"

"Hvor er kongen og Herbert?" brølede Sapt.

"I jægerhytten, konnetabel. Der bliver kongen i nat og rider her tilbage i morgen formiddag sammen med Herbert. Det var kongens budskab, Deres Majestæt."

Simon så fra den ene til den anden, og jeg begreb øjeblikkelig, at vore ansigter vist var for talende. Jeg påtog mig derfor at sende ham bort.

"Det er godt, Simon. Nu ved vi besked."

Han bukkede for dronningen, der tog sig sammen og føjede sin tak til min. Simon trak sig derpå tilbage, men jeg lagde mærke til, at han var synligt forbavset over vor mærkelige opførsel.

Da vi var ene, blev der et øjebliks tavshed. Så sagde jeg:

"Sæt nu Rupert –"

Konnetablen af Zenda lo kort.

"Sådan kan det gå! Vi siger, at han vil tage ud til jægerhytten og – så gør han det også!"

"Sæt Rupert også kommer! Hvis det nu ikke lykkes Rischenheim at standse ham?" fortsatte jeg.

Dronningen strakte hænderne ud imod os.

"Mine herrer! Mit brev!" sagde hun.

Sapt spildte ikke tiden.

"Bernenstein, De bliver her, som vi har aftalt. Sørg øjeblikkelig for heste til Fritz og mig."

Bernenstein fløj som en pil ned til ridestalden.

"Der er ikke sket nogen forandring i vor plan, Deres Majestæt," sagde Sapt, "men vi må blot være der før grev Rupert."

Jeg så på mit ur. Klokken var tyve minutter over ni. Simons forbandede vrøvl havde spildt os et helt kvarter. Jeg åbnede munden for at tale. Et øjekast fra Sapt sagde mig, at han forstod, hvad jeg ville sige, og jeg tav.

"Kan De nå det?" spurgte dronningen og vred sine hænder

"Sikkert, Deres Majestæt!" svarede Sapt og bukkede.

"Og De vil ikke lade ham komme ind til kongen?"

"Nej, under ingen omstændigheder," sagde Sapt med et smil.

"Af mit inderste hjerte –" begyndte hun med skælvende stemme.

"Her er hestene!" afbrød Sapt. Han snappede hendes hånd, lod sit stride, grå overskæg gå hen over den som en børste og – ja, jeg ville næppe tro mine egne øren, men han sagde noget som: "Gud velsigne Deres søde lille ansigt, vi skal nok gøre det." Dronning Flavia trak i hvert fald sin hånd til sig i sin overraskelse, og jeg så tårer i hendes øjne. Jeg kyssede også hendes hånd, hvorpå vi besteg vore heste og red af sted, som Fanden var i hælene på os.

"*Kan* vi nå det?" spurgte jeg, da vi havde redet lidt. Det var det, jeg før havde villet spørge om.

"Nej, det tror jeg ikke. Men vi skal forsøge," sagde oberst Sapt. Og jeg forstod, hvorfor han ikke den gang ville lade mig tale ud.

Med ét hørte vi en hest galoppere efter os. Vi så os hurtigt om, da vi vidste, at vi red i et farligt ærinde og måtte være forsigtige. Hovslagene kom hurtigt nærmere, for den ukendte red med en vanvittig fart.

"Det er bedst, at vi ser, hvad det er," sagde konnetablen og holdt sin hest an.

I næste øjeblik var rytteren på siden af os. Sapt udstødte en ed, han blev både ærgerlig og helt fornøjet.

"Er det Dem, James?" udbrød jeg

"Ja vel, hr. greve," svarede Rudolf Rassendylls tjener.

"Hvad Fanden vil De?" spurgte Sapt.

"Jeg kommer for at følge med greven af Tarlenheim."

"Det har jeg ikke bedt Dem om, James."

"Nej, herre, men mr. Rassendyll befalede mig ikke at forlade Dem, hr. greve, før De sendte mig bort. Derfor skyndte jeg mig efter Dem."

Så udbrød Sapt:

"Pokker stå i det, hvad er det for en hest?"

"Så vidt jeg kunne se, var det den bedste i stalden, hr. konnetabel. Jeg var bange for, jeg ikke skulle nå herrerne."

Sapt tyggede sit overskæg og skulede fælt, men i næste øjeblik lo han.

"Tak for komplimenten," sagde han, "det er *min* hest."

"Ja så," sagde James ærbødigt.

"Fremad!" sagde Sapt, og vi fo'r ind i skoven.

8. Hunden Boris

Når jeg nu kaster blikket tilbage, kan jeg med de oplysninger, jeg senere har fået, meget tydeligt, ja, næsten time for time følge denne dags begivenheder. Jeg forstår også, hvorledes tilfældighederne spillede bold med vor plan og hidførte et resultat, vi var aldeles uskyldige i. Var kongen ikke taget ud til jægerhytten, ville alt være gået, som vi havde beregnet, og var det lykkedes Rischenheim at advare Rupert af Hentzau, ville vi alligevel have vidst, hvad vi ville gøre. Men skæbnen eller lykken ville det anderledes. Kongen var træt og tog ind i jægerhytten, og Rischenheim traf ikke sin fætter. Det var ellers nær sket, for Ruperts latter havde fortalt mig, at han var indenfor i huset i Kønigstrasse, da jeg forlod Strelsau, og Rischenheim ankom klokken halv fem. Han var taget med toget fra en landstation og var således med lethed undgået mr. Rassendyll, der for at være ukendt måtte ride hele vejen og ikke turde nærme sig staden, før det var mørkt. Rischenheim havde ikke vovet at sende nogen advarsel, for han vidste, at vi kendte Ruperts adresse, og det var jo tænkeligt, at vi havde taget vore forholdsregler for at kunne opsnappe de telegrammer, der måtte blive sendte. Derfor var han nødt til selv at overbringe sin meddelelse, og da han kom til stedet, var fuglen fløjet.

Rupert ville nemlig møde i god tid. Hans fjender var ikke i Strelsau, han behøvede ikke at frygte arrestation, og skønt alverden vidste besked med hans forbindelse med Sorte

Michael, følte han sig sikker på grund af den hemmelighed, han havde fået fat på.

Som følge deraf spadserede han fra Kønigstrasse til banegården, tog billet til Hofbau og kom dertil klokken halv fem. Han må have passeret det tog, Rischenheim var med, for den første underretning, denne fik, var fra en drager på banegården i Strelsau. Manden havde genkendt Rupert og tog sig nu den frihed at lykønske Rischenheim i anledning af fætterens tilbagekomst. Rischenheim svarede ikke, men skyndte sig i den største ophidselse til huset i Kønigstrasse, hvor madam Holf bekræftede efterretningen. Nu kom der nogle pinefulde øjeblikke for Rischenheim, der var yderst tvivlrådig med hensyn til, hvad han burde gøre. Troskab mod Rupert bød ham følge efter denne og dele de farer, han styrtede sig i. Men forsigtighedens stemme hviskede til ham, at endnu havde han ikke uigenkaldeligt sluttet sig til Rupert, og at vi sikkert ville lade ham være ustraffet mod, at han forholdt sig tavs. Frygten fik overhånd hos ham, og han besluttede at blive i Strelsau, indtil han fik at vide, hvorledes det var gået i jægerhytten. Hvis Rupert blev dræbt, ville han købe sig fred hos os, og slap Rupert heldigt fra det, ville han være i Kønigstrasse, parat til fremdeles at stå den fortvivlede eventyrer bi. Han hyttede på denne måde sit eget skind, og det betød vist ikke så lidt for ham. Over for Rupert havde han den undskyldning, at Bernensteins kugle foreløbig havde gjort ham det umuligt at bruge den ene arm, og at han derfor ville være en meget dårlig hjælper ude i skoven.

Men vi, der red gennem skoven, vidste intet af alt dette. Vi kunne gætte og håbe eller frygte, men vor sikre viden standsede ved Rischenheims flugt til hovedstaden og Ruperts

tilstedeværelse der klokken tre. De havde måske truffet hinanden, måske ikke. Vi måtte handle, som om det sidste var tilfældet, at Rupert var taget af sted for at træffe kongen.

Men vi var sent på færde. Bevidstheden om dette tyngede os og fik os til at ride hurtigere til, end det egentlig kunne gå an. En gang snublede James' hest i mørket og kastede sin rytter af, mere end én gang var jeg ved at blive fejet af hesten af lavt hængende grene. Sapt skænkede ikke disse uheld nogen opmærksomhed. Han førte an, sad godt fast i sadlen og så hverken til højre eller venstre. Ikke et øjeblik sagtnede han farten, og han sparede hverken sig selv eller sit dyr. James og jeg red side om side bag efter ham. Vi red uden at sige et ord. For mit blik stod billedet af Rupert, der med et spottende smil rakte kongen dronning Flavias brev. For det var over den aftalte tid. Hvis dette billede nu var blevet til virkelighed, hvad skulle vi så gøre? Det ville slukke vor hævntørst at dræbe Rupert, men hvad ville det hjælpe, når kongen havde læst brevet?

Med ét pegede Sapt fremad. Foran os kunne vi skimte en mørk masse. Det var jægerhytten. Sapt holdt sin hest an, og vi fulgte hans eksempel. Vi steg af, bandt vore heste ved træerne og gik hurtigt fremad. Det var vor mening, at Sapt skulle gå ind. Han skulle sige, at dronningen havde sendt ham, og at han skulle sørge for, at kongen intet manglede. Hvis Rupert havde været der og var taget bort igen, ville Sapt rimeligvis kunne mærke det på kongens opførsel, og havde han endnu ikke indfundet sig, ville James og jeg, der holdt vagt udenfor, spærre ham adgangen. Der var en tredje mulighed: at Rupert endnu var inde hos kongen. Hvad vi så skulle gøre, havde vi ikke taget nogen bestemmelse om. Det forekom mig, at vi i så tilfælde

måtte skyde Rupert ned og forsøge at overbevise kongen om, at brevet var et falskneri, men der var så fortvivlet ringe udsigt til, at det ville lykkes, og vi søgte derfor at holde denne mulighed borte fra vore tanker.

Vi var nu kun et halvt hundrede skridt fra jægerhytten. På én gang kastede Sapt sig ned på jorden.

"Giv mig en tændstik," hviskede han.

James strøg en tændstik, og ved dens skær så vi i den bløde jord det friske mærke af en hestehov. Sporet førte bort fra huset. Vi gik videre, og ved hjælp af flere tændstikker fulgte vi sporet, indtil vi kom til et træ, der stod tyve skridt fra døren. Her hørte hestesporene op, men derfra var der et dobbelt spor af menneskefødder. Det var tydeligt, at en mand måtte være gået fra træet hen til huset og samme vej tilbage. Til højre for træet var der flere hestespor. De førte alle til træet og standsede der. Rytteren måtte være kommet fra højre side, var stået af ved træet og gået til fods hen til huset. Derpå var han vendt tilbage, havde besteget sin hest og var redet bort ad den vej, vi kom ad.

"Det *kan* jo have været en anden," sagde jeg, men jeg tror ikke, der var nogen af os, der tvivlede om, at sporet skyldtes Rupert af Hentzau. Så havde altså kongen fået brevet, og vi var kommet for sent.

Vi betænkte os alligevel ikke. Da ulykken nu var sket, måtte vi også se den i øjnene. Mr. Rassendylls tjener og jeg fulgte konnetablen af Zenda hen til døren. Her løsnede Sapt, der var i uniform, sin sabel, mens James og jeg efterså vore revolvere. Der var intet lys at se, døren var lukket, og der hørtes ikke en lyd,

Sapt bankede sagte på døren, men der kom intet svar indefra. Han greb fat i håndtaget og drejede det. Døren gik op. Foran os var gangen gennem huset. Den var bælgmørk og tilsyneladende tom.

"Nu bliver I her, som vi har aftalt," hviskede obersten. "Giv mig tændstikkerne, så går jeg ind."

James rakte ham æsken, og han trådte ind over tærsklen. Jeg lyttede, men hørte kun mit eget åndedræt.

I næste øjeblik hørte vi et dæmpet udråb og lyden af et menneske, der snublede. På samme tid klirrede en sabel mod gangens fliser. Vi så på hinanden, der hørtes ikke nogen lyd til svar inde fra værelserne. Så blev der strøget en tændstik inde i gangen, og vi hørte sablen slæbe hen ad gulvet, det var Sapt, der rejste sig op. Lidt efter viste han sig i døråbningen.

"Hvad var det?" spurgte jeg hviskende.

"Jeg faldt," svarede Sapt.

"Hvad over?"

"Kom og se. James, bliv ved døren."

Jeg fulgte efter konnetablen og vi gik syv eller otte skridt ind i gangen.

"Er der ikke en lampe her?" spurgte jeg.

"Vi kan sagtens se ved en tændstik," sagde Sapt og strøg en.

Jeg skimtede et mørkt legeme, der lå tværs over gangen.

"En død mand!"

"Nej," sagde Sapt og holdt tændstikken ned mod gulvet, "en død hund, Fritz."

Jeg lagde mig ned på knæ.

Sapt mumlede: "Der står en lampe," og tog en lille olielampe ned fra en hylde og tændte den. Den gav et godt, men flakkende

lys, og vi kunne nu se, hvad der var i gangen.

"Det er Boris, vildsvinehunden," sagde jeg, stadig hviskende, skønt det ikke lod til, at der var nogen, der kunne høre os.

Jeg kendte godt Boris. Det var kongens yndlingshund, og den var altid med ham på jagt. Den lystrede kongens mindste vink, men over for alle andre var den ret ubehagelig. Nå, *de mortuis nil nisi bonum*, nu lå den jo der stendød. Sapt rørte ved dens hoved. Den havde fået en kugle lige gennem panden. Jeg nikkede og pegede på hundens højre skulder, der var splintret af en anden kugle.

"Og se her," sagde konnetablen, "tag fat i det."

Jeg fulgte anvisningen. I hundens mund sad der et stykke gråt tøj, og på dette var der en hornknap. Jeg halede i tøjstumpen, men selv i døden holdt Boris igen. Sapt trak sin sabel, satte spidsen ind mellem dyrets tænder og tvang kæberne så meget fra hinanden, at jeg kunne få stykket ud.

"Det er bedst, du stikker det til dig," sagde konnetablen. "Kom så med," og idet han holdt lampen i den ene hånd og den dragne sabel i den anden, gik han forbi den døde hund, og jeg fulgte ham.

Vi stod nu lige uden for døren til det værelse, hvor Rudolf Rassendyll havde spist til aften sammen med os den dag, han først var kommet til Ruritanien, og hvorfra han var taget til Strelsau for at blive kronet. Til højre for det var det værelse, hvor kongen sov, og bag ved i samme retning var der anretterværelse, køkken og nedgang til kælderen. Den jourhavende kavaler plejede at sove i gæsteværelset på den anden side af spisestuen.

"Vi må undersøge huset," sagde Sapt, men i samme øjeblik hørte vi fra den fjerneste ende af gangen en sagte stønnen, efterfulgt af en slæbende lyd, som om en mand kravlede hen ad gulvet og kun under store smerter kunne komme af sted. Sapt holdt lampen hen i retning af lyden, og vi så skovbetjenten Herberts blege ansigt og stirrende blik. Han havde rejst sig op på hænderne, men underkroppen og benene lå udstrakt på gulvet.

"Hvem er det?" spurgte han med svag stemme.

"Kan De ikke kende os, mand?" sagde konnetablen og trådte hen til ham. "Hvad er der sket her?"

Den stakkels fyr var meget svag og fantaserede vist også lidt.

"Jeg er færdig," mumlede han "jeg kommer ikke på jagt mere. Han gav mig det lige ind i maven. Å Gud!" Han sank sammen, og hovedet slog med en dump lyd mod gulvet.

Jeg knælede ned og løftede ham op, så hans hoved støttede imod mig.

"Fortæl os, hvad der er foregået," befalede Sapt, mens jeg søgte at anbringe manden i en så bekvem stilling, som det var muligt.

Langsomt og afbrudt begyndte han sin beretning. Nu og da undlod han noget, og hyppigt standsede han for at samle kræfter. Vi var alligevel ikke utålmodige, men hørte efter uden at tænke på tiden. Kun én gang hørte jeg en lyd og så mig om. Det var James, der var blevet urolig for os, og nu sluttede sig til os. Sapt lagde ikke mærke til ham, men hørte med spændt opmærksomhed på de ord, der kom fra den sårede mands læber.

Kongen havde hurtigt spist til aften og var derefter straks gået ind i soveværelset, hvor han kastede sig fuldt påklædt på sengen og øjeblikkelig faldt i søvn. Herbert var ved at tage af bordet, da han, som han sagde, pludselig så en mand stå ved siden af sig. Han vidste ikke, hvem den uventede gæst var, men det var en mørk, smuk mand af middelhøjde, og "han så i et og alt ud som en fornem herre." Han var iført jagtfrakke og bar revolver i bæltet. Den ene hånd støttede han mod bæltet, i den anden holdt han en lille firkantet æske.

"Sig til kongen, at jeg er her. Han venter mig," sagde den fremmede.

Herbert, der blev urolig over den ukendtes pludselige og lydløse indtrængen, da han var sig bevidst, at han havde forsømt at låse døren, trak sig et par skridt tilbage. Han var ubevæbnet, men da han var en stærk fyr, var han parat til at forsvare sin herre efter bedste evne. Rupert – der er ingen tvivl om, at det var ham – lo blot og gentog: "Han venter mig. Gå ind og sig det til ham." Med et hop satte han sig op på bordet og sad der og svingede med benene. Herbert, der blev påvirket af hans bydende væsen, begyndte at gå hen imod sovekammerdøren, men havde hele tiden ansigtet vendt mod Rupert.

"Hvis kongen vil have bedre besked, så sig, at jeg har pakken og brevet."

Herbert bukkede og gik ind til kongen. Denne sov trygt, og da han blev vækket, syntes han hverken at vide noget om brev eller pakke, ligesom han heller ikke ventede nogen gæst. Herberts frygt voksede, og han hviskede, at den fremmede var bevæbnet med en revolver. Kongen havde måske sine fejl – dog Gud forbyde, at jeg skulle tale ilde om ham, som skæbnen var så

hård imod – men en kryster var han ikke. Han sprang op, og i samme øjeblik vågnede den store hund, der havde ligget under sengen, og begyndte at gabe og strække sig. I næste sekund mærkede den den fremmede, den spidsede øren og udstødte en sagte knurren, idet den så op til sin herre. I samme øjeblik viste Rupert sig i døråbningen. Han var måske blevet ked af at vente eller var ikke vis på, at hans besked blev rigtig overbragt.

Kongen var ubevæbnet. Hans og Herberts jagtvåben var i det tilstødende værelse, og Rupert syntes at spærre vejen. Som jeg sagde, var kongen ingen kryster, men jeg tror dog, at synet af Rupert fik ham til at mindes rædslerne i kælderfængslet på Zenda han for tilbage og udbrød: "Er det dig?" Hunden forstod sin herres bevægelse og knurrede vredt.

"Deres Majestæt ventede mig?" sagde Rupert med et buk. Han smilede, og jeg ved, at synet af kongens uro glædede ham. Det var hans fryd at indgyde skræk, og det falder ikke i hvert menneskes lod at forfærde en konge af Elphbergernes hus. Men det er hændet Rupert af Hentzau mere end én gang.

"Nej," mumlede kongen. Han genvandt noget af sin fatning og tilføjede vredt: "Hvorledes vover du at vise dig her?"

I samme øjeblik fik Rupert en anelse om, at han måske var gået i en fælde, og han trak revolveren halvt ud af bæltet. Det var rimeligvis en halvvejs ubevidst bevægelse, han ville vel kun forvisse sig om dens tilstedeværelse, men med et råb sprang Herbert hen foran kongen, der sank tilbage i sengen. Rupert blev ærgerlig, men lo dog og gik et skridt frem, idet han sagde noget om Rischenheim. Herbert fik ikke fat på, hvad det var.

"Bliv, hvor du er!" råbte kongen.

Rupert standsede, men ifølge en pludselig indskydelse holdt han æsken i vejret og sagde: "Se først på den, Deres Majestæt, så kan vi bagefter tale sammen." Med disse ord rakte han æsken frem imod kongen.

Nu kom det kritiske øjeblik, for kongen hviskede til Herbert:

"Hvad er det? Gå hen og tag det."

Men Herbert tøvede. Han var bange for at forlade kongen, som han beskærmede med sit legeme som med et skjold Rupert blev utålmodig. Hvis der var en fælde, kunne hvert øjebliks forsinkelse fordoble faren. Han lo hånligt og kastede æsken hen mod kongen og Herbert, idet han råbte til denne: "Grib den da, når De ikke tør tage den!"

Denne uforskammethed havde en uventet virkning, for i samme nu satte Boris med et vældigt sæt ind på Rupert, der endnu ikke havde set den eller ikke havde anset den. Rupert udstødte en ed, snappede revolveren fra bæltet og skød på angriberen. Det må have været det skud, der knuste dyrets skulder, men det afbødede ikke springet, for hunden tvang Rupert ned i knæ med sin vægt. Æsken, som han havde lastet fra sig, lå upåagtet på gulvet. Kongen sprang op og løb forbi Rupert ind i spisestuen, fulgt af Herbert. Rupert frigjorde sig for det sårede dyr og styrtede bag efter dem. I døråbningen mødte han Herbert, der nu holdt et jagtspyd, og bag ved stod kongen med en dobbeltløbet jagtriffel. Herbert sagde, at den fremmede rakte venstre hånd i vejret – han ville uden tvivl endnu en gang forsøge at blive hørt, men kongen rettede riflen imod ham. Med et spring kom Rupert bag døren, og kuglen borede sig ind i væggen. I samme nu gik Herbert løs på ham med jagtspyddet nu var der ikke mere tid til forklaringer, det

gjaldt liv eller død, og uden at betænke sig skød han Herbert ned. Kongen sigtede igen på ham.

"Forbandede idiot," brølede Rupert, "så tag det, som du vil have det!" Riffel og revolver knaldede samtidigt. Men Rupert ramte, kongen skød fejl. Herbert så, at greven et øjeblik stod med den rygende revolver i hånden og så ned på kongen, der lå på gulvet. Så gik han hen imod døren. Jeg ville ønske, jeg havde set hans ansigt i det øjeblik. Rynkede han panden eller lo han? Var det sejrsfølelse eller ærgrelse, der havde overtaget hos ham? Eller måske anger? Nej, aldrig i livet!

Han nåede døren og gik ud. Det var det sidste, Herbert så til ham. Men den fjerde aktør i dramaet optrådte endnu en gang. Boris hylede af smerte, mens den slæbte sig hinkende hen over gulvet og ud i gangen efter Rupert af Hentzau. Herbert lyttede og hævede hovedet fra jorden. Der lød en knurren og en ed. Rupert må have vendt sig, så at han var parat til at tage imod dyret, da det sprang løs på ham. Det forpinte og udmattede dyr nåede ikke sin fjendes ansigt, men med tænderne rev den det stykke tøj af, som vi fandt mellem dens kæber.

Så lød der igen et skud, efterfulgt af et latterudbrud. Og lidt efter blev en dør slået i. Herbert forstod, at den fremmede var sluppet bort, og møjsommeligt slæbte han sig ud i gangen. Han ville hen til kælderen, da har tænkte sig, at han bedre kunne klare sig, hvis han fik en slurk cognac. Men kræfterne svigtede ham, og han sank sammen på det sted, hvor vi fandt ham. Der lå han og vidste ikke, om kongen var død eller levende, og han kunne ikke en gang slæbe sig tilbage til det værelse, hvor hans herre lå udstrakt på gulvet.

Jeg havde ikke rørt mig, mens Herbert fortalte. Midt under fortællingen havde James lagt sin hånd på min arm og ladet den blive der. Jeg så hen på Sapt. Han var bleg, og linjerne i hans ansigt syntes at være blevet dybere. Han så op og mødte mit blik. Ingen af os sagde noget, men vi forstod hinanden.

"Dette er vort værk," fortalte vi hinanden. "Det var vor fælde, og disse er vore ofre." Jeg kan endnu ikke den dag i dag tænke på den stund, for det skyldtes vore handlinger, at kongen lå død derinde.

Men var han død? Jeg greb Sapts arm.

"Kongen?" hviskede jeg hæst.

"Ja, kongen."

Vi vendte os om og gik hen til døren ind til spisestuen. Her følte jeg mine knæ vakle under mig, og jeg greb fat i konnetablen. Han holdt mig oppe og stødte døren op. Krudtlugten mærkede vi straks, og da James fulgte efter os med lampen, forekom det mig, at røgen trak forbi os i spøgelsesagtige striber. Kongen var der ikke! Et pludseligt håb skød op i mig. Han var altså ikke blevet dræbt! Jeg ilede hen mod sovekammerdøren og gav tegn til James, at han skulle følge mig. Sapt og James kom samtidig og så ind gennem den åbne dør.

Henne ved døren lå kongen udstrakt på gulvet med ansigtet nedad. Vi tænkte os, at han havde slæbt sig derhen for at søge hvile. Han rørte sig ikke. Et øjeblik stod vi tavse og iagttog ham, og stilheden syntes helt unaturlig. Som ved en fælles indskydelse gik vi derpå nærmere. Jeg var den første, der knælede ned ved kongen og løftede hans hoved op. Der var løbet blod ud fra hans mund, men det flød ikke mere. Han var død.

Jeg mærkede, at Sapt lagde en hånd på min skulder. Da jeg så op, pegede han ned mod gulvet. Mine øjne fulgte den retning, han angav, og i kongens hånd, plettet af kongens blod, så vi den æske, jeg havde haft med til Wintenberg. Det var den, den døende konge havde søgt efter i sin sidste stund. Jeg greb hans hånd og tog æsken ud af fingrene, der endnu var bøjelige og varme.

Sapt bøjede sig hurtigt og ivrigt ned.

"Er den åben?" hviskede han.

Snoren sad stramt om den, seglet var ikke brudt. Hemmeligheden var altså ikke røbet, kongen var død uden at have erfaret noget. Med ét førte jeg min hånd hen over mine øjne, jeg mærkede, at mit blik blændedes af tårer.

"Er den åben?" gentog Sapt, for han kunne ikke se i det svage lys.

"Nej," svarede jeg.

"Gudskelov!" sagde han. Og hans stemme havde intet af sin sædvanlige barskhed.

9. Kongen i jægerhytten

Øjeblikket med dets overraskelse bringer et menneske til at fælde én dom, senere overvejelse fælder en ganske anden. Blandt alle Rupert af Hentzaus synder anser jeg ikke den for den største, at han dræbte kongen. Det var ganske vist en handling, udført af en samvittighedsløs mand, men når jeg tænker over Herberts historie og ser, hvorledes gerningen blev gjort, og hvilke omstændigheder, der hidførte resultatet, synes ugerningen ligesom tildelt Rupert af den samme skæbne, der spændte ben for os og sinkede os. Han havde ikke villet gøre kongen fortræd, – ja, man kan oven i købet sige, at han, hvilket motiv han så end har haft, kom for at tjene ham – og var han ikke blevet tvunget til pludseligt selvforsvar, var ulykken ikke sket. Men kongens uventede ukendskab til hans ærinde, Herberts trofaste iver og Boris' sindelag havde fået ham til at gøre, hvad der var imod hans egne interesser og aldeles ikke havde været hans hensigt. Han havde foretrukket at dræbe kongen frem for selv at dø, og selv om de fleste mennesker måske ville kalde dette en forbrydelse, så regnede han det vist ikke selv for det.

Alt dette er jeg nu villig til at indrømme, men da vi den nat havde det døde legeme liggende foran os, og Herberts skælvende stemme endnu lød i vore øren, var det ikke let at gøre en sådan indrømmelse.

Vore hjerter råbte om hævn, skønt vi ikke selv havde tjent kongen bedre. Ja, det var vel i håbet om at døve vor egen

samvittigheds bebrejdelser, at vi længtes efter at gøre bod ved at fælde hans morder. Jeg kan ikke gøre regnskab for, hvad de andre følte, men hos mig var den overvejende følelse den, ikke at spilde et øjeblik, men ile med at åbenbare forbrydelsen, og sætte hele folket i bevægelse efter Rupert.

Jeg husker, at jeg gik hen til Sapt og greb hans arm.

"Vi må gøre anskrig," sagde jeg. "Tager du til Zenda, iler jeg til Strelsau."

"Hvad mener du?" spurgte han og så op på mig, mens han tyggede på overskægget.

"Jeg mener, at så snart det bliver bekendt, vil hver eneste mand i landet være på sin post, og det vil være umuligt for ham at slippe bort."

"Så vil han altså blive fanget?"

"Ja, ganske sikkert!" udbrød jeg ivrigt.

Sapt så over på mr. Rassendylls tjener. James havde sammen med mig lagt kongens lig op i sengen og hjulpet den sårede skovbetjent til hvile inde i hans værelse. Han stod nu tæt ved os, som sædvanlig beskeden og tilbageholdende, men parat i det øjeblik, han behøvedes.

Han sagde intet, men jeg så et forstående blik i hans øjne, da han nikkede til oberst Sapt. De passede godt sammen, de to. De kom ikke let i sindsbevægelse, og det var ikke let at få dem fra det, de en gang havde sat sig for at udføre.

"Ja, han vil sikkert blive fanget eller dræbt," sagde Sapt.

"Så lad ham blive det!" udbrød jeg.

"Med dronning Flavias brev hos sig?"

Det havde jeg ikke husket.

"Vi har æsken, men han har stadig brevet," sagde Sapt.

Jeg kunne næsten være bristet i latter i dette øjeblik. Blev han fanget levende, ville han bruge dette mægtige våben for at frelse sit liv eller hævne sig på os, og blev det fundet på hans lig, ville dets vidnesbyrd tale højt og tydeligt til den hele verden. På ny var han beskyttet ved sin forbrydelse: Så længe han havde brevet, måtte han beskærmes mod ethvert angreb undtagen fra vor side. Vi ønskede hans død, men vi måtte være hans livvagt og hellere dø under vort forsvar for ham end lade andre komme ham nær. Åbenlyse midler kunne vi ikke anvende, og forbundsfæller kunne vi ikke skaffe os. Alt dette kom jeg i tanker om, og jeg indså det, som konnetablen og James ikke et øjeblik havde glemt. Men jeg kunne ikke indse, hvad vi skulle gøre. For kongen af Ruritanien var død.

Der var nu gået en time eller mere, siden vi trådte ind, og det var nær ved midnat. Var alt gået vel, havde vi for længst have været på vej hjem til slottet. Rupert kunne nu være mile borte fra det sted, hvor han havde dræbt kongen, og mr. Rassendyll søgte vel i øjeblikket efter sin fjende inde i Strelsau.

"Men hvad skal vi gøre med ham?" spurgte jeg og pegede ind mod kongens seng.

Sapt lagde sine hænder på fæstet af sablen, der stod mellem hans knæ, og bøjede sig fremad.

"Intet," sagde han og så mig ind i ansigtet. "Så længe vi ikke har brevet, gør vi intet."

"Ja, men det er jo umuligt," udbrød jeg.

"Nej, det er det ikke, Fritz," svarede han tankefuldt. "Endnu er det ikke umuligt, men det kan jo blive det. Kan vi blot fange Rupert i morgen eller i overmorgen, så kan det gå. Lad mig bare få fat på det brev, så skal jeg nok forklare hemmeligholdelsen.

Du ved jo nok, at man ofte skjuler den opdagede forbrydelse for at forbryderen ikke skal være på sin post."

"De kunne sikkert lave en hel historie, hr. konnetabel," bemærkede James alvorligt, men med et overbevisende nik.

"Ja, James, det kunne jeg nok, men ellers laver Deres herre en for mig. Men nu nok om det. Brevet *skal* findes. Lad bare folk sige, at vi selv har slået ham ihjel, men –"

Jeg greb hans hånd og trykkede den.

"Hvordan skal det gøres?"

Vi satte os nærmere sammen, Sapt og jeg, og James stod lænet over konnetablens stol.

Olien i lampen var næsten udbrændt, og lysskæret var svagt. Nu og da lød der en sagte jamren henne fra Herbert. Vi havde ikke kunnet hjælpe ham, om vi havde været aldrig så dygtige, men jeg skammer mig ved at mindes, hvor lidt vi tænkte på ham. Når man spiller højt spil, regner man ikke et menneskeliv for noget i sammenligning med et point i spillet. Når jeg undtager hans stønnen – og den blev svagere og sjældnere – var lyden af vore stemmer det eneste, der brød den dybe stilhed.

"Dronningen må have det at vide," sagde Sapt. "Lad hende blive på Zenda og foregive, at kongen bliver ude i jægerhytten en dags tid endnu. Derpå må du, Fritz, sammen med Bernenstein øjeblikkelig tage til Strelsau og finde Rudolf Rassendyll. I tre burde være i stand til at opspore Rupert og få brevet fra ham. Er han ikke i hovedstaden, må I fange Rischenheim og tvinge ham til at røbe Ruperts opholdssted. Rischenheim kan jo overtales, det ved vi. Hvis Rupert er der, behøver jeg ikke at give dig eller Rudolf yderligere besked."

"Men så du?"

"James og jeg bliver her. Hvis der kommer nogen, som vi kan holde ude, så er kongen syg. Skulle der derimod komme rygter i omløb, så nogle af de 'store' indfinder sig, skal de have lov at komme ind."

"Hvad vil I gøre med liget?"

"Så snart du er taget af sted, laver vi en foreløbig grav. Ja, muligvis to," og han gav et kast med hovedet hen mod den stakkels Herbert. "Der bliver måske tre," tilføjede han med et barsk smil, "vor ven Boris må også skaffes til side."

"Begraver I kongen?"

"Ikke så dybt, at vi jo ikke kan tage ham op igen, stakkels fyr. Men du har måske en bedre plan, Fritz?"

Det havde jeg ikke, og Sapts plan syntes jeg ikke om. Men den gav os fire og tyve timer, og det syntes rimeligt, at hemmeligheden nok kunne bevares så længe. Men længere tid kunne vi heller ikke gøre regning på. Når den tid var forløbet, måtte vi skaffe kongen til veje. Enten kongen så var død eller levende, måtte folket se ham. Men måske fik vi fat på Rupert inden den tid. Der var heller ikke andet at gøre. For nu var det en større fare, der truede, end den, vi først havde søgt at afværge. Den gang frygtede vi for, at brevet skulle falde i kongens hænder. Nu ville det ikke ske. Men langt værre ville det være, om det blev fundet hos Rupert, så hele riget, ja hele Europa fik at vide, at det var skrevet af den, der nu var Ruritaniens regerende dronning. For at frelse hende, ville vi begå de mest fortvivlede handlinger, og selv om vi, som Sapt sagde, skulle blive draget til ansvar for kongens død, måtte vi alligevel fortsætte forfølgelsen. Det var ved min

forsømmelighed, at den hele kæde af ulykker var kommet over os, og jeg var derfor den sidste til at nøle.

Vi lagde derpå vor plan. Der skulle graves en grav til kongen, og hvis det var nødvendigt, skulle liget lægges ned i den. Vi bestemte os til at grave den under vinkælderens gulv. Når den stakkels Herbert var død, skulle han hvile i det indhegnede stykke bag ved huset, og til Boris udså Sapt en plads under det træ, vore heste stod bundet ved.

Der var ikke mere for mig at tøve efter, og jeg rejste mig op. Men i samme øjeblik hørte jeg skovbetjenten kalde på mig. Den stakkels fyr kendte mig godt, og med klagende stemme bad han mig sidde hos sig.

Jeg tror nok, at Sapt ville, at jeg skulle forlade Herbert, men jeg kunne ikke få mig til at afslå ham hans sidste bøn, skønt han berøvede os nogle kostbare øjeblikke. Det var på det allersidste med ham, og idet jeg tog plads ved hans side, gjorde jeg mit bedste for at lindre hans bortgang. Det gjorde os godt at se hans sjælsstyrke, og jeg tror nok, vi til slut fik nyt mod ved at se, hvorledes denne simple mand gik døden i møde. Til sidst holdt endog konnetablen op med at vise utålmodighed og lod mig blive der, indtil jeg kunne lukke staklens øjne.

Men således gik tiden, og klokken var næsten fem om morgenen, inden jeg bød dem farvel og besteg min hest. De tog deres og førte dem bort til stalden bag ved huset. Jeg vinkede med hånden og galopperede tilbage til slottet. Det var lige ved daggry, og luften var frisk og ren. Den kommende dag bragte nyt håb, frygten syntes at vige for lysskæret, og jeg blev rolig og tillidsfuld. Min hest bragte mig hurtigt af sted, og vi næsten fløj over de græsbevoksede veje.

Slottet kom til syne, og jeg hilste det med et muntert udråb, der gav genlyd mellem træerne. Men i næste øjeblik gav det et sæt i mig, og jeg stirrede overrasket på det store tårns top. Flagstangen var der ganske vist, men kongeflaget, som den foregående dag havde vajet fra stangen, var der ikke mere. Fra ældgammel tid var det skik, at banneret vajede fra det store tårn, når Ruritaniens konge eller dronning opholdt sig på Zenda. Nu ville det ikke mere komme til at vaje for Rudolf V., men hvorfor kundgjorde det ikke dronning Flavias tilstedeværelse? Skæbnen havde optårnet betydelige vanskeligheder foran os, nu frygtede jeg en ny hindring.

Et kvarter efter var jeg ved porten. En tjener kom ud, og jeg steg sindigt af hesten, trak mine handsker af og børstede støvet af mine støvler med dem. Derefter vendte jeg mig om mod staldknægten og bad ham se efter hesten, hvorpå jeg sagde til tjeneren:

"Så snart dronningen er påklædt, må De forhøre, om jeg kan komme til at tale med hende. Jeg har en besked fra Hans Majestæt."

Fyren så lidt forbavset ud, men i det samme kom Hermann, kongens husfoged, frem i døren.

"Er konnetablen ikke med Dem, hr. greve?" spurgte han.

"Nej, konnetablen blev i jægerhytten hos kongen," svarede jeg i en påtaget ligegyldig tone. "Jeg har en besked til Hendes Majestæt, Hermann. Se at få at vide hos en af damerne, om hun kan modtage mig."

"Dronningen er ikke her," sagde han. "Vi har skam haft en livlig morgenstund, hr. greve. Klokken fem kom Hendes Majestæt ud fra sine gemakker, sendte bud efter løjtnant von

Bernenstein, og meddelte, at hun tog bort. De ved, hr. greve, at eksprestoget passerer Zenda klokken seks." Hermann halede langsomt sit kronometer frem og så på det. "Ja, toget må være gået lige i dette øjeblik."

"Hvor tog hun da hen?" spurgte jeg og trak på skuldrene ad den høje dames indfald.

"Til Strelsau. Hendes Majestæt nævnede ikke nogen grund til denne pludselige afrejse, og hun tog kun én hofdame med sig. Løjtnant v. Bernenstein ledsagede dem. De kan tro, vi fik travlt, hr. greve, alle mand kom på benene. Ekvipagen måtte hurtigt være parat, der skulle sendes bud til stationen og –"

"Og dronningen nævnede ikke grunden?"

"Nej, slet ikke. Hun gav mig et brev, som jeg selv skulle overgive konnetablen, så snart han kom tilbage. Hun sagde, at det indeholdt en vigtig meddelelse, som konnetablen skulle overbringe kongen, og jeg måtte ikke betro brevet til nogen anden end konnetablen selv. Det forbavser mig, hr. greve, at De ikke lagde mærke til, at kongeflaget var borte."

"Å, jeg så ikke efter flagstangen. Men giv mig brevet!" For jeg forstod, at forklaringen på denne nye gåde fandtes i Sapts brev. Det brev måtte jeg selv overbringe, og det snarest muligt.

"Skal jeg give *Dem* brevet, hr. greve? Ja, De må undskylde, men De er jo ikke konnetabel." Og han trak lidt på smilebåndet.

"Nej, ganske vist," sagde jeg og tvang mig til at smile. "Men jeg rider tilbage til konnetablen med det samme. Det var kongens befaling, at jeg skulle vende tilbage, så snart jeg havde talt med dronningen, og da hun nu ikke er her, rider jeg til jægerhytten, så snart jeg kan få en frisk hest sadlet. Og konnetablen er ude i jægerhytten. Kom nu med brevet!"

"Jeg kan ikke give Dem det, hr. greve. Dronningens befaling var meget bestemt."

"Snak, mand! Hvis hun havde vidst, at jeg kom i stedet for, ville hun have ladet mig taget det med til konnetablen."

"Det er meget muligt, hr. greve, men hendes befaling kunne ikke misforstås, og jeg tør ikke være ulydig."

Staldknægten havde ført hesten bort, tjeneren var forsvundet, og Hermann og jeg var alene.

"Giv mig brevet!" sagde jeg, og jeg husker, at min selvbeherskelse svigtede mig, og at min stemme forrådte mig. Det mærkede Hermann også og blev urolig. Han trådte et skridt tilbage og førte den ene hånd op mod brystlommen i den broderede frakke. Hans bevægelse sagde mig, hvor brevet var, jeg glemte al forsigtighed og skød hans hånd til side, idet jeg med den anden hånd greb ham i struben. I et nu havde jeg fået fat på brevet og slap ham. Det var på høje tid, hans øjne så ud, som om de ville springe ud at hovedet på ham. Jeg tog et par guldmønter frem og gav ham dem.

"Det haster, fæhoved! Hold nu bare mund med dette her." Og uden at opholde mig længere over ham, vendte jeg om og løb hen til stalden. Fem minutter efter sad jeg på en frisk hest og red så hurtigt, jeg kunne, tilbage til jægerhytten. Hermann husker endnu det tag, jeg tog i ham, skønt han naturligvis for længst har brugt de penge, han fik.

Da jeg kom ud i skoven, kom jeg med til Boris' begravelse. James stod netop og glattede jorden med en spade, da jeg holdt an ved træet, og Sapt stod med sin pibe i munden og så til. Jeg sprang af og afleverede straks den sidste nyhed. Konnetablen

greb brevet med en ed, James glattede jorden med omhyggelig nøjagtighed, og jeg tørrede min pande.

"Du gode Gud! Hun er rejst efter ham!" sagde Sapt, mens han læste. Derpå gav han mig brevet.

Jeg skal ikke gengive hele brevet. For os, der ikke delte hendes følelser, var det et rørende brev, men dog, for at sige det ligefremt, den rene dårskab. Hun havde søgt at holde ud på Zenda, skrev hun, men hun følte, hun blev vanvittig. Hun kunne ikke finde hvile. Hun vidste hverken, hvordan det gik ude hos os eller inde i Strelsau. Time efter time havde hun ligget vågen, og da hun endelig faldt i søvn, havde hun en drøm. "Jeg har haft den samme drøm før, og nu kom den igen. Jeg så ham ganske tydeligt. Det forekom mig, at han var konge og blev kaldt konge. Men han hverken svarede eller gjorde en bevægelse. Jeg blev bange for, at han var død, og jeg kunne ikke bekæmpe min uro." Således skrev hun og søgte at undskylde sin handling. Hun gentog, at der var noget, der drev hende af sted til Strelsau, hvis hun igen ville finde den i live, hun elskede. "Og jeg *må* se ham – å, jeg må se ham! Hvis kongen har fået brevet, er jeg jo allerede ødelagt, og har han det ikke, så find på, hvad I vil eller kan. Jeg *må* gå. Det var anden gang, jeg havde den drøm, og alt var så tydeligt. Jeg siger jer, jeg så ham. Og jeg sværger, jeg vil kun se ham denne ene gang. Han er i fare – det ved jeg, han er. Hvad andet kan min drøm betyde? Bernenstein tager med mig, og jeg får ham så at se. Tilgiv mig, tilgiv mig, men jeg kan ikke blive, drømmen var alt for tydelig."

Således sluttede den ulykkelige kvinde, der var ude af sig selv af ængstelse. Det angik os, at hun var rejst, men grunden til det vedkom os egentlig ikke. Vi gik ind i huset, og James, der

huskede, at mænd må spise, selv om konger dør, var ved at tilberede frokost. Mens vi spiste, talte vi sammen, og det var os klart, at jeg også måtte tage til Strelsau. Der, i hovedstaden, måtte dramaet udspilles. Der var Rudolf, Rischenheim og efter al sandsynlighed tillige Rupert af Hentzau, og nu var dronningen der også. Af disse vidste kun Rupert – og måske Rischenheim – hvad der var hændet i jægerhytten. Kongen lå nu inde på sin seng, hans grav var gravet, og Sapt og James indestod med deres liv for hemmelighedens bevarelse, Jeg måtte tage til Strelsau for at fortælle dronningen, at hun nu var enke, og for at rette stødet mod Ruperts hjerte.

Klokken ni om morgenen drog jeg bort fra jægerhytten. Jeg ville ride til Hofbau og derfra tage med toget til hovedstaden. Fra Hofbau kunne jeg telegrafere, men telegrammet måtte kun fortælle om mit eget komme, ikke om de efterretninger, jeg bragte. Takket være kodeskriften kunne jeg når som helst telegrafere til Sapt, og han bad mig spørge mr. Rassendyll, om han også skulle komme os til hjælp eller blive, hvor han var.

"I løbet af en dag må det hele afgøres," sagde han. "Vi kan ikke længe skjule kongens død. Fritz, gør det nu af med den skurk og få fat på brevet."

Jeg red hurtigt til, og klokken ti var jeg i Hofbau. Derfra telegraferede jeg til det kongelige slot i Strelsau for at give Bernenstein underretning om min ankomst. Men så blev jeg forsinket. Der gik intet tog før om en time!

"Jeg vil ride!" udbrød jeg, men indså i samme øjeblik, at jeg så ville komme endnu senere til Strelsau. Der var intet andet for mig at gøre end at vente, og enhver kan tænke sig til, i hvilken sindsstemning jeg ventede. Hvert minut var mig så langt som

en time, og den dag i dag er det mig ubegribeligt, hvorledes jeg fik ende på den tid. Jeg spiste, drak, røg en cigar, gik op og ned, satte mig og rejste mig igen. Stationsforstanderen kendte mig og troede, jeg var blevet gal, indtil jeg fortalte ham, at jeg medførte yderst vigtige depecher, og at forsinkelsen satte vigtige interesser på spil. Så blev han medfølende, men hvad kunne han gøre? Der kunne ikke skaffes ekstratog fra en så lille station, og jeg måtte vente. Det gjorde jeg da også – og overlevede ventetiden!

Endelig sad jeg i toget. Vi bevægede os, og en time efter kunne jeg se Strelsau. Så standsede toget, og min harme var ubeskrivelig.

Vi måtte vente tyve minutter eller en halv time. Men just som jeg havde bestemt mig for at springe ud og løbe ind til Strelsau, blev toget sat i gang igen. Endelig kørte vi op for ankomstperronen. Jeg tvang mig til at sidde tilbagelænet i min kupé, indtil en drager lukkede op for mig. Jeg bad ham skaffe mig en vogn og fulgte efter ham. Han lukkede vogndøren op for mig, og idet jeg gav ham drikkepenge, satte jeg en fod op på vogntrinnet.

"Sig til kusken, at han skal køre op til slottet, og at han skal skynde sig. Jeg er meget forsinket, takket være det forbandede tog."

"Det gamle øg skal snart bringe Dem derhen," sagde kusken, og jeg steg ind.

Men i samme øjeblik så jeg en herre, der vinkede til mig og skyndte sig hen imod mig. Kusken så ham også og ventede på ham. Jeg turde ikke sige til ham, at han skulle køre, for det ville have set besynderligt ud, om jeg ikke havde haft et øjeblik til

overs for min hustrus fætter, Anton v. Strofzin. Han kom hen til mig og rakte mig med en elegant bevægelse sin behandskede hånd.

"Goddag, kære Fritz," sagde han. "Det er godt, jeg ikke beklæder nogen stilling ved hoffet. I må jo have forfærdelig travlt. Og jeg troede endda, at I mindst blev en månedstid på Zenda."

"Ja, men dronningen forandrede pludselig den bestemmelse," sagde jeg leende. "Du kender jo damerne og ved, at de hurtigt kan skifte sind."

Min kompliment eller spydighed blev besvaret med et veltilfreds smil.

"Jeg tænkte mig nok, at du snart ville være her," sagde han, "men jeg vidste ikke, at dronningen var kommet hertil."

"Vidste du ikke det? Hvorfor ventede du da, at jeg skulle komme?"

Han påtog sig et affekteret udtryk af overraskelse.

"Jeg troede, du havde tjeneste. Har du da ikke det?"

"Hos dronningen? Ikke for øjeblikket."

"Nej, men hos kongen?"

"Jo ganske vist. I hvert fald er jeg for øjeblikket optaget på kongens vegne."

"Ja, det var det, jeg mente. Derfor tænkte jeg mig straks, at du kom tilbage, da jeg hørte, kongen var her."

Det er meget muligt, at jeg burde have bevaret min fatning. Men jeg er hverken Sapt eller Rudolf Rassendyll.

"Er kongen her?" udbrød jeg og greb Anton i armen.

"Ja vist så. Vidste du ikke det? Jo, han er her i Strelsau."

Men jeg tog ikke mere hensyn til Anton. Lige straks kunne jeg ikke tale, men i næste øjeblik råbte jeg til kusken:

"Til slottet! Og kør, som om Fanden var i hælene på os."

Vi fløj af sted og efterlod Anton på fortovet med åben mund af lutter forbavselse. Jeg sank tilbage i vognen, som om et spøgelse havde vist sig for mig. Kongen lå død ude i jægerhytten og var alligevel i sin hovedstad!

Selvfølgelig var jeg straks klar over sammenhængen, men det var mig ikke nogen trøst. Rudolf Rassendyll var altså blevet set af nogen og antaget for kongen. Hvad ville der nu ske? Kongen var jo død og kunne aldrig mere undsætte sin stedfortræder.

I virkeligheden var det endnu værre, end jeg formodede. Havde jeg vidst det hele, kunne jeg være blevet fristet til at opgive det alt sammen af lutter fortvivlelse. For det var ikke en tilfældig forbipasserende, der havde set kongen, eller et par mennesker, der havde hørt om det. Sligt vidnesbyrd havde man kunnet benægte ganske overlegent. Nej, den dag blev mr. Rassendyll af egen fri vilje og med dronningens samtykke af en stor menneskemængde antaget for at være kong Rudolf. Og hverken han eller dronning Flavia vidste den gang, at kongen var død. Jeg skal nu fortælle om den forunderlige række af begivenheder, der tvang dem til at tage deres tilflugt til noget så farligt. Og vidste de end, at det var en stor fare, de udsatte sig for, da de satte det i værk, hvor skæbnesvangert måtte det så ikke forekomme den at være, der kendte jægerhyttens hemmelighed!

10. Kongen i Strelsau

Mr. Rassendyll kom velbeholden til Strelsau klokken ni den samme aften, som tragedien foregik ude i skoven. Han kunne have været der noget tidligere, men forsigtigheden bød ham at vente med at begive sig ind i de tætbefolkede forstæder, til mørket skærmede ham mod opdagelse. Byens porte blev ikke længere lukkede ved solnedgang som i de dage, da hertug Michael var stadens kommandant, og Rudolf kom derfor uhindret ind. Mens det var en smuk nat ude hos os, regnede og blæste det heldigvis i Strelsau, og der var ikke mange mennesker på gaderne, så Rudolf kom ubemærket til mit hus. Her var der selvfølgelig en vanskelighed. Der var ingen af mine tjenestefolk indviede i hemmeligheden, og kun min hustru kendte Rudolf. Men hun ventede ham ikke, da hun intet kendte til det, der nylig var forefaldet. Rudolf var klar over vanskeligheden og beklagede, at han nu ikke havde sin trofaste tjener hos sig, da denne nok skulle have klaret den sag for ham. Regnen gav ham anledning til at binde et silketørklæde om halsen, så hagen var skjult, og desuden slog han kraven op om ørene og trak hatten ned i panden.

Således maskeret holdt han an foran min dør, sprang af og ringede. Da hushovmesteren lukkede op, hørte denne en besynderlig, hæs stemme, der spurgte efter grevinden. Rudolf tilføjede, at han kom med en besked fra greven af Tarlenheim. Hushovmesteren betænkte sig på at overlade forhallen med dens indhold til den ukendte fremmede og lukkede derfor

døren, idet han fremmumlede en undskyldning for det tilfældes skyld, at den fremmede skulle være en fornem herre. Derpå opsøgte han min hustru, der straks fik en anelse om, hvem den høje mand med det tildækkede ansigt måtte være. Helga vil aldrig indrømme, at hun er et godt hoved, men det viser sig dog, at hun hos mig får fat på alt, hvad hun ønsker at vide, og rimeligvis skjuler hun med held de små anliggender, som hun med sin kvindelige takt mener, jeg helst må være uvidende om. Da hun således er i stand til at regere mig, var det hende en let sag at føre hushovmesteren bag lyset. Hun lagde roligt sit håndarbejde fra sig.

"Den herre kender jeg godt. De har da vel ikke ladet ham stå uden for i regnen?" Hun blev bange for, at Rudolfs træk for længe skulle være blevet udsat for lyset i forhallen.

Hushovmesteren fremstammede en undskyldning og forklarede, at han var bange for at udsætte huset for tyvebesøg og desuden ikke kunne kende den fremmede herre i det mørke. Men Helga afbrød ham med en utålmodig håndbevægelse og løb selv hurtigt ned og åbnede døren – dog kun ganske lidt. Ved første blik kendte hun Rudolf. Hun sagde, det var øjnene, hun kunne kende ham på.

"Men er det Dem?" udbrød hun. "Og det tåbelige menneske, der lader Dem stå der ude i regnen. Kom dog indenfor. – Å, Deres hest!" Hun vendte sig om mod den skamfulde hushovmester, der var fulgt efter hende ned ad trappen. "Vil De føre baronens hest om i stalden," sagde hun.

"Nu skal jeg sende en om efter den, Deres Nåde."

"Nej, nej, tag den selv. Jeg skal nok tage mig af baronen."

Der var ikke andet for, den tykke fyr måtte ud i regnen, og Rudolf trådte et skridt tilbage og lod manden passere. Derpå gik han hurtigt ind og var nu alene med Helga i forhallen. Hun lagde en finger på læben og førte ham hurtigt ind i en lille dagligstue i stueetagen. Jeg plejede at benytte dette værelse som en slags kontor, og det vendte ud til gaden. Man kunne høre regnen slå imod de store ruder. Rudolf vendte sig om imod hende med et smil, og idet han bukkede for hende, kyssede han hendes hånd.

"Hvad hedder baronen, kære grevinde?"

"Det er ligegyldigt. Han kommer ikke med spørgsmål," sagde hun og trak på skuldrene. "Men fortæl mig, hvorfor kommer De her, og hvad er der sket?"

Han forklarede hende hurtigt, hvad han vidste. Hun skjulte tappert sin uro, da hun hørte, at jeg måske kunne træffe Rupert ude ved jægerhytten, og var straks parat til at gøre, hvad Rudolf forlangte.

"Kan jeg ubemærket komme ud af huset og – hvis det bliver nødvendigt – tilbage igen?" spurgte han.

"Gadedøren er låset om natten, og kun Fritz og hushovmesteren har nøglen."

Mr. Rassendyll så hen til vinduet.

"Jeg har ikke lagt mig så meget ud endnu, at jeg ikke kan komme igennem der. Så er det vist bedst, at vi ikke ulejliger hushovmesteren. Han kunne finde på at sladre."

"Jeg skal blive siddende her hele natten og holde enhver borte fra stuen."

"Måske bliver jeg forfulgt, når jeg kommer tilbage. Det kan jo være, at jeg kludrer ved mit arbejde, så at der bliver gjort

anskrig."

"Deres arbejde?" spurgte hun og så ængstelig på ham.

"Ja," svarede han. "Men spørg mig ikke, hvad det er, fru grevinde. Det sker i dronningens tjeneste."

"For Hendes Majestæt vil jeg gøre alt – ligesom Fritz."

Han tog hendes hånd og trykkede den.

"Jeg kan altså udstede mine befalinger?" spurgte han med et smil.

"De skal blive efterfulgt."

"Må jeg så bede om en tør kappe eller overfrakke og lidt aftensmad."

Mens han talte, hørte de, at hushovmesteren tog i døren. Min hustru fløj hen til den, åbnede den. Og mens Rudolf vendte ryggen til, befalede hun manden at bringe noget koldt kød og hvad der ellers kunne skaffes så hurtigt som muligt.

"Kom nu med mig," sagde hun til Rudolf i det øjeblik, manden var borte.

Hun førte ham ind i mit påklædningsværelse, hvor han fik tørre klæder. Imens sørgede hun for, at aftensbordet blev dækket og befalede, at et gæsteværelse skulle gøres i stand, hvorpå hun sagde til hushovmesteren, at da hun havde vigtige forretninger at aftale med baronen, behøvede han ikke at sidde oppe, hvis hun ikke var gået til ro klokken elleve. Derpå lod hun ham gå og gik op til Rudolf for at melde ham, at vejen ned til den lille stue var fri. Han kom ned og udtrykte sin beundring for hendes mod og omtanke, og jeg mener, hun fortjente hans kompliment. Han spiste hurtigt, og derpå talte de sammen, mens Rudolf røg en cigar.

Klokken slog elleve. Endnu var det ikke tid. Lidt efter åbnede min hustru døren og så ud. Forhallen var mørk, gadedøren låset og nøglerne i hushovmesterens varetægt. Hun lukkede derpå døren og drejede nøglen om. Klokken tolv rejste Rudolf sig og skruede lampen ned. Derpå løsnede han lydløst de ydre skodder, åbnede vinduet og så ud.

"Luk efter mig, når jeg er borte," hviskede han. "Hvis jeg kommer tilbage, banker jeg på denne måde, og så må De lukke op."

"For Himlens skyld, vær forsigtig!" hviskede hun og greb hans hånd.

Han nikkede beroligende og satte sig op i vindueskarmen med benene udenfor, mens han et øjeblik lyttede anspændt. Det blæste og regnede endnu, og der var ikke et menneske at se på gaden. Han lod sig glide ned på fortovet, og hun så hans høje skikkelse fjerne sig, indtil den forsvandt ved et hjørne. Hun lukkede derpå atter vinduet og satte sig for at holde vagt, mens hun bad for ham, for mig og for min herskerinde, dronning Flavia. For hun vidste, at der forestod farlige begivenheder den nat, men hun var dog ikke klar over, hvem faren truede mest.

Fra det øjeblik, mr. Rassendyll således forlod mit hus for at søge efter Rupert af Hentzau, bragte hver time, ja næsten hvert øjeblik sine optrin i det hastigt skiftende drama. Det er allerede blevet fortalt, hvad vi tog os for. Nu var Rupert på vej tilbage til Strelsau, og dronning Flavia var i sin søvnløse nat ved at fatte den beslutning, der få timer efter skulle føre hende til samme by. Selv i den mørke nat var man virksom på begge sider. For Rudolf kunne lægge sine planer så klogt og forsigtigt, han ville, der ville dog ingen umage være forgæves; for han havde en

modstander, der ikke spildte en eneste chance, og som havde fundet et meget nyttigt redskab i slynglen Bauer. Det var en ganske overordentlig dreven fyr, og fra først til sidst lå vor hovedfejl i, at vi ikke regnede tilstrækkeligt med denne person. Det kom vi også til at bøde dyrt for.

Både Rudolf og min hustru havde ment, at gaden var tom, da han forlod huset. Alligevel var der en, der havde iagttaget alt, lige fra Rudolfs ankomst indtil det øjeblik, Helga lukkede vinduet efter ham. Ved hver ende af mit hus er der et fremspring, der dannes henholdsvis af karnappen i den store dagligstue og spisestuen. I den dybe skygge af et af disse fremspring havde en mand stået skjult hele tiden. Hvis vi ikke havde været alt for optaget af vore egne handlinger, var det måske nok faldet os ind, at Rupert kunne falde på at lade en – enten Rischenheim eller Bauer – holde øje med mit hus, mens han var borte. For hvis nogen af os kom til Strelsau, kunne han jo sige sig selv, at mit hus ville være vort tilflugtssted. Det viste sig da også nu, at han ikke havde undladt denne forsigtighedsregel.

Det var så mørkt, at spejderen ikke kunne se, hvem min hustrus gæst var, men han tænkte sig, at det ikke ville være uden betydning for Rupert, om han fulgte efter den høje mand, der var kommet ridende og nu gik bort på en så hemmelighedsfuld måde. Da Rudolf var drejet om hjørnet, og Helga havde lukket vinduet, gled en tætbygget skikkelse ud af skyggen og fulgte efter Rudolf. De mødte ingen, de to, undtagen nu og da en politibetjent, der trodsede regnen, men de fleste af ordenens håndhævere foretrak at søge ly i en tør krog frem for at passe på de forbipasserende. Forfølgeren og

den forfulgte kom derfor ubemærket gennem gaderne, og til sidst drejede Rudolf ind i Kønigstrasse. Bauer – for ham var det – havde fra først af været hen ved hundrede skridt bag efter Rudolf, men nu forstærkede han sin gang, så afstanden blev formindsket til omtrent halvfjerds. Han tænkte sig, at det kunne han roligt gøre, for vindstødene og regndråbernes plasken ville nok overdøve lyden af hans skridt.

Bauer ræsonnerede imidlertid som et bymenneske og anede ikke, at Rudolf havde den fine hørelse, et menneske får, når det er opvokset ude på landet og især er vant til at færdes i skovegne. På en gang gav Rudolf et kast med hovedet. Jeg kendte godt den bevægelse, jeg havde så ofte set den, når der var noget, der vakte hans opmærksomhed. Han hverken standsede eller så sig om, da han ikke ville røbe sig, men gik over på det andet fortov og sagtnede sine skridt, for at der kunne blive et længere mellemrum mellem lyden af hans fodtrin. Skridtene bag ham blev også langsommere, og lyden kom ikke nærmere, så det var tydeligt, at forfølgeren ønskede at holde sig i afstand. Det ligger nær at antage, at den, der en sådan aften bliver ved at gå efter en anden, må have en bestemt grund til det. Dette tænkte Rudolf Rassendyll i hvert fald, og han besluttede at undersøge forholdene.

Pludselig fik han den tanke, at det måske var Rupert selv, der gik efter ham. Det ville ligne Rupert at bære sig således ad og være parat enten til åben kamp eller snigmord, hvilket der nu bedst ville blive lejlighed til. Mr. Rassendyll ønskede intet hellere end at træffe sin fjende her på Strelsaus gade. Her ville de udmærket kunne kæmpe, og hvis han faldt for Ruperts hånd, ville Sapt eller jeg fortsætte forfølgelsen. Hvis han derimod

overvandt Rupert, ville brevet være hans, og et øjeblik ville være nok til at tilintetgøre det. Jeg tror ikke, han et eneste øjeblik tænkte på, hvorledes han skulle slippe fra politiet, der sikkert ville komme til stede. Hvis han har tænkt på det, har det vel været hans hensigt at fortælle det rent ud, hvem han var, og le ad deres overraskelse over hans tilfældige lighed med kongen. Han stolede sikkert også på, at vi nok skulle være i stand til at fri ham ud af lovens arme. I hvert fald vendte han nu om og begyndte at gå hen imod Bauer. Hans højre hånd havde fat i revolveren, der lå i hans lomme.

Bauer så ham komme og må have vidst, at han nu var blevet opdaget eller havde vakt mistanke. Den snedige fyr stak hovedet ned mellem skuldrene, gik midt ud på gaden og kom nu traskende nok så muntert. Rudolf standsede og tænkte på, hvem det vel kunne være. Var det Rupert, der med hensigt havde forandret sin gang, eller var det en af hans medsammensvorne? Det kunne jo også være en ganske uskyldig person, der intet anede om vor hemmelighed og var ham aldeles uvedkommende. Bauer kom nærmere. Han fløjtede en visestump, og hans skridt blev mere slæbende. Nu var han omtrent lige ud for det sted, hvor mr. Rassendyll stod. Rudolf var næsten overbevist om, at manden havde forfulgt ham, men han ville have fuld vished. Han foretrak altid at spille dristigt, det havde han tilfælles med Rupert af Hentzau, og jeg tænker mig, at dette var årsagen til den besynderlige, ubevidste velvilje, han nærede over for sin samvittighedsløse modstander.

Han gik pludselig hen til Bauer og tiltalte ham med sin naturlige stemme, idet han trak tørklædet noget bort fra munden.

"Det er lidt sent, De er ude, min ven, i det vejr."

Det gav et sæt i Bauer, men han tabte ikke fatningen. Jeg ved ikke, om han straks kendte Rudolf, men jeg tænker mig, at han i det mindste må have haft en anelse om sandheden.

"Når man ikke har noget hjem, må man jo være ude både tidlig og sent," sagde han og så op på Rudolf med dette grundærlige ansigtsudtryk, han havde holdt mig for nar med.

Men jeg havde beskrevet ham meget nøje for mr. Rassendyll, så hvis Bauer vidste eller anede, hvem det var, der havde tiltalt ham, var Rudolf lige så godt på det rene med forholdene.

"Har De intet hjem at søge til?" udbrød han i en medlidende tone. "Hvorledes går det til? Himlen forbyde, at De eller nogen anden skal være nødt til at gå ude i en sådan nat som denne! Kom med mig, så skal jeg skaffe Dem tag over hovedet, min unge ven."

Bauer veg lidt tilbage. Han forstod ikke, hvad der var meningen, og det blik, han så sig om med, viste, at han tænkte på flugt. Men Rudolf gav ham ikke tid til at føre den tanke ud i livet. Han blev ved at se venligt på Bauer, og idet han stak sin venstre arm ind under mandens højre, førte han ham ind på fortovet.

"Jeg er et kristent menneske," sagde han til Bauer, "og så sandt jeg lever, skal De komme til at sove i en god seng i nat. Kom nu med, for pokker! Det er da ikke et vejr at stå stille i!"

Det var forbudt at bære våben i Strelsau. Bauer ønskede ikke at komme i konflikt med politiet, og da han desuden kun var gået ud på rekognoscering, var han ubevæbnet. Han var derfor som et barn i Rudolfs hånd og måtte følge med, enten han ville eller ej. De to begyndte at gå ned ad Kønigstrasse. Bauer

fløjtede ikke længere, men nu var det Rudolf, der sagte nynnede en munter melodi og slog takt med de fingre, der hvilede på Bauers arm. Med ét gik de igen over gaden. Bauers modstræbende skridt røbede, at han ikke var glad ved den forandring, men han var nødt til at følge med.

"Snak, min ven, De skal skam følge med mig," sagde Rudolf opmuntrende og lo, da han så fyrens ansigt.

De gik videre og kom til de små husnumre tæt ved banegården. Rudolf begyndte at se på butikkerne.

"Det er så forbistret mørkt," sagde han. "Hør, min ven, kan *De* se, hvor nr. 19 er?"

Han havde næppe udtalt ordene, før et smil opklarede hans ansigt. Hans spørgsmål havde ramt, hvor det skulle. Bauer var nok en modig fyr, men han havde ikke fuldkomment herredømme over sine nerver, og hans arm skælvede i Rudolfs.

"Nr. 19, herre?" stammede han.

"Ja, vist så, nr. 19. Det er der, vi skal hen, De og jeg. Der håber jeg, vi finder – det, vi søger."

Bauer syntes at være forvirret. Det var tydeligt nok, at han hverken forstod det dristige angreb eller anede, hvorledes han skulle afparere det.

"Å, her er det vistnok," sagde Rudolf i en tilfreds tone, da de kom til madam Holfs lille butik. "Er det ikke et ettal og et nital, der står over døren, min ven? Jo, nu ser jeg selv, der står Holf. Det var det navn, jeg søgte. Vil De så ringe? Jeg har ikke mine hænder fri."

Det var sandt nok. Den ene hånd holdt fast på Bauers arm, ikke længere med et venskabeligt tryk, men med et greb, som

om armen var sluttet i jern. I Rudolfs højre hånd så Bauer en revolver.

"De ser, jeg kan ikke ringe," sagde Rudolf med et smil, "og det ville jo forskrække dem, hvis jeg vækkede dem med et skud." En lille bevægelse af revolveren viste Bauer, hvilken retning det skud ville tage.

"Der er ingen klokke," sagde han tvært.

"Så kommer De vel til at banke på?"

"Ja, det skal jeg vel."

"Skal der ikke bankes på en bestemt måde?"

"Det ved jeg ikke."

"Jeg heller ikke. Men De kan måske gætte Dem til det?"

"Nej."

"Ja, De må i hvert fald prøve."

"Jeg kender slet ikke noget til det hus."

"Hør, min ven, jeg kan ikke udstå at vente. Og hvis den dør ikke lukkes op inden to minutter, vækker jeg sandelig de gode mennesker derinde med det skud, jeg talte om før. Forstår De?"

På ny udfyldte revolverløbet det, der manglede i Rudolfs forklaring.

Overfor denne kraftige overtalelse gav Bauer efter. Han hævede hånden og slog først et par kraftige slag på døren, hvorpå han fem gange bankede ganske sagte. Det lod til, at man ventede ham, for uden at man hørte trin indenfor, blev en sikkerhedskæde stilfærdigt løsnet. Derpå blev en slå skudt tilbage, og døren gled op. I samme øjeblik slap Rudolfs hånd fra Bauers arm. Med en hurtig bevægelse greb Rudolf fyren i nakken og slyngede ham midt ud på gaden, hvor han mistede fodfæstet og sprællende faldt om med ansigtet ned i gadens

søle. I et nu sprang Rudolf ind, lukkede døren, skød slåen for igen og vendte sig om med hævet revolver. Jeg ved, at han håbede at se Rupert lige foran sig.

Det var imidlertid hverken Rupert eller Rischenheim, ja, ikke en gang den gamle kone, der tog imod ham, men derimod en høj, smuk pige, der holdt en lampe i hånden. Han kendte hende ikke, men jeg kunne have fortalt ham, at det var madam Holfs yngste barn, Rosa. For inden moderen flyttede til Strelsau, havde jeg ofte set hende, når jeg red gennem Zenda med kongen. Som halvvoksen fulgte hun gerne kongen i hælene, og han havde ofte lét af hendes smægtende blikke og tydelige anstrengelser for at vække hans opmærksomhed. Men det falder jo i mange højtstående menneskers lod at vække sådanne følelser, og kongen havde ikke ænset hende mere end de mange andre romantisk anlagte piger, der fandt en tosset tilfredsstillelse i at nære en fantastisk forelskelse i ham. I mange tilfælde skyldtes dette en skæbnens ironi, som kongen var fuldstændig uvidende om, idet de havde beundret ham, da de så ham i kroningsoptoget og senere hørte om hans dristighed og tapperhed i kampen mod Sorte Michael. Heldigvis kom de aldrig nær nok til at bemærke den forandring, der var foregået med deres afgud.

Mindst halvdelen af Rosas hengivenhed tilkom derfor den mand, der nu stod lige over for hende og overrasket betragtede hende i det svage lys fra den lille, stinkende lampe. Rosa skælvede og havde nær tabt lampen, da hun så ham, for tørklædet var gledet bort fra hans hage, og nu vidste hun næppe, hvad hun skulle tro. Skræk og fryd kæmpede om overtaget i hendes blik.

"Kongen!" hviskede hun forbavset. "Nej, men –," og hun så forskende på ham.

"Er det skægget, du savner?" spurgte Rudolf. "Har kongen ikke lov til at lade sig barbere lige så godt som alle andre mænd?" Hendes ansigt røbede endnu uvished og tvivl. Han bøjede sig imod hende og hviskede: "Det var jo muligt, jeg ikke ønskede at blive kendt straks."

Hun rødmede af glæde over den tillid, han syntes at vise hende.

"Jeg ville alligevel altid kunne kende Deres Majestæt," hviskede hun og så på ham med sine store, sorte øjne.

"Så vil du måske stå mig bi?"

"Ja, med mit liv!"

"Nej, nej, kære. Jeg ønsker kun nogle oplysninger. Hvis hus er dette?"

"Min moders."

"Å, hun har altså logerende?"

Pigen syntes utilfreds med hans forsigtige indledning.

"Sig mig, hvad jeg skal give oplysning om?" sagde hun ligefremt.

"Hvem bor her da for øjeblikket?"

"Den højvelbårne greve af Luzau-Rischenheim."

"Hvad tager han sig for?"

"Han ligger og bander og jamrer, fordi hans sårede arm smerter ham."

"Og der er ikke flere?"

Hun så sig forsigtigt om, inden hun hviskede: "Nej – ikke nu."

"Jeg søger en ven," sagde Rudolf. "Og jeg ønsker at være ene sammen med ham, uden at nogen ved det. Det er ikke så let for

en konge at få en sådan sammenkomst i stand."

"Mener Deres Majestæt –?"

"Du ved, hvem jeg mener."

"Ja, men han er borte. Han tog af sted for at træffe Deres Majestæt."

"For at træffe mig? Så skulle da pokker stå i det! Hvordan ved du det, du smukke pige?"

"Det sagde Bauer."

"Bauer! Hvem er Bauer?"

"Det var ham, der bankede. Hvorfor skulle han blive udenfor?"

"For at jeg kunne tale uforstyrret med dig. Nå, så Bauer fortæller dig sin herres hemmeligheder?"

Hun lod ad hans drillende ord. Det var ingen skade til, at kongen så, hun havde sine beundrere.

"Hvor er denne tåbelige greve så taget hen for at træffe mig?" spurgte Rudolf i en tone, som om det ikke interesserede ham videre.

"Har Deres Majestæt ikke set ham?"

"Nej, jeg kommer lige fra Zenda."

"Men han ventede at træffe kongen i jægerhytten, sagde han. Å, nu husker jeg, at greven af Rischenheim blev meget ærgerlig, da han ved sin hjemkomst hørte, at hans fætter var taget af sted."

"Nå, han var allerede borte den gang? Så er jeg med. Rischenheim havde bud med fra mig."

"Og nu er De gået fejl af hinanden, Deres Majestæt?"

"Ja, netop! Det var dog ærgerligt. Men hvornår venter du greven af Hentzau?"

"I morgen tidlig, Deres Majestæt, klokken syv eller otte."

Rudolf gik nærmere og tog et par guldmønter op af lommen.

"Jeg vil ikke have penge, Deres Majestæt," mumlede hun.

"Du kan jo bore hul i dem og bære dem om halsen."

"Å, ja, mange tak!" udbrød hun og strakte hånden frem.

"Vil du gøre dig fortjent til dem?" spurgte han i en munter tone og holdt dem så højt, at hun ikke kunne nå dem.

"Hvordan?"

"Ved at være på pletten og lukke op for mig klokken elleve, når jeg kommer og banker på samme måde som Bauer."

"Ja, det skal jeg nok."

"Og du må heller ikke fortælle nogen, at jeg har været her i nat. Vil du love mig det?"

"Må jeg ikke sige det til moder?"

"Nej."

"Heller ikke til greven af Luzau-Rischenheim?"

"Nej, sidst af alle til ham. Du må ikke sige det til nogen. Mit ærinde er en hemmelighed, som ikke en gang Rischenheim kender."

"Jeg skal gøre, som Deres Majestæt befaler. Men Bauer ved det jo."

"Ja, det er sandt. Men ham skal jeg nok tage mig af."

Mens han talte, vendte han sig mod døren. Pludselig greb den unge pige hans hånd og kyssede den.

"Jeg vil give mit liv for Deres Majestæt," mumlede hun.

"Stakkels barn!" sagde han blidt. Jeg tror, det var ham imod at benytte sig af hendes tåbelige forelskelse. Han tog i døren, men standsede så og sagde:

"Hvis Bauer spørger, har du ikke fortalt mig noget. Husk det! Jeg truede dig, men du ville ikke sige noget."

"Han fortæller, hvem der har været her."

"Ja, det kan ikke undgås, men de ved i hvert fald ikke, hvornår jeg kommer igen. God nat!"

Rudolf åbnede døren og trådte ud, idet han hurtigt lukkede efter sig. Hvis Bauer kom tilbage til huset, ville hans besøg blive kendt. Men hvis han fik fat på Bauer, kunne han stole på den unge piges tavshed. Han blev stående lidt, lyttede anspændt og spejdede rundt omkring gennem mørket.

11. Hvad kanslerens hustru så

Den for Rudolf Rassendyll så kostbare mørke nat var snart forbi. Inden længe ville det første dagskær vise sig, og gaderne blive befolket. Men forinden måtte han være i skjul. Ellers ville folk sige, at kongen var i Strelsau, og efterretningen ville inden mange timer være ude over riget og – hvad Rudolf frygtede – nå de øren, der dog nu var lukket for enhver jordisk lyd. Men endnu havde Rudolf nogen tid til overs, og han fandt, at han ikke kunne anvende den til noget bedre end at fortsætte kampen med Bauer. Han gjorde derfor, som skurken selv før havde gjort: tog plads i skyggen af et fremspringende hus og ventede. I værste fald kunne han da forhindre fyren i straks at sætte sig i forbindelse med Rischenheim. Men han håbede, at Bauer efter en tids forløb ville snige sig tilbage for at se, hvorledes sagerne stod, og om vejen op til Rischenheim var fri. Rudolf bandt derfor atter tørklædet om hagen og gav sig tålmodigt til at vente, mens regnen strømmede ned over ham. Minutterne gik, og hverken Bauer eller nogen anden viste sig i den stille gade. Rudolf vovede alligevel ikke at forlade sin post, for Bauer havde måske set ham og ventede nu på lejlighed til at smutte ind, eller han var gået bort for at træffe Rupert og advare denne mod faren, der truede i Kønigstrasse. Da Rudolf ikke vidste noget med bestemthed, men var nødt til at regne med disse forskellige muligheder, blev han stående og ventede, mens det dagskær, der ville drive ham bort, allerede begyndte at vise sig. På samme tid sad min stakkels hustru også og ventede,

og hun var et bytte for al den frygt, der kan opstå hos en kvinde. Rudolf så snart til den ene side, snart til den anden. Han spejdede hele tiden efter et mørkt punkt, der kunne betyde et menneskeligt væsen. En tid lang var hans spejden forgæves, men med ét fandt han, hvad han søgte.

Nede fra enden af gaden kom der tre dunkle og utydelige skikkelser. De gik hurtigt, men forsigtigt. Rudolf, der straks anede fare, klemte sig så nær op ad muren som muligt og følte efter revolveren. Det var meget muligt, at det enten blot var arbejdsmænd, der var tidligt oppe, eller måske mennesker, der kom sent hjem, men Rudolf var i hvert fald forberedt på, at det kunne betyde noget helt andet. Han havde ikke set noget til Bauer og ventede, at han ville foretage sig noget. Med den største forsigtighed gled han lidt længere bort fra døren i madam Holfs hus og stod derpå seks, måske otte fod til højre for den. Han kunne ikke komme længere, for han rørte nu ved nabohusets fremspringende gavl.

De tre kom nærmere. Rudolf anstrengte sine øjne for at skelne deres træk. I mørket var det ganske vist umuligt, men skikkelsen i midten kunne efter højden og gangen at dømme godt være Bauer. Hvis det var ham, havde han altså venner, og de tre syntes at være ude efter et eller andet stykke vildt. Rudolf tog revolveren frem, lagde an på den mand, han antog for at være Bauer, og ventede således på, hvad der måtte komme.

Nu var det tydeligt, at Bauer – for ham var det – ventede ét af to: enten håbede han, at Rudolf endnu var indenfor, eller frygtede, at han efter at have udrettet sit hemmelighedsfulde ærinde uskadt var gået sin vej. Hvis det sidste var tilfældet, skulle de to gode venner, han havde indkaldt som forstærkning,

hver have tyve kroner og derpå gå hjem igen, men var Rudolf ikke gået, skulle de gøre deres arbejde og hver have fyrre kroner. Hvad det var for et stykke arbejde, fremgik tydeligt af de svære knipler, de bar, og den lange kniv, den ene af dem havde lånt Bauer. Men ingen af dem tænkte på, at deres bytte kunne stå på lur efter dem. For øvrigt tænker jeg mig ikke, at dette ville have skræmt de to lejede banditter eller gjort dem betænkelige. For det er mærkeligt, men dog sandt, at både det højeste mod og den største kæltringestreg kan købes for en dames handske. Hos sådanne individer, som Bauer havde lejet, betyder et mord kun noget, når politiet er i nærheden, og at dø for den mands hånd, hvem de søger at dræbe, regnes kun for en dagligdags risiko.

"Her er huset," hviskede Bauer og standsede foran døren. "Nu skal jeg banke, og I står så parate til at give ham en i hovedet, hvis han løber ud. Han går med en revolver, så I skal ikke spilde tiden!"

"Den kan han få lov til at fyre af i Himmerig," gryntede den ene.

"Men hvis han nu er væk," indvendte den anden drabant.

"Så ved jeg, hvor han er gået hen," svarede Bauer. "Er I nu parate?"

Der stod en bandit på hver side af døren med hævet knippel, og Bauer hævede hånden for at banke på.

Rudolf vidste, at Rischenheim var indenfor, og han var bange for, at Bauer, når han erfarede, at den fremmede var borte, skulle benytte lejligheden og fortælle greven om besøget. Han sprang derfor pludselig frem, inden Bauer havde fået tid til at røre ved døren, og fo'r lige ind på manden. Angrebet skete så

pludseligt, at de to andre uvilkårligt trådte et skridt tilbage, og Rudolf greb Bauer om halsen. Jeg tror ikke, han ville kvæle fyren, men den vrede, han længe havde båret på, fik luft gennem det jernhårde greb, hans fingre omfattede Bauers hals med. Bauer forstod i hvert fald, at det var ude med ham, hvis han ikke gjorde noget. Som et lyn løftede han hånden og jog den lange kniv frem mod Rudolf. Mr. Rassendyll ville have været dødsens, hvis han ikke havde sluppet sit tag og var sprunget tilbage. Men Bauer fo'r igen ind på ham med kniven, idet han råbte til sine fæller: "Gå løs på ham, I fæhoveder, og skynd jer!"

Som følge af Bauers råb sprang den ene fremad. Nu var der ikke længere tid til nølen. Til trods for blæsten og den plaskende regn ville det være risikabelt at skyde, men det ville være den visse død at lade være. Rudolf fyrede derfor lige på Bauer. Denne så hans hensigt og søgte at springe om bag en af kammeraterne, men han nåede det ikke og faldt hårdt til jorden.

På ny veg de andre skurke tilbage. De var overraskede over den dristige handling. Mr. Rassendyll lo. Men med ét udstødte den ene uvilkårlig en ed. "Men hvad i al verden –?" hviskede han hæst og så på Rudolfs ansigt, idet han lod hånden synke ned. Rudolf lo igen, manden var aldeles forfærdet.

"Nå, det var måske et andet stykke arbejde, end du havde tænkt dig?" sagde han og skød tørklædet helt bort fra ansigtet.

Manden så måbende på ham, i den anden bandits blik lå der uforstilt overraskelse, men heller ikke han fornyede anfaldet. Endelig fik den første mælet og udbrød:

"Fyrre kroner ville min sandten have været forbandet billigt for den historie."

Hans staldbroder stod endnu aldeles uforstående.

"Tag den fyr op!" befalede Rudolf. "Og skynd jer lidt! I bryder jer vel ikke om, at politiet skal finde os her med ham? Det gør jeg heller ikke. Løft ham op!"

Med disse ord vendte Rudolf sig for at banke på. Døren ind til nr. 19. Men i det samme lød der en stønnen fra Bauer. Han burde måske nok have været død, men hans sidespring havde hjulpet ham, og han var sluppet alt for godt fra den historie. Kuglen havde lige strejfet hans tinding i forbifarten, og dens berøring havde bedøvet, men ikke dræbt ham.

Rudolf bankede derfor ikke på døren. Det kunne ikke gå an at efterlade Bauer udenfor, når der var en mulighed for, at han ville blive i stand til at tale. Han overvejede derfor et sekund, hvad han skulle gøre med fyren, men i næste øjeblik fik han andet at tænke på.

"Der kommer patruljen," lød det hæst fra den mand, der endnu ikke havde talt. Ganske rigtigt, der hørtes hovslag, og nede fra banegården kom to mænd ridende. Uden et øjebliks betænkning slap de to slyngler Bauer, hvorpå den ene som et lyn fo'r over gaden, mens den anden lige så hurtigt fløj op ad Kønigstrasse. Der var ingen af dem, der kunne tåle at se politibetjentene, og hvem kunne vide, hvad denne rødhårede herre havde at sige eller hvor megen magt, han måske rådede over?

Sligt tænkte Rudolf imidlertid ikke på. Hvis han blev fanget, kunne han i bedste fald vente at blive holdt i forvaring, mens Rupert uforstyrret førte sit spil til ende. Det middel, han havde anvendt over for de forbløffede banditter, kunne han kun benytte overfor lovens håndhævere som en sidste fortvivlet

udvej. Han løb derfor bag efter den fyr, der var stukket op ad Kønigstrasse. Men han var ikke kommet ret langt, før han nåede en snæver gyde. Den drejede han ind i og standsede så et øjeblik for at lytte.

Patruljen havde set, at den lille gruppe pludselig opløstes, og var derfor redet stærkere til. Nu kom de til det sted, hvor Bauer lå. De to mænd sprang af hesten og løb hen til ham. Han var bevidstløs, og de kunne altså ikke hos ham få nogen oplysning om det, der var forefaldet. Alle husene var mørke, og dørene lukkede. Der var aldeles intet, der tydede på, at den på jorden liggende mand hørte hjemme i nr. 19 eller i et af de andre huse. Desuden var betjentene ikke overbeviste om, at manden lå som et uskyldigt offer, for i hånden holdt han en lang, skarp kniv. Hvad skulle de gøre? De var kun to, der var en såret mand at tage sig af, og tre andre mænd var flygtet i forskellige retninger. De så op på nr. 19. Men huset vedblev at være mørkt, og der hørtes ikke en lyd ude fra. Flygtningene var ikke at se. Da Rudolf Rassendyll ikke hørte noget, begyndte han igen at gå. Men i næste minut lød der et skingrende fløjtesignal. Det var patruljen, der tilkaldte hjælp. Manden skulle føres til stationen, og der skulle afgives rapport, men forinden burde de andre patruljer alarmeres og sendes ud på forfølgelse. Rudolf hørte mere end én fløjte, der svarede, og gav sig til at løbe. Han søgte efter en sidegade til venstre, gennem hvilken han kunne komme til min bolig, men fandt ingen. Den snævre gyde, han løb i, svingede snart til den ene, snart til den anden side på den forvirrende måde, som det er tilfældet med så mange stræder og gyder i det ældre Strelsau. Rudolf havde jo tidligere boet i Strelsau, men en konge får ikke lejlighed til at lære sidegader og

smutveje at kende, og det varede ikke længe, før han var helt i vildrede med, hvor han befandt sig.

Det var ved at blive dag, og nu og da traf han folk. Han turde ikke mere løbe og bandt derfor tørklædet om hagen igen og trak hatten ned i panden, mens han fortsatte sin gang.

I det samme hørte han en komme ridende bag efter sig. Han var nu nået til enden af gyden og så, at den førte ud til den plads, der ligger foran kasernerne. Nu vidste han, hvor han var, og hvis han nu ikke var blevet standset, ville han kunne have nået sit sikre skjul under mit tag i løbet af tyve minutter. Men rytteren bag ved var en politibetjent, og han syntes at have set Rudolf, for han slog over i hurtigt trav. Nu var mr. Rassendylls stilling kritisk, og dette må forklare det vovestykke, han nu indlod sig på. Her var en mand med et usædvanligt ydre, og han bar en revolver, hvis ene løb var affyret. Og et stykke borte lå der en mand, der for et kvarter siden var blevet såret af en revolver! Det ville være farligt alene at blive udspurgt, og blev han nu anholdt, ville det betyde den sikre tilintetgørelse af hans dristige plan. Så vidt han vidste, havde patruljen set, at han løb fra dem i Kønigstrasse. Hans frygt var begrundet, for i næste øjeblik råbte betjenten ham an.

"Hej, De der! Vil De vente lidt!"

Rudolf standsede og så sig overrasket om. Så rettede han sig og ventede med stolt holdning på rytteren. Var det nødvendigt at spille det sidste kort ud, var det også hans mening at tage stikket hjem.

"Nå, hvad er det, De vil mig?" spurgte han i en kølig tone, da manden var nogle skridt fra ham, og mens han talte, trak han

tørklædet noget til side, men dog ikke således, at hans hage blev helt synlig.

"De kalder så bydende på mig," fortsatte han og så overlegent på manden. "Hvad vil De mig?" gentog han.

Det gav et sæt i politisergenten – for det viste uniformen nu, at han var – og han bøjede sig fremad for at se på den mand, han havde anråbt. Rudolf sagde intet og stod ganske stille, mens manden tog ham nøjere i øjesyn. Så rettede sergenten sig i sadlen, og blussende rød gjorde han i sin forvirring honnør.

"Hvorfor gør De nu det?" sagde Rudolf i en drillende tone. "Først gør De jagt på mig, og bagefter gør De honnør. Hvorfor giver De Dem i det hele taget af med mig?"

"Jeg – jeg," begyndte han stammende. Så tog han fat igen: "Deres Majestæt, jeg vidste ikke – jeg anede ikke –"

Med et hurtigt, bestemt skridt trådte Rudolf helt hen til ham.

"Og hvorfor kalder De mig nu for 'Deres Majestæt'?"

"Men er De da ikke Hans Majestæt kongen?" Rudolf stod nu med hånden på hestens hals. Han så sergenten roligt ind i øjnene og sagde: "De tager fejl, min ven, jeg er ikke kongen."

"De er ikke –?" stammede manden i sin forvirring.

"Aldeles ikke. Hør en gang, sergent!"

"Deres Majestæt!"

"Min herre, mener De."

"Ja, min herre."

"En tjenstivrig politimand kan ikke begå nogen værre fejltagelse end at antage en herre for at være kongen, når det ikke er tilfældet. Det kunne skade hans fremtidsudsigter, eftersom kongen, når han ikke er her, ikke vil sætte pris på, at man antager, han er her. Er De med, sergent?"

Manden svarede ikke, men stirrede stift på Rudolf, der fortsatte:

"I et sådant tilfælde vil en diskret politimand ikke mere ulejlige den herre og passe på ikke at fortælle, at han har gjort sig skyldig i en så tåbelig fejltagelse. Ja, skulle det gå så vidt, at han blev spurgt, ville han uden at betænke sig svare, at han havde ikke set nogen, der lignede kongen, og langt mindre kongen selv."

Et svagt, forstående smil viste sig under sergentens overskæg.

"De forstår altså, at kongen slet ikke er her i Strelsau?"

"Ikke i Strelsau, herre?"

"Nej, vist ikke nej, han er ude på Zenda."

"På Zenda?"

"Ja, og det er umuligt – fysisk umuligt, at han kan være her."

Nu var sergenten vis på, at han var med.

"Ja, det er det," sagde han med et bredt grin.

"Ganske rigtigt, og det er derfor ligeledes umuligt, at De har set ham." Med disse ord tog Rudolf en guldmønt op af lommen og rakte den til sergenten, der tog imod den med et næsten umærkeligt blink i øjet. "De har altså nu undersøgt dette kvarter og intet fundet. Mon det derfor ikke vil være bedre, at De søger på en anden kant?"

"Jo, ganske sikkert, herre," svarede sergenten, og med en ærbødig hilsen ledsaget af et nyt forstående smil vendte han sin hest og red tilbage ad den samme vej. Han var kommet. Han ville sikkert ikke have noget imod hver morgen at træffe en herre, der – ikke var kongen. Rudolf var altså sluppet fri for mandens indblanding, men han vidste ikke for hvilken farlig

pris. Det var ganske rigtigt, hvad han havde sagt til sergenten, det var aldeles umuligt, at kongen kunne være i Strelsau.

Nu spildte Rudolf ikke tiden, men slog straks ind på vejen til sit tilflugtssted. Klokken var over fem, regnen var hørt op, og for hvert minut blev det lysere.

Rudolf skyndte sig over torvet, for han var bange for soldaterne, der begyndte at vise sig uden for kaserneportene. Det gik imidlertid godt, og han nåede i god behold den gade, hvor jeg boede. Men netop som han kun var et halvt hundrede skridt fra min gadedør, kørte en ekvipage op foran et hus, han just skulle forbi. Tjeneren sprang ned fra bukken, lukkede vogndøren op, og to damer steg ud. De var i selskabsdragt og kom rimeligvis hjem fra et bal. Den ene var midaldrende, den anden ung og ganske nydelig. Da de stod på fortovet, udbrød den sidste:

"Hvor det er morsomt at være oppe på den tid. Det ville jeg ønske, jeg var hver morgen."

"Det ville du ikke synes om i længden," svarede den ældre. "Det kan være rart for en gangs skyld, men –"

Hun standsede brat, for hun havde fået øje på Rudolf. Han kendte hende, det var ingen ringere end kansleren, baron v. Helsings hustru, og det var foran kanslerens bolig, at vognen holdt. Det, der havde kunnet gå over for politisergenten, kunne ikke gå her, for hun kendte kongen alt for godt til at tro, at hun tog fejl, og hun var desuden af en alt for "interesseret" natur til at ville lade, som om hun tog fejl.

"Ih du milde!" hviskede hun og greb datterens arm. "Der kommer kongen!"

Rudolf var opdaget. Ikke alene damerne, men også tjeneren og kusken så på ham.

Det var umuligt at flygte, og han gik forbi. Damerne nejede, og tjeneren bøjede sig med blottet hoved. Rudolf tog til hatten og gav en let genhilsen. Han gik lige hen til mit hus. De så efter ham, og det vidste han. Han bandede den urimelige tid, folk sluttede deres baller på i Strelsau, men mente, at et besøg i mit hus kunne være lige så god en undskyldning for hans nærværelse som en hvilken som helst anden. Han gik derfor videre, fulgt af forundrede blikke fra de to damer og de to tjenestefolk, der smilede til hinanden ved at se kongen i drivvåde klæder og med tilsølede støvler. Og så på en sådan tid og i Strelsau, mens man ikke vidste bedre, end han var ude på Zenda.

Rudolf nåede mit hus. Da han vidste, han blev iagttaget, havde han opgivet enhver tanke om at benytte det aftalte signal og gå ind gennem vinduet. Det ville også være at give baronesse Helsing og hendes datter alt for megen anledning til snak. Hellere måtte så hver tjener i mit hus se, at han vendte tilbage.

Men ak! Kun alt for ofte fører dyd og pligtopfyldelse de mest skæbnesvangre følger efter sig. Min kære Helga, der trofast havde holdt vagt for sin herskerindes skyld, stod bag skodderne og lyttede anspændt. Næppe mærkede hun derfor, at skridtene udenfor standsede, før hun slog skodderne til side, stak sit kønne hoved ud og kaldte sagte på ham.

"Alt er sikkert! Kom blot ind!"

Nu var ulykken sket, og det lige for øjnene af Helsings damer og tjenestefolk! Rudolf drejede hovedet og så dem, og i næste øjeblik så den stakkels Helga dem også. Hun var uskyldig og

ikke vant til at skjule sine følelser, så hun gav et lille skrig af overraskelse og trak sig hurtigt tilbage. Rudolf så sig atter om. Damerne havde nået indgangsdøren, men mellem portalens søjler kunne han se deres nysgerrige ansigter titte frem.

"Nu kan jeg lige så godt gå ind," sagde Rudolf, og i et nu var han indenfor. Han smilede nok så fornøjet, da han gik hen til Helga, der bleg af sindsbevægelse stod og støttede sig til bordet.

"Så de Dem?" spurgte hun åndeløst.

"Ja, uden tvivl." Så fik hans sans for komik bugt med ham, og han satte sig i en lænestol og lo højt.

"Jeg ville give ikke så lidt for at høre den historie, kansleren nu om lidt bliver vækket med."

Men i næste øjeblik var han igen alvorlig. For enten han nu var kongen eller mr. Rassendyll, vidste han, at min hustrus rygte var i lige stor fare. Og Rudolf var ikke den, der ville tage sig den ting let. Han vendte sig derfor om imod hende.

"De må straks vække en af tjenerne. Send ham ind til kansleren og bed ham komme hurtigt. Nej, De må hellere skrive et par ord. Skriv, at kongen er kommet her ifølge en aftale for at afhandle et privatanliggende med Fritz, men at denne mærkværdigt nok ikke selv er kommet. Kongen må derfor straks tale med kansleren. Skriv, at der er ikke et øjeblik at spilde."

Hun så forbavset på ham.

"Forstår De mig ikke? Hvis jeg kan klare den med Helsing, vil jeg jo være i stand til at standse damernes sladder. Hvor længe tror De ellers, det vil vare, inden det er ude over hele Strelsau, at Fritz v. Tarlenheims hustru lader kongen komme ind til sig gennem vinduet klokken fem om morgenen?"

"Ja, men jeg forstår ikke –," mumlede den stakkels Helga i sin forvirring.

"Det gør ikke noget, kæreste frue, men gør nu for Himlens skyld det, jeg beder Dem om. Det er den eneste redning."

"Nu skal jeg skrive til ham," sagde hun og satte sig ved skrivebordet.

Således gik det til, at lige oven på den vidunderlige beretning, som baronesse v. Helsing opvartede sin langt fra lysvågne mand med, kom der en bestemt ordre til kansleren om at indfinde sig hos kongen i Fritz v. Tarlenheims hus.

Vi havde i sandhed udfordret skæbnen, da vi på ny førte Rudolf Rassendyll til Strelsau.

12. For dem alle!

Det var en stor risiko, Rudolf løb, og han udsatte os for de største vanskeligheder, men jeg er overbevist om, at han kun handlede for det bedste. Det var hans plan overfor Helsing at lade, som om han var kongen, for at sikre sig hans tavshed og derpå få ham til ligeledes at sørge for, at hverken hans familie eller tjenestefolk åbenbarede noget. Kansleren ville han berolige med den undskyldning, at han havde et meget vigtigt anliggende at afgøre, og at han senere ville lade ham vide, hvad det drejede sig om. Rudolf ville appellere til hans loyalitet for at få ham til at finde sig i det. Hvis alt gik godt i løbet af denne dag, der endnu næppe var begyndt, ville dronningens brev være tilintetgjort inden aften og Rudolf atter borte fra Strelsau. Så måtte så meget af sandheden, som var nødvendig, – men heller ikke mere – komme for dagen. Helsing skulle indvies i historien om Rudolf Rassendyll og erfare, hvorledes denne havde været så dristig endnu en gang at spille konge i Strelsau. Den gamle kansler var en rigtig rar fyr, og Rudolf tog ikke fejl, da han satte sin lid til ham. Hans fejltagelse lå i, at han handlede ud fra forhold, der ikke mere eksisterede.

Det viste sig straks, at kansleren var i besiddelse af sund fornuft. Endnu inden han fulgte tilsigelsen fra kongen, sendte han bud efter kusken og tjeneren og befalede dem under trussel om øjeblikkelig afskedigelse og det, som værre var, at holde ren mund med, hvad de havde iagttaget. Den befaling, han gav sin kone og datter, var ganske vist holdt i mere høflige udtryk, men

manglede intet i tydelighed. Han kunne selvfølgelig straks tænke sig, at kongens ærinde både var hemmeligt og af vigtighed, når majestæten færdedes i Strelsaus gader på et tidspunkt, da man troede, han var ude på Zenda, og gæstede sine venner under så mærkelige omstændigheder, som det her havde vist sig. Desuden var kongen glatraget – det var damerne vis på – og det var måske en ren tilfældighed, men kunne også være et tegn på, at kongen ønskede at være ukendt. Da kansleren derfor havde givet disse befalinger, skyndte han sig hen til mit hus og kom der, inden klokken havde slået seks.

Da han blev meldt, var Rudolf ovenpå for at få et bad og et morgenmåltid. Helga var tilstrækkelig instrueret til at kunne underholde kansleren, indtil Rudolf viste sig. Hun var fuld af undskyldninger med hensyn til min udeblivelse og erklærede, at den var hende aldeles ufattelig, ligesom hun heller ikke havde den fjerneste anelse om, hvad det var, kongen og hendes mand havde for. Hun gav fortrinligt den pligttro hustru, hvis største dyd er lydighed, og hvis værste fejl ville være nysgerrig indblanding i det, der ikke vedkom hende.

"Jeg ved kun, at Fritz skrev til mig, at jeg kunne vente ham og kongen ved femtiden, og at jeg skulle være parat til at lade dem komme ind gennem vinduet, da kongen ikke ville have, at tjenestefolkene skulle vide noget."

Kongen kom og hilste særdeles nådigt på kansleren. Tragedie og komedie vekslede ideligt i de dage, og jeg kan endnu le ved blot at forestille mig Rudolf med alvorligt ansigt (han har sikkert nydt situationen) tage plads sammen med Helsing i stuens mørkeste krog. Han overvældede den gamle herre med smiger og beklagede samtidig, at der var en hemmelig årsag,

der i øjeblikket hindrede ham i at udtale sig åbent, men allersenest i morgen ville han udbede sig sin klogeste og mest erfarne vens råd. Indtil da håbede han, at kansleren i sin loyalitet ville bære over med ham og forlade sig på ham. Baron v. Helsing sad og blinkede gennem brillerne, mens han med ærbødig opmærksomhed fulgte den lange beretning, der i virkeligheden intet røbede. Da han svarede, bævede hans stemme af rørelse. Han stillede sig fuldt ud til kongens disposition og erklærede, at han lige så trygt kunne indestå for sin families og sine folks diskretion som for sin egen.

"Da har De sandelig grund til at prise Dem lykkelig, kære kansler," sagde Rudolf med et suk, der syntes at antyde, at så lykkelig var kongen ikke i sit slot. Baron v. Helsing var henrykt. Det brændte i ham af længsel efter at komme hjem og fortælle sin hustru, hvor fuldt ud kongen forlod sig på hende.

Nu var der intet, Rudolf ønskede hellere end at komme af med den prægtige, gamle fyr igen, men da det stod ham klart, hvor overordentlig vigtigt det var, at kansleren blev ved at være i godt humør, ville han ikke straks give slip på ham.

"Damerne siger i hvert fald ikke noget før efter frokost, og da de først kom hjem klokken fem, er der længe til den tid," sagde han.

Han fik Helsing til igen at tage plads og begyndte at passiare med ham. Rudolf havde bemærket, at greven af Luzau-Rischenheim var blevet overrasket ved klangen af hans stemme. Han passede derfor på at tale dæmpet og lod stemmen lyde sløret, således som han havde hørt kongen tale, mens han selv stod bag gardinet i Sapts værelse. Over for kansleren spillede

han derfor sin rolle lige så sejrsbevidst og bravurmæssigt som i de dage, da han løb spidsrod gennem hele Strelsau.

De sad og talte ganske uforstyrret. Rudolf havde indstændig bedt min hustru om at lægge sig en times tid, og da hun trængte hårdt til søvn, havde hun adlydt ham. Men forinden gav hun tjenestefolkene de strengeste ordrer til under ingen omstændigheder at gå ind i min stue, med mindre der blev kaldt på dem. Da hun var bange for at vække mistanke, var hun blevet enig med Rudolf om, at det var bedre at stole på en sådan befaling end igen at låse døren.

Men mens alt dette foregik i mit hus, var dronningen og Bernenstein på vej til Strelsau. Det var muligt, at Sapt kunne have forhindret denne rejse, hvis han havde været på Zenda, men Bernenstein var jo ikke i besiddelse af konnetablens myndighed og måtte rette sig efter dronningens bestemte befaling og rørende bøn. Lige siden Rudolf Rassendyll for tre år siden havde forladt hende, havde hun levet et liv i alvorsfuld selvbeherskelse. Ikke et øjeblik havde hun været sig selv eller kunnet gøre det, hendes hjerte hver time på dagen tilskyndede hende til. Hvor kan et menneske udholde en sådan tilværelse? Jeg tvivler om, at en mand vil kunne, men der er de kvinder, der kan. Nu var det imidlertid forbi. Rudolfs pludselige komme og alle de spændende begivenheder, dette medførte, hans og hendes fare så vel som den glæde, hun følte ved hans nærværelse, bidrog alt sammen til at bringe hende ud af ligevægt. Dertil kom så den besynderlige drøm, der fremkaldte det heftigste ønske hos hende om at være i nærheden af mr. Rassendyll og bortjog al anden ængstelse end frygten for hans sikkerhed. Mens de kørte, var det kun *hans* fare, hun talte om.

Ikke et øjeblik tænkte hun på den ulykke, der truede hende selv, og som vi alle af al vor magt søgte at afværge.

Hun sad alene i kupeen sammen med Bernenstein, da hun ved et påskud var sluppet fri for hofdamen, der ledsagede hende, og hun bad ham hele tiden om at føre hende til mr. Rassendyll så hurtigt som muligt. Jeg kan ikke indse, at dette var noget at bebrejde hende. Rudolf betød for hende al glæden ved livet, og nu var han taget af sted for at kæmpe med greven af Hentzau. Det var ikke så underligt, at han i drømme forekom hende at være død.

Da de nærmede sig hovedstaden, tog hun sig sammen for at intet usædvanligt skulle vække mistanke hos folk. Men hun var fast bestemt på straks at opsøge mr. Rassendyll. Før hun havde vished for, at han var i live, kunne hun ikke være rolig. Bernenstein, der var helt ængstelig for hende, gav hende de allerbedste forhåbninger og erklærede med en tillid, som han i virkeligheden slet ikke besad, at mr. Rassendyll ganske sikkert befandt sig i bedste velgående.

"Ja, men *hvor* er han?" udbrød hun.

"Det er mest sandsynligt, Deres Majestæt, at vi finder ham hos Tarlenheims," svarede løjtnanten. "Der ville han vente, indtil det passede at angribe Rupert, og hvis den sag er ordnet, er han også vendt tilbage til grev Fritz' hus."

"Lad os køre derhen med det samme."

Bernenstein fik hende imidlertid overtalt til først at køre op til slottet og der lade det blive bekendt, at hun agtede at besøge grevinde Tarlenheim.

Klokken otte kom dronningen til slottet, hvor hun drak en kop chokolade og derefter befalede, at hendes vogn skulle køre

frem. Kun Bernenstein fulgte med hende, da hun lidt før ni forlod slottet, og hans sindsbevægelse var nu næsten lige så stor som dronningens.

Dronning Flavia var så optaget af mr. Rassendyll, at hun ikke tænkte videre over, hvad der kunne være sket ude i jægerhytten, men Bernenstein nærede bange anelser, eftersom Sapt og jeg ikke var vendt tilbage i ordentlig tid. Det var enten gået os galt, eller også havde kongen fået brevet, inden vi var nået derud. Han kunne ikke tænke sig andre muligheder. Da han i sin vånde ytrede noget om det til dronningen, sagde hun blot:

"Hvis vi kan finde mr. Rassendyll, skal han nok sige os, hvad vi skal gøre."

Som følge deraf kørte dronningens ekvipage op foran mit hus lidt efter, at klokken havde slået ni. Kanslerens damer havde ikke fået nogen lang nattesøvn, for deres hoveder viste sig ved vinduet i det øjeblik, vognen hørtes. Der var også mange mennesker på færde, og det kongelige våben på vogndørene samlede straks den sædvanlige flok af nysgerrige. Bernenstein sprang ud og rakte dronningen hånden. Med en hastig, let hilsen til de omkringstående skyndte hun sig op ad de to trappetrin i portalen og ringede selv på. Indenfor havde man lige fået øje på vognen. Min hustrus kammerjomfru løb hurtigt ovenpå. Helga sov endnu, men stod straks op, og efter nogle få nødvendige forberedelser – eller i hvert fald forberedelser, som damerne altid finder nødvendige, om det så haster aldrig så stærkt – ilede hun ned for at tage imod Hendes Majestæt – og advare hende. Hun kom ikke tidligt nok, døren var allerede åben. Hushovmesteren og en tjener var ilet til og havde lukket op.

Da Helga kom ned ad trappen, var dronningen netop ved at gå ind i det værelse, hvor Rudolf var. Hushovmesteren havde meldt Hendes Majestæt, og Bernenstein fulgte efter hende med hjelmen i hånden.

Rudolf og kansleren havde siddet og talt sammen. For at undgå iagttagelse fra forbigående – udefra kan man let se ind i stuen – var persiennen rullet ned, og værelset lå i dyb skygge. De havde nok hørt vognen, men ingen af dem tænkte et øjeblik på, at det kunne være dronningen. De blev derfor yderst forbavsede, da døren blev slået op på vidt gab, uden at de havde givet nogen befaling.

Kansleren opfattede aldrig særlig hurtigt, så det varede nogle øjeblikke, inden han fik sig rejst op. Derimod var Rudolf i et nu midt ude på gulvet. Nu var også Helga ved døren. Hun stak hovedet frem ved siden af Bernensteins brede skulder og så derfor, hvad der gik for sig. Dronningen glemte helt tjenestefolkene, og hun så ikke v. Helsing. Det var, som om hendes syn og tanke kun gjaldt den mand, hun elskede. Hun ilede ham derfor i møde, og før Helga, Bernenstein eller Rudolf selv kunne standse hende eller blot ane, hvad hun ville gøre, greb hun begge hans hænder og udbrød:

"Rudolf, du lever! Å, gudskelov!" Og hun førte hans hænder til sine læber og kyssede dem lidenskabeligt.

Der blev et øjeblik dyb tavshed. Tjenerne rørte sig ikke af pletten af sømmelighedshensyn, kansleren stod ubevægelig, fordi han tænkte over det passerede, mens Helga og Bernenstein stod som støtter af lutter forbavselse. Rudolf selv sagde heller ikke noget, men om det skyldtes overraskelse eller følelser, der svarede til dronningens, kan jeg ikke afgøre.

Dronning Flavia lagde mærke til stilheden. Hun kastede et hurtigt blik op på Rudolf og så sig derpå om. Henne i krogen stod kansleren og bukkede dybt. Med et forskrækket udtryk drejede hun hovedet om mod døren og fik øje på de ærbødige tjenere. Så gik det pludselig op for hende, hvad hun havde gjort. Hun snappede efter vejret, og hendes ansigt, der altid var blegt, blev hvidt som marmor. Hun vaklede, og kun Rudolfs hånd holdt hende oppe. Således stod de et kort sekund. Så trak Rudolf hende ind til sig, lagde sin arm om hende og understøttede hende, mens han så på hende med et smil, der udtrykte al hans kærlighed og dybe medfølelse. Han smilede endnu, da han bøjede hovedet ned imod hende og sagde i en sagte tone, men dog således, at alle tydeligt hørte det:

"Alt står godt til, kæreste."

Min hustru greb Bernensteins arm, og da han vendte sig, så han, at også hun var bleg, og at hendes læber skælvede. Men hendes blik havde bud til ham, og han forstod, hvad hun mente. Hun bad ham understøtte Rudolf Rassendyll i det, han havde gjort.

Løjtnanten gik frem imod Rudolf og knælede ned. Rudolf rakte venstre hånd ud imod ham, og han kyssede den.

"God dag, kære løjtnant v. Bernenstein!" sagde Rudolf Rassendyll.

Foreløbig var sagen klaret, men alt havde også stået på spil i de få sekunder. At Rudolf Rassendyll eksisterede, kunne man åbenbare, og at han en gang havde regeret i Ruritanien, var en dyb hemmelighed, som det var meningen at betro til Helsing nu, da det måtte være nødvendigt. Men der var noget, som for

enhver pris måtte skjules, og som nær var blevet røbet ved dronningens lidenskabelige udbrud.

Der eksisterede en mand, der hed Rudolf Rassendyll, og han havde været konge, men hvad der betød mere var, at dronningen elskede ham, og han hende. Dette kunne ikke betros til nogen, ikke en gang til Helsing, for selv om denne ikke ville tale om det til andre, ville han dog anse sig forpligtet til at underrette kongen om det. Derfor foretrak Rudolf de vanskeligheder, fremtiden muligvis ville bringe, fremfor den øjeblikkelige og sikre ulykke. Hellere end at lade det gå ud over den, han elskede, ville han her indtage ægtemandens plads og lade sig kalde konge. Og hun, der klyngede sig til den eneste udvej, der var åben for hende, var også tilfreds med dette. Det er muligt, at hendes trætte, forpinte sind et øjeblik fandt lindring i den ubestemte forestilling, at det ikke var en drøm, for hun lod hovedet hvile mod hans bryst, lukkede øjnene og drog et lettelsens suk.

Men hvert øjeblik rummede en fare, og det gjaldt om at passe på.

Rudolf førte dronningen hen til en lænestol og pålagde derpå tjenestefolkene ikke foreløbig at omtale hans nærværelse. Han sagde, at de sikkert af dronningens bevægede sindstilstand havde forstået, at det drejede sig om vigtige anliggender. Det var nødvendigt for ham at være her i Strelsau, men det var også af betydning, at ingen vidste noget om det, og han håbede derfor, at han kunne stole på deres hengivenhed.

Da de havde svaret med dybe buk og trukket sig tilbage, vendte han sig om mod Helsing og gentog sin anmodning om foreløbig tavshed. Han sagde, at han ville tilkalde kansleren

senere på dagen enten her eller oppe på slottet. Så bad han alle om at trække sig tilbage og et øjeblik lade ham være ene med dronningen.

De adlød ham, men næppe var kansleren ude af huset, før Rudolf kaldte Bernenstein og min hustru ind igen. Helga skyndte sig hen til dronningen, der endnu var stærkt bevæget, mens Rudolf tog Bernenstein til side og udvekslede nyheder med ham. Mr. Rassendyll blev ikke så lidt foruroliget ved at erfare, at der ikke var kommet efterretninger fra oberst Sapt eller mig, og hans uro blev ikke mindre, da han hørte, at kongen selv havde været ude i jægerhytten den foregående aften.

Han var fuldstændig på det uvisse med hensyn til sagernes stilling, for han vidste hverken, hvor kongen, Rupert eller vi var henne. Og han var selv her i Strelsau, hvor en halv snes mennesker mente, at han var kongen, og han kunne vente at blive afsløret, hvad øjeblik det skulle være, enten ved at kongen selv kom, eller der kom bud fra ham.

Rudolf tabte dog ikke sit mål af syne. Der var to ting, der forekom ham klare. Hvis Rupert havde undgået fælden og endnu var i live med brevet hos sig, måtte han findes. Det var det første, der skulle gøres. Når det var udført, var der ikke andet for Rudolf Rassendyll at gøre end at forsvinde lige så ubemærket og hemmeligt, som han var kommet, og stole på, at hans besøg ville kunne skjules for den mand, hvis navn han havde benyttet. Ja, skulle det blive nødvendigt, måtte det fortælles til kongen, at Rudolf Rassendyll havde spillet kansleren et puds og derefter var rejst igen. Når galt skulle være, kunne alt godt åbenbares undtagen det, der angik dronningens ære.

I dette øjeblik kom det telegram, jeg havde afsendt fra Hofbau. Der lød en banken på døren. Bernenstein lukkede op og tog imod telegrammet, der var adresseret til min hustru. Jeg havde skrevet så meget, som jeg turde betro til et sådant meddelelsesmiddel, og det lød således:

> "Jeg kommer til Strelsau. Kongen forlader ikke jægerhytten i dag. Greven kom, men tog bort igen, inden vi ankom. Jeg ved ikke, om han tog til Strelsau. Han meddelte ikke kongen noget."

"De fik altså ikke fat på ham!" udbrød Bernenstein, dybt skuffet.

"Nej, men *han meddelte ikke kongen noget,*" sagde Rudolf triumferende.

De stod nu alle sammen om dronningen, der sad tilbagelænet i stolen. Hun så svag og træt ud, men syntes nu at være rolig. Det var hende nok, at Rudolf kæmpede og lagde planer for hendes skyld.

"Og se nu her," fortsatte Rudolf, "*kongen forlader ikke jægerhytten i dag*. Vi har altså dagen for os."

"Ja, men Rupert?"

"Inden en time ved vi, om han er i Strelsau," sagde mr. Rassendyll, og han så ud, som om han nok kunne lide at finde Rupert her. "Jeg må søge efter ham, og jeg vil gøre alt for at finde ham. Kan jeg kun bane mig vej til ham som konge, kommer jeg som konge. Vi har dagen for os."

Mit telegram havde givet dem nyt mod, skønt der var så meget uforklarligt i det.

Rudolf vendte sig om mod dronningen.

"Hold blot modet oppe, min dronning," sagde han. "Om få timer er faren forbi."

"Og så?"

"Så kender jeg en, der igen kan være rolig," sagde han og bøjede sig ned imod hende. "Og jeg vil være stolt af at have frelst hende," tilføjede han med dæmpet stemme.

"Men så du?"

"Jeg må bort," hørte Helga ham hviske, og hun og Bernenstein gik hen til vinduet.

13. Med en konge i ærmet

Den høje, kønne pige var ved at tage skodderne fra butiksvinduerne i Kønigstrasse nr. 19. Hun forhastede sig ikke, men der var en svag rødme på hendes kinder, og hendes øjne strålede som af undertrykt sindsbevægelse. Den gamle madam Holf stod inde ved disken og skændte, fordi Bauer ikke kom. Der var nu ikke megen udsigt til, at han skulle komme netop nu, for han befandt sig for øjeblikket i politistationens gamle sygestue, hvor to læger havde travlt med at få ham på benene igen. Den gamle kone vidste ikke noget om det, men hun vidste, at han den foregående aften var gået ud for at rekognoscere. Hvor det var, han skulle spille spejder, vidste hun ikke, men hun havde måske nok en anelse om, hvem det var, han skulle udspejde.

"Er du vis på, han ikke kom tilbage?" spurgte hun datteren.

"Jeg så da ikke noget til ham," svarede pigen. "Og jeg holdt vagt her i butikken med lampen tændt, lige til det blev lyst."

"Nu har han været borte i tolv timer og har ikke så meget som sendt et bud. Grev Rupert kan være her, hvad øjeblik det skal være. Hvad vil han sige til, at Bauer ikke er her?"

Pigen svarede ikke. Hun var færdig med sit arbejde og stod nu i døren og så hen ad gaden. Klokken var over otte, og mange mennesker passerede forbi. Ude på gaden var det især vogne fra landet, der kom kørende med varer til torvehallerne. Pigen så på strømmen af vogne og fodgængere, men hendes tanker var optaget af den smukke, fornemme herre, der var kommet ved

nattetid og havde bedt hende gøre ham en tjeneste. Hun havde hørt revolverskuddet udenfor og havde i samme øjeblik slukket lampen. Skjult bag døren havde hun derpå hørt lyden af de flygtendes hurtige skridt, og lidt efter havde hun hørt patruljen.

Nå, den ville ikke vove at gøre kongen noget, og hvad Bauer angik, da måtte han for hende være død eller levende. Hvad brød hun sig om det, hun var jo i kongens tjeneste og var i stand til at hjælpe ham mod hans fjender. Hvis Bauer hørte med til disse, ville det rigtig glæde hende at høre, at han var død. Hvor det så udmærket ud, da kongen tog ham i nakken og slyngede ham ud på gaden. Hun lo, da hun tænkte på, at hendes moder aldeles ikke anede, hvilket selskab hun havde haft den nat.

Vognrækken gled langsomt forbi huset. Et par gange var der en vogn, der standsede, mens kusken falbød sine varer, men den gamle kone vinkede afvisende til dem. Hun ville ikke have noget af dem. Nu var der tre vogne, der på den måde havde gjort holdt foran hendes dør, og da nu også en fjerde vogn standsede, blev det hende for meget.

"Vi skal ikke have noget, se De bare til at komme væk!" råbte hun med skingrende stemme.

Kusken steg ned af vognen uden at bryde sig om hende og gik om til bagenden af vognen.

"Nu er vi her!" råbte han ind i teltet, der hvælvede sig over vognen. "Nu er vi ved nr. 19 i Kønigstrasse."

Inde fra vognen hørte man en højlydt gaben, efterfulgt af det dybe suk, der betegner et menneskes opvågnen af en tryg søvn.

"Ja vel, nu skal jeg stå af," lød det.

"Å, der er greven," sagde den gamle kone i en tilfreds tone til datteren. "Men hvad mon han vil sige om Bauer, den skurk?"

Rupert af Hentzau stak hovedet frem under telttaget og så op og ned ad gaden. Derpå betalte han kusken, sprang ned og løb ind i butikken. Vognen kørte videre.

"Det var godt, jeg traf ham," sagde Rupert muntert. "Jeg var godt gemt derinde i vognen. Man har jo nok et kønt ansigt, men for øjeblikket er det ikke værd, at Strelsau ser for meget til det. Nå, hvad nyt, madam Holf? Og du, min søde pige, har du det godt?" fortsatte han og klappede hende skødesløst på kinden med den handske, han lige havde trukket af.

"Undskyld," tilføjede han i næste øjeblik, "det er den ikke ren nok til," og han så på sin hjorteskindshandske, der var plettet af store rødbrune stænk.

"Her står det til, som da De tog bort, hr. greve," sagde madam Holf, "men Bauer, det asen, gik ud i aftes –"

"Ja vel, det skulle han også. Men er han ikke kommet igen?"

"Nej, endnu ikke."

"Hm! Og der er heller ikke andre, der har vist sig?" Hans blik forklarede, hvem han tænkte på med det ubestemte spørgsmål.

Den gamle kone rystede på hovedet, men den unge pige vendte sig bort for at skjule et smil. "Andre" betød vel kongen, mente hun. Hende skulle de ikke få noget at vide af, kongen selv havde pålagt hende at være tavs.

"Men Rischenheim er da vel kommet?" vedblev Rupert.

"Ja, han kom straks efter, at De var taget bort, hr. greve. Han har armen i bind."

"Ja så!" udbrød Rupert i pludselig ophidselse. "Det tænkte jeg mig nok. Det er også Fandens, at man ikke selv kan gøre alt, men må forlade sig på fæhoveder og klodrianer. Hvor er greven?"

"Oppe på kvisten. De kender jo vejen, hr. greve."

"Ja vel, men jeg må have noget morgenmad."

"Rosa skal følge med op og servere den, hr. greve."

Pigen fulgte efter Rupert op ad den skrøbelige, snævre trappe i det høje, gamle hus. De passerede tre etager, der alle var ubeboede, og ad en sidste stejl trappe nåede de op på loftet. Rupert åbnede den dør, der var lige for trappen, og trådte ind i et langt, smalt værelse. Rosa fulgte efter, idet hun stadig smilede hemmelighedsfuldt. I midten af værelset var loftet højt, men skrånede stærkt ned, så det ved døren og vinduet ikke var meget mere end tre alen over gulvet. Møblementet bestod af et egebord og nogle få stole, og langs væggen henne ved vinduet stod der et par jernsenge. Den ene var tom, men oven på den anden lå greven af Luzau-Rischenheim, fuldt påklædt og med højre arm i et bind af sort silke. Rupert standsede inden for døren og så med et smil på fætteren, pigen gik forbi ham hen til en gammeldags buffet og begyndte at tage glas, tallerkener og andet bordservice frem. Rischenheim sprang op og ilede Rupert i møde.

"Hvad nyt? Du slap altså fra dem?"

"Ja, det ser jo sådan ud," svarede greven af Hentzau i en overlegen tone, idet han satte sig i en lænestol og kastede sin hat hen ad bordet. "Men der manglede ellers ikke meget i, at det var gået mig galt, takket være en vis persons idioti."

Rischenheim blev rød i hovedet.

"Nu skal du straks få det hele at vide," fortsatte Rupert og så hen på den unge pige, der nu havde stillet noget afskåret kød og en flaske vin på bordet, og som gav sig god tid med de lå ting,

der var at gøre, inden morgenmaden kunne siges at være serveret.

"Hvis jeg ikke havde andet at tage mig for end at se på kønne ansigter, hvilket ville være mig en stor fornøjelse, så bad jeg dig om at blive her," sagde Rupert, idet han rejste sig og bukkede dybt for Rosa.

"Å, jeg bryder mig virkelig ikke om at høre, hvad der ikke angår mig," svarede hun med dyb foragt.

"Hvilken sjælden og velsignet dyd!" sagde Rupert og åbnede døren for hende.

"Jeg ved, hvad jeg ved," sagde hun triumferende, da hun stod ude ved trappen. "De ville vist give noget for også at vide det, grev Rupert."

"Ja, rimeligvis, for pigebørn ved de vidunderligste ting," sagde Rupert med et smil, men han lukkede alligevel døren og gik igen hen til bordet. Nu rynkede han atter panden.

"Nå, lad mig så høre, hvorledes det gik til, at de tog dig ved næsen, eller hvorfor du holdt mig for nar, fætter?"

Mens Rischenheim fortalte, hvorledes han var gået i fælden ude på Zenda, tog Rupert godt for sig af maden. Han kom hverken med afbrydelser eller bemærkninger, men da Rudolf Rassendyll blev nævnt, gav det et sæt i ham, og der kom et pludseligt glimt i hans blik. Da Rischenheim sluttede sin fortælling, var han imidlertid atter rolig og smilede.

"Det var klogt arrangeret," sagde han. "Det forbavser mig ikke, at du lod dig narre."

"Men nu du? Hvordan gik det dig?" spurgte Rischenheim ivrigt.

"Mig? Jeg fik jo det telegram, der ikke var fra dig, og fulgte den ordre, der altså heller ikke var fra dig."

"Tog du ud til jægerhytten?"

"Ja."

"Og der traf du oberst Sapt? Var der andre til stede?"

"Jeg traf slet ikke gamle Sapt."

"Traf du ham ikke? Ja, men der var da sikkert også lavet en fælde for *dig*?"

"Ja, det er meget muligt, men den har i så fald ikke fungeret rigtigt." Rupert lagde benene over kors og tændte en cigaret.

"Men hvem traf du da?"

"Jeg? Jeg traf en af kongens jægere og kongens vildsvinehund, ja, så traf jeg jo også kongen selv."

"Var kongen ude i jægerhytten?"

"Ja, det var nok ikke så galt, det telegram, som du tænkte dig!"

"Men Sapt eller Bernenstein eller grev Fritz var så også derude?"

"Nej, som jeg siger dig, kun hans jæger og hans hund, ellers ikke et levende væsen, det forsikrer jeg dig."

"Og så gav du ham brevet?" spurgte Rischenheim, skælvende af sindsbevægelse.

"Ak nej, kære fætter. Jeg kastede æsken hen til ham, men jeg tror ikke, han fik tid til at lukke den op. Vi nåede ikke det punkt i samtalen, hvor jeg havde tænkt mig at komme frem med brevet."

"Ja, men hvorfor ikke? Hvorfor ikke?"

Rupert rejste sig op og gik lige hen foran Rischenheim. Der stod han så og vippede på hælene, mens han slog asken af sin

cigaret og smilede fornøjet.

"Jeg ved ikke, om du har bemærket, at min frakke er revet itu?" sagde han.

"Nej, men nu ser jeg det."

"Nu vel, kære fætter. Hunden prøvede på at bide mig. Og jægeren ville have spiddet mig. Og kongen – han ville have skudt mig."

"For Guds skyld, så sig dog, hvad der skete, Rupert!"

"Der var ingen af dem, der nåede deres hensigt, lille fætter."

Rischenheim sad nu og stirrede på ham med vidt opspilede øjne. Rupert stod og lo.

"Ser du," tilføjede han, "Himlen hjalp mig. Så hunden, kære fætter, den bider ikke mere, og jægeren spidder ikke flere. Det er godt, verden er blevet fri for dem."

Én dyb tavshed fulgte på disse ord. Så bøjede Rischenheim sig fremad og hviskede, som om han var bange for at høre sine egne ord:

"Og kongen?"

"Kongen? Hm! Kongen – han skyder ingen flere."

Et øjeblik stirrede Rischenheim på sin fætter. Så sank han langsomt bagover.

"Å Gud!" mumlede han. "Å Gud!"

"Kongen var en idiot," sagde Rupert. "Hør nu efter, så skal jeg fortælle dig de nærmere omstændigheder." Han trak en stol hen imod Rischenheim og tog plads.

Mens han talte, lod Rischenheim slet ikke til at høre efter. Rupert så på fætterens blege ansigt og skælvende hænder og gav derfor en endnu mere kynisk og spottende beskrivelse. Men da han var færdig, slog han pludselig om og sagde eftertænksomt:

"Det er nu alligevel en alvorlig historie."

Rischenheim sprang op i forfærdelse. Hans fætters indflydelse havde været stærk nok til at få ham med i historien med brevet, men han havde med ængstelse fulgt Rupert skridt for skridt, indtil de nu stod her over for kongens død.

"Vi må flygte!" udbrød han. "Så hurtigt som muligt."

"Nej, det er ikke nødvendigt. Det er måske bedst, at vi rejser bort, men vi behøver ikke at flygte."

"Ja, men når det nu rygtes –?" Han standsede, men fortsatte så: "Hvorfor fortalte du det til mig? Hvorfor kom du her tilbage?"

"Jeg fortalte dig det, fordi jeg mente, det ville interessere dig, og jeg kom her til Strelsau, fordi jeg ikke har penge til at rejse bort for."

"Jeg skulle nok have sendt dig penge."

"Ja, men jeg får mere, når jeg personligt beder dig om det. Og desuden, kære fætter, er vi jo ikke færdige her."

"Jeg vil ikke være med mere."

"Du fortvivler alt for hurtigt. Desværre har vi mistet vor gode konge, men den kære dronning Flavia er endnu i live. Og takket være Himlen, har vi stadig hendes søde, lille brev."

"Jeg vil ikke være med mere!"

"Er det om halsen, det strammer?" spurgte Rupert og ledsagede sit spørgsmål med en gestus, der yderligere viste, hvad han tænkte på. "Eller har du andre fornemmelser?"

Rischenheim svarede ikke, men rynkede panden.

"Hvor er Rudolf Rassendyll?" spurgte Rupert. "Har du hørt eller set noget til ham?"

"Nej, jeg ved ikke, hvor han er."

"Det må vi se at få rede på."

Rischenheim vendte sig lige om imod Rupert.

"Jeg vil ikke have mere med den ting at gøre. Jeg var ikke med ude i skoven, og jeg vidste ikke af, at kongen var der. Jeg kan sværge på, at jeg ikke har nogen skyld i hans død. Jeg kender slet ikke til alt det, der er sket."

"Meget sandt," nikkede Rupert.

"Rupert!" udbrød han. "Lad mig gå! Lad mig være i fred! Trænger du til penge, skal du få dem, men se for Guds skyld at komme bort fra Strelsau."

"Jeg skammer mig ved at tilstå det, kære fætter, men jeg må virkelig have lidt penge, indtil jeg får lejlighed til at omsætte mit værdipapir. Lad mig se, om jeg har det. Ja, her er det."

Han tog dronningens brev frem fra en inderlomme. "Hvis nu kongen ikke havde været sådan en idiot," mumlede han beklagende, mens han så på det.

Han gik derpå hen til vinduet og så ud. Han kunne ikke let ses nedefra, og der var ingen ved vinduerne lige overfor. Man kunne høre den sædvanlige færdsel nede på gaden, der var intet som helst tegn på noget usædvanligt. Da Rupert så hen over tagene, kunne han se kongeflaget vaje oppe fra slottet. Han så på sit ur, og Rischenheim efterlignede hans bevægelse. Klokken var ti minutter i ti.

"Rischenheim, kom lidt her hen. Se en gang ud."

Rischenheim adlød, og Rupert lod ham se sig om, inden han talte.

"Du ser ikke noget mærkværdigt?"

"Nej," sagde Rischenheim.

"Det gør jeg heller ikke. Og det er løjerligt. Mener du da ikke, at det var Sapts og nogle af de andres hensigt at tage ud til jægerhytten i aftes?"

"Jo, det er jeg aldeles overbevist om, at de ville."

"Så ville de jo have fundet kongen. Og der er telegrafstation ved Hofbau, der jo ligger tæt ved. Og nu er klokken ti! Kære fætter, hvorfor sørger Strelsau ikke over sin gode konge? Hvorfor er flagene ikke på halv stang? Jeg begriber det ikke."

Rischenheim stirrede på fætteren.

Rupert lo, da han udbrød:

"Jeg gad vide, om Sapt, den gamle taskenspiller, igen har haft en konge skjult i ærmet. I så tilfælde kunne man jo –." Han standsede og syntes at falde i dybe tanker. Rischenheim afbrød ham ikke, men så snart på ham og snart ud af vinduet. Der var stadig ingen uro nede på gaden, og flaget vajede stadig fra toppen af stangen. I Strelsau vidste man ikke noget om kongens død.

"Hvor er Bauer?" spurgte Rupert pludselig. "Hvor Fanden er han henne? Han er mit syn, og nu sidder vi her og ved ikke, hvad der sker udenfor."

"Jeg aner det ikke. Der må være tilstødt ham noget."

"Selvfølgelig, men sig mig, hvad det kan være, kloge fætter!"

Rupert begyndte at gå op og ned i værelset, mens han hurtigt røg sig en cigaret. Rischenheim tog plads ved bordet med hånden under hovedet. Han var udmattet af sindsbevægelse, den sårede arm voldte ham megen pine, og han var betaget af rædsel og anger over den begivenhed, der havde fundet sted den foregående aften.

"Jeg ville ønske, jeg var ude af det hele," stønnede han.

Rupert standsede foran ham.

"Begynder du at fortryde, lille ven?" spurgte han. "Nå, det skal du gerne få lov til. Ja, du må oven i købet gå til kongen og sige, at du fortryder. Rischenheim, jeg *må* vide, hvad det er, de laver. Du må gå hen og anmode kongen om audiens."

"Ja, men kongen er jo –"

"Det ved vi bedre, når du har bedt om audiens. Hør nu efter."

Rupert satte sig ved siden af fætteren og forklarede ham, hvad han skulle gøre. Det gjaldt om at opdage, om der også var en konge i Strelsau, eller om den eneste eksisterende konge var den døde mand ude i jægerhytten. Hvis man ikke gjorde forsøg på at skjule kongens død, var det Ruperts plan at søge sikkerhed i flugt. Derfor opgav han ikke sine planer. Fra sit sikre skjul ude i det fremmede ville han true dronningen med offentliggørelsen af brevet og derved ikke alene sikre sig ukrænkelighed, men også pekuniære fordele. Hvis greven af Luzau-Rischenheim derimod traf en konge i Strelsau, hvis kongeflaget vedblev at vaje fra toppen af stangen, og ingen i hovedstaden vidste noget om den døde mand ude i jægerhytten, da rådede Rupert over én hemmelighed til, for da vidste han, hvem kongen var. Og idet han gik ud fra dette punkt, fattede han nye, dristige planer. Han ville på ny tilbyde Rudolf Rassendyll det, han for tre år siden havde tilbudt ham: Fællesskab i forbrydelsen og fællesskab om udbyttet, og hvis det blev afslået, ville han vise sig for alle i Strelsaus gader og fra domkirkens trappe forkynde kongens død.

"Hvem kan for resten sige, om det var Sapt eller mig, der først kom til jægerhytten?" udbrød han, henrykt og fornøjet over sin idé. "Hvem af os fandt kongen i live? Og hvem efterlod

ham død, Sapt eller jeg? Hvem havde mest interesse af at slå ham ihjel, jeg, der kun søgte at meddele ham, hvad der angik hans ære, eller Sapt, der er allieret med den mand, der nu har taget kongens navn og indtager hans plads, inden han endnu er kold i sin grav? Nej, sandelig, om de endnu er færdige med Rupert af Hentzau!"

Han standsede og så på sin kammerat. Rischenheims fingre skælvede endnu, og hans kinder var blege. Men nu lyste hans øjne af iver, og det var tydeligt, at Rupert på ny udøvede sin mægtige indflydelse over ham.

"Du kan derfor nok forstå, at det ikke er meget sandsynligt, at de vil gøre dig fortræd."

"Ja, jeg er parat til, hvad det skal være."

"O, tapre helt! Du vil i værste fald blive taget til fange af dem. Så hvis du ikke er her igen i løbet af et par timer, ved jeg, hvad jeg skal tænke mig. Så ved jeg, at der er en konge i Strelsau."

"Hvor skal jeg opsøge kongen?"

"Først kører du op til slottet og derfra til Fritz v. Tarlenheims hus. Det er for resten mest rimeligt, at du finder ham der."

"Skal jeg så ikke først tage derhen?"

"Nej, så får det udseende af, at du er alt for godt underrettet!"

"Venter du så her?"

"Ja vist så, fætter, med mindre der skulle blive anledning for mig til at tage andet steds hen."

"Men hvis jeg nu ikke træffer dig her?"

"Så er der besked til dig. For resten, tag penge med. Det kan aldrig skade at have lommerne fyldte. Jeg begriber ikke, hvordan Fanden klarer den uden bukselommer."

Rischenheim skænkede ikke dette spørgsmål nogen opmærksomhed, skønt han senere mindedes det spottende udtryk i Ruperts ansigt, da han sagde det. I øjeblikket var han fuldt optaget af det, der stod for, og han brændte af iver efter at komme af sted. Hans mangel på sindsligevægt gjorde, at han fra den dybeste trøstesløshed i et nu kunne gå til den mest jublende forhåbningsfuldhed.

"Denne gang får vi dem i klemmen, Rupert!"

"Ja, måske, men vilde dyr, der er i klemme, bider slemt fra sig. Glem ikke det."

"Jeg ville ønske, at min arm var rask."

"Du er mere sikker med den, som den er," sagde Rupert med et smil.

"Jeg kan virkelig godt forsvare mig selv, Rupert!"

"Ja vist så, men for øjeblikket er det din hjerne, jeg har brug for, fætter."

"Du skal få at se, at jeg også kan gøre gavn."

"Jeg tror på dig," sagde Rupert med et drillende smil.

Rischenheim blev mere og mere ivrig under al den spot. Han snappede en revolver, der lå på kaminhylden, og stak den i lommen.

"Du skal ikke bruge den, hvis det kan undgås," advarede Rupert.

Rischenheims eneste svar bestod i at fare ud af døren. Greven af Hentzau så efter ham og gik derpå hen til vinduet. Det sidste, Rischenheim så, da han lukkede døren efter sig, var Ruperts ranke og stolte skikkelse, der tegnede sig skarpt mod den lyse himmel udenfor. Han stod og så ud over staden. Der

var stadig ingen uro nede i gaderne, og kongeflaget vajede som før.

Rischenheim fløj ned ad trapperne. Da han kom ned i gangen, traf han Rosa, der gik og fejede på det omhyggeligste.

"Skal De ud, hr. greve?" spurgte hun.

"Ja. Å, vær så venlig at gå lidt til side, her er så forbandet snævert."

Rosa forhastede sig ikke.

"Går grev Rupert også ud?"

"De kan jo se, at han ikke er med mig. Han venter –" Rischenheim standsede og spurgte vredt: "Hvad i al verden angår det Dem, Rosa? Flyt Dem nu!"

Nu gik hun til side, men svarede ikke. Han styrtede forbi hende, og hun så efter ham med et triumferende smil. Så tog hun igen fat på fejningen. Kongen havde befalet hende at holde sig parat klokken elleve. Nu var den halv elleve. Om lidt ville kongen have brug for hende.

14. Nyheden kommer til Strelsau

Da Rischenheim forlod huset, gik han hurtigt et lille stykke hen ad gaden og vinkede til en droske. Han havde just givet tegnet, da han hørte sit navn blive nævnt. Han vendte sig om og så Anton v. Strofzins elegante phaeton, der var standset bag ved ham. Anton var selv kusk, og på det ledige sæde lå der en stor, pragtfuld buket.

"Hvor skal De hen?" spurgte Anton og bøjede sig fremad med et muntert smil.

"Jeg må snarere spørge: Hvor skal *De* hen? Skønt buketten betyder vel, at turen gælder en dame," svarede Rischenheim.

"Den lille kvast," sagde Anton med påtagen beskedenhed, "er en fætters tribut til hans smukke kusine. Jeg agter at besøge Helga v. Tarlenheim, og det er hende, der skal have blomsterne. Kan jeg ikke køre Dem til det sted, hvor De skal hen?"

Skønt det var Rischenheims mening først at tage op til slottet, forekom Antons tilbud ham at være en god lejlighed til først at rekognoscere på det sted, hvor der var bedst udsigt til at få noget at vide.

"Jeg er på vej op til slottet for at se, om kongen er der. Jeg vil meget gerne tale med ham et øjeblik, hvis det kan lade sig gøre."

"Der skal jeg køre Dem hen bag efter, greve. Tag nu plads! Er *det* Deres droske? Hej, kusk! Vær så god!" Anton kastede et par

kroner over til manden og flyttede buketten, så Rischenheim kunne få plads ved siden af ham.

Fætter Anton var ikke så lidt stolt af sine gode heste, og det tog heller ikke lang tid at tilbagelægge vejen til mit hus. Hans phaeton raslede op foran døren, og de unge mænd sprang ned. I samme øjeblik var det, at kansleren forlod mit hus for at gå hjem. Helsing kendte dem begge og standsede for at drille Anton i anledning af den store buket. Han vidste, at Anton v. Strofzin var berømt for sine buketter, som han i rigt mål uddelte blandt Strelsaus damer.

"Jeg håbede såmænd, at den var til min datter," sagde kansleren med et listigt smil. "For jeg elsker blomster, og det er længe siden, min hustru og jeg holdt op med at give hinanden blomster, så havde vi ikke en datter, fik vi aldrig blomster i huset."

Anton lo ad den gamle herres spøgende ord og lovede, at han den næste dag ville bringe den unge dame en buket, men i dag måtte kansleren undskylde ham, det kunne ikke gå an at narre sin kusine. Han blev afbrudt af Rischenheim, der med forbavselse havde set de mange mennesker, der stod rundt omkring, og som nu udbrød:

"Hvad er her på færde, hr. baron? Hvad står alle de mennesker her for? Og der holder en kongelig vogn!"

"Det er dronningen, der er inde hos grevinden," svarede v. Helsing. "Folk venter for at se hende køre bort."

"Ja, hun er sandelig også værd at se på," sagde Anton og klemte monoklen bedre fast.

"Og De har været inde for at tale med dronningen, hr. kansler?" spurgte Rischenheim.

"Ja. Jeg – jeg gik derind for at hilse på Hendes Majestæt, kære Rischenheim."

"Det var da en tidlig visit."

"Det var en slags forretningsvisit."

"Ja så. Jeg har også forretninger at tale om, men det er med kongen. Og det er meget vigtigt."

"Jeg skal ikke sinke Dem, Rischenheim, jeg er her igen på øjeblikket," sagde Anton og ringede på.

"Skal De tale med Hans Majestæt?" sagde kansleren. "Ja, men kongen –"

"Jeg er på vej op til slottet for at få at vide, hvor han er. Hvis jeg ikke kan komme til at tale med ham, må jeg straks skrive til ham. Det er en yderst vigtig sag."

"Bevares vel, kære greve. Yderst vigtig, siger De?"

"Ja, og De kan måske hjælpe mig. Er kongen ude på Zenda?"

Kansleren blev forlegen. Anton var forsvundet ind i huset, og Rischenheim havde lagt sin hånd på hans arm.

"Om han er ude på Zenda? Jeg ved skam ikke – men hvad vil De ham?"

"Ja, De må undskylde mig, kære kansler, men det er en hemmelighed."

"Jeg har kongens fulde fortrolighed."

"Ja, så kan det jo være Dem aldeles ligegyldigt, at De ikke har min," sagde Rischenheim med et smil.

"Jeg ser, De har armen i bind," sagde kansleren undvigende.

"Ja, og jeg skal betro Dem, at det står i forbindelse med den sag, jeg vil tale med kongen om. Nå, jeg må op på slottet. Eller mon ikke dronningen vil hjælpe mig? Jeg tror, jeg vil spørge. Jeg

kan da ikke få mere end nej." Med disse ord gik Rischenheim nærmere hen til døren.

"Hør, min unge ven! Det ville jeg ikke gøre i Deres sted," udbrød kansleren og fulgte efter Rischenheim. "Dronningen er – meget stærkt optaget og vil ikke synes om at blive forstyrret."

Rischenheim ænsede ham ikke, men ringede på. Døren blev åbnet, og han bad hushovmesteren melde ham hos Hendes Majestæt og anmode om et øjebliks samtale. Helsing stod og var yderst forlegen. Den forsamlede mængde var meget tilfreds ved at se de "fine" folk, der kom, så den fandt ingen anledning til at fjerne sig. Anton v. Strofzin kom ikke tilbage. Rischenheim klemte sig ind gennem den halvåbne dør og stod nu på tærsklen ind til forhallen. Han hørte stemmer fra stuen til venstre. Han kunne kende dronningens, min hustrus og Antons. Så hørte han hushovmesteren sige: "Jeg skal sige det til greven, Deres Majestæt."

Døren gik op, og hushovmesteren kom ud, og lige efter ham kom Anton v. Strofzin og løjtnant v. Bernenstein. Bernenstein havde Anton under armen og førte ham hurtigt gennem forhallen. Hushovmesteren gik til side for dem, og de kom til det sted, hvor Rischenheim stod.

"Rå mødes vi igen," sagde denne med et buk.

Kansleren gned sig i hænderne af nervøsitet, og hushovmesteren meddelte greven af Luzau-Rischenheim, at dronningen beklagede, at det var hende umuligt at tage imod ham. Rischenheim nikkede til svar, og idet han blev stående således, at det var umuligt at lukke døren, spurgte han Bernenstein, om han ikke vidste, hvor kongen var.

Nu ønskede Bernenstein intet højere end at få Anton og Rischenheim udenfor og døren lukket efter dem, men han turde ikke lade sig mærke med noget.

"Har De allerede lyst til igen at træffe kongen?" spurgte han og lo. "Den sidste sammenkomst var så fornøjelig, ikke sandt?"

Rischenheim brød sig ikke om hans drilleri, men sagde i en spydig tone:

"Det er så vanskeligt at træffe vor gode konge. Kansleren ved ikke, hvor han er, eller vil i det mindste ikke sige det."

"Kongen har måske sine grunde til ikke at ønske at blive forstyrret," sagde Bernenstein.

"Ja, det er meget muligt," svarede Rischenheim og nikkede betydningsfuldt.

"Jeg vil i hvert fald være Dem forbunden, kære greve, hvis De vil gå udenfor."

"Generer det Dem, at jeg står her?"

"Ja, ganske overordentligt," svarede Bernenstein.

"Hør, Bernenstein, hvad er der i vejen?" udbrød Anton. Han var blevet forskrækket ved at høre tonefaldet i de sidst udvekslede bemærkninger og så nu, at de to unge mænd målte hinanden med rasende blikke. Mængden neden for trappen var også blevet opmærksom og trængte på.

Pludselig hørtes der en stemme inde fra forhallen. Den var tilstrækkelig høj og tydelig, men dog noget sløret. Bernenstein så sig forfærdet om, Rischenheim smilede triumferende, men dog synligt nervøs, og forsamlingen udenfor blev ganske stille. Kun Anton tog det hele fornøjeligt.

"Der er jo kongen," sagde han og brast i latter. "Så kan du måske alligevel få lov at tale med ham, Rischenheim."

Mængden hørte hans udråb, og nogle råbte hurra. Helsing vendte sig om som for at tysse på dem. Kongen selv havde jo ønsket at være ukendt. Ganske vist, men den, der nu talte som kongen, foretrak en hvilken som helst risiko frem for at lade Rischenheim gå tilbage til Rupert og advare ham.

"Er det greven af Luzau-Rischenheim?" lød det indefra. "I så fald, lad ham komme ind og luk så døren."

Der var noget i Rudolfs tonefald, der gjorde Rischenheim urolig. Det gav et sæt i ham, og han trådte et skridt tilbage. Bernenstein greb hans arm.

"De ønskede at komme ind," sagde han med et barsk smil. "Vær så god!"

Rischenheim så sig om, som om han tænkte på flugt. I næste øjeblik blev Bernenstein skubbet til side, et sekund så mængden en høj skikkelse, og på ny lød der hurraråb. Rischenheims hånd blev grebet med et fast tag, og han blev trukket indenfor. Bernenstein fulgte efter, og døren blev lukket. Anton vendte sig om mod Helsing og smilede overlegent.

"Det var da noget forbandet hemmelighedskræmmeri om ingenting," sagde han. "Hvorfor kunne de ikke sige, at han var her?" Og uden at vente på svar slentrede han ned ad trappen og kravlede op i sin phaeton.

De mennesker, der stod rundt omkring, snakkede højt op. De var glade ved at se et glimt af kongen og spekulerede over, hvad der kunne have ført kongen og dronningen til mit hus. De håbede også, at de snart ville komme ud og køre bort i den kongelige ekvipage, der stadig holdt foran døren.

Havde de kunnet se gennem min gadedør, ville deres interesse være blevet vakt i langt højere grad. Rudolf greb

Rischenheims arm, og uden et øjebliks betænkning førte han ham igennem en lang korridor til et lille værelse, der vendte ud til haven bag ved huset. Rudolf kendte mit hus fra gamle dage og havde ikke glemt dets tilflugtssteder.

"Luk døren, Bernenstein," sagde Rudolf. Så vendte han sig om mod Rischenheim. "Hr. greve, jeg formoder, De kom her for at få noget at vide. Ved De det nu?"

Rischenheim tog sig sammen og svarede trodsigt:

"Ja, jeg ved nu, at jeg har med en bedrager at gøre."

"Ganske rigtigt. Og en bedrager må for enhver pris undgå at blive afsløret."

Rischenheim blev bleg. Rudolf stod lige over for ham, og Bernenstein passede på døren. Han var fuldstændig i deres magt, og han kendte deres hemmelighed. Kendte de også *hans*, vidste de, hvad Rupert af Hentzau havde fortalt ham?

"Hør nu efter," sagde Rudolf. "I dag er jeg konge i Strelsau i nogle timer. I den korte tid har jeg en regning at afgøre med Deres fætter. Han har noget, som jeg vil have. Jeg går nu hen til ham, og De bliver imens her sammen med Bernenstein. Måske har jeg held med mig, måske ikke. Men hvordan det så går, er jeg i aften langt borte fra Strelsau, og kongens plads står ham igen åben."

Det gav et lille sæt i Rischenheim, og der kom et glimt af triumf i hans blik. De vidste altså ikke, at kongen var død.

Rudolf gik nærmere hen til ham og så ham ind i øjnene.

"Jeg ved ikke, hvorfor De har med den sag at gøre, hr. greve. Deres fætters bevæggrunde kender jeg meget godt. Men det forbavser mig, at *De* har kunnet finde disse grunde tilstrækkelige til at berettige et angreb mod en ulykkelig kvinde,

der oven i købet er Deres dronning. Og De kan være vis på, at før vil jeg dø, end det brev skal komme for kongens øjne."

Rischenheim svarede ikke.

"Er De bevæbnet?" spurgte Rudolf.

Rischenheim tog tvært sin revolver frem og lagde den på bordet. Bernenstein tog den til sig.

"Nu beholder De ham her, Bernenstein. Når jeg kommer igen, skal jeg sige Dem, hvad mere der er at gøre. Kommer jeg ikke igen, vil Fritz i hvert fald snart være her, og De og han må selv tage de fornødne bestemmelser."

"Denne gang skal han ikke slippe fra mig," sagde Bernenstein. Rudolf henvendte sig igen til Rischenheim:

"Vi gør med Dem, som vi behager, hr. greve. Men jeg ønsker ikke, at De skal dø, med mindre det viser sig nødvendigt. Det vil være klogt af Dem at vente, indtil Deres fætters skæbne er afgjort, inden De igen foretager Dem noget imod os." Med et buk lod han Rischenheim blive i forvaring hos Bernenstein og gik tilbage til det værelse, hvor dronningen ventede på ham. Helga var hos hende, og begge damerne rejste sig, da Rudolf trådte ind.

"Der er ikke et øjeblik at spilde," sagde han. "Alle disse der udenfor ved nu, at kongen er her. Om kort tid er det ude over hele byen. Vi må telegrafere til Sapt, at han må sørge for, at kongen ikke erfarer noget om det. Nu går jeg for at få, hvad der er mit, og derpå forsvinder jeg."

Dronningen stod lige foran ham. Hendes blik hvilede ufravendt på ham, men hun sagde ikke noget.

"Du må vende tilbage til slottet, så snart jeg er borte. Nu skal jeg sørge for at få de folk til at gå bort, og så må jeg gå."

"For at træffe Rupert af Hentzau?"

"Ja."

Et øjeblik søgte hun at betvinge de følelser, der rørte sig hos hende, men så gik hun hen til ham og tog hans hånd.

"Gå ikke derhen," sagde hun i en sagte, skælvende tone. "Gå ikke derhen, Rudolf. Han slår dig ihjel. Bryd dig ikke om det brev, du må ikke gå. Jeg vil tusinde gange hellere, at kongen får det, end at du – å, kære, du *må* ikke gå!"

"Jeg må gå!" sagde han blidt.

Hun begyndte igen at bønfalde ham, men han ville ikke give efter. Helga gik hen imod døren, men Rudolf standsede hende.

"Nej," sagde han. "De må blive hos dronningen og tage op til slottet sammen med hende."

Mens han sagde dette, hørte de en vogn, der hurtigt kørte op foran døren. Jeg havde på det tidspunkt truffet Anton v. Strofzin og af ham erfaret, at kongen var i mit hus. Da jeg kom jagende, fik jeg efterretningen bekræftet gennem mængdens bemærkninger.

"Se, hvor han har travlt," var der nogle, der sagde. "Han har ladet kongen vente. Han får sig en omgang."

Jeg sprang ud af vognen og løb op ad trappen. Jeg så min hustrus ansigt ved vinduet, og i næste øjeblik var hun ude i forhallen og lukkede selv op for mig.

"Du gode Gud," hviskede jeg, "ved alle disse mennesker, at han er her, og antager de ham for kongen?"

"Ja," sagde hun. "Vi kunne ikke undgå det, og han viste sig i døren."

Det var meget værre, end jeg havde tænkt mig. Det var ikke to eller tre mennesker, men en hel sværm, der var genstand for

den samme fejltagelse. De havde alle hørt, at kongen var i Strelsau, ja, de havde oven i købet set ham.

"Hvor er han? Hvor er han?" spurgte jeg hurtigt og fulgte hende ind i stuen.

Dronningen og Rudolf stod ved siden af hinanden. De ord, som jeg har meddelt fra Helgas beretning, var lige blevet vekslet imellem dem. Rudolf ilede mig i møde.

"Er alt godt?" spurgte han ivrigt.

Jeg glemte dronningens nærværelse og hilste ikke på hende. Jeg greb blot Rudolfs arm og udbrød:

"Antager de dig for kongen?"

"Ja," svarede han. "Hvad går der af dig, menneske, hvorfor bliver du bleg? Jeg skal være langt borte i aften."

"Hvad kan det hjælpe, når de mener, du er kongen?"

"Du kan nok skjule det for ham. Jeg kunne ikke undgå det. Nu skal jeg blot hen og klare det med Rupert, og så forsvinder jeg."

De stod alle tre foran mig, forbavsede over min heftige sindsbevægelse. Når jeg nu tænker tilbage på det øjeblik, undrer det mig, at jeg i det hele taget kunne tale til dem.

Rudolf søgte igen at berolige mig. Han anede ikke, hvad der var i vejen med mig.

"Jeg skal ikke være længe om det hos Rupert af Hentzau," sagde han. "Og vi *må* have det brev, ellers får kongen det alligevel."

"Kongen får det aldrig at se," udbrød jeg og sank ned på en stol.

De sagde ikke noget, og jeg så på dem. Jeg følte mig så hjælpeløs og var knap i stand til at slynge dem den rene

sandhed i ansigtet.

"Kongen får aldrig det brev at se," gentog jeg. "Det har Rupert selv sørget for."

"Hvad mener du? Du har da ikke truffet Rupert? Har du fået fat på brevet?"

"Nej, nej, men kongen vil aldrig komme til at læse det."

Nu greb Rudolf mig i skulderen og rystede mig, og jeg må vist også have forekommet dem som et menneske, der drømmer eller er bedøvet.

"Hvorfor ikke, menneske? Hvorfor ikke?" spurgte han i en sagte, indtrængende tone.

Jeg så igen på dem, og denne gang blev mit blik ved at hvile på dronningen. Jeg tror, at hun var den første, der fik en anelse om den efterretning, jeg kom med. Hun åbnede munden som for at spørge, og hendes blik veg ikke fra mig. Jeg førte min hånd hen over panden, og idet jeg helt fortabt så på hende, sagde jeg:

"Han får aldrig det brev at se. Han er død!"

Helga gav et lille skrig, Rudolf hverken talte eller rørte sig, og dronningen vedblev at stirre på mig i målløs rædsel.

"Rupert dræbte ham," sagde jeg. "Kongens hund angreb Rupert, og derpå angreb kongen og Herbert ham, men han dræbte dem alle. Ja, kongen er død. Han er død."

Der var endnu ingen, der talte, og dronningens blik forlod ikke mit ansigt.

"Ja, han er død," gentog jeg og vedblev at se på hende. Længe – det forekom mig i hvert fald at være længe – hvilede hendes blik på mig, men så var det, som om det af en uimodståelig kraft blev draget i en anden retning. Jeg fulgte hendes blik. Det

var Rudolf Rassendyll, hun så på, og han så på hende. Helga havde taget sit lommetørklæde frem og sad tilbagelænet i stolen og hulkede halvt hysterisk. Jeg så det hurtige blik, dronningen sendte den mand, hun elskede. Det fortalte om sorg og anger, men det røbede også uvilkårligt og modstræbende et glimt af glæde. Rudolf greb hendes hånd, men hun trak den hurtigt til sig og førte begge hænder op for ansigtet. Rudolf vendte sig om mod mig.

"Hvornår skete det?"

"I aftes."

"Og hans – han er ude i jægerhytten?"

"Ja, Sapt og James er der også."

Jeg var ved at få min fatning igen og fortsatte:

"Der er ingen, der ved noget om det endnu. Vi var bange for, at nogen skulle antage dig for at være kongen. Men hvad skal vi nu gøre, Rudolf?"

Mr. Rassendylls mund var tæt lukket. Der var en let rynke i hans pande, og hans blå øjne havde et mærkeligt forklaret udtryk. Han syntes at have glemt alt omkring sig, og det var, som om en tanke overvældede ham. Dronningen gik nærmere hen til ham og rørte ved hans arm. Det gav et sæt i ham som af overraskelse, og han sank atter tilbage i sine drømmerier.

"Hvad skal vi gøre, Rudolf?" spurgte jeg igen.

"Nu går jeg hen og slår Rupert af Hentzau ihjel," sagde han. "Resten taler vi om bagefter."

Han gik hurtigt hen til væggen og ringede.

"Få de folk bort herfra," befalede han. "Sig til dem, at jeg ønsker ro. Og skaf mig en lukket vogn. Men det må ikke vare mere end ti minutter."

Tjeneren tog imod hans befaling med et dybt buk og gik. Dronningen, der indtil dette øjeblik havde forekommet mig at være rolig og nogenlunde fattet, blev nu stærkt bevæget og kunne slet ikke beherske sig, skønt vi jo var til stede.

"Rudolf, er det nødvendigt, du går derhen? Nu – da dette er sket –"

"Tys, kære," hviskede han og fortsatte så: "jeg vil ikke for anden gang rejse bort fra Ruritanien og lade Rupert af Hentzau være i live. Fritz, du må telegrafere til Sapt, at kongen er i Strelsau – han forstår straks meningen – og at der vil komme nærmere instruktioner fra kongen i løbet af eftermiddagen. Når jeg har dræbt Rupert, tager jeg om ad jægerhytten på vejen til grænsen."

Han ville til at gå, men dronningen, der fulgte efter ham, opholdt ham et øjeblik.

"Du kommer da og siger farvel, inden du rejser?" bad hun.

"Det burde jeg slet ikke," svarede han, og hans bestemte blik blev mærkværdigt blidt og kærligt, da han så på hende.

"Du kommer altså?"

"Ja, min dronning."

Jeg sprang op, for en pludselig frygt greb mig.

"Hvis han nu dræber dig – der i Kønigstrasse?" udbrød jeg.

"Han dræber mig ikke," svarede han.

Dronningen så stadig på Rudolf, og da hun syntes helt at have glemt den drøm, der havde forfærdet hende, tænkte hun ikke over det, jeg sagde, men gentog:

"Du kommer altså, Rudolf?"

"Ja, én gang endnu," svarede han. Derpå kyssede han hendes hånd, og i næste øjeblik forlod han huset.

Dronningen blev stående på samme plet i nogle sekunder. Så gik eller vaklede hun hen til den stol, hvor Helga sad, og idet hun kastede sig på knæ, skjulte hun sit ansigt i Helgas skød. Jeg kunne høre, hvor heftigt hun hulkede, og Helga så op på mig, mens tårerne også strømmede frit nedad hendes kinder. Jeg gik ud af stuen. Helga kunne måske trøste hende, og jeg bad til Gud, at han i sin barmhjertighed ville sende hende den trøst, som hun for sin synds skyld ikke turde bede om.

15. Oberst Sapts tidsfordriv

Konnetablen og James sad og spiste frokost ude i jægerhytten. De sad i det lille værelse, der ellers blev benyttet som sovekammer af kongens kavalerer, og de havde valgt det, fordi de derfra kunne se hen ad vejen, der førte til jægerhytten. Husets dør var forsvarlig stænget, og de var parate til at nægte adgang. For det tilfældes skyld, at dette skulle være umuligt, havde de truffet alle de fornødne forberedelser, så de på et øjeblik kunne skjule kongens og Herberts lig. De, der spurgte, ville få at vide, at kongen var redet ud med sin jæger tidlig om morgenen, samt at han havde lovet at komme tilbage til aften. Men han havde ikke sagt, hvor han red hen, og Sapt havde fået befaling til at afvente hans tilbagekomst. James opholdt sig i jægerhytten, fordi han skulle vente på besked fra sin herre, greven af Tarlenheim.

De var altså væbnet mod opdagelse og ventede nu på at høre fra mig for at kunne gøre det, der derefter måtte være fornødent.

For øjeblikket var der intet, de kunne foretage sig. Da Sapt var færdig med at spise, fik han en pibe frem, og efter megen nøden tændte James en lille sort kridtpibe. Derpå strakte han benene frem for sig og sad og så på Sapt med et gådefuldt smil.

"Hvad er det, De sidder og tænker på, min ven?" spurgte konnetablen mellem to vældige drag af piben. Han var kommet til at synes godt om den flinke, lille fyr.

James blev ved at ryge et lille øjeblik og tog så piben ud af munden.

"Jeg sad og tænkte på, at da kongen jo nu er død –" James standsede.

"Ja, død, det er han, stakkels fyr," sagde Sapt med et nik.

"Eftersom der altså ikke er nogen tvivl om, at han er død, og min herre, mr. Rassendyll, derimod er i live –"

"Så vidt vi ved, James."

"Ja vist så, hr. konnetabel. Så vidt vi ved. Jeg synes derfor, at det er en stor skam, at min herre ikke kan indtage hans plads og være konge."

"Det var en vidunderlig tanke, James," sagde Sapt.

"Konnetablen er ikke enig med mig?"

"Jo, jeg vil godt indrømme, at det er en skam, for Rudolf ville være en udmærket konge. Men De kan jo forstå, at det er umuligt, ikke sandt?"

James sad og gned det ene knæ, og efter et øjebliks betænkning sagde han beskedent:

"De siger, det er umuligt, hr. konnetabel, og jeg må derfor bede Dem undskylde, at jeg drister mig til at have en anden mening."

"Nå, har De det? Kom så frem med den, vi har jo tid at snakke om sagerne. Lad os høre, hvordan De tænker Dem det muligt."

"Min herre er i Strelsau, hr. konnetabel."

"Rimeligvis, ja."

"Jeg er vis på, han er der. Hvis nogen ser ham der, tror de, det er kongen."

"Det er hændet før og kan jo ganske vist hænde igen, med mindre –"

"Ja, med mindre kongens lig skulle blive fundet, hr. konnetabel."

"Det var netop det, jeg ville sige."

James sad tavs en lille tid. Så bemærkede han:

"Det vil ikke blive så let at forklare, hvorledes kongen blev dræbt."

"Nej, den historie skal skam fortælles med en vis behændighed," indrømmede Sapt.

"Det vil også blive vanskeligt at give det udseende af, at kongen er dræbt i Strelsau. Og alligevel, hvis min herre nu bliver dræbt der –"

"Det forbyde Himlen, James! Af mere end én grund må det ikke ske!"

"Men selv om min herre nu ikke bliver dræbt, vil det alligevel blive vanskeligt for os at få kongen dræbt i det rette øjeblik og på en måde, der kan synes trolig."

Nu var det Sapt, der syntes at falde hen i dyb eftertanke.

"Ja, det er meget sandt alt sammen. Men hvis mr. Rassendyll skal være konge, hvad skal vi så gøre ved kongens og den stakkels Herberts lig?" sagde han og stoppede sin pibe.

James betænkte sig lidt, inden han svarede.

"Det var kun for tidsfordriv, hr. konnetabel, at jeg fremkom med mine bemærkninger. Det ville jo muligvis nok være urigtigt at gøre en sådan tanke til virkelighed."

"Ja, muligvis. Men lad os nu alligevel diskutere sagen – for tidsfordriv," sagde Sapt, idet han bøjede sig frem imod tjeneren og betragtede hans rolige, kloge ansigt.

"Nu vel, herre, hvis det kan more Dem, så lad os antage, at kongen i aftes kom til jægerhytten og der traf sin ven, mr.

Rassendyll."

"Kom jeg også til jægerhytten i aftes?"

"Ja, hr. konnetabel, for at sørge for, at kongen intet manglede."

"Nå, og De, James? De kom også. Hvordan gik det til?"

"Jeg kom efter greven af Tarlenheims befaling for at opvarte den velbårne mr. Rassendyll, kongens ven. Så var det, at kongen – det er jo kun min historie, forstår De."

"Ja, vel, men den interesserer mig. Gå videre."

"Kongen red herfra meget tidligt i morges."

"Det var altså i privat ærinde?"

"Ja, så meget vidste vi. Men mr. Rassendyll og Herbert, samt De og jeg blev her."

"Havde greven af Hentzau været her?"

"Det vidste vi i hvert fald ikke noget om. Men vi var trætte og sov trygt."

"Nå så det gjorde vi?" sagde konnetablen med et barsk smil.

"Ja, vi var i virkeligheden alle sammen overvældede af træthed – mr. Rassendyll lige så vel som vi andre – og vi lå endnu og sov, da det var højlys dag. Vi havde såmænd ligget der endnu, hr. konnetabel, hvis vi ikke pludselig var blevet vækket på en skrækkelig måde."

"De skulle min sandten slå Dem ned som forfatter, lille James. Hvad var det så for en skrækkelig måde, vi blev vækket på?"

James lagde piben fra sig og støttede hænderne på knæene, mens han fortsatte sin historie:

"Denne træbygning, hr. konnetabel – for huset er jo helt igennem opført af træ, så vel udvendig som indvendig, ikke

sandt?"

"Jo, denne bygning er sikkert, som De siger, James, helt igennem opført af træ, både udvendig og indvendig."

"Og da den nu er det, ville det jo være en forfærdelig forsømmelighed at glemme et lys der, hvor man opbevarer brændsel og petroleum."

"Ja, det ville være en forbryderisk forsømmelighed."

"Nå, hårde, strenge ord gør ingen mand skade, og stakkels Herbert er jo død."

"Ja, det vil ikke såre ham."

"Men vi, hr. konnetabel, vi vågnede op –"

"Skal de andre ikke vågne op, James?"

"Vi må håbe, at de ikke vågnede. For da de og jeg vågnede op, fandt vi, at hele jægerhytten var et flammehav. Vi måtte styrte ud for at redde livet."

"Hvad for noget? Uden at prøve på at redde de andre?"

"Nej, tværtimod, vi gjorde alt, hvad der stod i vor magt, vi var endog nær ved at blive kvalt af røgen."

"Men alt vort heltemod var forgæves?"

"Ak ja, hr. konnetabel, alle vore anstrengelser var forgæves. Flammerne forvandlede på et øjeblik huset til et glødende bål, og inden der kom hjælp herud, var det forbi, og min ulykkelige herre og den stakkels Herbert var brændt til aske."

"Hm!"

"De var i hvert fald ikke til at genkende hr. konnetabel."

"Så det tror De ikke?"

"Nej, ikke når stenolien og brændet blev anbragt på de passende steder."

"Ja så. Og dermed var Rudolf Rassendyll ude af verden?"

"Jeg ville selv rejse til England og meddele det til familien."

"Hvorimod kongen af Ruritanien –"

"Ville leve lykkeligt og regere i fred."

"Og dronningen, James?"

"De må ikke misforstå mig, hr. konnetabel. De kunne jo blive hemmeligt viet, jeg mener: viet igen."

"Ja vist så, viet igen."

"Af en pålidelig præst."

"En upålidelig præst, mener De."

"Det kommer ud på ét, hr. konnetabel. Det er, som man ser på sagen," sagde James med et smil.

Nu var det Sapt, der havde lagt piben fra sig, og han sad og tyggede på sit overskæg. Der var også et smil om hans mund, og han så skarpt på James. Denne besvarede hans forskende blik med den største sindsro.

"Det er nydeligt fundet på, det indrømmer jeg. Men hvis Deres herre nu også bliver dræbt? Det er meget muligt. Grev Rupert er ikke til at spøge med."

"Hvis min herre bliver dræbt, må vi jo begrave ham."

"I Strelsau?" spurgte Sapt hurtigt.

"Det vil være ham ligegyldigt, hvor det bliver, hr. konnetabel."

"Ja, det har De ret i, og vi behøver heller ikke at gøre os bekymringer for hans skyld."

"Det var netop det, jeg mente. Men hvad nu det angår i hemmelighed at føre et lig til Strelsau –"

"Så vil det, som vi før blev enige om, være vanskeligt. Nå, jeg må indrømme, at det var en god historie, men – Deres herre ville nu ikke synes om den. Hvis han skulle slippe levende fra det, mener jeg."

"Det er tidsspilde, hr. konnetabel, ikke at synes om det, der *er* sket. Og det kunne jo være, han foretrak historien frem for sandheden."

De to mænd så igen længe på hinanden.

"Hvor stammer De fra?" spurgte Sapt med ét.

"Fra London, hr. konnetabel."

"Der kan de nok lave gode historier."

"Ja, og undertiden fører de dem ud i livet."

James havde næppe ytret det sidste ord, før han sprang op og pegede ud af vinduet.

De så en rytter komme travende hen ad vejen. Hurtigt ilede de hen til døren, åbnede den og gik henved tyve skridt frem, indtil de stod ved det træ, hvor Boris lå begravet.

"De glemte for resten at fortælle mig om hunden," sagde Sapt.

"Det trofaste dyr lå i sin herres værelse og døde der."

"Så må den da først op af sin grav?"

"Ja vist så. Men det kunne også let lade sig gøre."

Sapt stod endnu med et barskt smil om læben, da rytteren kom helt hen til dem og rakte Sapt et telegram.

"Det er et eksprestelegram, hr. konnetabel."

Sapt rev det op og læste det. Det var den besked, jeg havde afsendt i følge mr. Rassendylls befaling. Han ville ikke stole på min kodeskrift, men det var heller ikke nødvendigt at anvende nogen. Sapt skulle nok forstå det, skønt der kun stod: "Kongen er i Strelsau. Vent i jægerhytten på nærmere besked. Arbejdet begyndt, men endnu ikke fuldført. Telegraferer igen."

Sapt rakte telegrammet til James, der tog imod det med et buk.

"Jeg skal rette mig efter det, hr. konnetabel."

"Godt," sagde Sapt. "Tak skal De have," sagde han til buddet og rakte ham et par kroner. "Vær så god. Skulle der komme et telegram til, og De bringer mig det så hurtigt, De kan, skal De få dobbelt så meget."

"Jeg skal nok skynde mig, hr. konnetabel."

"Kongens telegrammer må ikke vente, forstår De."

"De skal få det så hurtigt, som hesten kan løbe," forsikrede manden, idet han vendte hesten og travede af sted igen.

"Den historie, De fortalte mig, har ikke noget med virkeligheden at gøre, forstår De. For den fyr kunne jo se med et halvt øje, at jægerhytten ikke var brændt ned i aftes."

"Det er rigtigt nok, hr. konnetabel, men –" James standsede et øjeblik.

"Gå videre, James. Historien interesserer mig, ved De."

"Han kunne ikke se, at den vil brænde i nat. Ildløs kan jo opstå, når det skal være."

Gamle Sapt brast i latter.

"Du gode Gud! Hvor det ville være storartet!"

James smilede bifaldende.

"Det er, som om skæbnen vil det," sagde Sapt. "Manden er født til det. Vi ville have gjort ham til konge før, hvis Sorte Michael den gang havde kvalt kong Rudolf nede i kælderfængslet. Ja, da havde vi gjort det. Vi ønskede det. Gud vil tilgive os, men sandt er det, i vore hjerter ønskede vi det, både Fritz og jeg. Men Rudolf Rassendyll ville have kongen ud. Og det, skønt han derved gik glip både af kronen og det, han satte langt højere. Men han ville have ham ud og trodsede derfor skæbnen. Men den lader sig ikke trodse. Nu mener den

unge Rupert måske, at det er hans værk, men det er blot skæbnen, der bruger ham som sit redskab. Det var skæbnen, der førte Rudolf til Ruritanien igen, og det er ham, den vil have som konge. De stirrer på mig. Mener De, jeg er gal, hr. kammertjener?"

"Hvis det må være mig tilladt at sige noget til det, mener jeg, at det var meget rigtigt, hvad konnetablen sagde."

"Rigtigt?" gentog Sapt og lo. "Det ved jeg dog ikke, om det er, men De kan være overbevist om, at det er skæbnen, der har sin finger med i spillet her."

De to var nu igen i det lille værelse. James stod henne ved bordet, mens oberst Sapt gik op og ned. Han tyggede på overskægget, og nu og da bevægede han hænderne, som om han diskuterede med en, der var usynlig til stede.

"Jeg tør ikke gøre det," mumlede han. "Jeg tør ikke. Det er en sag af den slags, som en mand ikke tør påtage sig af egen fri vilje. Men skæbnen vil. Det er den, der tvinger os."

"Så er det vist bedst, vi gør al ting parat," foreslog James.

Sapt vendte sig hurtigt, næsten heftigt om imod ham.

"Folk plejer at kalde mig koldblodig. Men, må jeg spørge, hvad skal man så kalde Dem?"

"Der kan jo ikke være noget galt i, at vi er parate?" sagde James.

Sapt gik hen og greb fat i hans skuldre.

"Parate?" spurgte han hæst.

"Ja, med olien, brændet og lyset."

"Hvor, menneske? Hvor mener De? Ved ligene?"

"Ikke der, hvor ligene er nu. Hvert må være på *sin* plads."

"Vi skal altså flytte dem?"

"Ja, og hunden med."

Sapt stirrede stift på ham og brast så i latter.

"Ja, lad så gå," sagde han. "De overtager befalingen. Ja, vi vil gøre alt parat. Skæbnen driver os."

De gav sig så i lag med arbejdet. Det var virkelig, som om en eller anden besynderlig indflydelse havde fået magt over Sapt. Han gik omkring som et menneske, der ikke er helt vågen. De anbragte ligene, hvor de to mennesker ville have været ved nattetid, hvis de havde været i live – kongen i soveværelset og jægeren i det lille aflukke, hvor han plejede at ligge. De gravede derpå hunden op og bar det af jord og blod tilsmudsede dyr ind i kongens værelse. Derpå stablede de brændet op og hældte olien ud over det, hvorpå de stillede spirituosabeholdningen op tæt ved, således at flammerne kunne få frisk næring, så snart flaskerne sprang ved varmen. For Sapt var det det ene øjeblik, som om de legede en eller anden tåbelig leg, mens det det næste øjeblik forekom ham, at de adlød en eller anden hemmelighedsfuld magt, der skjulte sit store mål for sine redskaber. Mr. Rassendylls tjener gik og ordnede det hele lige så roligt, som om han havde været ved at lægge sin herres tøj frem eller havde aftrukket hans barberkniv. Da de en gang passerede hinanden, standsede Sapt ham.

"Nu skal De ikke antage mig for at være en overtroisk idiot, fordi jeg taler om skæbnen," sagde han.

"Jeg har ikke gjort mig sådanne tanker, hr. konnetabel, men jeg holder mest af at være parat."

"Du milde himmel!" mumlede Sapt. "At tænke sig, hvad dette kan føre til!"

Den unaturlige stemning, de havde taget fat på arbejdet med, som om det halvvejs var en spøg, var nu borte. Var de ikke alvorlige, lod de i hvert fald, som om de var det. Selv om de ikke havde den hensigt, som deres handlinger syntes at antyde, kunne de alligevel ikke nægte, at de håbede, nærede et håb. De – eller i hvert fald Sapt – dristede sig ikke til at sætte kuglen i gang ned ad bakken, men de håbede, at skæbnen ville give den det nødvendige puf, og de jævnede omhyggeligt den vej, den skulle løbe.

Da de var færdige og igen tog plads i det lille værelse, var planen færdig til udførelse, og Sapt blev atter sig selv. Han tændte sin pibe og lænede sig tilbage i stolen, mens han med et eftertænksomt blik fulgte røgen, der steg op mod loftet.

"Nu er klokken to," sagde James. "Nu skulle der gerne være sket noget inde i Strelsau."

"Hvilket?" spurgte konnetablen.

I det samme hørte de en høj banken på døren. De havde været så optaget af deres egne tanker, at de ikke havde set to ryttere, der i skridtgang var kommet helt hen til huset. Mændenes grønne uniformer viste, at det var kongelige jægere, og den, der havde banket på, var Simon, hvis broder Herbert lå død indenfor.

"Det ser lidt farligt ud," mumlede konnetablen, mens han skyndte sig hen til døren. James fulgte efter ham.

Simon blev forbavset, da han så, at det var oberst Sapt, der lukkede op.

"Undskyld, hr. konnetabel, men jeg ville gerne tale med Herbert. Kan jeg komme indenfor?" Med disse ord sprang han ned og gav tømmen til sin kammerat.

"Hvorfor vil du ind?" spurgte Sapt. "Herbert er ikke her."

"Ikke det? Hvor er han da henne?"

"Han red bort sammen med kongen i morges."

"Red han bort sammen med kongen? Så er han vel i Strelsau?"

"Hvis du ved det, ved du mere end jeg, Simon."

"Ja, men kongen er jo i Strelsau, hr. konnetabel."

"Han er pokker, er han! Kongen stod tidligt op og red herfra med Herbert, og han sagde kun, at han kom tilbage i aften."

"Da er han i Strelsau, hr. konnetabel. Jeg kommer lige fra Zenda, og der havde man lige haft telegram om, at majestæterne i formiddags havde aflagt besøg hos grev Fritz."

"Så! Det interesserer mig virkelig. Sagde telegrammet ikke noget om, hvor Herbert var?"

Simon lo.

"Herbert er ikke konge i Ruritanien, det gør en forskel," sagde han. "Nå, jeg kommer igen i morgen formiddag, for jeg må snart have talt med ham. Så mener De, han er her, hr. konnetabel?"

"Ja, Simon, i morgen formiddag er han her."

"Eller i hvert fald det, der er tilbage af ham efter to dages slid," sagde Simon spøgende.

"Ja, netop," sagde Sapt med et hurtigt sideblik til James. "Det, der er tilbage af ham."

"Så kommer jeg med en vogn og bringer vildbassen til Zenda med det samme. For De har vel ikke spist den hele?"

"Endnu ikke, Simon, men jeg svarer ikke for, hvad vi kan have gjort i morgen."

"Nå, jeg skal nok være der. Der blev for øvrigt også telegraferet en anden nyhed fra Strelsau. Det hedder sig, at

grev Rupert af Hentzau er blevet set i hovedstaden."

"Rupert af Hentzau? Det er noget snak, min gode Simon. Han skal skam nok vogte sig for at vise sig der."

"Ja, det er måske alligevel ikke snak. Hvem ved, om det ikke var derfor, at kongen tog til Strelsau."

"Jeg indrømmer, at det i hvert fald ville være tilstrækkelig anledning."

"Nå, farvel, hr. konnetabel!"

"Farvel, Simon!"

De to jægere red deres vej. James stod lidt og så efter dem. Så sagde han:

"Det vides, at kongen er i Strelsau, og nu ved man også, at grev Rupert er der. Hvorledes kan han så have dræbt kongen her ude i skoven?"

Sapt så næsten bifaldende på ham, og James spurgte videre:

"Hvorledes skal kongens lig komme ud i skoven? Eller til Strelsau?"

"Så hold dog op, mand!" udbrød Sapt heftigt. "Er De da opsat på, at jeg skal gøre det?"

"De har én gang før været med til et sådant vovestykke."

"Det var for at frelse kongen."

"Og dette bliver for at frelse dronningen og Dem selv. For hvis vi ikke gør det, kommer sandheden frem om min herre."

Sapt svarede ikke, og de gik igen indenfor. Der sad de ganske tavse, mens den kedsommelige eftermiddag forløb, og træernes skygger begyndte at blive lange. De tænkte hverken på at spise eller drikke, og den eneste bevægelse, der hørtes, var, da James rejste sig og tændte et lille bål i kaminen. Det begyndte at blive

mørkt, og James rejste sig igen for at tænde lampen. Nu var klokken næsten seks, og endnu havde de ikke hørt fra Strelsau.

Da lød der hestetrampen. De to styrtede til døren, løb ud og langt hen ad den græsklædte vej, der førte til jægerhytten. De glemte at passe på hemmeligheden og lod døren stå åben efter sig. Sapt løb, som han ikke i lange tider havde løbet og kom forud for sin ledsager.

Det var et telegram fra Strelsau.

Konnetablen snappede papiret uden at sige et ord og rev det op. Han læste det i det svindende lys og mumlede: "Du gode Gud!" så betalte han manden og vendte tilbage til James, der var holdt op med at løbe, da konnetablen havde forspringet.

"Kom så med, kongemager!"

James så et øjeblik på ham. Konnetablens blik mødte hans, og han gav et nik.

De gik derpå tilbage til jægerhytten, hvor den døde konge og hans jæger lå.

Skæbnen drev dem.

16. Et opløb i Kønigstrasse

Den tanke, der var blevet udformet af mr. Rassendylls tjener, og som havde virket på Sapt som en gnist i tørre spåner, var også opstået hos mere end én af os i Strelsau. Vi overvejede den ikke koldblodigt, således som James gjorde, eller greb den øjeblikkelig fuld af iver efter at blive overbevist om dens nødvendighed, således som det havde været tilfældet med konnetablen af Zenda, men den stod ubestemt for os. For mig var den det ene øjeblik som noget, jeg frygtede, men i det næste som et håb. Snart syntes jeg, det var noget, der måtte undgås, snart forekom den mig at være den eneste frelse fra et ulykkeligt resultat.

Jeg vidste, at Bernenstein tænkte som jeg, for ingen af os havde været i stand til at regne ud, hvorledes den levende konge, som det halve Strelsau nu vidste besked med, skulle kunne skaffes bort og erstattes af den døde ude fra skoven. Det syntes, som om forandringen kun kunne ske på én måde og for én pris: sandheden, eller i det mindste hovedparten af den måtte komme frem, og tusinder af tunger ville sætte sig i bevægelse for at drøfte forholdet mellem dronningen og Rudolf Rassendyll. Og enhver, der kendte menneskene, ville sikkert betænke sig på et sådant skridt. Det ville være at udsætte dronningen for næsten den samme fare, som hun var blevet udsat for, da brevet gik tabt. På grund af Rudolfs selvtillid antog vi, at brevet ville komme tilbage, og at Ruperts mund ville blive

lukket, men der ville endda være tilstrækkeligt for sladderen og nysgerrigheden at tumle med.

Derfor stod tanken for os, og den ene antydede den for den anden – min hustru over for mig og jeg over for Bernenstein – men det skete i form af hurtige blikke eller halve sætninger, der røbede dens tilstedeværelse, men ikke åbent tilstod den. Hvad dronningen tænkte, kan jeg ikke sige. Hendes tanker begrænsedes af hendes længsel efter at se Rudolf igen, og dvælede ved det besøg, han havde sagt ville blive det sidste.

Over for Rudolf røbede vi imidlertid intet af dette. Skulle han gå ind på noget sådant som det, vi tænkte på, måtte det blive af egen fri vilje, eller fordi skæbnen – som Sapt sagde – tvang ham til det, men ikke på grund af nogen overtalelse fra vor side. Vi forstod også, at ikke en gang Ruperts død ville sikre vor hemmelighed. Rischenheim var ganske vist for øjeblikket en hjælpeløs fange, men vi kunne ikke for bestandig holde ham i forvaring. Og vi vidste ikke, hvor Bauer var. Alligevel var det kun Rupert, vi frygtede for, og den tvivl, vi nærede, angik ikke vor evne til at gøre tanken til virkelighed, men kun spørgsmålet om, hvorvidt der ville blive lejlighed til det.

Som følge af den i kongens navn udstedte befaling var de fleste af lediggængerne udenfor gået deres vej, og Rudolf var kort efter kørt bort i en af mine vogne. Han kørte ikke i retning af Kønigstrasse, men derimod den modsatte vej, for ikke at vække ufornøden opmærksomhed. Dronningens vogn holdt stadig for døren, og jeg gik nu ind til hende for at spørge, om hun var parat til at tage op til slottet. Hun sad i dybe tanker, men var fuldstændig rolig. Hun rejste sig for at gå, men spurgte så pludselig:

"Hvor er greven af Luzau-Rischenheim?"

Jeg fortalte hende, at Bernenstein passede på ham i det lille værelse ud til haven. Et øjeblik stod hun og overvejede sagen og sagde så:

"Jeg vil tale med ham. Gå og hent ham. Du skal være til stede, men ingen andre."

Jeg vidste ikke, hvad hun ville, men jeg indså ikke, at der var nogen grund til at modsætte mig hendes ønske, og jeg var glad ved, at hun fandt på noget, der kunne udfylde ventetiden.

Rischenheim fulgte mig langsomt og modstræbende, hans mangel på sindsligevægt havde forandret hans tidligere dristighed til fuldstændig selvopgivelse. Han var bleg og urolig, og da han nu stod over for dronningen, forsvandt den forvovenhed, han havde udvist over for Bernenstein, og han stod helt skamfuld og turde ikke møde hendes alvorlige blik.

Jeg gik så langt bort som muligt, men stuen var kun lille, så jeg kunne høre alt, hvad der blev sagt. Jeg havde revolveren parat for det tilfældes skyld, at Rischenheim skulle gøre et fortvivlet forsøg på flugt. Men han var ude over det stadium. Ruperts nærværelse virkede altid stimulerende på ham, men virkningen af den sidste dosis var for længst forbi, og han var igen ubeslutsom og tvivlrådig.

"Hr. greve," begyndte hun blidt, idet hun gav ham tegn til at tage plads. "Jeg ønsker at tale med Dem, fordi jeg ikke vil, at en mand af Deres rang skal tænke alt for slet om sin dronning. Det har ikke været Himlens vilje, at min hemmelighed skulle være nogen hemmelighed for Dem, og derfor må jeg tale rent ud. Måske mener De, at min skam burde tvinge mig til at tie stille,

men jeg siger Dem, at jeg taler for at gøre skammen mindre i Deres øjne, hvis det da er muligt."

Rischenheim så op, han forstod ikke hendes sindstilstand. Han havde ventet heftige bebrejdelser, men hørte i stedet for sagte undskyldende ord.

"Og dog er det min skyld," fortsatte hun, "at kongen nu er død, og at en trofast tjener har sat livet til for mig, skønt han ikke vidste det. Og mens vi her taler sammen, bliver måske en herre, der endnu ikke er for gammel til at lære ridderlighed, dræbt i denne kamp, mens en anden, som jeg alene af alle, der kender ham, ikke må ære og prise, ikke regner det for noget at sætte livet til for mig. Og det er også min skyld, hr. greve, at De under skin af at tjene kongen er blevet ført ind i alt dette."

Rischenheim slog øjnene ned og bevægede hænderne nervøst. Jeg slap revolveren, der var ingen fare for, at han skulle flygte.

"Jeg forstår ikke, hvilket formål Himlen har haft med, at jeg skulle lide så meget." Hendes ord lød sagte og drømmende, som om hun mere talte til sig selv end til ham. "Måske skulle jeg, der står over de fleste andre kvinder, også prøves mere end de andre, og den prøve har jeg ikke kunnet bestå. Og dog forekommer det mig, når jeg tænker på min elendighed og med menneskelige øjne ser på den fristelse, jeg blev udsat for, at min synd ikke var så stor. Mit hjerte er endnu ikke ydmyget, og Guds gerning er endnu ikke fuldendt i mig. Men blodskyld hviler nu på min sjæl, og selv min elskedes ansigt ser jeg kun som gennem en skarlagenrød tåge. Hvis det, som skulle synes at være min fuldkomne lykke, nu blev mig givet, ville det dog være besudlet med blod og fuldt af bitter smerte."

Hun tav et øjeblik og så på ham, men han hverken talte eller bevægede sig.

"De kender min synd," sagde hun, "den synd, der er så stor i mit hjerte, og de ved, hvor lidt jeg i mine handlinger gav efter for den. Mente De, hr. greve, at synden ikke fik sin straf, med mindre De påtog Dem at føje beskæmmelse til mine lidelser? Var Himlen så barmhjertig, at det var nødvendigt for mennesker at vise strenghed? Jeg forstår, at De mente, De forsvarede kongens ære, da De hjalp Deres frænde ved den gerning, som De ikke i hjertet kunne synes om. Og jeg takker Gud, at det ikke er gået Dem værre, end det er."

Rischenheim svarede med tyk, grødet stemme og uden at se op:

"Det var Rupert, der overtalte mig. Han sagde, kongen ville være mig meget taknemmelig og – ville give mig –"

Hans stemme døde hen, og han sad atter og vred hænderne.

"Jeg forstår Dem godt," sagde hun. "Men De ville ikke have lyttet til hans overtalelser, hvis mit fejltrin ikke havde blændet Deres blik."

Hun vendte sig pludselig om imod mig, og idet hun strakte sine hænder ud imod mig, fyldtes hendes øjne med tårer.

"Ja," sagde hun. "Din hustru ved det også, Fritz, og dog elsker hun mig."

"Hun ville ikke være min hustru, hvis det ikke var tilfældet," udbrød jeg. "For jeg og alle mine ønsker intet højere end at dø for Deres Majestæt."

"Hun ved det, og dog elsker hun mig," gentog dronningen. Det glædede mig, at hun syntes at finde trøst i Helgas kærlighed til hende.

Det er hos kvinderne, at kvinderne søger hjælp, men det er også kvinderne, de frygter mest.

Dronningen rejste sig.

"Lad os køre op til slottet," sagde hun.

Idet hun rejste sig, gik Rischenheim et skridt frem imod hende.

"Tager De med mig, hr. greve?"

"Løjtnant v. Bernenstein vil tage sig af –" begyndte jeg, men standsede så. Dronningen havde bragt mig til tavshed ved en næsten umærkelig håndbevægelse.

"Tager De med mig?" spurgte hun igen.

"Deres Majestæt," stammede han. "Deres Majestæt –"

Hun ventede. Jeg ventede også, skønt jeg ikke havde synderlig til overs for ham.

Pludselig knælede han ned foran dronningen, men vovede ikke at røre ved hendes hånd. Men hun rakte ham den af egen fri vilje og sagde i en bedrøvet tone:

"Kunne jeg blot selv få tilgivelse ved at tilgive andre!"

Rischenheim kyssede hendes hånd.

"Det var ikke mig," hørte jeg ham mumle. "Det var Rupert, der tilskyndede mig til det, og jeg kunne ikke modstå ham."

"Kører De så med op til slottet?" spurgte hun og så på ham med et smil.

"Greven af Luzau-Rischenheim," dristede jeg mig til at sige, "ved besked om ting, der er skjult for de fleste mennesker her i landet."

Dronningen vendte sig om mod mig med værdighed, ja næsten med et udtryk af mishag.

"Man kan stole på, at greven af Luzau-Rischenheim vil være tavs," sagde hun. "Vi beder ham ikke om at foretage sig noget mod sin fætter. Vi beder ham kun om at tie."

"Ja vel," indvendte jeg, "men hvad sikkerhed har vi for det?"

"Hans æresord, grev Tarlenheim." Jeg følte bebrejdelsen, der lå i den taleform, hun anvendte, for under alle daglige forhold kaldte hun mig altid "Fritz".

"Hans æresord," mumlede jeg. "Betænk dog, Deres Majestæt –"

"Ja, han har ret," sagde Rischenheim. "Ja, han har ret."

"Nej, slet ikke," sagde dronningen med et smil. "Giver De mig Deres æresord, vil De holde det."

Rischenheim så på hende, som om han ville sige noget til hende, men vendte sig så om mod mig.

"Ja, det ved Gud, jeg vil, Tarlenheim," sagde han i en sagte tone. "Jeg vil tjene hende i alt."

"Hr. greve," sagde hun, "De letter den byrde, der hviler på mig, ikke alene, fordi De tilbyder mig Deres hjælp, men tillige, fordi jeg føler, at jeg ikke længere er skyld i, at Deres ære udsættes for at blive plettet. Kom med til slottet." Og idet hun gik helt hen til ham, tilføjede hun: "Vi kører sammen."

Der var ikke andet for, jeg måtte stole på ham. Jeg vidste, at jeg ikke kunne forandre hendes beslutning.

"Så skal jeg se, om vognene er parate," sagde jeg.

"Ja, gør det, Fritz," sagde dronningen. Men idet jeg gik forbi hende, standsede hun mig et øjeblik og hviskede: "Vis, at du har tillid til ham."

Jeg gik hen og gav ham hånden.

"På min ære," sagde han.

Så gik jeg ud og så Bernenstein sidde på en bænk ude i forhallen. Løjtnanten var en påpassende ung mand, han sad og undersøgte sin revolver med den største omhyggelighed.

"Den kan De godt stikke i lommen," sagde jeg i en lidt ærgerlig tone. Jeg havde ikke tænkt mig, at jeg skulle komme til at veksle håndtryk med Rischenheim. "Han er ikke fange længere. Nu er han en af vore."

"Han er Fanden, er han!" udbrød Bernenstein og sprang op.

Jeg fortalte ham ganske kort, hvad der var sket, og hvorledes dronningen havde forvandlet Ruperts redskab til sin tjener.

"Jeg tænker mig, at han vil være pålidelig," sluttede jeg, og det mente jeg også, skønt jeg ikke var begejstret for hans assistance.

Jeg så et glimt i Bernensteins øjne, og jeg mærkede, at hans hånd skælvede, da han lagde den på min skulder.

"Så er der kun Bauer tilbage," hviskede han. "Når Rischenheim er på vort parti, er der kun Bauer tilbage."

Jeg forstod meget godt, hvad han mente. Når Rischenheim tav, ville Bauer være den eneste, der, bortset fra Rupert selv, truede den store plan, der mere og mere optog vore tanker og fik forøget tiltrækning for os, eftersom alle hindringer syntes at blive bortryddet.

Men jeg ville ikke se hen på Bernenstein, da jeg var bange for, at mit blik skulle røbe, at jeg fulgte hans tanker. Bernenstein var mere dristig eller gjorde sig færre betænkeligheder.

"Ja, hvis vi nu kunne lukke munden på Bauer," fortsatte han.

"Dronningen venter på sin vogn," afbrød jeg kort.

"Ja vel," svarede han muntert og drejede mig om, så jeg var nødt til at se ham ind i ansigtet. Han lo, da han gentog: "Så er

der kun Bauer tilbage."

"Og Rupert," bemærkede jeg tvært.

"Å, nu er han færdig," sagde han med et tillidsfuldt smil, hvorpå han åbnede hoveddøren og meldte de kongelige tjenere dronningens ankomst. Jeg må indrømme, at Bernenstein var opmuntrende at have med i en sammensværgelse. Hans sindsligevægt var næsten lige så stor som Rudolfs, og jeg kunne ikke måle mig med ham.

Jeg kørte op til slottet i samme vogn som dronningen og min hustru, og de to andre fulgte efter i den anden vogn. Jeg ved ikke, hvad de sagde til hinanden undervejs, men Bernenstein var meget høflig over for sin ledsager, da jeg igen talte med dem. Hos os var det min hustru, der førte ordet.

Hun meddelte os, hvorledes Rudolf havde tilbragt natten i Strelsau, og da vi nåede slottet, vidste vi besked med hver enkelthed. Dronningen sagde ikke meget. Den indre drift, der havde fået hende til at bønfalde Rischenheim, havde nu givet plads for frygt og ængstelig forventning. Jeg mærkede hendes uro, da hun pludselig greb min hånd og hviskede:

"Nu må han være i Kønigstrasse."

Den vej kørte vi ikke, så vi kom op til slottet uden at erfare noget om vor fraværende leder. Dronningen talte ikke mere om ham, men hendes blik fulgte mig, som om hun rettede en stum bøn til mig. Hvad det var, hun ville, forstod jeg ikke. Bernenstein var forsvundet tillige med den angrende greve. Da jeg vidste, at de to var sammen, var jeg ganske rolig. Bernenstein skulle nok passe på, at hans ledsager ikke begik noget forræderi. Men dronningens bedende blik forvirrede mig. Hvad mig angik, så var jeg ude af mig selv af spænding.

Nu var det to timer siden, at Rudolf Rassendyll havde forladt os, og endnu havde vi ikke hørt noget om ham eller fra ham.

Til sidst kunne jeg ikke holde det ud. Dronningen sad med min hustrus hånd i sin. Jeg havde siddet for mig selv, da jeg troede, de ville tale sammen, men endnu havde jeg ikke set dem veksle et ord. Jeg rejste mig pludselig og gik hen til dem.

"Ønsker Deres Majestæt min nærværelse? Hvis ikke, beder jeg om tilladelse til at være borte en tid."

Dronningen fo'r sammen, som om jeg pludselig rev hende ud af hendes drømmerier.

"Hvor vil du hen, Fritz?" spurgte hun.

"Til Kønigstrasse."

Til min overraskelse rejste hun sig og greb min hånd.

"Gud velsigne dig, Fritz!" udbrød hun. "Jeg tror ikke, jeg kunne have holdt det ud ret meget længere. Men jeg ville ikke bede dig om at gå derhen. Men gå nu, gør det, min kære ven! Gå derhen og bring mig underretning om ham. Å, Fritz, det er, som om jeg atter så den drøm!"

Min hustru så op på mig og smilede tappert.

"Går du ind i huset, Fritz?"

"Kun, hvis det er nødvendigt, Helga."

Hun rejste sig og kyssede mig.

"Gå derind, hvis han trænger til dig," sagde hun. Og hun forsøgte at smile, da hun så hen på dronningen.

"En sådan hustru havde jeg også kunnet være, Fritz," hviskede dronningen. "Ja, netop sådan."

Jeg gik min vej.

Jeg havde ombyttet uniformen med en civil påklædning, og jeg stak min revolver i frakkelommen. Således forberedt slap jeg

ud af slottet og gik til fods til Kønigstrasse.

Klokken var nu blevet ét. Mange mennesker sad endnu ved deres middagsmåltid, og der var ikke stor færdsel på gaderne. Et par mennesker kendte mig, men det var også det hele. Der var intet tegn på uro eller ophidselse. Sapt havde bevaret hemmeligheden, og i Strelsau troede folk, at deres konge levede og færdedes iblandt dem.

Jeg var bange for, at Rudolfs ankomst var blevet bemærket, og jeg ventede at finde en flok tæt ved huset.

Da jeg kom til stedet, var der ikke mere end højst en halv snes lediggængere, der drev omkring. Jeg begyndte også at slentre op og ned og søgte at se så ubekymret ud, som det var mig muligt.

Men det varede ikke længe, før det blev anderledes. Arbejdernes og forretningsfolkenes middagstid var forbi, og de begyndte at komme ud fra deres huse eller restaurationerne. Lediggængerne foran nr. 19 talte til flere af dem. Nogle sagde: "Så!" og rystede smilende på hovedet, idet de gik videre. De havde ikke tid til at stå og vente på kongen. Men der var mange, der blev stående og tændte deres piber eller cigaretter, mens de snakkede sammen og nu og da så på deres ure for ikke at komme for sent til arbejdsstedet. På den måde voksede folkehoben og talte til sidst et par hundrede mennesker.

Jeg holdt op med at gå, der var ikke plads på fortovet mere, og jeg var nu i udkanten af stimlen. Som jeg stod der, mærkede jeg en hånd på min skulder. Jeg vendte mig om og så løjtnant v. Bernenstein. Rischenheim stod ved hans side.

"Nå?" sagde jeg. "Det lader ikke til, der sker noget."

For nr. 19 viste intet tegn til liv. Skodderne var for vinduerne, og døren var lukket. Det var tydeligt nok, at man ikke ønskede at gøre forretninger den dag.

Bernenstein rystede smilende på hovedet, men hans ledsager hørte slet ikke min bemærkning. Han var øjensynlig et bytte for den stærkeste sindsbevægelse, og hans blik var uafbrudt rettet mod husets dør.

Jeg skulle lige til at tiltale ham, da jeg pludselig så et hoved, der et øjeblik viste sig over de foranståendes skuldre.

Den fyr, jeg havde fået øje på, bar en brun, bredskygget hat, og under den nedadbøjede skygge kunne man lige se en forbinding, der gik rundt om hovedet. Jeg havde ikke set ansigtet, men hovedets form var mig bekendt, og jeg var straks på det rene med, at det måtte være Bauer.

Jeg sagde ikke noget til Bernenstein, men begyndte ad en omvej at nærme mig slynglen. Mens jeg klemte mig frem imellem de ventende, hørte jeg en sige, at det var noget snak, at kongen var der inde. Hvad havde han der at bestille? Bemærkningen var henvendt til en af de forreste i stimlen. Den tiltalte svarede, at han vidste sågu' ikke, hvad kongen tog sig for derinde, men at han eller hans dobbeltgænger var gået derind og ikke var kommet ud igen, ville han indestå for. Jeg ønskede, at jeg kunne have givet mig til kende for dem og overtalt dem til at forføje sig bort, men min tilstedeværelse ville have modsagt mine ord og kun gjort folk mere sikre i deres formodning. Jeg vedblev derfor stilfærdigt at arbejde mig frem til manden med forbindingen. Han havde altså ikke taget nogen alvorlig skade, siden han allerede var sluppet ud igen. Han stod nu ligesom jeg og afventede resultatet af Rudolfs besøg i huset i Kønigstrasse.

Bauer havde ikke set mig, for han var lige så optaget som Rischenheim af at stirre på døren, og der var intet, der tydede på, at de to mænd havde set hinanden. Jeg borede mig videre fremad, helt optaget af tanken om at få fat på min tidligere tjener. Jeg kunne ikke glemme Bernensteins ord: "Så er der kun Bauer tilbage!" Hvis jeg kunne få fat på Bauer, var vi sikre. I hvilken henseende? Jeg søgte ikke at give mig selv svar, den gamle tanke arbejdede sig op i mig. Sikre med hensyn til vor hemmelighed og med hensyn til den plan, vi her i byen og de to i jægerhytten havde fattet. Bauers tavshed, enten den så opnåedes ved hans død eller tilfangetagelse, ville fjerne den værste hindring.

Bauer vedblev at se på huset, og jeg var lige bag ved ham. Han havde den ene hånd i lommen, og mellem den bøjede arm og kroppen var der et lille mellemrum. Der stak jeg min venstre arm ind og tog et fast tag i ham. Han drejede hovedet og så, at det var mig.

"Så ses vi igen, Bauer," sagde jeg.

Et øjeblik var han aldeles forbløffet og stirrede på mig uden at fremføre et ord.

"De venter måske også at få kongen at se?" spurgte jeg.

Bauer begyndte at få sin fatning igen. Hans ansigt opklaredes langsomt af et lumsk smil.

"Kongen?" spurgte han.

"Ja, han er jo i Strelsau, ikke sandt? Hvem er det, der har været ved at slå hovedet itu på Dem?"

Bauer bevægede armen, som om han ville forsøge at slippe fri. Han mærkede straks, at det var umuligt.

"Hvor er min kuffert?" spurgte jeg.

Jeg ved ikke, hvad han ville have svaret, for i det samme hørtes der en lyd inden for den lukkede dør. Det lød, som om en hurtigt kom løbende hen imod den. Så hørtes der en ed. Det var en skingrende, rå kvindestemme, der havde råbt. Svaret var et vredt skrig fra en ung pige. Fuld af iver gav jeg slip på Bauer og sprang fremad. Jeg hørte, han lo, og idet jeg drejede hovedet, så jeg ham hurtigt forsvinde ned ad gaden. Jeg havde ikke tid til at give mig af med ham, for nu så jeg to mænd, der side om side banede sig vej gennem mængden uden at bryde sig om den modstand, de mødte, eller de tilrettevisninger, de fik på deres vej. Det var løjtnanten og Rischenheim.

Vi nåede alle tre frem i forreste række, da døren blev revet op, og en ung pige styrtede ud. Håret fløj hende om ørene, hendes ansigt var blegt, og øjnene røbede den højeste skræk. Hun standsede, da hun så folkemængden, og uden at ane, hvad hun gjorde, skreg hun:

"Hjælp, hjælp! Hjælp kongen!"

17. Rupert og komedianten

I tanken ser jeg ofte Rupert af Hentzau, som han stod ved vinduet og ventede, at Rischenheim skulle komme tilbage, eller at Strelsau skulle erfare sin konges død. Hans skikkelse er af den slags, man fastholder i erindringen, selv efter at tiden har udslettet mindet om større og bedre mænd, og den stilling, hvori han den morgen befandt sig, kunne give ham nok at tænke på. Når man undtager Rischenheim – det knækkede siv – og Bauer, som han ikke havde hørt fra, stod han alene over for et rige, hvis konges liv han havde taget, og en flok resolutte mænd, der hverken ville hvile eller føle sig sikre, så længe han levede. Hans forsvar bestod i hans hurtige omtanke, hans mod – og hans hemmelighed.

Men han kunne ikke flygte, da han stod uden penge, indtil hans fætter forsynede ham, og det øjeblik kunne komme når som helst, da hans modstandere ville blive i stand til at kundgøre kongens død og rejse folket imod ham. Mænd som Rupert kender ikke til anger, men han var måske nok ked af, at hans foretagende havde bragt ham i en så skæbnesvanger stilling.

Alligevel vil de, der kendte ham, snarest tænke sig, at det var med et smil, han så ud over den intet anende by. Jeg tror nok, at han ville have været for meget for mig, men jeg ville alligevel ønske, at jeg havde fundet ham der. Derimod ønskede han selv intet hellere end igen at få lejlighed til at krydse en kårde med Rudolf Rassendyll.

Nedenunder stod den gamle kone i sit køkken. Hun var ved at lave mad, og nu og da knurrede hun arrigt, fordi greven af Luzau-Rischenheim blev så længe borte, og fordi Bauer, den skurk, rimeligvis sad og svirede i en eller anden beværtning. Køkkendøren stod åben, og igennem den kunne man se Rosa, der var travlt beskæftiget med at skure flisegulvet. Hendes kinder blussede, og nu og da standsede hun og så frem for sig med et strålende blik. Nu var det over den tid, da kongen behøvede hendes hjælp, og han havde ikke vist sig! Hvor den gamle kone tog fejl, når hun troede, det var Bauer, hun lyttede efter. At tænke sig, at våge over kongens hemmelighed! For det gjorde hun, og hun ville give sit liv for ham, da han betød mere for hende end nogen anden mand i verden. Bauer var der ingen stads ved, greven af Hentzau var smuk, som den Onde selv kan være det, men hvad var han i sammenligning med hendes konge?

Nu hørte hun en vogn komme hurtigt rullende. Det lod til, at den standsede et lille stykke borte og derpå kørte videre forbi nr. 19. Den unge pige stod med opløftet hoved, mens den gamle kone, der var optaget af sin madlavning, ikke havde hørt noget. Nu kom signalet: en stærk banken, efterfulgt af fem lette slag.

Denne gang blev den gamle kone opmærksom.

"Der er han endelig, den bandit. Luk døren op, Rosa."

Rosa var for længst fløjet hen gennem gangen, og døren var allerede åbnet og lukket igen.

Den gamle kone vraltede hen til den åbne køkkendør. Gangen var mørk, men hun så dog straks, at skikkelsen ved siden af Rosa var højere end Bauer.

"Hvem er det?" spurgte hun i en skarp tone. "Butikken er lukket i dag, De kan ikke komme ind."

"Jeg er jo kommet ind," svarede Rudolf og gik hen imod hende. Pigen fulgte bag efter, og hendes øjne tindrede af sindsbevægelse.

"Kender De mig ikke?" spurgte Rudolf, idet han stod lige over for den gamle kone og så på hende med et smil.

Madam Holf blev forvirret, som hun stod der i den halvmørke gang. Hun kendte historien om mr. Rassendyll, og hun vidste, at han igen var i Ruritanien, så det var ingen overraskelse for hende, at han var her i Strelsau. Men hun vidste ikke, at Rupert havde dræbt kongen, og hun havde ikke set denne, efter at hans sygdom og hans skæg havde formindsket den fuldkomne lighed, der en gang havde eksisteret.

"Hvem er De?" spurgte hun i sin forvirring.

Rosa brast i latter.

"Men, mor, det er jo –"

Hun standsede. Hun måtte måske ikke sige det.

Rudolf nikkede til hende.

"Sig hende, hvem jeg er," sagde han.

"Mor, det er jo kongen," hviskede Rosa, og hendes kinder blussede. "Det er jo kongen, mor."

Madam Holf svarede ikke, men stirrede op på ham. I sin forvirring glemte hun at spørge, hvorledes han havde skaffet sig kendskab til det signal, der gav adgang.

"Jeg kommer for at tale med greven af Hentzau," fortsatte Rudolf. "Vil De straks føre mig til ham."

I samme øjeblik stod den gamle kone i vejen for ham og satte armene i siden.

"Der er ingen, der kan få ham i tale. Han er ikke her."

"Hvad for noget? Kan ikke engang kongen komme til at tale med ham?"

"Kongen?" udbrød hun og så stift på ham. "Er De kongen?"

Rosa lo højt.

"Men mor dog, du har da set kongen de hundrede gange."

"Kongen eller hans genfærd, kommer det ikke ud på ét?" spurgte Rudolf i en ligegyldig tone.

"Hans genfærd? Er han –?"

"Hans genfærd!" lo Rosa. "Men her er jo kongen selv, mor. Han ser da ikke ud som et genfærd."

Madam Holf blev helt askegrå i ansigtet, og hun vendte ikke blikket fra Rudolf. Måske gik det op for hende, at der var tilstødt kongen noget, og at det var derfor, at denne mand kom her – denne mand, der jo var kongen så lig, som tænkes kunne. Hun lænede sig mod dørkarmen og trak vejret tungt.

"Gud hjælpe os!" mumlede hun i sin skræk og forvirring.

"Ja, det kan De stole på, han vil," sagde Rudolf. "Vær blot ikke bange. Hvor er grev Rupert?"

Den unge pige var blevet urolig ved moderens sindsbevægelse.

"Han er oppe i kvistværelset," hviskede hun forskrækket, og hendes blik søgte fra moderens forfærdede ansigt til Rudolfs rolige træk og venlige smil.

Hendes oplysning var tilstrækkelig. Han klemte sig forbi den gamle kone og begyndte at gå op ad trappen.

De to kvinder så efter ham. Madam Holf stod, som om hun var fortryllet, mens Rosa nok var urolig, men dog stolt. Hun havde gjort, som kongen bød. Rudolf drejede om ved første afsats og kunne ikke ses mere.

Den gamle kone gik arrigt mumlende ind i sit køkken igen. Hun satte atter gryden over ilden og begyndte at røre rundt, men hendes tanker var langt borte. Datteren så et øjeblik på moderen og undrede sig over, at denne kunne tænke på maden, men derpå listede hun sig hurtigt og lydløst op ad trappen efter Rudolf Rassendyll. Én gang så hun sig tilbage, og da kunne hun se, at den gamle kone stadig rørte om i gryden. Rosa gled videre op ad trappen, indtil hun fik øje på den konge, hun var så stolt af at tjene. Nu stod han oppe på den øverste afsats uden for døren til det store kvistværelse, hvor Rupert af Hentzau boede. Hun så, han tog fat i dørhåndtaget med venstre hånd, mens hans højre var stukket ned i sidelommen. Der hørtes ikke en lyd indefra; Rupert havde måske hørt, at der kom nogen, og stod nu ubevægelig for at lytte. Rudolf lukkede op og trådte ind. Åndeløs styrtede Rosa op ad de sidste trin og nåede døren, just som den igen blev lukket i. Der sank hun ned og lyttede spændt efter, hvad der foregik inde i værelset.

Der var en snæver sprække i døren, og derigennem kunne hun nu og da se enkelte glimt af skikkelserne, der bevægede sig indenfor.

Rupert gav sig ikke af med at tro på spøgelser. De mænd, han slog ihjel, blev liggende, hvor de faldt, og sov roligt, hvor de blev begravede. Og det forbavsede ham ikke at se Rudolf Rassendyll. Han forstod straks, at Rischenheims hverv var mislykkedes, hvilket ikke undrede ham, og at hans gamle fjende nu igen

havde opsporet ham, og det var ham snarest en glæde, tror jeg. Da Rudolf trådte ind, stod han mellem vinduet og bordet, men gik så helt hen til det sidste og stod der med den ene hånd støttet mod den ujævne, smudsige bordplade.

"Se, der har vi jo komedianten," sagde han smilende.

Før i tiden irriterede det mr. Rassendyll, når Rupert kaldte ham komediant. Nu var han blevet ældre og lod sig ikke så let bringe ud af ligevægt.

"Ja, ganske rigtigt," svarede han og smilede ligeledes. "Men denne gang er det dog en kortere rolle."

"Ja så? Er det den gamle rolle, kongen med papkronen?" spurgte Rupert og satte sig op på bordet. "Vi to kan lave den nydeligt i Ruritanien: De har Deres papkrone, og jeg har givet den anden en himmelsk krone. Det kan blive til noget. Men det er måske en nyhed, jeg der fortalte Dem?"

"Nej, jeg ved, hvad De har gjort."

"Ja, det er såmænd ikke, fordi jeg vil rose mig af det. Det var lige så meget Himlens skyld," sagde Rupert i en ligegyldig tone. "Men død er han i hvert tilfælde, det er hovedsagen. Hvad er det, De vil, komediant?"

Da den unge pige udenfor igen hørte dette ord, der var hende uforståeligt, anstrengte hun sig endnu mere for at se ind gennem sprækken og lyttede spændt. Hvem mon greven mente med den anden, der havde fået en himmelsk krone?

"Hvorfor ikke kalde mig konge?" spurgte Rudolf.

"Kalder folk Dem det i Strelsau?"

"Ja, de, der ved, jeg er her."

"Og hvor mange er det?"

"Måske et par hundrede mennesker."

"Og derfor," sagde Rupert og bevægede hånden hen mod vinduet, "er det, at flaget vajer, og byen er rolig."

"De har ventet at se det glide ned?"

"Man vil dog gerne, folk lægger mærke til, hvad man gør," sagde Rupert i en undskyldende tone, men tilføjede derpå: "For øvrigt kan jeg få det ned, når jeg vil."

"Ved at meddele, hvad De har gjort? Ville det gavne Dem selv?"

"Ja, undskyld, det var ikke det, jeg mente. Men eftersom kongen viser sig at have to liv, er det jo kun i sin orden, at han også dør to gange."

"Og når han så er død for anden gang?"

"Så lever jeg i fred og ro af en vis sikker indtægt, jeg har." Han lo og slog sig på sin brystlomme. "Nu til dags bør selv dronninger være forsigtige med deres breve. Vi lever jo i en moralsk tidsalder."

"Det kan man jo egentlig ikke takke Dem for," sagde Rudolf med et smil.

"Å nej, men må jeg nu få at vide, hvorfor De kommer her, komediant, for jeg finder Dem ret kedsommelig."

Rudolf blev alvorlig. Han gik hen imod bordet og talte i en sagte tone.

"De står nu alene, hr. greve. Rischenheim er vor fange, og i aftes traf jeg Deres redskab Bauer og slog hovedet itu på ham."

"Ja så."

"De har det, De ved, i Deres besiddelse. Hvis De giver det fra Dem, skal De få lov at beholde livet."

Rupert så eftertænksomt på ham.

"Vil De sørge for, at jeg kommer sikkert herfra, hvis jeg giver Dem brevet?" spurgte han.

"De skal få lov at beholde livet, og jeg skal også sørge for, at De kommer sikkert herfra."

"Hvorhen?"

"Til et slot, hvor en pålidelig mand vil passe på Dem."

"Hvor længe, kære?"

"Jeg håber i mange år, kære greve."

"De mener så længe som –?"

"Som Himlen lader Dem leve, hr. greve. Der kan slet ikke være tale om at give Dem fri."

"Det er altså Deres tilbud?"

"Ja, det er det yderste, jeg kan gå med til," svarede Rudolf.

Rupert så først hånligt på mr. Rassendyll og lo derpå, da han, trods alt, fandt situationen komisk. Han tændte en cigaret og vedblev at smile.

"Det ville virkelig være urigtigt af mig i den grad at benytte mig af Deres venlighed," fortsatte han, og for at vise mr. Rassendyll, hvor lidt han regnede ham eller brød sig om hans selskab, strakte han dovent begge arme i vejret. "Ak ja!" gabte han.

Men denne gang havde han forregnet sig. Som et lyn var Rudolf inde på livet af ham og greb ham om håndleddene, hvorpå han bøjede grevens smidige legeme tilbage, indtil han lå udstrakt på bordet. Der var ingen af de to mænd, der sagde et ord, deres blikke mødtes, og hver af dem mærkede den andens åndedræt imod sit ansigt. Rosa havde set Rudolfs skikkelse bevæge sig, men hvor meget hun end anstrengte sig, var det hende dog umuligt nu at se, hvor de to var henne, og hun blev

ved at lytte ved sprækken i døren. Langsomt og tålmodigt begyndte Rudolf at tvinge sin fjendes arme ind imod hinanden. Rupert læste hans hensigt i hans blik og spændte sine muskler til det yderste for at gøre modstand. Det så ud, som om Ruperts arme ville blive knækkede, men til sidst bevægede de sig. Tomme for tomme nærmede de sig hinanden, nu var albuerne lige ved at berøre hinanden, og endelig mødtes håndleddene.

Sveden brød frem på grevens pande og stod i store perler på Rudolfs. De lange senestærke fingre på Rudolfs højre hånd, der allerede havde fat om ét håndled, begyndte nu også langsomt at krybe rundt om det andet. Det faste greb syntes halvvejs at have lammet Ruperts arme, og hans modstand blev svagere. Rudolfs fingre blev ved at glide fremad og sno sig om begge håndled, og lidt efter lidt slappede den anden hånd sit tag og trak sig tilbage. Ville én hånd nu være tilstrækkelig? Rupert forsøgte en sidste kraftanstrengelse, og smilet omkring mr. Rassendylls mund viste, at det var et håbløst forsøg. Han kunne med én hånd holde begge Ruperts, selvfølgelig ikke ret længe, kun et øjeblik. Men det skulle også benyttes, og som et lyn fo'r den frie venstre hånd frem og rev Ruperts jakke op. Det var den samme, han havde haft på ude i jægerhytten, og den var flænget af Boris' tænder.

"Gud fordømme Dem!" snerrede Rupert af Hentzau.

Mr. Rassendyll smilede endnu. Så tog han et brev frem, og ved første blik så han, at det bar dronningens segl. I det øjeblik han så det, gjorde Rupert et nyt forsøg på at komme løs. Denne gang lykkedes det, og mr. Rassendyll fik kun tid til at springe tilbage med sit bytte. I næste øjeblik havde han fat på sin revolver. Det var heller ikke et sekund for tidligt, for Ruperts

revolver var nu rettet imod ham, og de stod nu lige over for hinanden med kun tre eller fire fods afstand mellem mundingerne på deres revolvere.

Der kan jo siges meget imod Rupert af Hentzau, men hverken jeg eller nogen anden, der har kendt ham, har nogen sinde mærket, at han veg tilbage for faren eller nærede nogen frygt for døden. Det var derfor heller ikke nogen sådan følelse, men simpelt hen kold beregning, der fik ham til at betænke sig på at skyde. Selv om han sejrede i denne kamp, så kun Rudolf døde, ville alligevel lyden af skud gøre det vanskeligt at komme bort. Desuden var han en fremragende fægter og mente, at han nok var mr. Rassendyll overlegen i den henseende. En kamp på kårder bød ham på samme tid bedre udsigt til sejr og mere håb om sikker flugt. Han rørte derfor ikke ved aftrækkeren, men vedblev blot at sigte på Rudolf, idet han sagde: "Jeg er ikke nogen gadesjover og sætter ikke pris på amerikansk rettergang. Vil De slås som en gentleman? I så fald ligger der et par kårder derhenne."

Mr. Rassendyll var klar over den fare, der stadig truede dronningen. Det ville ikke frelse hende, hvis han dræbte Rupert og samtidig selv blev dræbt eller såret så alvorligt, at han ikke kunne tilintetgøre brevet. Og så længe Ruperts revolver var rettet mod hans hjerte, kunne han ikke rive brevet itu eller nå hen til ilden, der brændte i kaminen ved den modsatte væg. Desuden var han ikke bange for at fægte, for han havde stadig øvet sig og var adskilligt dygtigere, end da han første gang kom til Strelsau.

"Som De vil," sagde han derfor. "Når vi blot er enige om at afgøre sagen her på stedet, er det mig det samme, hvorledes det

sker."

"Læg så Deres revolver på bordet, så lægger jeg min ved siden af."

"Nej, undskyld," sagde Rudolf med et smil. "De må først lægge Deres."

"Det synes, som om jeg skal stole på Dem, mens De ikke vil stole på mig."

"Fuldstændig rigtigt. De ved, De kan stole på mig, og De ved også, at jeg ikke kan stole på Dem."

En pludselig rødme skød op i Rupert af Hentzaus ansigt. Der var øjeblikke, da han af andres ord eller miner kunne se, hvad hæderlige mænd mente om ham, og jeg tror, at han især hadede mr. Rassendyll, fordi denne bedre end nogen anden kunne vise ham dette. Han rynkede brynene og forsøgte at smile hånligt.

"Ja, men selv om De ikke skyder, tilintetgør De brevet. Jeg kender Dem."

"Jeg må igen bede Dem undskylde mig, men De ved meget godt, at om så det hele Strelsau stod uden for døren, ville jeg dog ikke røre ved brevet."

Rupert bandede halvhøjt, da han kastede sin revolver hen ad bordet. Rudolf gik hen og lagde sin ved siden af. Så tog han dem begge og gik hen til kaminhylden, hvor han lagde dem op og stillede dronningens brev midt imellem dem. Ilden brændte klart i kaminen, han behøvede blot at have gjort en ubetydelig bevægelse for at bringe brevet uden for al fare. Men han stillede det omhyggeligt op mod væggen og vendte sig derpå med et smil om mod Rupert.

"Nu kan vi så fortsætte den omgang, som Fritz v. Tarlenheim afbrød ude i skoven ved Zenda."

Hidtil havde de talt temmelig dæmpet, og pigen uden for kunne kun opfange et enkelt ord nu og da.

Men nu så hun et glimt af stål forbi den smalle åbning i døren. Det gav et sæt i hende, og hun trykkede sit ansigt nærmere ind mod sprækken. Indenfor havde Rupert taget kårderne frem og lagt dem på bordet. Rudolf tog den ene med et lille buk, og begge mænd indtog deres pladser. Pludselig sænkede Rupert sit våben. Rynken forsvandt fra hans pande, og da han talte, var det i den sædvanlige ironiske tone.

"Mon vi for øvrigt ikke er ved at lade vore følelser løbe af med os? Er det ikke Deres mening nu at ville være konge i Ruritanien? For i så tilfælde er jeg parat til at blive Deres mest trofaste undersåt."

"Hvilken ære!"

"Selvfølgelig forudsætter jeg, at jeg bliver den rigeste og mest begunstigede. Tænk Dem nu om. Han er jo død, fæhovedet – for det var, hvad han var – og pladsen står tom. En død mand har ingen rettigheder og lider ingen uret. Det er da sandt, hvad? Tag hans plads og hans kone, og De kan så betale mig, hvad jeg forlanger. Men De er måske stadig dydig? Å, herregud, hvor folk dog lærer lidt af den verden, de lever i. Hvis det nu var mig, der havde Deres chancer –"

"Hør, greve, ville De ikke selv være den sidste til at forlade Dem på Rupert af Hentzau?"

"Å, når det nu kunne betale sig for ham."

"Nej, han er af den slags, at han tager betalingen og forråder sin kammerat bag efter."

På ny fo'r blodet op i ansigtet på Rupert, og da han atter talte, var hans stemme skærende hård.

"Rudolf Rassendyll, nu støder jeg Dem ned her på stedet."

"Tak, jeg ønsker blot, at De vil forsøge."

"Og så skal hele Strelsau få at vide, hvorledes den kvinde er."

Der gled et smil hen over hans læber, mens han iagttog Rudolf Rassendylls ansigt.

"Vogt Dem nu," sagde mr. Rassendyll.

"Å, det skal jeg – så for Fanden! Jeg er parat, mand!" Rudolfs klinge havde rørt ved greven af Hentzaus for at advare.

Stål klirrede mod stål. Den unge piges ansigt var stadig op ad døren. Hun hørte klingerne krydses atter og atter. Så løb den ene klinge op ad den anden med en skarp klirren. Nu og da så Rosa en skikkelse hastigt gøre udfald eller lynsnart vige tilbage. Hendes hjerne var næsten lammet. Da hun ikke kendte Rupert af Hentzaus sindelag, faldt det hende ikke ind, at han forsøgte at dræbe kongen. Alligevel var der nogle af de ord, hun havde opfanget, der lød, som når mænd er i trætte, og hun kunne ikke tænke sig, at de to herrer blot fægtede for tidsfordriv. Nu talte de ikke, men hun hørte deres skarpe åndedræt og den rappe skiften af deres fødder. Så hørte hun et råb, og det lød muntert og klart, som om det var fuldt af håb.

"Næsten! Næsten!"

Hun kunne kende Ruperts stemme, og det var kongen, der i samme øjeblik svarede:

"*Næsten* slår ingen mand af hesten."

På ny lyttede hun. De syntes at standse et øjeblik, for der hørtes ingen anden dyd end deres dybe, stønnende åndedrag. Så slog klingerne igen mod hinanden, og en af de kæmpende kom inden for Rosas synskreds. Hun kendte den høje skikkelse og så også hans røde hår: det var kongen. Skridt for skridt

syntes han at blive drevet tilbage, og han kom nærmere hen imod døren. Til sidst var han kun en fod fra hende, og kun den skrøbelige dørfyldning hindrede hende i at kunne røre ved ham. Igen lød Rupert stemme, overmodigt og sejrsbevidst:

"Nu har jeg Dem. Læs nu Deres fadervor, kong Rudolf!"

"Læs De Deres!"

Og de kæmpede videre. Det var for alvor, ikke for morskab! Og det var kongen – *hendes* konge, hendes kære konge, der var i livsfare. Med et halvhøjt udråb af forfærdelse rejste hun sig og fo'r hovedkulds ned ad trappen. Hun kunne hverken sanse eller samle, men hendes hjerte sagde hende, at hun måtte gøre noget for kongen. Da hun kom ned, styrtede hun med vidtopspilede øjne ind i køkkenet. Gryden stod endnu på ilden, og den gamle kone havde endnu skeen i hånden, hun rørte imidlertid ikke om mere, men var sunket om på en stol.

"Han slår kongen ihjel," råbte Rosa og greb moderen ved armen. "Hvad skal vi gøre, mor? Han slår kongen ihjel!"

Den gamle kone så sløvt op og fortrak munden til et hånligt smil, da hun svarede:

"Lad du dem være, Rosa. Der er ingen konge her i huset."

"Jo, jo. Han er oppe i grevens værelse. De slås, han og greven af Hentzau. Å, mor, grev Rupert dræber ham!"

"Lad dem være, siger jeg. Han, kongen? Det er ikke kongen," gentog den gamle kone mumlende.

Et øjeblik stod Rosa og så på moderen i hjælpeløs fortvivlelse. Så fik hun en idé.

"Jeg må kalde hjælp til," udbrød hun.

Den gamle kone fik pludselig liv. Hun sprang op og greb fat i datteren.

"Nej, nej," hviskede hun hurtigt. "Du – du ved ikke – nu lader du dem være, dit fæ! Det kommer ikke os ved."

"Slip mig, mor! Slip mig! Jeg *må* hjælpe kongen!"

"Nej," sagde madam Holf.

Men Rosa var ung og stærk, og hendes hjerte var fuldt af rædsel.

"Jeg *må* gå!" råbte hun og sled sig så heftigt løs, at den gamle kone tumlede om på stolen, og skeen faldt klirrende ned på flisegulvet.

Rosa for hen gennem gangen. Et øjeblik standsedes hendes skælvende fingre af slåen for døren. Så fik hun den op. Hendes øjne fyldtes af forundring ved at se mængden foran huset. Så så hun derhen, hvor jeg stod ved siden af løjtnanten og Rischenheim, og det vilde skrig brød frem over hendes læber:

"Hjælp! Kongen!"

I et spring fo'r jeg forbi hende og ind i huset. "Hurtigere!" hørte jeg Bernenstein råbe, mens vi fløj op ad trappen.

18. Kongens triumf

Jeg mener, at det for den overvejende del er tom og betydningsløs snak, når folk taler om varsler og forudanelser. Til tider er det blot sandsynlige begivenheder, der kaster en ganske naturlig skygge foran sig, men som overtroiske mennesker så laver om til en fra Himlen sendt advarsel. Og endnu hyppigere hænder det, at den samme følelse, der fremkalder ønsket, også bevirker opfyldelsen af det, og vedkommende person ser i resultatet af sin egen handling og vilje en mystisk fuldbyrdelse, der ikke har noget at gøre med vedkommendes personlige anstrengelser.

Når jeg på den måde roligt og fornuftigt drøfter sagen med konnetablen på Zenda, ryster denne på hovedet og svarer, at Rudolf Rassendyll fra først af vidste, at han igen skulle komme til Strelsau og krydse en klinge med Rupert af Hentzau. Hvorfor øvede han sig ellers med fleuretterne, når det ikke var for at blive en bedre fægter, end da han først var her? Kan det ikke tænkes, at den almægtige Gud gør ting, som går over Fritz von Tarlenheims forstand, hvad?

Enten det nu var indskydelse eller selvbedrag – der er ofte kun en hårfin forskel mellem de to – glæder det mig, at Rudolf havde øvet sig. For er man først kommet ud af den øvelse, er det så godt som umuligt at nå det fuldkomne mesterskab. Mr. Rassendyll var i besiddelse af styrke, vilje, koldblodighed og, selvfølgelig, mod. Men intet af alt dette ville have hjulpet, hvis hans øje ikke havde været vant til at følge modstanderens

lynsnare bevægelser, eller hans hånd ikke havde lystret ham fuldkomment. Som sagerne nu stod, viste det sig, at Ruperts smidige hurtighed og glimrende fremstød ikke var for meget for ham. Han var i livsfare, da Rosa løb ned for at bringe ham hjælp, men hans dygtighed var tilstrækkelig til, at han kunne forsvare sig. Mere søgte han heller ikke at gøre, men fandt sig i Ruperts voldsomme angreb og snedige finter med næsten ubevægelig ro. Jeg siger næsten, for de små drejninger af håndleddet, der synes så ubetydelige, betyder i virkeligheden alt, og her var det dem, der foreløbig bevarede hans liv.

Der kom et øjeblik – og Rudolf kunne se det i Ruperts blik – da det gik op for denne, at han ikke kunne få bugt med sin fjendes modstand. Der var både ærgrelse, overraskelse og en vis munterhed i det blik, han målte mr. Rassendyll med. Han kunne ikke forklare sig, hvorledes det gik til, at han blev fanget og standset i ethvert angreb. Det var, som om mr. Rassendyll var omgivet af en uigennemtrængelig mur af jern. I næste øjeblik forstod han imidlertid situationen. Hvis hans dygtighed ikke var større end mr. Rassendylls, ville han ikke vinde sejr, for hans udholdenhed var ikke så stor. Han var yngre, hans legeme var ikke så fast bygget, og det liv, han havde ført, var ikke gået sporløst hen over ham. Desuden betyder det vel også noget, at man kæmper for en god sag. Selv da han trængte Rudolf tæt op mod døren, følte han, at nu kunne han ikke vinde mere. Men hvor hånden ikke strakte til længere, kunne hovedet hjælpe. Han forandrede sin plan. Hans angreb blev mindre hurtige, ja til sidst begyndte han at trække sig et par skridt tilbage. Han kendte ikke til at nære betænkeligheder, og han generedes ikke af nogen som helst slags æresfølelse.

Idet han trak sig tilbage, gav han Rudolf det indtryk, at modet var ved at svigte ham. Han begyndte også at føle træthed, men lod, som om han var helt udmattet. Rudolf begyndte at gå angrebsvis frem, men mødte et forsvar, der ikke gav hans eget efter i fuldkommenhed. Nu var de midt ude på gulvet tæt ved bordet. Man skulle have troet, at Rupert havde øjne i nakken, for ved en behændig bevægelse undgik han at støde imod det. Hans åndedræt var hurtigt og ujævnt, men hans blik var årvågent nok, og hans hånd svigtede ikke. Han kunne ikke holde ud ret længe endnu, men nogle få øjeblikke ville også være tilstrækkelige for ham til at nå sit mål og udføre den modbydelige plan, han havde fattet.

Det var kaminhylden, han ville hen til. Der lå brevet og revolverne. Nu var der ikke mere tid til at tænke på risiko, og Rupert af Hentzau havde aldrig givet sig af med at gruble over, hvad æren tillod eller forbød. Kunne han ikke vinde ved forræderi? Han ville søge at få fat på den ene af de to revolvere, hvis der kunne tilbyde sig et gunstigt øjeblik til at snappe den.

Hans plan var ganske behændig. Nu var det for sent at bede om et lille hvil eller pusterum. Mr. Rassendyll så godt, hvilken fordel han havde vundet, og det ville have været den rene dårskab at vise hensynsfuldhed på dette tidspunkt. Rupert stod tæt ved kaminhylden. Sveden strømmede ned ad hans ansigt, og hans bryst syntes at skulle sprænges under hans anstrengelser for at få vejret, men han havde dog kræfter nok til det, han ville gøre. Han må have slappet sit greb om kårdefæstet, for da mr. Rassendylls klinge næste gang slog imod Ruperts, fløj våbnet ud af hans hånd og gled hen ad gulvet.

Rupert stod ubevæbnet og Rudolf ubevægelig.

"Tag den op," sagde Rudolf, der ikke et øjeblik tænkte sig, at der lå noget under.

"Ja vist så, og så falder De over mig, mens jeg bukker mig!"

"Så kender De mig ikke endnu," sagde Rudolf og sænkede sin kårde, så spidsen rørte ved gulvet, mens han med venstre hånd pegede på Ruperts våben.

Der var dog noget, der advarede ham. Måske var det et hånligt eller triumferende udtryk i Ruperts blik. Han var i hvert fald på sin post.

"Vil De sværge, at De ikke vil røre mig, mens jeg tager den op?" spurgte Rupert og veg lidt tilbage, hvorved han kom et par tommer nærmere til kaminhylden.

"De har jo mit løfte. Tag den op, jeg venter ikke længere."

"De dræber mig da ikke våbenløs?" udbrød Rupert med påtaget forfærdelse.

"Nej, men –"

Sætningen blev ikke fuldført. For med et pludseligt udråb slap Rudolf sin kårde og sprang fremad.

Han havde set Ruperts hånd fare op til kaminhylden. Han forstod i samme øjeblik hensigten og idet han fo'r ind på livet af Rupert, slog han sine arme om denne. Men Rupert havde fået fat på den ene af revolverne.

Det er mest rimeligt, at de to hverken hørte eller opfattede noget udefra, men for mig syntes det, som om den gamle trappes knagen og knirken måtte være nok til at opvække døde. Nu var det, at Rosa havde gjort anskrig, og Bernenstein og jeg – eller jeg og Bernenstein, for jeg var forrest – var i fuld fart op ad trappen. Bag efter os kom Rischenheim og lige i hælene på ham

en snes fyre, der trampede og skubbede til hinanden for at komme først. Vi, der var forrest, havde et godt forspring og kom uhindret op, mens Rischenheim blev indhentet af de andre nede i gangen. De kom imidlertid hurtigt efter os, for vi løb op ad den sidste trappe, da vi hørte dem på første afsats. Der lød et spektakel, som om huset skulle styrte sammen, men jeg tænkte kun på at nå det værelse, hvor kongen – hvor Rudolf var. Nu var vi der. Jeg fo'r ind, og Bernenstein fulgte efter mig.

Han slog døren i og satte ryggen imod den, just som vi hørte dem udenfor komme styrtende op ad de sidste trin. I det øjeblik hørtes det skarpe knald af en revolver.

Løjtnanten og jeg stod stille, han lænet mod døren, og jeg et skridt længere inde i stuen. Det syn, vi så, var også nok til at standse os. Røgen fra skuddet hvirvlede op mod loftet, men ingen af de to mænd lod til at være såret. Rupert holdt revolveren, og det var fra dens munding, røgen trak ud. Men han var klemt op mod væggen lige ved siden af kaminen. Med den ene hånd holdt Rudolf hans venstre arm naglet ind til panelet, og med den anden havde han fat i Ruperts højre håndled. Jeg nærmede mig langsomt, for hvis Rudolf var ubevæbnet, fandt jeg, at jeg godt kunne kræve våbenhvile og stille dem lige over for hinanden. Men skønt Rudolf virkelig var ubevæbnet, gjorde jeg det dog ikke. Jeg kom til at se på hans ansigt, og det syn standsede mig. Han var meget bleg, og munden var tæt tillukket, men det var hans blik, der fastholdt mig. Det var så glædestrålende og ubarmhjertigt. Således havde han aldrig før set ud. Fra ham så jeg på greven af Hentzau, sveden drev ned ad ham, og årerne i hans pande svulmede. Hans blik var rettet mod Rudolf Rassendyll. Som fortryllet gik

jeg nærmere. Nu kunne jeg se, hvad der foregik. Tomme for tomme krummedes Ruperts arm, nu blev albuen bøjet, og hans hånd, der havde peget lige mod mr. Rassendyll, var nu vendt bort fra dem begge og pegede hen imod vinduet. Men dermed standsede ikke dens bevægelse. Den bevægede sig i en kreds, og bevægelsen blev hurtigere, alt eftersom modstanden blev svagere. Rupert var overvundet, han følte det og vidste det, jeg kunne se det i hans blik. Jeg gik hen til Rudolf Rassendyll. Han hørte mig eller mærkede mig, for et øjeblik så han op på mig. Jeg ved ikke, hvad mit ansigtsudtryk sagde, men han rystede på hovedet og så atter på sin modstander. Revolveren, som Rupert holdt, pegede nu mod dennes eget hjerte. Bevægelsen standsede, målet var nået.

Jeg så igen på Rupert. Nu var hans udtryk ikke mere bekymret, og der viste sig et svagt smil om hans mund. Han kastede sit smukke hoved tilbage og støttede det mod panelet, mens hans øjne syntes at rette et spørgsmål til Rudolf Rassendyll. Jeg så derhen, hvor svaret skulle komme fra, for Rudolf svarede ikke med ord. I et nu slap han fra Ruperts håndled og greb om hans hånd. Nu hvilede hans pegefinger oven på Ruperts, og denne hvilede på aftrækkeren. Jeg er ikke så blød af mig, men jeg lagde dog en hånd på Rudolfs skulder. Rudolf ænsede det ikke, og jeg turde ikke gøre mere. Rupert så op på mig, og jeg mødte hans blik, men hvad kunne jeg sige til ham? På ny så jeg ned på Rudolfs finger. Nu havde den bøjet sig om Ruperts, det så ud, som når et menneske kvæler et andet.

Jeg skal ikke sige mere. Han smilede lige til det sidste. Det stolte hoved, der aldrig havde kendt til at bøje sig beskæmmet, bøjede sig heller ikke i frygt. Så bøjede Rudolfs pegefinger sig

helt sammen, og der kom et glimt og et knald. Et øjeblik blev Rupert holdt op mod væggen af Rudolfs hånd, men da denne slap ham, sank han sammen.

Lige efter knaldet lød der et råb og en ed fra Bernenstein. Han blev slynget bort fra døren, og ind stormede Rischenheim med hele flokken efter sig. De skubbede og trængte på, mens de råbte op, om hvad der var sket, og hvor kongen var. Bagest var der en, hvis stemme lød over de andres. Det var Rosa. Men næppe var de indenfor, før den samme fortryllelse, der havde bemægtiget sig Bernenstein og mig, også virkede på dem. Kun Rischenheim brød ud i hulken og ilede hen til det sted, hvor hans fætter lå. De andre stod og stirrede på os. Et øjeblik så Rudolf på dem, men vendte dem så ryggen uden at sige et ord. Han rakte den hånd, han lige havde dræbt Rupert af Hentzau med, ud og tog brevet fra kaminhylden. Efter at have kastet et blik på konvolutten tog han brevet ud. Håndskriften forjog enhver tvivl, han endnu kunne nære, og han rev brevet tværs over. Så lagde han stykkerne sammen og rev dem på ny over, og således blev han ved, indtil stykkerne var ganske små. Derpå kastede han dem alle ind i ilden, og jeg tror nok, at hvert øje i værelset fulgte papirstumperne, mens de flammede op og derpå krølledes sammen som mørkegrå, dirrende aske. Endelig var dronningens brev i sikkerhed.

Nu vendte han sig atter om imod os. Han tog ingen notits af Rischenheim, der lå på knæ ved Ruperts lig, men så på Bernenstein og mig og dernæst på flokken bag os. Han ventede lidt, inden han sagde noget, og da han tog ordet, talte han ikke alene roligt, men også langsomt, som om han omhyggeligt overvejede hvert ord.

"Mine herrer," sagde han, "jeg skal selv, når tid er, give fuldstændig beretning om denne sag. Foreløbig må det være nok at meddele Dem, at denne herre, der nu ligger dræbt her, søgte en sammenkomst med mig i et privatanliggende. Jeg kom for at træffe ham her, da han havde foregivet, at det var en sag, der burde holdes hemmelig. Da jeg så kom, forsøgte han at dræbe mig, og resultatet ser De her."

Jeg bukkede dybt, Bernenstein gjorde ligeså, og de øvrige fulgte hans eksempel.

"Der skal blive gjort fuldstændig rede for sagen," sagde Rudolf. "Men nu beder jeg Dem alle forlade mig undtagen greven af Tarlenheim og løjtnant v. Bernenstein."

Den højst forbavsede forsamling fjernede sig langsomt og modstræbende. Rischenheim rejste sig op.

"De må gerne blive her," sagde Rudolf, og greven knælede igen ned ved sin faldne frænde.

Da jeg så sengene ved væggen, rørte jeg ved Rischenheims skulder og pegede hen på den ene seng. Vi to løftede derpå Rupert af Hentzau op. Hans fingre holdt endnu fast på revolveren, men Bernenstein tog den. Vi lagde ham på sengen og bredte hans kappe ud over ham. Hans ansigtsudtryk var omtrent det samme, som før skuddet faldt; i døden som i livet var han det smukkeste menneske i hele Ruritanien. Jeg tør indestå for, at det gav et stik i mange hjerter, og at der var mange, der græd, da de hørte om hans død. Der er endnu de damer i Strelsau, der bevarer hans foræringer med halvvejs skamfuld trofasthed, fordi de ikke kan glemme ham. Ja, selv jeg, der havde al mulig grund til at hade og foragte ham, strøg håret. Tilbage fra hans pande, mens Rischenheim hulkede som

et barn, og Bernenstein stod henne ved kaminen og så ned for sig. Kun Rudolf syntes hverken at ænse ham eller tænke på ham. Hans blik havde ikke mere det unaturlige udtryk af glæde, men var roligt som før. Han tog sin revolver, og idet han stak den i lommen, vendte han sig om imod mig:

"Lad os nu fortælle dronningen, at brevet er uden for al fare."

En eller anden indskydelse gjorde, at jeg gik hen til vinduet. Da jeg åbnede det og så ud, fik man øje på mig nedenfor, og der hørtes et højt råb. Mængden foran huset voksede med rivende hast, for efterretningerne oppe fra kvisten udbredtes som en ildebrand i en fyrreskov. Om lidt ville de være ude over Strelsau, inden en time ude over hele riget, og inden aften vidste hele Europa besked. Rupert var død og brevet tilintetgjort, men hvad skulle vi fortælle den ventende mængde om deres konge? Der kom en følelse af hjælpeløs forlegenhed over mig, og jeg lo uden at vide hvorfor.

Bernenstein så også ud og vendte sig derpå hurtigt om.

"De får en kongelig ledsagelse op til Deres slot," sagde han til Rudolf Rassendyll.

Mr. Rassendyll svarede ikke, men idet han gik hen til mig, tog han mig under armen. Vi gik vor vej og lod Rischenheim blive ved liget. Jeg tænkte ikke på ham, og Bernenstein mente måske, at greven ville holde det løfte, han havde givet dronningen, for han fulgte os uden at betænke sig. Der var ingen uden for døren, huset var meget roligt, og larmen nede fra gaden hørtes kun som én dæmpet mumlen. Men da vi kom ned i gangen, så vi de to kvinder. Madam Holf stod i døren ind til køkkenet. Hun var helt forvirret og rædselsslagen. Rosa stod og klyngede sig ind til hende, men næppe fik hun øje på Rudolf, før hun sprang

frem og kastede sig på knæ foran ham, idet hun fremstammede sin tak til Gud for hans frelse. Han bøjede sig ned og talte hviskende til hende, og hun så op med en følelse af glæde og stolthed, mens en dyb rødme skød op i hendes kinder. Rudolf syntes et øjeblik at betænke sig, han så på sine hænder, men der var ingen anden ring end den, dronningen for længe siden havde givet ham. Så løsnede han sin kæde og tog sit guldur op af lommen. Han vendte det om og viste mig monogrammet, R. R.

"*Rudolfus Rex,*" hviskede han og smilede.

Derpå gav han det til den unge pige. "Behold det som en erindring om mig," sagde han.

Hun både lo og hulkede, da hun tog imod det med den ene hånd, mens hun holdt fast på ham med den anden.

"Slip mig," sagde han blidt. "Jeg har meget at gøre nu."

Jeg fik hende til at rejse sig, og Rudolf vendte sig om til moderen. Han talte alvorligt og bydende til hende.

"Jeg ved ikke, hvor meget De har haft at gøre med den sammensværgelse, der var blevet dannet i dette hus. For øjeblikket bryder jeg mig heller ikke om at vide det, for det er mig ikke nogen glæde at mærke utroskab eller være nødt til at straffe en gammel kvinde. Men vogt Dem nu! Hvis De siger blot et eneste ord eller foretager Dem noget som helst imod mig, Deres konge, vil De øjeblikkelig få Deres straf. Jeg sparer Dem ikke, for trods alle forrædere er jeg endnu konge i Strelsau."

Han standsede og så stift på hende. Hendes læber skælvede, og hun slog øjnene ned, mens han fortsatte:

"Jo, jeg er Deres konge. Pas derfor på, hvad De gør, og vogt Dem for, hvad De siger."

Hun svarede ikke. Han gik videre, og jeg fulgte efter, men den gamle kone greb min arm.

"Men for Guds skyld, så sig mig dog, hvem er han?" hviskede hun.

"Er De gal?" udbrød jeg og så på hende med optrukne øjenbryn. "Kan De ikke kende Hans Majestæt, når han taler til Dem? De gør vel i at huske, hvad han sagde, for han har tjenere, der nok skal udføre hans befalinger."

Hun slap mig og vaklede et skridt tilbage. Bernenstein så på hende med et smil, da han gik forbi. For ham rummede vor stilling mere fornøjelse end ængstelse.

Han var også i besiddelse af mere åndsnærværelse end jeg, for han løb forbi os og slog døren op. Derpå trådte han til side og bukkede dybt, idet Rudolf trådte ud. Gaden var stopfuld af mennesker, og et mægtigt velkomstråb lød nu fra tusinder af struber. Der blev viftet i én uendelighed med hatte og lommetørklæder, for efterretningen om kongens frelse var ude over hele Strelsau, og alle mennesker ville lykønske ham. Nogle af tilskuerne havde lagt beslag på en eller anden mands ekvipage, spændt hestene fra, og vognen stod nu for døren. Rudolf var standset på dørtærsklen og havde et par gange løftet på hatten, og jeg så, at hans ansigt var fuldkommen roligt. Nu greb en halv snes mennesker fat i ham og førte ham blidt, men bestemt hen til vognen, og Bernenstein og jeg fulgte efter med blottede hoveder. Menneskestimlen rundt om os var så tæt som en bisværm, og man skulle ikke synes, at det måtte være muligt at komme frem uden at knuse nogen. Men nu bevægede vognen sig alligevel, og de begyndte langsomt at trække os af sted. Rudolf vedblev at hilse, snart til højre, snart til venstre. Én gang

mødtes vore blikke, og til trods for, hvad der var foregået, og hvad der stod for, smilede vi alle tre.

"Jeg ville ønske, de ville skynde sig lidt mere," hviskede Rudolf, idet han bekæmpede sit smil og på ny hilste sine trofaste undersåtter.

De skyndte sig sandelig ikke, men hvorfor skulle de også det? De vidste jo ikke, hvad der stod på spil, eller hvilket vigtigt spørgsmål, der snarest muligt skulle afgøres. Vor køretur blev forlænget ved mange standsninger. Først gjorde vi holdt foran domkirken, mens nogle løb op i tårnet og fik klokkerne i gang; derpå måtte vi standse for at modtage blomster, som smukke unge piger i en hast havde skaffet til veje, og hele tiden var der loyale borgere, der søgte at komme til at trykke Rudolfs hånd. Man skulle have troet, Rudolf var født til det, i den grad bevarede han fatningen. Bernenstein hviskede til mig: "Der er ikke andet for, nu må han gå ind på at blive her."

Endelig kunne vi se slottet. Her var der også stor trængsel, og især var der fuldt op af officerer og soldater. Jeg så kanslerens vogn lige ved indkørslen, og en halv snes andre elegante ekvipager ventede bagved. Vor befordring kom langsomt op mod hovedindgangen. Ude på den store marmortrappe stod den gamle Helsing, og han løb nu ned ad trinnene og hilste på sin konge med overstrømmende glæde. Råbene fra mængden lød stadig højere.

Men pludselig blev der stilhed. Den varede kun et øjeblik og blev så efterfulgt af øredøvende råb. Jeg så, at Rudolf drejede hovedet, og at hans øjne strålede. Jeg fulgte retningen af hans blik. Der stod dronningen på marmortrappen og var selv så hvid som marmoret. Hun strakte hænderne ud mod Rudolf.

Det var hende, mængden havde fået øje på, og det var hende, deres sidste store jubelråb gjaldt. Min hustru stod lige bag ved hende, og længere tilbage så jeg en del af de andre damer. Bernenstein og jeg sprang ud, og med en sidste hilsen steg Rudolf også ud af vognen og fulgte os. Han gik op til det næstøverste trin og sank ned på det ene knæ, idet han greb dronningens hånd og kyssede den. Jeg stod lige ved siden af ham, og idet han så op på hende, hørte jeg ham sige:

"Alt gik godt. Han er død, og brevet er brændt."

Hun rejste ham op. Hendes læber bevægede sig, men det lod ikke til, at hun kunne finde ord for det, hun følte. Hun tog hans arm, og således stod de et øjeblik lige over for det hele Strelsau. På ny lød hurraråbene, og Bernenstein løb et stykke ned ad trappen, idet han tog hjelmen af og som en besat gav sig til at råbe: "Kongen leve!" Jeg blev smittet af hans begejstring og råbte med, og i løbet af få sekunder lød råbet som en uendelig jubel fra høje og lave. Den eftermiddag hyldede vi alle mr. Rassendyll som konge i Strelsau.

"Og så er der endda dem, der siger, at Elphbergernes hus ikke er populært," bemærkede den gamle Helsing, der stod ved siden af mig og tog en pris, mens han så ud over mængden.

Bernenstein holdt et øjeblik op med at råbe og lo muntert, men så tog han fat igen. Jeg var blevet mig selv igen og stod nu og trak vejret. Tusmørket var ved at falde på, og de forskellige ansigter dernede i menneskehavet begyndte at gå i ét. Alligevel forekom det mig, at jeg midt i mængden så en, der stirrede op på mig. Det var en mand med blegt ansigt og bind om hovedet. Jeg greb Bernensteins hånd, og idet jeg hviskede "Bauer", pegede jeg på ham. Men i samme øjeblik forsvandt ansigtet,

skønt man skulle anse det for umuligt at bevæge sig i en sådan trængsel. Det havde netop vist sig som en kynisk advarsel midt i vor triumf og efterlod hos os en følelse af fare. Jeg blev med ét helt syg om hjertet og havde den største lyst til at bede de folk dernede om at holde op med deres tåbelige råb.

Endelig kom vi da indenfor. Alle de, der præsenterede sig ved dørene, blev afviste med den undskyldning, at kongen var træt, men mængden udenfor var dog ikke oplagt til at gå bort og omgav fremdeles slottet som en levende mur. Selv da vi sad alene i den lille salon, der vender ud til haven, kunne vi nu og da høre deres munterhed og hurraråb. Min hustru og jeg var fulgt med ind på Rudolfs anmodning, og Bernenstein havde påtaget sig at passe på ved døren. Det blev nu hurtigt mørkere, og ude i haven var der ganske stille. Den fjerne lyd af folkemængden fremhævede endnu mere denne stilhed. Nu fortalte Rudolf os om sin kamp med Rupert af Hentzau oppe i det gamle hus, og han søgte at dvæle så lidt ved enkelthederne som muligt. Dronningen stod ved siden af hans stol – hun havde tvunget ham til at sætte sig ned – og da han sluttede med at fortælle, hvorledes han havde brændt hendes brev, bøjede hun sig pludselig ned og kyssede ham på panden. Så så hun næsten trodsigt hen på Helga, men denne løb hen og omfavnede hende.

Rudolf Rassendyll sad med hånden under hovedet. Han så op på de to kvinder og vinkede mig derpå hen til sig. Jeg gik hen til ham, men lige straks talte han ikke. Idet jeg lagde min hånd på stolearmen, bøjede jeg mig ned imod ham.

Han så igen hen til dronningen, som om han var bange for, at hun skulle høre, hvad han ville sige.

"Fritz," hviskede han endelig, "så snart det bliver tilstrækkelig mørkt, må jeg herfra. Bernenstein følger med mig, men du må blive her."

"Hvor tager du hen?"

"Til jægerhytten. Jeg må træffe Sapt og ordne det sammen med ham."

Jeg forstod ikke, hvad han ville, eller hvilken plan der vel kunne lykkes. Men i øjeblikket tænkte jeg heller ikke derpå, mine tanker dvælede ved det, jeg så for mine øjne.

"Og dronningen?" hviskede jeg.

Så sagte jeg end hviskede, hørte hun mig alligevel. Det gav et sæt i hende, og hun vendte sig om imod os, men vedblev at holde Helgas hånd. Hendes blik granskede vore ansigter, og hun forstod straks, hvad vi havde talt om. Hun stod lidt og stirrede på os. Så fo'r hun pludselig hen og kastede sig på knæ foran Rudolf og lagde sine hænder på hans arme. I sin store angst for at miste ham glemte hun rent vor nærværelse og alt andet i verden.

"Nej, nej, kæreste Rudolf! Ikke igen, ikke på ny! Rudolf, jeg *kan* ikke holde det ud én gang til."

Hendes hoved sank ind imod hans knæ, og hun hulkede højt.

Varsomt lod han hånden glide hen over hendes dejlige hår, men han så ikke på hende. Hans blik var vendt mod haven, der så sort og trist ud i det tiltagende mørke. Hans mund var fast tillukket, og han var meget bleg. Et øjeblik så jeg på ham, så gav jeg min hustru et tegn, og vi satte os ved et bord et stykke borte.

Udefra kunne vi endnu høre larmen af menneskemasserne på slotspladsen. Her, hvor vi sad, lød kun dronningens

halvkvalte hulken. Rudolf vedblev at stryge hånden hen over hendes hår, mens han med bedrøvet blik så ud i mørket.

Dronningen hævede hovedet og så op på ham.

"Du knuser mit hjerte," sagde hun.

19. For kærlighed og hendes ære!

Rupert af Hentzau var død. Det var den tanke, der stadig vendte tilbage under al min bekymring, og den var ganske vidunderlig trøstende. For dem, der ikke ved at kæmpe med ham har lært hans store dristighed og vidtgående snedighed at kende, lyder det måske underligt, at hans død kunne føles som en lettelse, da fremtiden jo lige fuldt var mørk og usikker. Men det var ikke desto mindre tilfældet. Det betød så meget, at jeg næppe turde tro, at vi virkelig var færdige med ham. Han var ganske vist død, men kunne han ikke ramme os endnu en gang fra det hinsides?

Sådanne halvt overtroiske tanker gjorde jeg mig, mens jeg stod og så ud på de mennesker, der endnu holdt ud nede foran slottet.

Jeg var alene, Rudolf var inde hos dronningen, min hustru hvilede sig, og Bernenstein styrkede sig ved et måltid, som det var mig umuligt at deltage i. Til sidst rev jeg mig ud af mine drømmerier og prøvede på at koncentrere mine tanker om vor stilling, som den var i øjeblikket.

Vi var omgivet af vanskeligheder, og det ville overstige mine kræfter at få bugt med dem, men jeg vidste, i hvilken retning mine længsler og ønsker gik. Jeg brød mig ikke om at finde på en måde, hvorpå Rudolf Rassendyll kunne slippe ubemærket bort fra Strelsau, så at kongen selv i døden på ny kunne være

vor konge, mens dronningen blev efterladt trøstesløs og ene. Der var måske nok dem, der kunne tænke sig at føre den plan igennem, men jeg ville ikke. Mine tanker dvælede ved Rudolfs tidligere regering, og jeg fandt, at det ville være et fortjenstfuldt bedrag at give riget en sådan hersker og samtidig sikre sig mod opdagelse. Det gjaldt jo om at få bugt med madam Holfs mistanke – men skræk eller penge skulle nok lukke hendes mund – og hvad Bauer angik, kunne vi vel også nok lukke munden på ham, og det skulle vi sørge for at få gjort inden ret længe.

Nu tog mine drømmerier fart igen, og i tanken så jeg en række lykkelige år under en stor konges regering. For en gangs skyld havde skæbnen indrømmet, at det var en af dens fejltagelser, at Rudolf ikke var blevet født til konge, og nu søgte den at gøre sin fejl god igen.

Mens jeg stod således, hørte jeg en dør blive åbnet og lukket igen, og da jeg vendte mig om, så jeg, at det var dronningen.

Hun var alene og kom hen imod mig med frygtsomme skridt. Et øjeblik så hun ud på pladsen og menneskestimlen, men trak sig så hurtigt tilbage af frygt for, at man skulle få øje på hende. Så tog hun plads lige foran mig. Jeg kunne i hendes blik se, at modstridende følelser rørte sig hos hende. Hun syntes at tilbagevise min misbilligelse på samme tid, som hun bad om min medfølelse. Hun bad mig se overbærende på hendes fejl og være glad ved hendes lykke. Hendes glæde formørkedes af hendes selvbebrejdelser, men dens gyldne stråler formåede dog at trænge igennem. Jeg så nøje på hende og forstod, at således ville hun ikke se ud, hvis hun kom til mig efter at have sagt det sidste farvel.

"Fritz," sagde hun blidt, "jeg er så ond og så slet. Mon Gud ikke vil straffe mig for min glæde?"

Jeg tror ikke, jeg ænsede hendes bekymring, skønt jeg nu så godt kan forstå den.

"Glæde?" udbrød jeg halvhøjt. "Han har altså ladet sig overtale?"

Hun så et øjeblik på mig med et smil.

"Jeg mener, Deres Majestæt og han er blevet enige –?" stammede jeg.

Hun så igen på mig, da hun hviskede:

"Det sker måske en gang, ikke nu. Å nej, ikke nu. Det ville være for meget. Men den dag kommer måske, hvis Gud ikke vil være alt for hård imod mig, da – jeg bliver hans."

Jeg var helt optaget af *min* tanke, ikke af hendes. Jeg ønskede, at han blev konge, hun brød sig ikke om, hvad han var, når han blot blev hendes og ikke mere behøvede at forlade hende.

"Han bliver her altså?" udbrød jeg triumferende.

"Nej, nej? Han rejser."

"Rejser han bort?" Jeg kunne ikke skjule min skuffelse.

"Ja. Men – ikke for bestandig. Det varer længe, å, meget længe – men det kan jeg godt holde ud, når jeg ved, at han en gang –"

Hun standsede, men så stadig op på mig med et blik, der bønfaldt både om tilgivelse og medfølelse.

"Ja, men jeg forstår det ikke," sagde jeg, og jeg er bange for, at mine ord ikke alene lød udeltagende, men også bebrejdende.

"Du har ret, Fritz. Jeg overtalte ham virkelig. Han ville rejse bort, ligesom han før havde gjort. Burde jeg have ladet ham gøre det? Ja, ganske sikkert, men jeg kunne ikke, Fritz, havde

jeg ikke gjort nok? Du ved ikke, hvad jeg har lidt. Og der er mere tilbage. For nu rejser han, og tiden vil falde mig meget lang. Men til sidst vil vi få lov at være sammen. Gud er god, og til sidst vil vi få lov at leve livet sammen."

"Hvis han rejser bort nu, hvordan kan han så komme tilbage?"

"Han kommer ikke her mere, men jeg rejser til ham. Når jeg kan undværes her, når jeg har gjort min – gerning, da opgiver jeg tronen og tager hen til ham."

Jeg følte mig rystet ved at se mit luftkastel styrte sammen, men jeg kunne ikke vise mig hård imod hende. Jeg sagde ikke noget, men greb hendes hånd og trykkede den.

"Ville du have, at han skulle være konge?" hviskede hun.

"Ja, det ville jeg."

"Men han ville ikke, Fritz. *Jeg* turde heller ikke indlade mig på det."

Jeg vendte tilbage til de praktiske vanskeligheder.

"Hvordan kan han komme herfra?"

"Jeg ved det ikke. Men han har en plan."

Vi tav begge.

Hendes blik blev roligt og syntes at se frem til den tid, da hun skulle vinde lykken. Jeg havde en følelse som en, der rives ud af en begejstringsrus og overvældes af sløvhed og tristhed.

"Jeg indser ikke, hvordan han skal komme herfra," sagde jeg tvært.

Hun svarede ikke. Et øjeblik efter gik døren atter op, og Rudolf trådte ind, fulgt af Bernenstein. Begge var iført ridestøvler og lange rytterkapper. I Bernensteins ansigt så jeg netop det samme skuffede udtryk, som jeg kunne tænke mig prægede mit.

Rudolf lod til at være rolig og velfornøjet. Han gik lige hen til dronningen.

"Om et par minutter er hestene parate," sagde han blidt. Han vendte sig derpå om til mig.

"Du ved, hvad vi vil gøre, Fritz?"

"Nej, Deres Majestæt," svarede jeg gnavent.

"Nej, Deres Majestæt," gentog han med et vemodigt smil. Han stillede sig mellem Bernenstein og mig og tog os begge under armen. "I to skurke!" sagde han. "I to samvittighedsløse banditter! Nu er I her så bistre som bjørne, fordi jeg ikke vil være en tyv. Hvorfor dræbte jeg Rupert og lod jer leve?"

Jeg mærkede et venskabeligt tryk på min arm, men kunne ikke svare. Ved hvert ord, han sagde, blev min sorg over hans beslutning dybere. Bernenstein trak på skuldrene og sendte mig et håbløst blik.

Rudolf lo sagte.

"I kan ikke tilgive mig, at jeg ikke er så stor en kæltring, hvad?"

Nå, jeg vidste ikke, hvad jeg skulle svare, men trak min arm ud af hans og greb hans hånd. Han trykkede min til gengæld.

"Der har vi den gamle Fritz!" sagde han og strakte også en hånd ud mod Bernenstein, der tøvede lidt, inden han gav ham sin. "Nu skal du høre planen," sagde Rudolf. "Bernenstein og jeg rider straks til jægerhytten, ja, det skal være nu, Strelsau skal vide det. Jeg rider lige gennem folkemængden og viser mig for dem, der vil se mig, og lader det blive almindelig bekendt, hvor jeg tager hen. Vi kommer der så i morgen tidlig, inden det bliver lyst. Du ved, hvad vi finder der. Der træffer vi også Sapt,

og han hjælper os så med den sidste del af vor plan. – Men hvad er det? Hvad er der nu på færde?"

Vi hørte pludselig høje råb fra de mange mennesker, der endnu ikke havde kunnet bekvemme sig til at forlade slotspladsen. Jeg løb hen til vinduet og lukkede det op. Jeg kunne se, at der et stykke borte var livlig bevægelse, og i samme øjeblik hørte jeg en velkendt stemme, der råbte:

"Så skrup da af, I asener!"

Jeg vendte mig om, helt ophidset.

"Det er Sapt," råbte jeg. "Han rider gennem mængden som en gal, og James er i hælene på ham."

"Hvad kan der dog være sket? Hvorfor har de begge forladt jægerhytten?" udbrød Bernenstein.

Dronningen rejste sig forskrækket op, og idet hun rejste sig, tog hun Rudolf under armen.

Der stod vi og hørte folk godmodigt råbe hurra for den populære Sapt, som de nu havde genkendt, og James, som de antog for konnetablens tjener, fik også sin part af de gemytlige tilråb.

Vi syntes, minutterne var lange som timer, mens vi stod der, uden at vide ud eller ind. Hvad kunne have bevæget dem til at forlade den store hemmelighed, de bevogtede, uden dette, at den var blevet røbet?

Endelig blev døren slået op, og en tjener meldte konnetablen af Zenda.

Sapt var overstænket og tilstøvet, og James, der kom lige bag efter, var ikke finere at se til. De havde tydeligt nok redet hårdt til, og de pustede endnu. Sapt bukkede let for dronningen og gik lige hen til Rudolf.

"Er han død?" spurgte han.

"Ja, Rupert er død," svarede mr. Rassendyll. "Jeg dræbte ham."

"Og brevet?"

"Det brændte jeg."

"Og Rischenheim?"

Her tog dronningen ordet.

"Greven af Luzau-Rischenheim vil hverken sige noget eller foretage sig noget imod mig," sagde hun.

Sapts øjenbryn gik lidt til vejrs.

"Nå, og så Bauer?"

"Ham har vi ikke endnu," svarede jeg.

"Hm! Så er der altså kun Bauer tilbage," sagde konnetablen synlig lettet. Så faldt hans blik på Rudolf og Bernenstein. Han strakte hånden ud og pegede på deres ridestøvler.

"Hvorhen så sent på dagen?" spurgte han.

"Først til jægerhytten for at træffe konnetablen af Zenda, og derfra rider jeg alene til grænsen," sagde mr. Rassendyll.

"Én ting ad gangen. Grænsen kan vente lidt. Hvorfor ønsker Deres Majestæt at træffe mig?"

"Jeg ønsker at klare den således, at jeg ikke mere er Deres *Majestæt*."

Sapt satte sig ned og tog sine handsker af.

"Lad mig høre, hvad der er sket i Strelsau i dag," sagde han.

Vi gav ham skyndsomst en kortfattet beretning. Han hørte efter uden at røbe nogen som helst sindsbevægelse. Kun én gang så jeg, at hans øjne lyste; det var, da jeg beskrev, hvorledes hele byen havde givet Rudolf kongelig hyldest, og hvorledes dronningen havde modtaget ham for alles øjne.

Sapt sagde ikke noget, men så ud, som om han også havde noget at fortælle. Han syntes at sammenholde det, vi havde fortalt ham, med noget, han vidste, men som var ukendt for os.

James stod hele tiden i ærbødig tavshed henne ved døren, men et blik på hans kloge ansigt sagde mig, at han fulgte hele optrinnet med den største opmærksomhed.

Da beretningen var afgivet, henvendte Rudolf sig til Sapt og James.

"Og Deres hemmelighed – er den stadig godt bevaret?"

"Ja, udmærket," svarede Sapt.

"Der er ingen, der har set, hvad I vogtede?"

"Nej, og der er ingen, der ved, at kongen er død," svarede Sapt.

"Hvorfor kommer du så her?"

"Af samme grund, som Deres Majestæt ville ud til jægerhytten: For at vi kunne tale sammen."

"Ja, men jægerhytten, hvem passer på den?"

"Den passer sig selv."

Der lå tydeligt nok en ny hemmelighed bag ved de korte, barske ord. Jeg kunne ikke udholde spændingen, men fo'r op og sagde:

"Hvad er der i vejen? Fortæl dog, konnetabel."

Han så først på mig, og derpå på mr. Rassendyll.

"Jeg kunne lide først at høre din plan," sagde han til Rudolf.

"Hvordan tænker du dig at kunne forklare din tilstedeværelse her i staden i dag, når kongen har ligget dræbt ude i jægerhytten siden i aftes?"

Bernenstein og jeg gik nærmere, da Rudolf begyndte at tale. Sapt blev siddende roligt tilbagelænet i lænestolen, og

dronningen havde også taget plads igen. Hun syntes ikke at høre efter, hvad vi talte om, og jeg tror, at hun stadig var optaget af sin egen sjælekamp.

"Om en time må jeg være borte herfra," begyndte Rudolf.

"Ja, det kan jo meget let lade sig arrangere," bemærkede Sapt.

"Hør, Sapt, vær nu lidt medgørlig," sagde mr. Rassendyll med et smil. "I morgen tidlig er vi, du og jeg –"

"Nå, jeg er med?"

"Ja, du, Bernenstein og jeg er så ved jægerhytten."

"Det behøver ikke at være umuligt, skønt jeg har redet nok i dag."

Rudolf så skarpt på Sapt.

"Forstår du mig," sagde han, "kongen kommer tidligt om morgenen til jægerhytten."

"Jeg er med, Deres Majestæt."

"Nå, og hvad sker der dér? Dræber han sig selv ved et vådeskud?"

"Man har hørt så galt før."

"Eller bliver han skudt af en snigmorder?"

"Desværre er den bedste af den slags jo nu gjort ubrugelig."

Jeg kunne ikke lade være med at trække på smilebåndet ad den gamle fyrs tørre bemærkninger og den overlegenhed, Rudolf hørte på ham med.

"Eller mener du, det er bedre, at Herbert skyder ham?"

"Hvad behager? Skal vi gøre den stakkels Herbert til morder?"

"Nej, nej! Det er et vådeskud, og i sin fortvivlelse dræber han derpå sig selv."

"Ja, det lyder jo meget nydeligt. Men lægerne har deres egen opfattelse af, hvornår et menneske er blevet skudt."

"Kære konnetabel, lægerne har ikke blot meninger, men også hænder. Fylder man de sidste, råder man for de første."

"Jeg mener, at begge planer er gode," sagde Sapt. "Men hvis vi nu bestemmer os for den sidste, hvad så?"

"Så flyver i morgen eftermiddag den efterretning ud over Ruritanien, ja, ud over hele Europa, at kongen, hvis liv i dag blev bevaret på en vidunderlig måde –"

"Ja, gudskelov!" afbrød Sapt, og Bernenstein lo.

"- har lidt en sørgelig død. Og imidlertid sidder jeg i god behold langt herfra."

"Nå, så det gør du?"

"Ja, vist så. Og i morgen eftermiddag drager du og Bernenstein til Strelsau med kongens lig." Han standsede et øjeblik og tilføjede så: "I må barbere ham. Og hvis lægerne snakker om, hvor længe han har været død, så husk, at deres hænder kan fyldes."

Sapt sad tavs. Det var tydeligt nok, at han tænkte over planen. Den var jo risikabel, men heldet havde gjort Rudolf dristig, og han havde set, hvor let man undgår mistanke, når man tager sagen tilstrækkelig overlegent.

"Nå, hvad siger du så?" spurgte mr. Rassendyll. Jeg lagde mærke til, at han slet ikke omtalte, hvad han og dronningen havde besluttet at gøre senere.

Sapt rynkede panden. Jeg så ham sende James et hastigt sideblik, og han fik et umærkeligt smil til svar.

"Det er selvfølgelig farligt," fortsatte Rudolf. "Men jeg tror, at når de ser kongens lig –"

"Ja, men det er netop sagen," afbrød Sapt. "De kan ikke få kongens lig at se."

Rudolf så lidt overrasket på ham, men fortsatte så i en sagte tone, for at dronningen ikke skulle høre ham:

"I må få det balsameret. Kom med det i lukket kiste. Det er jo nok, når nogle enkelte ser ansigtet."

Sapt rejste sig og stod nu foran mr. Rassendyll.

"Planen er såmænd rigtig god, men den brister på et punkt," sagde han, og hans stemme lød mere hæst end ellers. Jeg var ude af mig selv af sindsbevægelse, for jeg turde sætte mit liv på, at han havde noget betydningsfuldt at fortælle os. *"Der er ikke mere noget lig,"* sagde han.

Selv mr. Rassendyll tabte fatningen. Han fo'r frem og greb Sapts arm.

"Ikke noget lig? Hvad mener du?" udbrød han.

Sapt så igen hen til James og begyndte så ganske mekanisk, som om han gentog en lektie, han havde lært:

"Den stakkels Herbert var så ubetænksom at glemme et brændende lys der, hvor olien og brændet opbevaredes. Ved sekstiden i eftermiddags lagde James og jeg os for at tage en middagslur. Klokken syv kom James hen til mig og vækkede mig. Stuen var fuld af røg, og huset stod i flammer. Jeg fo'r op fra mit leje og så, at ilden havde grebet stærkt om sig. Det var håbløst at forsøge på at slukke, og vi havde kun én tanke –" Han standsede pludselig og så hen på James.

"Vi havde kun én tanke: at frelse vor ledsager," sagde James alvorligt.

"Kun én tanke: at frelse vor ledsager. Vi styrtede hen til det værelse, hvor han var. Jeg rev døren op og forsøgte at trænge derind. Det ville have været den visse død. James forsøgte også, men veg tilbage. Jeg prøvede én gang til, men James trak mig

tilbage, det ville også kun have været at ofre livet. Vi måtte skyndsomst se til at redde os selv og kom da også ud i det fri. Hele bygningen var et mægtigt bål, og vi kunne ikke gøre andet end se til, mens flammerne i løbet af ganske kort tid forvandlede alt til aske. Vi indså, at alle indenfor måtte være døde, men hvad skulle vi gøre? James ilede bort for at tilkalde hjælp. Han traf på en flok kulsviere, og de fulgte med ham. Nu var flammerne helt slukket, og i forening nærmede vi os til de forkullede rester. Alt var blevet til aske. Men –" her sænkede han stemmen – "vi fandt noget, der syntes at have været hunden Boris, og inde i et andet værelse lå et forkullet lig, hvis sammensmeltede jægerhorn fortalte os, at det måtte være den stakkels Herbert, der her havde fundet døden. Og så var der resterne af ét lig til, men det var helt ukendeligt. Vi så det, og kulsvierne så det. I det samme kom der nogle bønder til, som havde set flammeskæret. Men ingen kunne sige, hvem det lig var, kun James og jeg vidste det. Vi steg så til hest og red hertil for at give kongen besked."

Sapt var færdig med sin lektie eller beretning. Der lød en hulken fra dronningen, og hun holdt hænderne op for ansigtet. Bernenstein og jeg var lige forbavsede over denne besynderlige historie, og vi stod og stirrede dumt på Sapt, da det ikke stod os helt klart, om det var spøg eller alvor. Jeg greb Sapts arm og spurgte:

"Hvis lig var det, konnetabel?"

Han så alvorligt på mig, og uden at blinke svarede han:

"Det var liget af en mr. Rassendyll, en af kongens venner. Sammen med sin tjener afventede han Hans Majestæts tilbagekomst fra Strelsau. Tjeneren fulgte mig hertil, og han er

nu parat til at rejse til England for at overbringe den sørgelige meddelelse til mr. Rassendylls slægt."

Dronningen havde først set på Sapt som for at bede ham løse gåden, men næppe var han begyndt at tale, før hun begreb hans plan. Rudolf Rassendyll var død, og hans legeme brændt til aske, mens kongen var i live og sund og frisk sad på sin trone i Strelsau. Sapt var blevet smittet af James' indskydelse og havde nu ført det ud i handling, som tjeneren havde udviklet for ham derude i jægerhytten, mens de sad og forsøgte at få tiden til at gå.

Pludselig lød det klart og kort fra mr. Rassendyll:

"Det er jo løgn alt sammen."

Og hans læber krusedes af et hånligt smil.

"Det er ikke løgn, at jægerhytten er brændt, og at et halvt hundrede bønder ved det. Og der er ingen, der kan sige, at det er kongens lig. Resten er løgn, det indrømmer jeg. Men jeg synes, den sandhed, der er i det, er tilstrækkelig."

De to mænd stod over for hinanden og så trodsigt på hinanden. Rudolf forstod meningen med Sapts og hans ledsagers dristige spil. Nu var det umuligt at bringe kongens lig til Strelsau, og det syntes lige så umuligt at erklære, at den mand, der var brændt inde i jægerhytten, var kongen. Sapt var blevet inspireret af det samme syn som vi og havde grebet sagen an uden ængstelig tilbageholdenhed. Men da jeg nu så, hvorledes Rudolf så på ham, fik jeg det indtryk, at de ville gå bort fra dronningen for at kæmpe på liv og død. Det lykkedes imidlertid Rudolf at beherske sig.

"I er alle sammen opsatte på at gøre mig til en skurk," sagde han koldt. "Fritz og Bernenstein tilskynder mig, og du, Sapt,

prøver på at tvinge mig. Og det lader til, at James er med i sammensværgelsen!"

"Det var mig, der foreslog det," sagde James. Hans ord lød aldeles ikke trodsige eller uærbødige, han svarede blot på det spørgsmål, der lå i hans herres ord.

"Ja, det tænkte jeg nok, I er med alle sammen. Men jeg lader mig nu ikke tvinge, og jeg indser, at der er kun én vej ud af alt dette. Og den følger jeg."

Der var ingen af os, der talte. Vi ventede, indtil det måtte behage ham at fortsætte.

"Jeg behøver ikke at sige noget om dronningens brev og vil heller ikke sige noget," fortsatte han. "Men jeg vil fortælle dem, at jeg er Rudolf Rassendyll og ikke kongen, men at jeg spillede konge for at tjene dronningen og straffe Rupert af Hentzau. Det er tilstrækkeligt, og dermed kommer jeg ud af det net, Sapt vil fange mig i."

Han talte roligt og bestemt, men da jeg så op, blev jeg overrasket ved at se, at hans ansigt var fortrukket, og at sveden perlede på hans pande. Med ét forstod jeg, hvilken pludselig og frygtelig kamp, han havde udkæmpet, og hvor fristelsen havde pint ham, inden han vandt sejr. Jeg gik hen og trykkede hans hånd, og han lod til at føle det som en lindring.

"Sapt, Sapt," sagde han. "Hvad havde du ikke nær fået mig til?"

Sapt gik slet ikke ind på hans sindsstemning. Han gik et par gange heftigt op og ned og standsede nu foran Rudolf, idet han pegede hen på dronningen.

"Fået dig til!" udbrød han. "Hvordan er det, du vil bære dig ad over for dronningen, som vi alle tjener? Hvad vil din beretning

gavne hende? Har jeg ikke hørt, hvorledes hun i hele Strelsaus påsyn hilste dig som sin ægtefælle og sin elskede? Vil de måske tro, at hun ikke kendte sin mand? Og hvordan går det til, at mr. Rassendyll i timevis er sammen med dronningen hos Fritz v. Tarlenheim, mens Deres konge er ude i jægerhytten? Nu er der allerede død en konge og to mennesker til, for at der ikke skal blive sagt et ondt ord om hende. Og så vil du selv være den, der får alle til at snakke og pege fingre ad hende."

Rudolf svarede ikke, men da Sapt første gang nævnede dronningen, var han kommet nærmere og havde lagt hånden på armen af hendes stol. Hun lagde sin arm på hans, og der blev den. Men jeg så, at Rudolf var meget bleg.

"Og tænk så på dine venner," blev Sapt ved. "Vi har stået ved din side lige så vel som ved dronningens, det ved Gud, vi har, både Fritz, Bernenstein og jeg. Hvis nu sandheden skal frem, hvem vil så mene, at vi var trofaste over for kongen, eller at vi ikke vidste besked. Folk vil jo sige sig selv, at vi var medskyldige i at føre ham bag lyset, ja, måske i hans mord. Rudolf Rassendyll! Jeg beder Gud fri mig fra en samvittighed, der ikke tillader mig at være sand over for den kvinde, jeg elsker, eller over for de venner, der elsker mig!"

Jeg har aldrig set den gamle fyr så bevæget, og han rev både mig og Bernenstein med sig. Nu ved jeg, at vi den gang kun var alt for villige til at lade os overbevise, eller at vi snarere slet ikke behøvede at blive overbeviste. Hans indtrængende ord var for os som de soleklareste grunde. Desuden var det jo også rigtigt nok, hvad han sagde om den fare, dronningen ville blive udsat for.

Så kom der pludselig en forandring over Sapt. Han greb Rudolfs hånd og talte igen, men hans stemme lød helt anderledes, og han kæmpede med sin bevægelse.

"Du må ikke sige nej, min dreng. Her er den skønneste kvinde i verden, og hun længes blot efter dig. Her er Jordens dejligste rige, og det længes blot efter sin virkelige konge. Og du ser her de bedste venner, ja, de allerbedste venner, nogen mand har haft, og de længes blot efter at kalde dig deres herre. Jeg kender ikke noget til din samvittighed, men det ved jeg: Kongen er død, og hans plads står tom. Jeg indser ikke, hvorfor den almægtige Gud har sendt dig hertil, når det ikke var for at indtage den plads. Sig nu ja, min dreng, for vor kærligheds og hendes æres skyld. Så længe *han* levede, ville jeg før have dræbt dig end tilladt dig at tage hans plads. Men nu er han død. Derfor – for vor kærligheds og hendes æres skyld, min dreng!"

Jeg ved ikke, hvilke tanker, der gik gennem mr. Rassendylls sjæl. Hans ansigt var alvorligt, og efter Sapts ord blev han længe stående ubevægelig. Så bøjede han langsomt hovedet og så dronningen ind i øjnene, og hun så også på ham. Pludselig skød håbet op i hende, hun blev henrevet af kærlighed til ham og stolthed over den plads, der blev ham tilbudt, så hun sprang op og kastede sig på knæ for ham, idet hun grædende udbrød:

"Ja, Rudolf, gør det for *min* skyld!"

"Er du også imod mig, min dronning?" spurgte han sagte og klappede blidt hendes hår.

20. Himlens afgørelse

Sapt, Bernenstein og jeg var næsten ude af os selv den aften. For os var det ikke mere en uundgåelig situation, det var allerede *un fait accompli*. Sapt gav sig i lag med at affatte en beretning til bladene om branden ude i skoven, og deri skildredes med megen omstændelighed, hvorledes Rudolf Rassendyll, ledsaget af sin tjener James var kommet for at besøge kongen, og hvorledes han, mens han ude i skoven ventede på majestætens tilbagekomst, var blevet ramt af den sørgelige skæbne. Der var også en kort biografi af Rudolf med yderst smigrende omtale af hans familie, til hvem kongen ved tjeneren James sendte en håndskrivelse, der udtrykte hans dybtfølte deltagelse.

Ved et andet bord var Bernenstein efter konnetablens anvisning optaget af at give en fremstilling af Rupert af Hentzaus forsøg på at dræbe kongen og det mod, denne havde forsvaret sig med. Greven, der var ivrig efter at få lov til at vende tilbage, havde overtalt kongen til at træffe ham, skrev Bernenstein, da han havde erklæret, at han var i besiddelse af et hemmeligt og yderst betydningsfuldt statsdokument. Kongen havde med sin sædvanlige frygtløshed ganske ene indfundet sig på det aftalte sted. Men da han med foragt afslog Rupert af Hentzaus betingelser, var denne frække forbryder blevet ude af sig selv og havde forgrebet sig på Hans Majestæt. Resultatet var jo allerede bekendt: han fandt den død, han fortjente. Ved blot at kaste et blik på dokumentet havde kongen set, at det var

kompromitterende for adskillige velkendte personer, og med den for Hans Majestæt så karakteristiske finfølelse havde han øjeblikkelig tilintetgjort det uden at læse det. – Jeg hjalp til med små vink, og vi var så optaget af vort arbejde, at vi glemte de vanskeligheder, der virkelig eksisterede. Sapt afviste enhver indvending med den bemærkning, at hvad man havde kunnet gøre én gang før, kunne man gøre igen, og Bernenstein og jeg var lige så tillidsfulde.

Bauer skulle vi nok få fat på og få ham bragt til tavshed, og hvem ville desuden bryde sig om, hvad sådan en fyr sagde? Rischenheim var på vort parti, og den gamle kone ville for sin egen skyld tie stille. Rudolf måtte være død og borte over for sit eget land og sit eget folk, men Ruritaniens konge ville i hele Europas øjne med rette sidde på sine fædres trone. Han måtte ganske vist vies til dronningen, men Sapt vidste også der en udvej og ville ikke høre noget om vanskeligheden eller risikoen ved at finde en, der ville påtage sig den handling. Var modet ved at svigte os, behøvede vi blot at tænke på Rudolfs plan for at blive overbeviste om, at vor bestemmelse var den eneste rimelige. Vi spurgte ikke, om den lod sig udføre, men søgte blot at sikre og fuldkommengøre planen på enhver mulig måde.

Men Rudolf havde ikke selv sagt noget.

Sapts ord og dronningens bønfaldende udråb havde grebet, men ikke overvældet ham. Han havde vaklet, men han havde ikke ladet sig overvinde. Når han nu tav, var det ikke, fordi han overvejede, om han *kunne* gøre det, men om han *skulle* indlade sig på det. Han havde i sin tid spillet konge for at frelse kongen, men han brød sig ikke om den rolle, når det skulle være til egen fordel. Derfor var han ubevægelig, indtil hensynet til

dronningens rygte og vennernes kærlighed påvirkede hans beslutning. Da vaklede han, men han gav ikke efter. Alligevel bar Sapt sig ad, som om han havde samtykket, og så med tilfredshed, at de timer hurtigt forløb, i hvilke det ville være muligt for Rudolf at slippe bort. Han skyndede ikke på Rudolf for at få ham til at bestemme sig. Hvorfor skulle han det? For hvert øjeblik, der gik, blev Rudolf jo fastere indesluttet af det uundgåelige. For hver time, han blev kaldt konge, blev det ham mere og mere umuligt at komme til at hedde andet for resten af livet.

Derfor lod Sapt mr. Rassendyll være ene med sin tvivl og sjælekamp, mens han skrev sin historie og lagde sine vidtrækkende planer.

Fra tid til anden kom James ind og gik igen, og hele tiden lyste hans blik af rolig tilfredshed. Han havde lavet en fortælling for at få tiden til at gå, og nu var den ved at blive forvandlet til historie. *Han* skulle i hvert fald nok spille sin rolle uden at blinke.

Dronningen havde allerede forladt os, da vi havde bedt hende om at forsøge på at finde hvile, indtil sagen var afgjort. Rudolfs milde bebrejdelse havde bundet hendes tunge, men i hendes blik lå der en langt inderligere bøn, end ord kunne udtrykke, og den kærlighed, han mærkede gennem det dvælende håndtryk, hun gav ham, gjorde mere indtryk end ti tusinde bønner.

Da Rudolf havde overgivet dronningen til Helgas omsorg, kom han tilbage til os.

Et øjeblik stod han tavs. Vi sagde heller ikke noget, men Sapt sad og så på ham, mens han rynkede sine bryn og rastløs tyggede på overskægget.

"Nå, min ven?" sagde han endelig.

Rudolf gik hen til vinduet og syntes et øjeblik helt at glemme os, mens han så ud i den tavse nat. Nu så man kun nogle enkelte nattevandrere, og halvmånens svage lys faldt hen over den tomme plads.

"Jeg kunne have lyst til at gå lidt op og ned udenfor, mens jeg tænker over sagen," sagde han, idet han vendte sig om imod os, og da Bernenstein sprang op for at ledsage ham, tilføjede han: "Nej, alene."

"Ja, gør du det," sagde gamle Sapt og så hen på uret over kaminen. Klokken var nu næsten to. "Giv du dig bare tid, min dreng."

Rudolf så på ham og smilede.

"Jeg kan forsikre dig, at jeg ikke er din nikkedukke, Sapt. Hvis jeg bestemmer mig for at tage bort, så gør jeg det, ligegyldigt hvad klokken så er."

"Ja, for pokker, det ved jeg," sagde Sapt og lo.

Således forlod han os, og nu påfulgte der en lang time fuld af overvejelser.

Rudolf var ikke gået ned ad hovedtrappen, så vi tænkte os, at han var tyet ned i haven for der at udkæmpe kampen.

Da Sapt var færdig med sit arbejde, blev han helt snaksom.

"Den måne deroppe," sagde han, idet han pegede ud ad vinduet, "er en meget upålidelig dame. Jeg har før set, at hun kan vække et menneskes samvittighed."

"*Jeg* har derimod erfaret, at hun kan dysse en alt for frygtsom elskers samvittighed i søvn," lo Bernenstein. Han rejste sig og tændte en cigar.

"Hun kan også helt forvandle et menneske," vedblev konnetablen. "Før et roligt menneske ud under hendes påvirkning, og han begynder at fantasere om kamp. Eller kom med en ærgerrig stræber; når han har været sammen med hende i ti minutter, ønsker han intet højere end at drømme livet hen. Nej, hun er upålidelig, Fritz. Jeg ville ønske, natten var mørk."

"Hvad gør hun ved Rudolf Rassendyll?" spurgte jeg, idet jeg gik ind på min gamle vens forestillinger.

"Hun viser ham dronningens ansigt," udbrød Bernenstein.

"Hun viser ham måske Guds, "sagde Sapt, og han rystede sig, som om en uvelkommen tanke havde fundet vej til hans sind og hans mund.

Vi blev tavse efter oberstens sidste bemærkning, men så på hinanden.

Pludselig slog Sapt i bordet.

"Jeg vender ikke om," sagde han. Hans tonefald lød næsten vredt.

"Jeg heller ikke," sagde Bernenstein og rettede sig. "Og det gør De heller ikke, Tarlenheim?"

"Nej, jeg heller ikke," svarede jeg. Der blev igen et øjebliks tavshed.

"Hun kan gøre en mand blød som en svamp eller hård som en stålstang," begyndte Sapt igen. "Jeg ville føle mig mere sikker, hvis det var mørkt. Jeg har tit set op til hende fra mit telt eller fra den bare jord. Hun skaffede mig min første orden, men en anden gang havde hun nær fået mig til at smøre haser. Hende skal De holde Dem fra, Bernenstein."

"Ja, jeg ser også efter skønheder, der er mig lidt nærmere," sagde Bernenstein, hvis flygtige sind aldrig var alvorligt ret længe ad gangen,

"Ja, De har jo chancer nu, da Rupert er væk," indrømmede Sapt.

Der blev banket på døren, og James trådte ind.

"Greven af Luzau-Rischenheim vil gerne tale med kongen," sagde James.

"Vi venter Hans Majestæt hvert øjeblik. Bed greven komme ind," svarede Sapt, og da Rischenheim trådte ind, bad han ham med en håndbevægelse om at tage plads, mens han fortsatte: "Vi sidder og taler om Månens indflydelse på menneskenes løbebane, hr. greve."

"Hvad vil De gøre? Hvad har De bestemt Dem for?" brast det ud af Rischenheim.

"Vi bestemmer ingenting," svarede Sapt.

"Hvad har så mr. – hvad har kongen bestemt?"

"Kongen bestemmer ingenting, hr. greve. Det er hende, der træffer afgørelsen," og Sapt pegede atter op på Månen. "Måske skaffer hun os en konge i dette øjeblik, måske ikke. *Jeg* kan ikke sige Dem det. – Hvordan nu med Deres fætter?"

"De ved, at min fætter er død."

"Det ved jeg. Men hvordan nu med ham?"

"Hr. konnetabel," sagde Rischenheim med værdighed, "han er død, lad ham hvile i fred. Det tilkommer ikke os at dømme ham."

"Det måtte han såmænd ønske, det gjorde," sagde konnetablen. "For jeg tror virkelig, jeg lod ham løbe, og det er jeg bange for, hans dommer ikke gør."

"Gud tilgive ham. Jeg elskede ham," sagde Rischenheim. "Og det var der mange, der gjorde. Ikke mindst hans tjenere."

"For eksempel vor ven Bauer?"

"Ja, Bauer elskede ham. – Hvor er Bauer?"

"Han er forhåbentlig gået til Helvede sammen med sin elskede herre," svarede Sapt, men han mumlede så sagte, at Rischenheim intet hørte.

"Jeg kommer her for i enhver henseende at stille mig til Hendes Majestæt dronningens disposition," sagde Rischenheim.

"Også til kongens?" spurgte Sapt.

"Til kongens? Kongen er jo død."

"Netop derfor siger vi *Kongen leve!*" udbrød Bernenstein.

"Hvis vi nu skulle få en konge –" begyndte Sapt.

"De bestemmer Dem for det?" spurgte Rischenheim, næsten åndeløs af spænding.

"*Hun* bestemmer det." Og Sapt pegede for tredje gang på Månen.

"Men hun er forbistret længe om det," sagde Bernenstein.

Rischenheim tav et øjeblik. Hans ansigt var blegt, og da han talte, skælvede hans stemme. Men hans ord var bestemte nok.

"Jeg har givet dronningen mit æresord, og selv i den henseende vil jeg tjene hende, hvis hun forlanger det."

Bernenstein sprang op og trykkede hans hånd.

"Det kan jeg lide," sagde han, "og pyt med den måne, oberst Sapt."

Ordene var næppe ude af hans mund, før døren gik op, og til vor forbavselse trådte dronningen ind. Helga var bagefter, og hendes bekymrede mine syntes at sige, at deres komme var

mod hendes vilje. Dronningen var iført en lang, hvid dragt, og hendes hår var ganske løst opbundet med et bånd. Hendes udtryk røbede stor sindsbevægelse, og hun gik lige hen til mig uden at ænse Rischenheim eller nogen af de andre.

"Kære Fritz, nu har jeg igen haft den drøm. Helga fik mig til at gå til sengs, og da jeg var meget træt, faldt jeg til sidst i søvn. Så kom drømmen. Jeg så ham lige så tydeligt, som jeg nu ser dig, Fritz. De kaldte ham alle sammen konge, ligesom de gjorde i dag, men der var ingen, der råbte hurra. Alle var så rolige og så på ham med bedrøvede ansigter. Jeg kunne ikke høre, hvad de hviskede til hinanden. Jeg hørte kun, at de sagde: 'Kongen', og han syntes ikke at høre det. Han lå så stille, henstrakt på et eller andet, der var dækket af mørke forhæng, jeg kunne ikke se, hvad det var. Hans ansigt var så blegt, og han hørte ikke, at de sagde 'Kongen'. Han så ud, som han var død, Fritz. Hvor er han henne? Hvor har I ladet ham gå hen?"

Hun vendte sig bort fra mig, og hendes blik for hen over de andre.

"Hvor er han? Hvorfor er I ikke hos ham?" spurgte hun pludselig med et helt andet tonefald. "Hvorfor er I ikke omkring ham? I burde være hans værn imod faren og være rede til at give jeres liv for ham. Jeg må sige Dem, mine herrer, De tager Dem Deres pligter let!"

Det kan gerne være, at der ikke var megen mening i, at hun talte således til os. Det var ikke rimeligt, at han truedes af nogen fare, og han var da endelig ikke vor konge endnu, selv om vi meget ønskede, at han måtte blive det. Men det tænkte vi ikke på. Vi stod skamfulde ved hendes bebrejdelse og tog imod

den som noget, vi havde fortjent. Sapts forlegenhed viste sig gennem hans svar.

"Han har bestemt sig for at gå en tur, Deres Majestæt. Og eftersom det var hans udtrykkelige ønske at være alene, var der jo ikke andet for os at gøre end at adlyde ham." Det sarkastiske tonefald i Sapts stemme sagde os, hvad han mente om dronningens vidtgående fordringer.

"Adlyde ham? Ja vel, selvfølgelig kunne I ikke gå med ham, når han forbød det. Men I burde have fulgt efter ham for ikke at tabe ham af syne."

Hun sagde disse ord i en krænket stolt tone, men gik så pludselig over til den tidligere stemning. Hun strakte hænderne ud imod mig og udbrød klagende:

"Hvor er han, Fritz? Er han i sikkerhed? Find ham, Fritz, find ham!"

"Jeg skal finde ham med det samme, Deres Majestæt," udbrød jeg.

"Han er ikke længere borte end nede i haven," knurrede Sapt, der endnu var ærgerlig over dronningens bebrejdelse og ikke forstod hendes bevægelse. Han var også ved at tabe tålmodigheden, fordi Månen var så længe om at bestemme sig.

"I haven!" udbrød hun. "Lad os straks se efter ham. Hvor kunne I lade ham gå alene i haven?"

"Hvad skade skulle der ske?" mumlede Sapt.

Hun hørte ikke hans ord, for hun var allerede ude af stuen. Helga ilede efter hende, og vi fulgte alle med, Sapt bagest. Jeg hørte ham knurre, mens vi løb ned ad trappen og gennem det store galleri. Vi kom ned i den lille, hvide havesalon, hvorfra man går ud i den afspærrede del af slotshaven. Der var ingen

tjenere oppe, men vi mødte nattevagten, og Bernenstein snappede lygten ud af hånden på den overraskede mand.

Når undtages lygtens svage skær, var stuen helt mørk. Men udenfor lyste Månen ned over de brede græsgange, blomsterbedene og de høje træer. Dronningen gik hen til vinduet. Jeg fulgte efter hende, og da jeg havde lukket vinduet helt op, blev jeg stående ved siden af hende. Luften var mild, og dens kølighed virkede yderst behageligt. Jeg så, at Sapt stillede sig på den anden side af dronningen. Min hustru og de andre stod bag ved os og søgte at se ud over skuldrene på os.

Uden for vinduet var den brede terrasse, og der så vi Rudolf Rassendyll gå langsomt op og ned med hænderne på ryggen. Han var helt belyst af Månen og gik langs med den række høje træer, der begrænser terrassens yderste kant. Han gik og så op til den dommer, der enten skulle gøre ham til konge eller sende ham bort som en flygtning.

"Der er han, Deres Majestæt," sagde Sapt. "Der er ikke tilstødt ham noget."

Dronningen svarede ikke. Sapt sagde ikke mere, og vi andre tav. Vi stod og iagttog ham, mens han søgte at klare det store spørgsmål, og det er vel sjældent, at et større er blevet stillet til et menneske, født i almindelige forhold. Men jeg kunne ikke tyde meget af det, der foregik, skønt hans ansigt var klart nok belyst. Månens skin gav hans sunde hudfarve et gråt skær, og hans træk så usædvanlig skarpe ud, som de der tegnede sig mod baggrund af sort løv.

Jeg hørte dronningens hurtige åndedrag, men ellers var der ikke en lyd.

Lygtens skær var så svagt, at det ikke kunne vække mr. Rassendylls opmærksomhed, og han anede ikke vor nærværelse, mens han den nat kæmpede med skæbnen.

Pludselig lød der et ganske svagt udråb fra Sapt. Han strakte hånden bagud og vinkede ad Bernenstein. Løjtnanten rakte lygten til konnetablen, der førte den helt hen til karmen mellem vinduet og glasdøren. Dronningen var så optaget af mr. Rassendyll, at hun ikke så noget, men jeg opdagede, hvad det var, der havde vakt Sapts opmærksomhed. Der var ridser og småhak i kanten af træværket og tæt ved låsen. Jeg så op på Sapt, der nikkede til mig. Det så allermest ud, som om der den nat var blevet gjort forsøg på at bryde døren op med en lommekniv. Der skulle ikke meget til for at forurolige os, som vi stod der, og konnetablens ansigt blev meget betænkeligt. Hvem havde forsøgt at komme igennem den dør? Det kunne ikke være en professionel indbrudstyv, for en sådan ville have været bedre forsynet med redskaber.

Men nu fik vi andet at tænke på, for Rudolf standsede pludseligt. Han så endnu en gang op til Månen, men derpå faldt hans blik på jorden foran ham. I næste øjeblik gav han et kast med hovedet som en mand, der har afgjort en sag, der har forvirret ham. I samme nu forstod vi alle, at nu var spørgsmålet blevet besvaret. Nu var han enten konge eller flygtning. Den hemmelighedsfulde dame deroppe havde taget bestemmelsen. Vi følte alle en nervøs skælven. Jeg mærkede, at dronningen søgte at tage sig sammen, og jeg følte ligeledes, at musklerne strammedes i Rischenheims arm, der rørte ved min skulder. Sapts øjne lyste af spænding, og han tyggede som en besat på overskægget. Vi sluttede os tættere sammen. Til sidst kunne vi

ikke mere udholde spændingen. Sapt så først på dronningen og derpå hen til mig, hvorpå han åbnede døren og gik ud. Dronningen besvarede ikke hans blik, det lod ikke til, at hun havde mærket, at han bevægede sig. Hendes blik var stadig rettet mod mr. Rassendyll, og hendes tanker gjaldt ham, for det var hendes lykke, han holdt i sine hænder, og det var den, der blev afgjort, da han standsede sin gang. Jeg ser ham ofte for mig, som han stod der, høj, slank og statelig, netop således som man forestiller sig en af de store konger, der regerede i Europas ungdom.

Gruset knirkede under Sapts fødder. Rudolf hørte det, og da han drejede hovedet, så han Sapt og mig bag efter denne. Han smilede roligt, men flyttede sig ikke fra det sted, hvor han stod. Da konnetablen kom hen til ham, strakte han begge hænder ud imod denne og gav ham et dobbelt håndtryk, mens han stadig så smilende på ham. Det var mig endnu ikke muligt at tyde afgørelsen, skønt jeg kunne se, at han havde fattet en beslutning, der var uigenkaldelig og gav ham fred i hans sjæl. Hvis han ville blive her, ville han blive ved ad den vej, han havde betrådt, uden vaklen og uden et øjeblik at se sig tilbage, men havde han truffet den anden bestemmelse, ville han straks rejse sin vej uden betænkning eller indvending. Dronningen stod som en støtte, men Rischenheim gjorde en utålmodig bevægelse, som om det var ham umuligt at vente længere.

Sapts stemme lød hæst og skurrende.

"Nå?" udbrød han. "Hvad bliver det så? Fremad eller tilbage?"

Rudolf trykkede hans hånd og så ham ind i øjnene. Han behøvede blot at svare med ét ord. Dronningen greb min arm. Hendes kræfter syntes at svigte hende, og hun ville være segnet

om, hvis jeg ikke havde understøttet hende. I samme øjeblik sprang der en mand frem fra den dybe skygge lige bag ved mr. Rassendyll. Bernenstein udstødte et kort, forfærdet råb og styrtede fremad, idet han heftigt skød dronningen til side. Hurtigt trak han den tunge ryttersabel, der hørte til hans uniform som gardekyrasser. Jeg så den glimte i månelyset, men skæret druknede i et kortere, stærkere glimt, og der lød et skud. Mr. Rassendyll slap ikke Sapt, men sank langsomt ned på knæ. Sapt syntes at være lammet af forfærdelse. Bernenstein udstødte igen et råb.

"Bauer!" råbte han. "Det var Bauer!"

I samme øjeblik var han inde under træerne. Snigmorderen skød igen, men ramte ikke denne gang. Vi så den brede klinge glimte over Bernensteins hoved og hørte den fløjte gennem luften. Den kløvede Bauers hjerneskal, og skurken faldt død til jorden. Dronningens hænder slap mig, og hun sank om i armene på Rischenheim. Jeg løb til og knælede ned ved siden af mr. Rassendyll. Han havde stadig fat i Sapts hænder og holdt sig derved oppe. Men da han så mig, slap han og sank tilbage imod mig, så hans hoved kom til at hvile mod mit bryst. Han bevægede læberne, men lod ikke til at kunne tale. Kuglen var trængt ind gennem ryggen. Bauer havde hævnet den herre, han elskede, og var nu gået hen for at møde ham.

Der blev uro inde i slottet. Skodderne blev slået til side, og vi hørte, at vinduer blev lukket op. Vi stod ude i månelyset, tydelige for alles blikke. I næste øjeblikke lød der hurtige fodtrin, og vi blev omringede af officerer og tjenere. Bernenstein stod nu ved siden af mig, støttet til sit sværd, Sapt havde ikke sagt et ord, hans ansigt var helt fortrukket af rædsel

og sorg. Rudolfs øjne var lukkede, og hans hoved lå stadig ind mod mit bryst.

"Der er en mand, der har skudt kongen." Det var al den forklaring, jeg i øjeblikket kunne give.

Pludselig opdagede jeg James ved siden af mig.

"Jeg har sendt bud efter læger," sagde han. "Skal vi bære ham ind, hr. greve?"

Han, Sapt og jeg løftede Rudolf op og bar ham ind i den stue, hvor vi havde stået og iagttaget hans kamp. Vi gik forbi dronningen. Hun stod støttet af Rischenheims arm og holdt min hustrus hånd. Vi lagde Rudolf på en sofa. Udenfor hørte jeg Bernenstein sige: "Tag den fyr op og få ham væk herfra!" Så kom han også ind. Flokken fulgte efter ham, men han viste den tilbage og lukkede døren. Der stod vi og ventede på lægerne. Dronningen gik hen til sofaen.

"Rudolf, Rudolf!" hviskede hun ganske sagte.

Han åbnede øjnene og smilede svagt. Hun kastede sig på knæ og kyssede hans hånd.

"Der kommer en læge om et øjeblik," sagde jeg.

Rudolfs blik var rettet mod dronningen. Da jeg talte, så han op på mig og smilede på ny. Men han rystede på hovedet, og jeg vendte mig bort.

Nu kom doktoren, og Sapt og jeg hjalp ham ved undersøgelsen. Dronningen var blevet ført bort, og undersøgelsen stod ikke længe på. Så bar vi Rudolf ind i en seng, den nærmeste var tilfældigvis i Bernensteins værelse. Der lagde vi ham, og der blev gjort alt, hvad der kunne gøres for ham. Vi havde endnu ikke rettet noget spørgsmål til lægen, og han havde heller ikke sagt noget. Vi behøvede heller ikke at

spørge, vi havde før set mænd dø, og et blik på Rudolfs ansigt sagde os tilstrækkeligt. Nu kom der et par læger til, det var de mest berømte i Strelsau. Det var i sin orden, at de blev tilkaldt, men de kunne for den sags skyld godt have fået lov til at sove roligt den nat. Her formåede deres dygtighed intet. De tre herrer gik hen i et hjørne af stuen og talte sammen et øjeblik. James løftede sin herres hoved op og gav ham lidt at drikke. Rudolf drak det med besvær. Så så jeg ham gøre et forsøg på at trykke James' hånd, for den trofaste tjeners ansigt var præget af den dybeste sorg. Men da Rudolf smilede til ham, gjorde han et ynkeligt forsøg på at smile igen.

Jeg gik hen til lægerne.

"Nå, mine herrer?" spurgte jeg.

De så på hinanden, og den fornemste af dem sagde alvorligt:

"Hans Majestæt har måske en time tilbage, hr. greve. Skal der ikke sendes bud efter en præst?"

Jeg gik tilbage til Rudolf Rassendyll, der så spørgende på mig. Han var en mand, og det ville have været tåbeligt at skjule noget for ham. Jeg bøjede mig derfor ned over ham og sagde:

"De mener en time endnu, Rudolf."

Han gjorde en bevægelse, men om det var af smerte eller som en slags protest, ved jeg ikke. Så talte han, meget langsomt og med stor vanskelighed.

"Så kan de gå," sagde han, og da jeg talte om en præst, rystede han på hovedet.

Jeg gik tilbage til lægerne og spurgte dem, om der var mere, de kunne gøre. De sagde nej, men jeg kunne ikke få dem bort. De to gik ind i det tilstødende værelse, mens den tredje satte sig ved et bord et stykke borte fra sengen. Rudolf havde igen lukket

øjnene, og gamle Sapt, der ikke havde sagt et ord, siden skuddet blev affyret, vendte sit forpinte ansigt om imod mig.

"Det er vel bedst, vi henter hende ind," hviskede han hæst. Jeg nikkede.

Sapt gik, mens jeg blev siddende ved Rudolfs seng. Bernenstein kom hen og bøjede sig ned over ham, mens han ærbødigt kyssede hans hånd. Den unge mand, der havde været så kæk under de foregående dages rystende begivenheder, var nu helt ude af sig selv, og tårerne strømmede ned ad hans kinder. Jeg følte mig lige så elendig, men jeg ville ikke give efter over for mr. Rassendyll. Denne smilede til Bernenstein og så derefter op på mig.

"Kommer hun, Fritz?"

"Ja, Deres Majestæt, nu kommer hun."

Han hørte den taleform, jeg benyttede, og der viste sig et fornøjet glimt i hans blik.

"Ja, lad gå – for en time endnu," mumlede han og lukkede øjnene.

Dronningen kom, roligt og værdigt. Vi trak os alle tilbage fra sengen, og hun knælede ned og greb hans hånd. Den rørte sig, og hun slap den. Da hun mærkede, hvad han ville, tog hun selv om hans hånd og lagde den op på sit hoved, mens hun bøjede ansigtet ned mod sengen. Hans hånd gled for sidste gang over hendes skønne hår. Så rejste hun sig op, lagde sin arm om hans skulder og kyssede hans mund. Hun blev ved at holde sit ansigt tæt ind imod hans, og han syntes at tale til hende, men selv om vi havde anstrengt os, ville det have været umuligt for os at høre et ord. Således gik der nogle minutter.

Nu kom lægen hen til sengen og følte Rudolfs puls, hvorpå han med fast tillukket mund gik tilbage til sin plads. Vi gik nærmere, for vi vidste, at nu ville han snart forlade os. Med ét var det, som om hans styrke vendte tilbage. Han rejste sig halvt op, og hans stemme lød klart:

"Vorherre afgjorde sagen," sagde han. "Jeg har altid søgt at gøre det rette. Sapt, Bernenstein og du, kære Fritz, giv mig jeres hånd. Nej, ikke noget håndkys, nu skal det være forbi."

Vi trykkede hans hånd, som han bad os. Så tog han dronningens hånd, og da hun igen vidste, hvad han ville, førte hun den op til hans mund.

"I livet som i døden: min søde dronning," mumlede han.

Således sov han ind.

21. Enden på drømmen

Det er unødvendigt at dvæle længe ved det, der fulgte efter mr. Rassendylls død, og jeg vil også helst være fri for det. De planer, vi havde lagt for at sikre ham tronen, kom til god nytte ved hans død. Bauers læber var for bestandig lukket, og madam Holf var alt for betaget og forfærdet til blot så meget som at antyde et glimt af mistanke. Rischenheim holdt sig til det løfte, han havde givet dronningen. Jægerhyttens askebunker gemte godt på deres hemmelighed, og der var ingen, der nærede nogen som helst mistanke, da det forkullede lig, der blev udgivet for at være Rudolf Rassendyll, i stilhed blev begravet på Zenda kirkegård ikke langt fra Herberts. For vi havde straks opgivet enhver tanke om at føre kongens lig til Strelsau og ombytte det med Rudolfs. Vanskelighederne derved ville være næsten uovervindelige, og i hjertet nærede vi heller ikke noget ønske om at besejre dem.

Rudolf Rassendyll var død som konge, hvorfor så ikke lade ham blive begravet som konge? Det var som konge, han lå lig på sit slot, mens verden opskræmtes ved efterretningen om, at han var blevet dræbt af en af Ruperts medsammensvome. Vor opgave var blevet let, men prisen havde været høj. Der var dem, der ville have tvivlet på den levende konge, men der var ingen, der nærede nogen mistanke til den døde.

Fra morgen til aften blev folk ved at gå igennem den store sal. Der lå Rudolf Rassendyll på en prægtig katafalk, prydet med kronen og kongeflaget. De højeste officerer holdt vagt omkring

ham, og i domkirken læste ærkebiskoppen en messe for hans sjæl. Således havde han ligget i tre dage. Nu var det hen imod aften den tredje dag, og næste formiddag skulle han bisættes. Der var i salen en lille balkon, hvorfra man kunne se ned på katafalken, og der stod jeg den aften sammen med dronning Flavia. Vi var alene, og neden for os så vi den døde mands rolige ansigt. Han var iført den hvide uniform, i hvilken han var blevet kronet, og den røde roses ordensbånd lå hen over hans bryst. I hånden holdt han en virkelig rød rose, og dronning Flavia havde selv lagt den der, for at han ikke en gang i døden skulle undvære det gamle tegn på hendes kærlighed. Jeg havde ikke talt til hende og hun heller ikke til mig, mens vi stod der. Vi så på den pragt, der var udfoldet omkring ham, og på den lange række af mennesker, der endnu vedblev at komme for at nedlægge en krans eller kaste et sidste blik på hans ansigt. Jeg så en ung pige, der kom ind og længe knælede ved bårens fod. Hun rejste sig op og gik hulkende bort efter at have lagt en lille blomsterkrans på gulvet. Det var Rosa Holf. Jeg så mange kvinder gå grædende bort, og mændene bed sig i læben, mens de gik forbi. Også Rischenheim kom, han var bleg og fortumlet.

Mens strømmen således ustandselig gled forbi, stod Sapt stiv som en støtte ved kistens hovedende. Han så lige frem for sig, og han gjorde ikke så meget som en bevægelse, mens dagens timer gik til ende.

Vi hørte den fjerne summen af stemmer, og dronningen lagde sin hånd på min arm.

"Der er drømmen, Fritz," sagde hun. "Hør! De taler om kongen, de taler sagte og bedrøvet, men de kalder ham *Kongen*.

Det var det, jeg så i drømmen. Og han hverken hører eller ænser det. Nej. Han hører ikke en gang, at jeg kalder ham *min konge*."

Jeg fik pludselig en indskydelse.

"Hvad havde han bestemt? Ville han være konge?"

Hun fo'r sammen.

"Det sagde han ikke. Og jeg tænkte ikke på det, mens han talte til mig."

"Hvad talte han da om, Deres Majestæt?"

"Kun om sin kærlighed. Ikke om andet, Fritz," svarede hun.

Jeg tænker mig også, at når en mand skal dø, betyder kærligheden mere for ham end et kongerige. Ja, måske, hvis vi kunne se klart, betyder den også mere for ham, mens han lever.

"Han talte kun om sin store kærlighed til mig, Fritz," gentog hun. "Og det var endda den, der voldte hans død."

"Det angrede han vist ikke?"

"Nej," hviskede hun og så ned på ham. Men han lå roligt og stille og mærkede ikke, at hun mumlede: "Min konge, min konge." Det var ganske som i drømmen.

Den aften tog James afsked med sin døde herre og os. Han skulle mundtligt – for vi turde ikke betro noget til papiret – overbringe den sande beretning om kongen af Ruritanien og mr. Rassendyll. Under løfte om tavshed skulle alt meddeles til Rudolfs broder, jarlen af Burlesdon, og den dag i dag er han den eneste, der foruden os kender historien.

Da James havde udrettet sit ærinde, kom han tilbage for at træde i dronningens tjeneste, og der er han endnu. Han fortalte

os, at da jarlen af Burlesdon havde hørt historien, sad han en stund i tavshed, hvorpå han sagde:

"Det gjorde han godt. Jeg vil en dag besøge hans grav. Sig Hendes Majestæt, at der lever endnu en Rassendyll, hvis hun trænger til en."

Det var et tilbud, som man kunne vente fra en, som bærer Rudolfs navn, men jeg er dog overbevist om, at dronningen ikke trænger til flere tjenester end dem, som det er vor pligt og store glæde at yde hende. Det tilkommer os at hjælpe hende med den byrde, hun bærer, og ved vor kærlighed søge at lindre den sorg, hun aldrig forvinder. For hun regerer nu i Ruritanien som den sidste af Elphbergernes hus, og det er hendes eneste glæde at tale om mr. Rassendyll med de få, der kendte ham, ligesom det er hendes eneste håb engang at møde ham igen.

Med stor højtidelighed blev han bisat i krypten under domkirkens højkor, og der hviler han mellem Ruritaniens tidligere fyrster og konger. Jeg mener, at hvis der findes nogen bevidsthed blandt de døde dernede eller noget kendskab til den verden, de har forladt, vil de være stolte af at kalde ham en af deres. Der er rejst et prægtigt monument til minde om ham, og jeg går ofte derhen og genoplever i tanken alt, hvad der skete, både da han første og anden gang kom til Ruritanien. For jeg sørger over ham, som en mand sørger over sin herre og elskede ven, og jeg skulle aldrig have ønsket noget højere end at have fået lov til at tjene ham alle mine dage.

Tiden virker på os alle. Ungdommens brusende strøm efterfølges af manddommens glidende flod. Nu er Sapt en meget gammel mand, og mine sønner er snart voksne og kan som mænd træde i dronning Flavias tjeneste. Alligevel står

mindet om Rudolf Rassendyll lige så klart for mig som den dag, han døde, og ofte ser jeg i tanken Rupert af Hentzaus død. Måske kommer hele beretningen frem en gang, og menneskene kan da selv dømme om sagen.

Men mig forekommer det nu, at alt endte godt. Man må ikke misforstå mig, jeg sørger endnu over Rudolfs død. Men vi frelste dronningens ære, og for Rudolf selv kom det skæbnesvangre skud som en befrielse fra et valg, der var alt for svært. Den dag i dag er jeg uvidende om, hvilken bestemmelse han havde taget, og jeg kan ikke sige, hvad han burde have bestemt sig for. Men han havde truffet sit valg, for hans ansigt var roligt og klart.

Nå, nu har jeg tænkt så meget på ham, så jeg vil gå hen og stå foran hans monument, og jeg vil tage min yngste søn, en lille ti års fyr, med mig. Han er gammel nok til gerne at ville tjene dronningen, og han er også gammel nok til at kunne lære at elske ham, der sover nede i hvælvingen og som her i livet var den ædleste mand, jeg har kendt.

Jeg vil tage drengen med mig og fortælle ham det, jeg kan fortælle, om den tapre kong Rudolf, hvorledes han kæmpede og elskede, og hvor højt han satte dronningens og sin egen ære over alt i verden. Den slags ting er drengen ikke for ung til at forstå.

Og mens vi står der, vil jeg på hans modersmål – for drengen foretrækker sit legetøj frem for latinske lektier – gengive den indskrift, som dronningen selv forfattede, og som hun befalede skulle stå over den grav, der rummede hendes liv:

"Til Rudolf, som indtil for nylig herskede i denne stad, og som i al evighed hersker i dronning Flavias hjerte."

Jeg forklarede ham meningen, og med sin barnlige stemme stavede han de svære ord. Første gang snublede han over dem, men anden gang gik det godt, og der var en vis ærefrygt i hans friske, klare stemme, da han læste det hele for mig:

RUDOLFO

Qui in hac civitate nuper regnavit
In corde ipsius in aeternum regnat
FLAVIA REGINA

Jeg mærkede, at hans hånd skælvede i min, og han så op på mig.

"Gud bevare dronningen, fader!" sagde han.

Om "Rupert af Hentzau"

Forfatter: Anthony Hope (1863-1933).
Org.titel: Rupert of Hentzau. Føljeton i *Pall Mall Magazine*, London/*McClure's Magazine*, New York, begge december 1897-juli 1898, bogudgave J. W. Arrowsmith, Bristol/London 1898.
Denne udgave baseret på: Anthony Hope: *Rupert af Hentzau*. Autoriseret Oversættelse for Danmark og Norge ved P. Holm. Albert Bayers Forlag – Jydsk Forlags-Forretning, Aarhus 1906.
Oversætter: Peter Holm (1873-1950).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside:Efter illustration af Charles Dana Gibson (1867-1944): "*He was dead*. (Kapitel 8)

ISBN 978-87-7979-837-3

2. ebogsudgave, erstatter ISBN 978-87-7979-360-6.

www.ebib1800.dk

